Jorden rundt i 80 dage

JULES VERNE

Jules Verne

Jorden rundt i 80 dage

eBibliotek 1800

2022

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Jules Verne: *Jorden rundt i 80 dage* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Jules Verne: *Jorden rundt i 80 dage* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

1. Phileas Fogg tager Passepartout i sin tjeneste

I året 1872 beboedes huset nr. 7 ved Savile Row, Burlington Gardens – det samme hus, hvor Sheridan døde 1814 – af Phileas Fogg *Esq.*, et af de forunderligste, men tillige et af de mest fremragende medlemmer af *The Reform Club* i London, endskønt han syntes at have sat sig som opgave ikke at gøre noget, der kunne pådrage ham opmærksomhed.

Denne Phileas Fogg flyttede ind i huset efter en af Englands berømteste talere; Fogg var en gådefuld person, om hvem man ikke vidste synderligt andet, end at han var en meget dannet mand og en af de smukkeste gentlemen i den fine engelske selskabsverden.

Man påstod, at han lignede Byron – det vil sige hovedet, for benene var fuldstændig upåklagelige – men en Byron uden lidenskab, kold, tilbagetrukken, og som kunne leve i årtusinder uden at blive gammel i fysisk henseende.

Englænder var Phileas Fogg ganske vist, men næppe Londoner. Man havde aldrig set ham på Børsen eller i banken eller på noget af kontorerne i City. Aldrig var der i Londons havnebassiner eller i dens dok løbet noget fartøj ind, som havde Phileas Fogg til reder. Denne gentleman hørte ikke med til nogen af forvaltningsgrenene. Hans navn var aldrig blevet hørt i noget advokatkollegium, aldrig i Lincoln's Inn eller i Gray's Inn. Han optrådte aldrig ved *Court of Chancery* eller ved *Queen's Bench*, aldrig for *Court of Exchequer* eller *Court of Arches*. Han var

hverken industridrivende eller grosserer eller detailhandler eller jordbruger. Han var ikke medlem af *Royal Institution of Great Britain*, ikke heller af *Institution of Artisans*, ikke heller af *Institution Russell* eller af *Literary Institution of West* eller af den *Institution of Arts and Sciences United*, der er stillet under direkte beskyttelse af *Her most gracious Majesty*. Med et ord, han tilhørte intet af disse talrige selskaber, der vinder en stadig større og større mark for sig i Englands hovedstad, lige fra *Society of Armorica* til *Society of Entomology*, der hovedsagelig er grundlagt for at ødelægge skadelige insekter.

Phileas Fogg var medlem af Reformklubben i London, det var det hele.

Hvis man undrer sig over, at en så mystisk gentleman kunne være medlem af en så hæderlig forening, så får man til svar, at han var kommet ind på anbefaling af de herrer Baring Brothers, hos hvem han havde åben kredit. Sine veksler betalte han regelmæssigt *a vista*.

Var han rig, denne Phileas Fogg? Upåtvivlelig. Men hvorledes han var blevet det, det kunne ikke en gang de bedst underrettede fortælle, og mr. Fogg var den, man mindst kunne henvende sig til for at få det at vide. I hvert tilfælde var han ikke ødsel, men på den anden side også langtfra gerrig. Manglede man penge til et eller andet godt og nyttigt foretagende, så skænkede han dem i stilhed, ja, endog anonymt, om det lod sig gøre.

Med et ord, ingen var mindre meddelsom end denne gentleman. Han talte også så lidt som muligt, og han syntes netop mere mystisk, fordi han var så tavs af sig. Imidlertid lå

hans liv åbent for alle, men hvad han gjorde, var altid med matematisk nøjagtighed det samme.

Havde han rejst? Det var rimeligt; for ingen var så godt hjemme på hele verdenskortet som han. Der fandtes ikke nogen krog så skjult, at han ikke syntes at have specielt kendskab til den. I nogle få, kyndige ord klarede han de tusinder af gisninger, som i klubben fremsattes om rejsende, der var gået til grunde eller kommet på vildspor; han angav sandsynlighederne, hans ord forekom ofte ligesom inspirerede af åndesyner, og de retfærdiggjordes endelig altid ved begivenhederne, således som de virkelig havde tildraget sig. Han var et menneske, der måtte have rejst over alt, i fantasien i det mindste.

Hvad der imidlertid var sikkert, det var, at Phileas Fogg i flere år ikke havde været borte fra London. De, der havde den ære at kende ham noget nærmere end folk i almindelighed, bevidnede, at ingen kunne påstå at have set ham andetsteds end på den vej, han dagligt tilbagelagde fra sit hjem til klubben. Hans eneste tidsfordriv bestod i at læse aviserne og spille whist. I dette tavshedens spil, der passede så godt til hans natur, vandt han ofte, men hans gevinster kom aldrig ned i hans pung. Hvor store de end vare, figurerede de udelukkende i hans velgørenhedsbudget. I øvrigt må det bemærkes, at mr. Fogg kun spillede for at spille, ikke for at vinde. Spillet var for ham en strid, en kamp mod en vanskelighed, men en kamp uden bevægelser, uden anstrengelser og uden forandringer af plads, og dette stemte netop overens med hans karakter.

Man vidste, at Phileas Fogg hverken havde kone eller børn – noget, der kan hænde selv de prægtigste mennesker – eller

slægtninge og venner – noget, der derimod er sjældnere. Phileas Fogg boede ene i sit hus ved Savile Row, hvor intet menneske kom. Hvorledes der så ud derinde, blev der aldrig talt om. En eneste tjener var nok til hans opvartning. Han spiste sin frokost og sin middag på klubben til nøjagtig bestemte tider og altid i samme sal og ved samme bord; han inviterede aldrig sine klubkammerater, og han tog aldrig nogen fremmed med sig derhen; han kom kun hjem til sig selv for at gå i seng og altid præcis kl. 12; han benyttede sig aldrig af de komfortable værelser, som Reformklubben stillede til medlemmernes disposition. Af døgnets 24 timer tilbragte han 10 i sin bolig, mens han sov eller gjorde sit toilette. Når han spadserede, skete det uforanderligt med lige lange skridt på forsalens bonede, indlagte gulv eller på det rundt om salen løbende galleri, over hvilket hæver sig en kuppel af blåt glas, der bæres af 20 joniske piller af rødt porfyr. Når han spiste frokost eller middag, var det klubbens køkken, fadebur, fiskebeholder, mejeri osv., der forsynede hans bord med lækre anretninger; det var klubbens tjenere, alvorlige fyre med sort kjole og med bløde klædessko på fødderne, der serverede for ham på særligt porcelæn og på en prægtig saksisk borddug. Det var i særegne, slebne karafler, der tilhørte klubben, at han havde sin sherry og sin portvin; det var endelig med klubbens is – som med stor bekostning blev hentet fra søer i Amerika – at han bragte sine drikkevarer i en passende afkølet tilstand.

Hvis det er excentrisk at leve på denne måde, så må det dog indrømmes, at excentriciteten forstår at gøre sig det bekvemt!

Huset ved Savile Row udmærkede sig ved den yderste komfort, men var ikke pragtfuldt. I øvrigt var oppasningen der,

som følge af ejerens uforanderlige vaner, kun meget lidt vidtløftig. Men Phileas Fogg fordrede af sin eneste domestik en overordentlig punktlighed og nøjagtighed. Den anden oktober om morgenen afskedigede han sin tjener, James Forster, fordi denne bragte ham barbervand, der holdt 80° Fahrenheit i stedet for 90, og han ventede just på efterfølgeren, der skulle indfinde sig mellem kl. 11 og 11.30.

Phileas Fogg sad i sin lænestol og sluttede fødderne tæt ind til hinanden, som en soldat ved paraden; han havde lagt hænderne på knæene, holdt kroppen oprejst og så på, hvorledes viserne flyttede sig på taffeluret – et indviklet apparat, der viste timer, minutter, sekunder, dage, dato og år. Når klokken slog halv tolv, skulle mr. Fogg, overensstemmende med sin vane, gå hjemmefra og begive sig til Reformklubben.

I dette øjeblik blev der banket på døren til den lille salon, hvor Phileas Fogg befandt sig.

Den afskedigede James Forster kom ind.

"Den ny tjener," meldte han.

En fyr på omtrent 30 år trådte ind og hilste.

"De er franskmand, og De hedder John?" spurgte Phileas Fogg ham.

"Jean, hvis De ikke tager det ilde op, monsieur," svarede den nylig ankomne, "Jean Passepartout, et tilnavn jeg har fået på grund af min færdighed i at drage mig ud af alle forlegenheder. Jeg er en skikkelig fyr, herre, men jeg vil være oprigtig og tilstå, at jeg har haft flere forskellige bestillinger. Jeg har været omvandrende sanger, kunstberider i en cirkus, hvor jeg slog samme slags volter som Liotard og dansede på line ligesom Blondin; derpå blev jeg gymnastiklærer for at gøre mere lykke

med mine talenter, og endelig har jeg været ansat ved brandkorpset i Paris. I mine attester står flere mærkelige ildsvåder omtalt. Men det er nu fem år siden, jeg forlod Frankrig, og da jeg ønskede at nyde familielivets behageligheder, tog jeg plads som kammertjener i England. Jeg var for øjeblikket uden plads, og da jeg fik at vide, at monsieur Phileas Fogg er den mest nøjagtige og ordentlige mand i det forenede kongerige, så har jeg indfundet mig hos Dem, monsieur, i håb om at komme til at leve i ro og glemme alt, endog navnet Passepartout."

"Passepartout passer for mig," svarede gentleman'en. "De er anbefalet til mig. Jeg har modtaget gode oplysninger om Dem. De ved jo, hvad jeg fordrer af min tjener."

"Ja, herre."

"Godt. Hvor meget er klokken?"

"To og tyve minutter over elleve," svarede Passepartout, idet han så på et stort sølvur, som han tog op af sin vestelomme.

"Det ur går for langsomt."

"Om forladelse, herre, men det er umuligt."

"Jo, fire minutter for langsomt. Men det gør ingen ting. Det er nok at konstatere urigtigheden. Altså fra dette øjeblik, klokken 11 og 26 minutter formiddag, i dag onsdag den 2. oktober 1872, er De ansat i min tjeneste."

Da Phileas Fogg havde sagt dette, rejste han sig, tog sin hat med den venstre hånd, satte den på sit hoved, som kunne han være en automat, og forsvandt uden at tilføje et eneste ord mere.

Passepartout hørte porten til gaden blive slået i. Det var hans ny herre, der gik ud; så blev den atter slået i. Det var denne

gang hans forgænger, James Forster, der gik sin vej.

Passepartout var alene i huset ved Savile Row.

2. Passepartout bliver overbevist om, at han endelig har fundet sit ideal

"På min ære," sagde Passepartout for sig selv, lidt flovt at begynde med; "jeg har jo hos Madame Tussaud set hædersmænd, der var lige så levende som min nye herre."

Det bør her oplyses, at "hædersmændene" hos Madame Tussaud er voksfigurer, der beundres meget i London, og som ikke mangler andet, end at de ikke kan tale.

I de få øjeblikke, Passepartout havde talt med Phileas Fogg, havde han hurtigt, men omhyggeligt studeret sin tilkommende herre. Det var en mand, som kunne være omtrent fyrre år; han havde et ædelt og smukt ansigt, prægtige tænder, en høj vækst, der ikke misklædtes af, at han var godt ved magt, blondt hår og blonde bakkenbarter, høj pande uden rynker ved tindingerne, men bleg ansigtsfarve. Han syntes i højeste grad at besidde, hvad fysiognomerne kalder "hvile i handling", en egenskab, der er fælles for alle, som arbejder uden at gøre larm. Rolig, flegmatisk, med klart øje og ubevægelig pupil var han den fuldendte type på disse kolde engelskmænd, som man træffer over alt i det forenede kongerige, og hvis noget akademiske holdning deres landsmandinde Angelica Kauffmann [Note 1)] har gengivet så fortræffeligt. Når man så denne gentleman i de forskellige stadier af hans optræden, kom man på den tanke, at han var et i alle sine enkeltheder ualmindelig godt afpasset

væsen, der gik på en prik, aldeles som et kronometer af Leroy eller Earnshaw. Det forholdt sig også således: Phileas Fogg var den personificerede nøjagtighed, noget, man også kunne se "i udtrykket af hans fødder og hans hænder", for hos menneskene er, lige så vel som hos dyrene, selve lemmerne udtryksfulde organer for individets tilbøjeligheder.

Phileas Fogg hørte til disse matematisk ordentlige mennesker, der, aldrig plagede og altid i orden, sparer på deres skridt og deres bevægelser. Han gjorde aldrig et skridt for meget, og han gjorde altid skridtet så kort som muligt. Han gjorde ingen bevægelse som var overflødig. Man havde heller ikke set ham opbragt eller forskrækket. Han var det menneske i verden, der havde mindst travlt, og han kom dog altid tidsnok. Men så levede han jo også alene og så at sige uden for alle sociale forhold. Han vidste, at man i livet må deltage i friktionerne, og når friktionerne ikke indfandt sig, kom han ikke i kollision med nogen.

Hvad angår Jean, kaldet Passepartout, en rigtig pariser fra Paris, så havde han i de fem år, han havde opholdt sig i England og i London var regulært ansat som kammertjener, forgæves søgt en herre, han kunne slutte sig til med kærlighed.

Passepartout var tredive år, en skikkelig fyr med et tiltalende ansigt, noget fremstående læber, et beskedent og tjenstagtigt sind og et af disse inderligt godmodige hoveder, som man synes om at se på en vens skuldre. Han havde blå øjne, hvid ansigtsfarve, et noget fedladent ansigt med smilehuller, bredt bryst og muskuløs vægt; tillige besad han en herkulisk styrke, som de gymnastiske øvelser i hans ungdom havde udviklet på en forbavsende måde. Hans brune hår var noget stridt.

Fortidens billedhuggere kendte ti måder at ordne Minervas hår på, men Passepartout kendte kun en måde at ordne sit: blot tre hurtige strøg med kammen, så var hans frisure så elegant, som den kunne blive.

Bestemt at sige, hvor vidt dette menneskes elastiske karakter ville kunne lempe sig efter Phileas Foggs, det var noget, man ikke så lige kunne indlade sig på. Var Passepartout i bund og grund et sådant ordensmenneske, som hans herre ville have? Man kunne ikke sige det, før tiden havde vist det.

Efter at han i sin ungdom havde ført et omstrejfende liv, længtes han nu efter ro; efter at han havde hørt folk berømme engelske gentlemens ordentlighed og ligefrem til ordsprog blevne ligegyldighed for alt omkring dem, ville han forsøge sin lykke i England. Men hidtil havde lykken ikke været ham gunstig. Han havde ikke kunnet få fast fod nogetsteds. Han havde været ansat i ti huse. I dem alle havde man været forunderligt uregelmæssige, løbet efter eventyr eller sværmet på gaden, noget, Passepartout ikke kunne forlige sig med. Hans sidste herre, den unge lord Longsferry, der var medlem af Parlamentet, blev ofte, efter at han havde tilbragt sin nat i østerskældrene ved Haymarket, båret hjem af politibetjente. Passepartout, der fremfor alt ønskede at nære respekt for sin herre, dristede sig til at gøre nogle ærbødige bemærkninger, der optoges ilde, og han forlod da denne tjeneste. Imidlertid fik han at vide, at Phileas Fogg *Esq.* søgte en tjener, og han forskaffede sig nærmere oplysninger om denne gentleman. Et menneske, hvis liv var så regelmæssigt, som aldrig var ude om natten, som aldrig var på rejser, og som aldrig var borte en hel dag igennem, et sådant menneske kunne ikke andet end falde i

hans smag. Han indfandt sig hos ham og blev antaget på den måde, som man allerede kender.

Passepartout befandt sig nu – klokken havde allerede for længe siden slået halv tolv – aldeles ene i huset ved Savile Row. Han begyndte straks at tage det i nærmere betragtning, lige fra kvisten til kælderen; han syntes godt om dette hus, der var så rent, så vel forsynet med alt, så pudset, så puritansk og så godt indrettet for betjeningen. Det forekom ham, som huset lignede en snegls skal, men en skal, der var fortræffeligt oplyst og opvarmet med gas. Passepartout fandt uden besvær det kammer, som var bestemt for ham. Han syntes om det. Elektriske ringeapparater og talerør satte det i forbindelse med stuen og første etage. På kamingesimsen stod et elektrisk ur, som var sat i forbindelse med taffeluret i Phileas Foggs sovekammer, og begge apparaterne angav samtidig samme tid.

"Det kan jeg lide, ja, det kan jeg lide," sagde Passepartout for sig selv.

Han lagde mærke til, at der var et opslag oven over uret. Det var "reglementet" for oppasningen om dagen. Dette reglement indeholdt – fra kl. 8 om morgenen, det klokkeslæt, på hvilket mr. Phileas Fogg stod op, lige til kl. 11.30, den tid, han gik hjemmefra for at spise frokost i Reformklubben – alle betjeningens detaljer: the og skinke kl. 8.23, barbervand kl. 9.37, kæmning og børstning af håret kl. 9.40 osv. Derpå var alt optegnet, forudset og anordnet fra 11.30 om formiddagen til midnat, da denne gentleman regelmæssigt gik til sengs. Passepartout blev glad, da han gennemgik dette program og indprentede alle dets punkter dybt i sin hukommelse.

Hvad hans herres garderobe angik, var den yderst vel forsynet og reglementeret. Benklæder, frakker, kjoler, veste, alle havde de et nummer, svarende til et andet på en liste over, hvilke dage af året de skulle benyttes. Et lignende reglement fandtes også for skotøjet.

Med et ord, dette hus ved Savile Row – der havde været et uordenens tempel i den tid, den berømte Sheridan beboede det – var højst komfortabelt indrettet og møbleret, og det så meget pynteligt ud. Der fandtes ganske vist intet bibliotek og ingen bøger, men de ville også have været unyttige for mr. Fogg, for Reformklubben stillede jo hele to biblioteker til hans disposition, det ene helliget litteraturen, det andet retsvidenskab og politik. I soveværelset stod et skab af middelstørrelse, der var således konstrueret, at det beskyttedes både mod ildsvåde og tyveri. Der fandtes ingen våben i huset og heller ikke noget andet, der var beregnet på jagt eller krig. Alt vidnede om, at de mest fredelige vaner var herskende der.

Efter at have undersøgt dette hjem i dets detaljer, gned Passepartout sig fornøjet i hænderne, og han gentog muntert:

"Dette her synes jeg om, dette er just noget for mig! Vi vil komme til at forstå hinanden fuldstændig, mr. Fogg og jeg! En herre, som sidder hjemme og er så ordentlig af sig! En rigtig mekanik-mand! Nå ja, jeg har ingenting imod at passe en sådan mekanik-mand!"

3. Der opstår en samtale, som kan blive meget kostbar for Phileas Fogg

Phileas Fogg havde forladt sit hus ved Savile Row kl. 11, og efter at han havde sat sin højre fod tre hundrede og fem og halvfjerds gange foran den venstre, og sin venstre fod tre hundrede og fem og halvfjerds gange foran den højre, nåede han til Reformklubben, en storartet bygning ved Pall Mall, som havde kostet ikke mindre end tre millioner, inden den blev færdig.

Phileas Fogg begav sig straks til spisesalen, hvis ni vinduer vendte ud til en smuk have med træer, som havde gule blade, der var begyndt at blive hårdt medtaget af efterårsvinden. Han satte sig på sin sædvanlige plads, hvor hans kuvert var i orden. Hans frokost bestod af koldt bord, kogt fisk med en magnifik tillavet sauce, blodrød roastbeef med champignons, en budding af rabarber og grønne stikkelsbær, samt Chester-ost – alt sammen nedskyllet med nogle kopper af en te, der specielt var anskaffet for Reformklubbens regning.

Klokken 12.47 rejste vor gentleman sig og styrede sin gang til den store sal, en prægtig "hal", der var dekoreret med malerier i kostbare rammer. Der overleverede en opvarter ham et endnu ikke opskåret nummer af *Times*, ved hvis udfoldning Phileas Fogg lagde stor færdighed for dagen. Læsningen af det nævnte blad beskæftigede Phileas Fogg til kl. 3.45; derpå fulgte *Daily Telegraph*, som han læste, indtil han skulle spise til middag.

Dette måltid bestod omtrent af samme retter som frokosten, dog med tilføjelse af "Royal British" sauce.

Når klokken manglede tyve minutter i otte, trådte vor gentleman atter ind i den store sal og fordybede sig i studiet af *Morning Chronicle*.

En halv time senere indfandt et antal af Reformklubbens stadige gæster sig og gik hen til den store kamin, i hvilken en stenkulsild flammede. De var mr. Foggs sædvanlige medspillere og ligesom han passionerede whistspillere: ingeniøren Andrew Stuart, bankiererne Sullivan og Samuel Fallentin, bryggeren Thomas Flanagan, Gauthier Ralph, en af bestyrerne i "Bank of England", rige folk med stor anseelse i denne klub, der blandt sine medlemmer talte adskillige storheder indenfor industriens og pengeverdenens område.

"Nå, Ralph," spurgte Thomas Flanagan, "hvorledes går det med tyveriet?"

"Å," svarede Andrew Stuart, "banken har mistet sine penge."

"Det tror jeg ikke," svarede Gauthier Ralph, "jeg tror, at vi får fat i den, som har begået tyveriet. Politiets dygtigste folk er blevet sendt rundt om i Amerika og Europa, til alle de vigtigste udskibnings- og indskibningssteder, så at det vil blive meget vanskeligt for tyven at slippe fra dem."

"Man har altså tyvens signalement?" spurgte Andrew Stuart.

"For det første er det ingen tyv," svarede Gauthier Ralph alvorligt.

"Hvad siger De, er *han* ingen tyv, der er stukket af med femoghalvtreds tusinde pund i banknoter?"

"Nej," svarede Ralph.

"*Morning Chronicle* forsikrer, at han er en gentleman."

Den, der oplyste dette, var ingen anden end Phileas Fogg, der sad med hovedet bøjet ned over dette blad, som han var i færd med at læse. Phileas Fogg hilste nu på sine bekendte, der besvarede hans hilsen.

Den begivenhed, der var tale om, og som blev ivrigt diskuteret af alle blade i det forenede kongerige, var indtruffet tre dage tidligere, den 29. september. Et bundt banknoter, der udgjorde den umådelige sum af femoghalvtreds tusinde pund, var blevet stjålet bort fra den pult, der passedes af den første kasserer i Bank of England. Alle, der forundrede sig over, at en sådan forbrydelse kunne ske så let, svarede bankdirektøren Gauthier Ralph, at netop i det pågældende øjeblik var kassereren beskæftiget med at indføre en post på seks shilling tre pence, og han kunne da ikke have øjnene med sig over alt.

Her bør oplyses – og dette gør det foreliggende faktum forklarligt – at den beundringsværdige indretning, der kaldes Bank of England, synes at være særdeles bekymret for publikums værdighed. Ingen vagt, ingen opsynsmænd, ingen ståltrådsgitter. Guld, sølv og sedler ligger eksponerede. Man kunne næsten sige overladte til den første den bedstes disposition. Man må ikke i mindste måde drage nogen forbigåendes hæderlighed i tvivl. En person, der nøje har lagt mærke til de engelske sædvaner, beretter i denne henseende følgende: I en af bankens lokaler, hvor meddeleren opholdt sig, fik han lyst til nærmere at betragte en guldbarre af syv eller otte punds vægt, der lå på kassererens pult; han tog den, betragtede den, gav den til en nærstående og denne igen til en anden, så at barren på den måde vandrede fra hånd til hånd lige ud i en mørk korridor og ikke kom tilbage på sin plads, før en halv time

senere, uden at kassereren en eneste gang havde set op fra sit arbejde.

Men den 29. september gik det ikke på samme måde. Banknotebundtet kom ikke tilbage, og da det prægtige ur, der er placeret oven på "*drawing office*" slog fem og dermed tilkendegav lokalets lukning, var der ikke andet for banken at gøre end at indføre fem og halvtreds tusind pund på tabskontoen.

Da man var vis på, at tyveriet virkelig var blevet begået, sendtes der "opdagere", der var udvalgte mellem de dueligste, til de vigtigste havne, til Liverpool, Glasgow, Havre, Suez, Brindisi, New York osv. , og man meddelte dem samtidig, at hvis det lykkedes dem at få fat på forbryderen, ville de modtage en belønning af 2000 pund og fem procent af det beløb, som skaffedes til veje. Tillige blev det pålagt politiagenterne at holde nøje opsigt med alle rejsende, der kom eller tog bort.

Det var ganske rigtigt som *Morning Chronicle* sagde; man havde grund til at antage, at den, der havde begået tyveriet, ikke var medlem af noget af tyveselskaberne i England. Den nævnte dag, den 29. september, havde man lagt mærke til en gentleman, der var meget omhyggeligt klædt og havde et distingveret ydre. Han gik flere gange frem og tilbage i kassererlokalet, hvor tyveriet blev begået. Ved en forberedende undersøgelse udfærdigedes der et meget nøjagtigt signalement af denne gentleman, og dette oversendtes til alle opdagere i det forenede kongerige og på kontinentet. Adskillige hæderlige folk – og mellem dem Gauthier Ralph – troede derfor at have grundet håb om, at tyven ikke ville undslippe.

Som man let kan forestille sig, var denne begivenhed dagens konversationsemne i London og hele England. Man diskuterede, man ræsonnerede ivrigt om mulighederne for og imod hovedstadspolitiets held i denne sag. Man kan derfor heller ikke undres over, at medlemmerne af Reformklubben også beskæftigede sig med den, så meget mere som en af bankens embedsmænd befandt sig imellem dem.

Den hæderværdige Gauthier Ralph betvivlede aldeles ikke det heldige resultat af eftersporingerne, for han håbede, at den udsatte belønning skulle skærpe politimændenes iver og intelligens, men hans embedsbroder, Andrew Stuart, var langt fra at dele dette hans håb. Diskussionen fortsattes mellem de gentlemen, der havde sat sig ved whistbordet, Stuart overfor Flanagan og Fallentin overfor Phileas Fogg. Under spillet talte spillerne ikke, men mellem rubberne blev den afbrudte tråd meget livligt optaget igen.

"Jeg påstår," sagde Andrew Stuart, "at udsigterne er til gunst for tyven, der uden tvivl er en snu fyr."

"Lad så være," svarede Ralph; "men der findes ikke noget land, han kan flygte til."

"Det var meget sagt."

"Hvor skulle han da være taget hen?"

"Jeg ved det ikke," svarede Andrew Stuart; "men vi må huske på, at jorden er meget stor."

"Før var den det," svarede Phileas Fogg halvhøjt; derpå tilføjede han højt: "Det er Dem, der skal tage af," og med disse ord skød han kortene over til Thomas Flanagan.

"Hvad vil De sige med det? Før! Er jorden måske blevet formindsket?"

"Ja, ganske sikkert," svarede Gauthier Ralph, "jeg er af samme mening som mr. Fogg. Jorden er blevet formindsket, fordi man nu kan rejse den rundt ti gange hurtigere end for hundrede år siden, og i det tilfælde, talen her er, bidrager dette til, at eftersporingerne kan drives med største hurtighed."

"Ja, men også til at gøre tyvens flugt lettere."

"Det er Dem, der skal spille ud, mr. Stuart," sagde Phileas Fogg.

Den vantro Stuart var dog ikke overbevist, og da partiet var endt, sagde han:

"Man må indrømme, mr. Ralph, at det er en ejendommelig måde, De beviser på, at jorden er blevet formindsket! Altså, fordi man nu gør turen på tre måneder ..."

"På 80 dage," sagde Phileas Fogg.

"Ganske rigtigt, mine herrer," tilføjede John Sullivan, "på 80 dage, "siden forbindelsen mellem Rothal og Allahabad er blevet åbnet på '*Great Indian Peninsular Railway*'; her er den af '*Morning Chronicle*' opsatte beregning:

Fra London til Suez, gennem Mont Cenis til Brindisi, pr. jernbane og dampskib	***7 dage***
Fra Suez til Bombay, pr. dampskib	***13 dage***
Fra Bombay til Calcutta, pr. jernbane	***3 dage***
Fra Calcutta til Hongkong, pr. dampskib	***12 dage***
Fra Hongkong til Yokohama, pr. dampskib	***6 dage***

Fra Yokohama til San Francisco, pr. dampskib	***22 dage***
Fra San Francisco til New York, pr. jernbane	***7 dage***
Fra New York til London, pr. dampskib og jernbane	***10 dage***

"Ja, 80 dage," udbrød Andrew Stuart, "men så er dårligt vejr, modvind, skibbrud, banetog, som kommer ud af sporet, osv., ikke taget med i betragtning."

"Alt er iberegnet," svarede Phileas Fogg.

"Er der også iberegnet, at hinduer eller indianere tager skinnerne bort?" udbrød Andrew Stuart, "at de stopper banetogene, plyndrer godsvognene og skalperer de rejsende?"

"Alt er iberegnet," svarede Phileas Fogg, der sluttede spillet med to honnører.

Andrew Stuart, hvis tur det var at give, samlede kortene sammen og sagde:

"Teoretisk taget har De ret, mr. Fogg, men ikke i praksis ..."

"I praksis også, mr. Stuart ..."

"Det ville more mig at se."

"Det beror kun på Dem selv; lad os rejse sammen."

"Himlen bevare mig for det," udbrød Stuart; "men jeg holder gerne fire tusinde pund på, at en sådan rejse under sådanne betingelser er umulig at gøre."

"Meget mulig, tværtimod," svarede mr. Fogg.

"Nå, så gør den da!"

"Rundt om jorden på firs dage?"

"Ja."

"Det vil jeg gøre."

"Hvornår?"

"Straks! men jeg siger Dem på forhånd, at jeg vil komme til at gøre den på Deres bekostning."

"Det er jo galskaber," sagde Andrew Stuart, som begyndte at angre, hvad han havde sagt. "Lad os fortsætte vort spil."

"Så må vi give om," svarede Phileas Fogg; "jeg har fået for mange kort."

Andrew Stuart tog kortene med rystende hænder; men pludselig lagde han dem fra sig på bordet.

"Nuvel, mr. Fogg," sagde han, "jeg holder fire tusinde pund!"

"Min kære Stuart," sagde Fallentin, "berolig Dem. Det er jo ikke for alvor."

"Når jeg siger, at jeg vædder," svarede Andrew Stuart, "er det altid alvorligt ment."

"Jeg antager," sagde mr. Fogg og vendte sig om til de andre, "at jeg har 20.000 pund deponeret hos Baring Brothers. Dem risikerer jeg gerne."

"Tyve tusinde pund!" udbrød John Sullivan. "Tyve tusinde pund, som De kan tabe ved en uforudset forsinkelse."

"Der findes intet uforudset," bemærkede Phileas Fogg tørt.

"Men, mr. Fogg, disse firs dage er jo kun beregnede som et minimum af den tid, der behøves."

"Et godt anvendt minimum er alt, hvad der behøves."

"Men for ikke at overskride det, må man med matematisk nøjagtighed løbe lige fra jernbanerne til dampskibene og fra dampskibene til jernbanerne."

"Så løber jeg med matematisk nøjagtighed."

"Det er kun Deres spøg."

"En englænder spøger ikke, når der er tale om noget så alvorligt som et væddemål," svarede Phileas Fogg. "Jeg holder tyve tusind pund mod hvem som helst på, at jeg skal gøre rejsen omkring jorden på firs dage eller nitten hundrede og tyve timer eller femten tusind og to hundrede minutter. Tager man mod dette væddemål?"

"Vi modtager det," svarede d'hrr. Stuart, Fallentin, Sullivan, Flanagan og Ralph, efter at have truffet overenskomst med hinanden.

"Godt!" sagde Fogg. "Banetoget til Dover går kl. 10.35. Jeg tager med det."

"Nu i aften?" spurgte Stuart.

"Ja, i aften," svarede mr. Fogg. "Altså," sagde han, idet han bladede i en lommekalender, "da vi i dag har den 2. oktober, skal jeg være tilbage i London netop her i Reformklubbens sal lørdag den 21. december kl. 10.35 om aftenen, i modsat tilfælde tilfalder de hos Baring Brothers for min regning deponerede 20.000 pund Dem, mine herrer. Her efterlader jeg en veksel på et lige så stort beløb."

En kontrakt angående det afsluttede væddemål blev opsat og straks undertegnet af de seks interesserede. Phileas Fogg forblev hele tiden aldeles rolig. Han havde sikkert ikke væddet for at vinde, men kun sat disse 20.000 pund – det var halvdelen af hans formue – på spil, fordi han forudså, at han ville komme til at give en lige så stor sum ud for at fuldføre dette højst vanskelige foretagende. Hvad hans modstandere angik, så syntes de at være urolige, ikke for tabet af indsatsen, men fordi de nærede visse betænkeligheder ved at vædde under disse betingelser.

Klokken slog nu ni. Man tilbød mr. Fogg at afbryde whistspillet, for at han kunne træffe sine forberedelser til rejsen.

"Jeg er altid i orden," svarede denne urokkeligt rolige gentleman, mens han gav kort. – "Ruder, mine herrer; det er Dem, der skal spille ud, mr. Stuart."

4. Phileas Fogg vækker sin tjener Passepartouts højeste forundring

Klokken 9.25 tog Phileas Fogg, efter omtrent at have vundet 20 guineas i whisten, afsked med sine ærede spillekammerater og forlod Reformklubben; kl. 9.45 åbnede han porten til sit hus.

Passepartout, der samvittighedsfuldt havde undersøgt sin herres vaner og ønsker, blev meget overrasket ved at se mr. Fogg gøre sig skyldig i en sådan mangel på orden, at komme hjem på en så usædvanlig tid. Efter alt hvad Passepartout havde kunnet få at vide, plejede ejeren af huset ved Savile Row aldrig at komme hjem før midnat.

Phileas Fogg var straks gået ind i sit værelse og kaldte på Passepartout.

Men denne svarede ikke; det var jo ikke på den tid, han havde noget at gøre.

"Passepartout," kaldte mr. Fogg endnu engang uden at anstrenge sin stemme for meget.

Passepartout kom ind.

"Det er nu anden gang, jeg kalder på dig," ytrede mr. Fogg.

"Men klokken er jo ikke tolv endnu," svarede Passepartout med instruksen i hånden.

"Jeg ved det," svarede Phileas Fogg, "og jeg har heller ingen bebrejdelser at gøre dig. Vi rejser om ti minutter til Dover og Calais."

En grimasse bredte sig over franskmandens runde ansigt. Det var klart, at han havde misforstået befalingen.

"De tager herfra?"

"Ja," svarede Phileas Fogg, "vi skal gøre en rejse omkring jorden."

Passepartout gjorde store øjne, hans pupiller udvidedes, og hans øjenbryn drog sig højt i vejret; alt tydede på, at hans forundring steg til den højeste grad af bestyrtelse.

"Rejse omkring jorden," mumlede han sagte.

"Ja, og på 80 dage," svarede mr. Fogg; "vi har således ikke et eneste øjeblik at give bort."

"Men alle rejsesagerne da?" spurgte Passepartout, som vuggede sit hoved snart til højre, snart til venstre.

"Der behøves intet, undtagen en vadsæk. I den kan du lægge to lærredsskjorter og tre par strømper. Vi køber resten på vejen. Endvidere tager du min overfrakke, mit rejsetæppe og mine sko med. Vi kommer kun til at gå lidt på turen. Men skynd dig blot!"

Passepartout ville have svaret, men han kunne ikke. Han forlod mr. Foggs værelser og gik ind i sit eget, kastede sig ned i en stol, og idet han anvendte et udtryk fra sit hjemland, udbrød han: "Hvorfor skal man da også blive forstyrret, netop når man har lyst til at leve i ro?"

Mekanisk gjorde han nu sine forberedelser til rejsen. En tur omkring jorden på 80 dage! Havde han at gøre med en gal mand? Nej ... var det en spøg? De tog til Dover – godt! Til Calais – endnu bedre! Det kunne selvfølgelig ikke være den skikkelige fyr imod, han, der i hele fem år ikke havde betrådt sit fædrelands jord. Måske fortsattes turen lige til Paris? Med hvilken glæde ville han ikke gense den store hovedstad! Men dér

ville sagtens også en så stor stationær gentlemans uro standse ... ja, uden tvivl; men at han ville rejse, denne gentleman, der altid havde været så inderligt huslig, det var aldeles sikkert.

Klokken ti havde Passepartout gjort den simple vadsæk i stand, der indeholdt hans og hans herres garderobe. Stadig urolig til mode forlod han sit lille kammer og aflåste omhyggeligt døren efter sig. Derpå gik han ind til mr. Fogg.

Mr. Fogg var i orden. Under sin ene arm bar han Bradshaws *Continental Railway Steam Transit and General Guide*, der skulle meddele ham alt, hvad der var af betydning på den forestående rejse. Han tog vadsækken fra Passepartout og stak et tykt bundt banknoter ned i den, af den slags, som har kurs i alle lande.

"Du har vel ikke glemt noget?" spurgte han.

"Nej, intet, herre."

"Min overfrakke og mit tæppe?"

"Her er de."

"Godt, tag så vadsækken."

Mr. Fogg gav den til Passepartout.

"Pas godt på den, der er tyve tusind pund i den."

Passepartout var nær ved at tabe vadsækken, som om de tyve tusind var i guld eller sølv og således havde haft en enorm vægt.

Herren og tjeneren gik nu ned ad trappen og lukkede porten forsvarligt efter sig.

Ved enden af Savile Row fandtes der en vognstation. Mr. Phileas Fogg og hans tjener steg op i en cabriolet, som i rask fart kørte dem til Charing Cross-banegården, hvor en af South-Eastern-linjens baner ender.

Klokken 10.03 standsede cabrioleten udenfor banegården.

Passepartout sprang af, og derpå steg hans herre også ud og betalte kusken.

I dette øjeblik kom en tiggerske, der holdt et spædt barn på armen og var indhyllet i et laset sjal, barfodet gennem alt snavset hen til mr. Phileas Fogg og bad ham om en almisse.

Phileas Fogg tog de tyve guineas op af lommen, som han havde vundet i whist og gav dem til tiggersken.

"Det er til Dem, stakkels kone," sagde han; "jeg er glad ved, at jeg mødte Dem."

Og med disse ord gik han.

Passepartout syntes, at der samlede sig noget vådt i hans øjenkroge. Hans herre havde fuldstændig erobret hans hjerte.

Mr. Fogg og han gik ind i ventesalen. Der gav Phileas Fogg Passepartout ordre til, at han skulle købe to billetter til 1. klasse til Paris. Da Fogg vendte sig om, så han de fem medlemmer af Reformklubben stå i salen.

"Jeg rejser, mine herrer," sagde han. "Overalt hvor jeg kommer hen, lader jeg mit pas påtegne, og De vil således kontrollere min rejse, når jeg vender tilbage."

"Gud bevares, mr. Fogg," svarede mr. Ralph artigt; "det behøves ikke. Vi stoler fuldkomment på Deres ære som gentleman."

"Det er også bedre," sagde mr. Fogg.

"De glemmer vel ikke, at De skal være tilbage den ...?" bemærkede Andrew Stuart.

"Om firs dage," svarede mr. Fogg, "lørdag den 21. december 1872, kl. 10.35 om aftenen. Lev vel til da, mine herrer!"

Klokken 10.30 tog Phileas Fogg og hans tjener plads i samme waggon. Klokken 10.35 hørtes en piben fra lokomotivet, og

toget satte sig i gang.

Natten var mørk og kold, og der faldt en fin støvregn. Mr. Fogg krøb sammen i sit hjørne og sagde ikke et ord. Passepartout, der endnu var bestyrtet over alt, hvad der var sket, trykkede instinktivt vadsækken med banknoterne tæt ind til sig.

Toget havde næppe passeret Sydenhampaladset, før der fra Passepartout hørtes et fortvivlelsens skrig.

"Hvad går der af dig?" spurgte mr. Fogg.

"Jo, i hastværket glemte jeg ..."

"Hvad glemte du?"

"At slukke gassen i mit kammer."

"Nå, min ven," svarede mr. Fogg koldt, "så må den brænde på din regning."

5. Nye værdipapirer på Londons pengemarked

Da Phileas Fogg forlod London, anede han ikke i mindste måde, hvor stor en bevægelse hans afrejse forårsagede. Underretningen om væddemålet udbredte sig først i Reformklubben og fremkaldte en ligefrem bestyrtelse hos medlemmerne af dette hæderværdige selskab. Fra klubben kom den pikante nyhed ind i bladene og gennem bladene ud til publikum i London og hele det forenede kongerige.

Dette spørgsmål om en rejse omkring jorden kommenteredes, diskuteredes og dissekeredes med lige så stor lidenskab og med lige så stor interesse, som havde det været en ny Alabamasag [Note 2)], der var for. Nogle tog parti for Phileas Fogg, andre – og det var næsten majoriteten – udtalte sig imod ham. At tilendebringe denne rejse omkring jorden på anden måde end i teorien og på papiret i dette minimum af tid og med de kommunikationsmidler, som nu benyttes, var ikke blot umuligt, men vanvittigt!

Times, Standard, Evening Star, Morning Chronicle og tyve andre blade med stor udbredelse erklærede sig imod mr. Fogg. Kun *Daily Telegraph* skænkede ham til en vis grad sin understøttelse. Fogg behandledes som en nar, som en excentrisk galning, og hans kammerater i Reformklubben måtte over alt høre dadlende ord, fordi de var gået ind på et sådant væddemål, der jo tydeligt vidnede om, at det stod meget dårligt til med hans forstand.

I yderste grad lidenskabelige, men logiske artikler så man beskæftige sig med spørgsmålet. Man ved jo. Hvilken interesse englænderne nærer for alt, hvad der vedrører geografien. Der fandtes heller ikke en eneste avislæser, hvilken samfundsklasse han end tilhørte, der ikke slugte de spalter, som angik Phileas Fogg.

De første dage var nogle uforfærdede sjæle, især fruentimmer, for ham, navnlig efter at *Illustrated News* havde meddelt hans portræt, taget efter hans fotografi, der fandtes opbevaret i Reformklubbens arkiv. Også adskillige gentlemen vovede at sige: "Nå, hvorfor ikke, hvorfor ikke? Man har jo set mærkelige ting før!" Disse var dog især læsere af Daily Telegraph. Men man mærkede snart, at også dette blad begyndte at vakle i sin anskuelse.

En lang artikel fremkom den 7. oktober i det geografiske selskabs "*Bulletin*". Artiklen behandlede spørgsmålet fra alle synspunkter og beviste klart det vanvittige i foretagendet. Efter at denne artikel var blevet læst, var alt imod den rejsende. Menneskene lagde hindringer i vejen for ham og naturen også. For at foretagendet skulle lykkes, måtte der jo forudsættes en mirakuløs overensstemmelse mellem afgangs- og ankomsttiderne, en overensstemmelse, der ikke eksisterede og ikke kunne eksistere. I Europa kunne man, da der var tale om en rejse af forholdsvis ubetydelig længde, være temmelig sikker på, at togene nåede frem til bestemt tid; men da de behøvede tre dage for at fare gennem Indien, og otte dage for at nå gennem de Forenede Stater, kunne man så vel bygge på, at de indtraf nøjagtigt? Og ulykker med lokomotiver, sammenstyrtninger, dårligt vejr, snedriver osv. – stillede ikke

alt dette sig imod Phileas Fogg? På dampskibene dernæst, var han ikke der i den kolde årstid udsat for storme og tåge? Og var det vel i så tilfælde sjældent, at selv de bedste dampskibe på de transatlantiske linjer forsinkedes to eller tre dage? Der behøvedes jo kun et ophold, blot et eneste, for at bryde hele kommunikationskæden. Hvis Phileas Fogg blot kom nogle få timer efter et dampskibs afgang, så måtte han jo vente til det næste gik, og dermed var hans rejse uden redning mislykket.

Denne artikel gjorde stor opsigt. Næsten alle aviser aftrykte den, og Phileas Foggs aktier sank betydeligt.

Men i de nærmeste dage efter vor gentlemans afrejse baseredes der ret kønne forretninger på resultatet af hans foretagende. Man ved, hvad væddemålene vil sige i England; de, der giver sig af med dem, er både langt mere intelligente og langt mere agtede end spillerne. At vædde ligger just i den engelske karakter. Det var da heller ikke blot medlemmerne af Reformklubben, der indgik betydelige væddemål for eller imod Phileas Fogg, men også den store almenhed interesserede sig for resultatet af hans rejse og væddede. Phileas Fogg blev indskrevet som en væddeløbshest i en slags *studbook*. Man gjorde ham til et spekulationspapir, der fik umiddelbar kurs på markedet. På Phileas Fogg stod der efterspørgsel, man sloges formelig om ham, og der gjordes enorme forretninger med ham; men fem dage efter hans afrejse, efter artiklen i det geografiske selskabs bulletin, begyndte man at udbyde Phileas Fogg *en masse*. Papiret dalede, og alle ville sælge.

En eneste tilhænger havde han endnu tilbage; det var den gamle, gigtsvage lord Albemarle. Den hæderværdige gentleman, der sad fastnaglet til sin lænestol, ville have givet

hele sin formue for at have kunnet gøre en rejse omkring jorden, selv om han skulle bruge ti år til det, og han holdt fem tusind pund på Phileas Fogg. Når man foreholdt ham det vanskelige i foretagendet, nøjedes han med at svare: "Hvis sagen virkelig lader sig realisere, er det godt, at det er en englænder, der først sætter den i værk."

Phileas Foggs tilhængere begyndte nu bestandig at blive færre; alle mennesker var imod ham, og ikke uden grund; man ville ikke holde en mod hundrede på ham, da der syv dage efter hans afrejse indtraf en aldeles uventet begivenhed, som gjorde, at man ikke ville holde det mindste.

Samme dag, kl. 9 om aftenen, havde nemlig chefen for politiet modtaget en telegrafdepeche af følgende indhold:

"Suez til London (England).
Rowan, politidirektør,
Centraladministrationen.
Scotland Place.

Jeg følger efter banktyven Phileas Fogg. Send uopholdelig arrestordre til Bombay (Ostindien).

Fix, opdagelsesbetjent."

Virkningen af denne telegrafdepeche var øjeblikkelig. Gentleman'en blev altså ganske simpelt til en banknotetyv. Hans fotografi, der fandtes i Reformklubben blev nøje betragtet. Det fremviste tydeligt den mands træk, hvis signalement blev opsat ved den foreløbige undersøgelse. Man mindedes Phileas Foggs eksistens, der altid havde været skjult af mørke, hans ensomme liv og hans pludselige afrejse, og det syntes klart, at dette menneske, der havde foregivet en rejse

omkring jorden, og påberåbt sig et vanvittigt væddemål, ikke kunne have haft nogen anden hensigt end at slippe bort fra de engelske politiagenter.

6. Politiagenten Fix nærer en berettiget utålmodighed

Omstændighederne, der bevirkede dette telegrams afsendelse, var følgende: Onsdagen den 9. oktober omtrent kl. 11 om formiddagen, ventede man i Suez paketdampskibet "*Mongolia*", tilhørende selskabet *Peninsular and Oriental Company*, af 2800 tons drægtighed og førende en maskine på 500 hestes kraft. *Mongolia* gjorde regelmæssige rejser fra Brindisi til Bombay, over Suezkanalen. Den var en af selskabets hurtigste dampere, og dens reglementerede hurtighed ti sømil i timen mellem Brindisi og Suez og 9,53 mellem Suez og Bombay, var aldrig blevet overgået.

Ventende på *Mongolia*s ankomst gik to mænd frem og tilbage på udskibningskajen mellem mængden af indfødte og udlændinge, som det vrimler af i denne by, som for ikke længe siden var en lille flække, men som Lesseps' kolossale arbejdsforetagende har sikret en udmærket fremtid.

Den ene af disse mænd var de forenede kongerigers i Suez ansatte konsularagent, der, trods den britiske regerings og ingeniør Stephensons forudsigelser, så, hvorledes der hver dag passerede en mængde engelske fartøjer gennem kanalen og således på denne måde forkortede den gamle vej fra England til Indien, via Det gode Håbs forbjerg, med halvdelen af dens længde. Den anden var en lille, mager, stærktbygget mand, med et meget intelligent ansigt og en mærkværdig udholdenhed i at rynke sine øjenbryn. Under hans lange øjenhår lyste der et par

spillende, livlige øjne, hvis ild han kunne slukke, når han ville. Han viste tydelige tegn på utålmodighed, idet han gik frem og tilbage uden at standse et øjeblik. Denne mand hed Fix og var en af de engelske opdagelsesbetjente, der blev udsendt til de forskellige havnepladser, efter at tyveriet i Bank of England var begået. Han skulle nøje holde udkig med alle rejsende, der kom fra Suezkanalen, og hvis nogen af dem forekom mistænkelig, skulle han følge ham over alt, indtil han modtog en arrestationsordre.

Netop to dage tidligere havde Fix fra chefen for hovedstadens politi modtaget signalementet på den formodede tyv, den samme velklædte og distingverede person, som man havde set i bankens kassererlokale.

Opdageren, der øjensynlig var ægget af den udlovede betydelige belønning, som skulle tilfalde ham, hvis han havde held med sig, ventede derfor med let forståelig utålmodighed *Mongolia*s ankomst.

"De siger altså, hr. konsul," spurgte han for tiende gang, "at det ikke kan vare længe, før dampskibet kommer?"

"Nej, hr. Fix," svarede konsulen, "det signaliseredes i morges fra Saïd, og de 160 kilometer i kanalen har ingen ting at betyde for en så god sejler. Jeg gentager endnu en gang, at *Mongolia* altid har vundet den belønning på fem og tyve pund, som regeringen udbetaler for hvert døgn, den når hertil før den reglementerede ankomsttid."

"Kommer dette dampskib direkte fra Brindisi?" spurgte Fix.

"Ja, fra Brindisi, hvor det har taget den indiske post om bord, og hvorfra det afgik i lørdags kl. 5 aften. Når De bare har en smule tålmodighed, varer det ikke længe, før det er her; men jeg

forstår ikke, hvorledes De ved hjælp af det signalement, De har fået, vil kunne kende Deres mand, selv om han er ombord på *Mongolia*."

"Hr. konsul," svarede Fix, "sådanne folk lugter man sig snarere til, end man kender dem; man må have færten af dem; den er ligesom en særskilt sans, i hvilken hørelsen, synet og lugten er indbefattet. Jeg har i mit liv arresteret mere end en sådan gentleman, og hvis blot min hr. tyv er om bord, svarer jeg Dem for, at han ikke skal slippe fra mig."

"Det er også mit ønske, mr. Fix; for det gælder her en betydelig forbrydelse."

"Et prægtigt tyveri," svarede agenten stærkt oplivet. "Fem og halvtreds tusinde pund! Det er ikke ofte vi bliver sendt ud for at gøre så gode fund! Tyvene begynder at blive så knebne af sig! Sheppards race begynder at dø ud. Nu stjæler man i shillingvis."

"Mr. Fix," svarede konsulen, "De ytrer Dem virkelig på en sådan måde, at jeg levende ønsker, De må have held med Dem, men således, som det nu stiller sig, frygter jeg, at det bliver vanskeligt. De ved, at ifølge det signalement, De har modtaget, ligner tyven på et hår et hvilket som helst skikkeligt menneske."

"Hr. konsul," svarede politiagenten i en selvbevidst tone, "de store tyve ligner altid skikkelige folk. For, ser De, hvis de uheldigvis er kommet til verden med et skurkeansigt, har de selvfølgelig ingen anden udvej end at blive ærlige, ellers arresterer man dem straks. De hæderlige fysiognomier er dem, som man frem for alt må mønstre. Men sagen er vanskelig, det vil jeg indrømme Dem; det er ikke blot et håndværk, men en kunst."

Som man ser, var Fix i besiddelse af en god portion selvfølelse.

Imidlertid var det stadig blevet livligere på kajen. Sømænd af forskellige nationaliteter, købmænd, mæglere og fellaher samlede sig der. Dampskibets ankomst var øjensynlig snart forestående.

Vejret var meget smukt, men luften kølig på grund af den østlige vind. Nogle minareter aftegnede sig over byen i solens blege stråler. Mod syd strakte sig en 2000 meter lang havnearm ud på Suez' red. På det røde hav roede flere fiskerbåde og kystfarere, af hvilke nogle havde bibeholdt den antikke galejs smukke former.

En mængde indfødte var på den modsatte bred beskæftiget med at opmudre kanalen, der grener sig ud fra den ved Gessag og tilfører Suez fersk vand, som denne by aldeles mangler.

Fix spadserede om mellem folkemassen med den sikkerhed, som udøvelsen af hans bestilling havde givet ham, og mønstrede alle forbigående med et skarpt, hurtigt blik.

Klokken var nu 10.30.

"Men kommer da dampskibet aldrig!" udbrød han, da han hørte havnens klokke slå.

"Det kan ikke være langt borte," svarede konsulen.

"Hvor længe bliver det liggende i Suez?" spurgte Fix.

"Fire timer for at tage kul ind. Fra Suez til Aden ved den yderste ende af det røde hav regner man, at der er 390 sømil, så det må have en god portion brændsel inde."

"Og så går det direkte til Bombay?"

"Ja, direkte uden at losse og indtage last."

"Nu vel," sagde Fix, "hvis tyven har taget denne vej og er med om bord i dampskibet, må det være hans plan at gå fra borde i Suez for ad anden vej at komme til de hollandske eller franske besiddelser i Asien. Han vil ikke være i sikkerhed i Indien, der er engelsk territorium."

"For så vidt han ikke er en resolut karl," svarede konsulen. "En engelsk forbryder er altid bedre skjult i London, end han kan være i udlandet."

Efter denne bemærkning, som gav agenten meget at grunde på, begav konsulen sig til sit kontor. Fix blev alene tilbage, et bytte for nervøs utålmodighed efter at få at vide, om hans hr. tyv skulle være om bord på *Mongolia*. Sikkert var det, at hvis denne skurk havde forladt England for at komme til den nye verden, så måtte han foretrække vejen til Indien, der var mindre bevogtet eller vanskeligere at bevogte end vejen over Atlanterhavet.

Fix fik ikke længe tid til at overlade sig til sine betragtninger, for snart tilkendegav dampskibets fløjte, at det nærmede sig. Hele mængden af fellaher styrtede ned mod udskibningskajen under en tumult, der var virkelig foruroligende for de der samlede personer og ikke mindst for deres klæder.

Snart så man *Mongolia*s jættestore skrog passere gennem kanalen, og klokken slog 11, da damperen lagde til, mens man slap dampen ud under en bedøvende larm.

Fix stillede sig i nogle skridts afstand fra landgangsbroen.

Passagererne var meget talrige. Nogle blev tilbage på dækket og betragtede det pittoreske panorama af byen, men de fleste gik i land.

Fix mønstrede alle disse.

Netop som han var beskæftiget med dette, kom en af dem hen til ham efter at have trængt sig gennem en klynge af fellaher, der bestormede ham med tilbud om at være ham til tjeneste, og spurgte høfligt, om han kunne oplyse ham om, hvor det engelske konsulatskontor var beliggende. Samtidig tog passageren et pas frem, som han uden tvivl ville have påtegnet.

Instinktivt tog Fix passet, og med nogle øjekast havde han læst det der skrevne signalement.

Han blev grebet af en uvilkårlig bevægelse. Papiret rystede i hans hånd. Signalementet i passet var aldeles overensstemmende med det, han havde modtaget fra politichefen i London.

"Er dette pas Deres?" spurgte han passageren.

"Nej," svarede denne, "det er min herres."

"Hvor er Deres herre?"

"Han er blevet om bord."

"Men," sagde agenten, "han må indfinde sig personlig på kontoret for at bevidne sin identitet."

"Er det nødvendigt?"

"Ja, aldeles nødvendigt."

"Og hvor ligger konsulatet?"

"Der, på hjørnet af torvet," svarede agenten, idet han pegede på et hus, der lå et par hundrede skridt derfra.

"Så skal jeg sige det til min herre, men han synes ikke om, at man gør ham ulejlighed."

Passageren hilste på Fix og gik derefter om bord i dampskibet igen.

7. Yderligere bevis for det unyttige i at have pas

Agenten gik bort fra kajen og begav sig skyndsomst til konsulatskontoret. På sin indtrængende begæring blev han ført til konsulen.

"Hr. konsul," sagde han, idet han lige gik løs på sagen, "jeg har grund til at tro, at min mand er med her om bord på dampskibet."

Fix fortalte nu, hvad der var forefaldet mellem ham og tjeneren i anledning af passet.

"Godt, hr. Fix," sagde konsulen, "det skulle rigtig more mig at komme til at se denne kæltring. Men han indfinder sig vel næppe hos mig, hvis det forholder sig, som De siger. En tyv lader ikke gerne spor af sin rejse efter sig, og i øvrigt er formaliteten med pas ikke nødvendig."

"Hr. konsul," svarede agenten, "hvis det er en resolut karl, således som man har grund til at formode, så kommer han nok for at lade sit pas påtegne."

"Ja, pas nytter kun til at genere skikkelige folk og til at begunstige skurkes rømning. Jeg er sikker på, at passet er i orden."

"Men jeg håber, at De ikke påtegner det."

"Hvorfor ikke? Hvis passet virkelig er i orden, har jeg ikke ret til at nægte at påtegne det."

"Men, hr. konsul, jeg må beholde manden her, indtil jeg når at få en arrestationsordre fra London."

"Det bliver Deres sag, mr. Fix," svarede konsulen, "men jeg kan ikke ..."

Konsulen nåede ikke at fuldføre sin sætning. Der blev banket på døren til hans værelse, og kontorbetjenten lukkede op for to fremmede, af hvilke den ene var tjeneren, der havde talt med opdageren.

Det var herren og tjeneren. Den første fremviste sit pas, idet han lakonisk anmodede konsulen om at påtegne det.

Konsulen tog passet og læste det meget nøje igennem. Imidlertid iagttog eller rettere sagt slugte Fix de to fremmede med øjnene.

Konsulen havde endt læsningen.

"De er mr. Phileas Fogg *Esq.*?" spurgte han.

"Ja," svarede den adspurgte.

"Og denne person er Deres tjener?"

"Ja, en franskmand, der hedder Passepartout."

"De kommer fra London?"

"Ja."

"Og hvor rejser De hen?"

"Til Bombay."

"Godt. De ved vel, at denne formalitet med påtegningen ikke er til nogen nytte, og at vi ikke fordrer, at passet skal fremvises?"

"Ja jeg ved det," svarede Phileas Fogg, "men jeg ønsker at få min ankomst til Suez bevist gennem Deres påtegning."

"Godt, så skal jeg gøre det."

Konsulen påtegnede passet, skrev datoen og sit navn og satte embedssegl under. Mr. Fogg læste det skrevne igennem, takkede koldt og fjernede sig, fulgt af sin tjener.

"Nå?" sagde agenten.

"Han synes at være en fuldstændig ærlig mand," svarede konsulen.

"Meget muligt!" svarede Fix, "men det er ikke det, der er tale om. Synes De ikke, hr. konsul, at denne flegmatiske gentleman træk for træk ligner tyven efter det signalement, jeg har fået?"

"Jo, det synes jeg. Men De ved jo nok, at alle signalementer ..."

"Jeg skal nok komme på det rene med sagen," svarede Fix; "tjeneren forekommer mig mindre uudgrundelig end herren, og da han er franskmand, kan han ikke lade være med at snakke. På snarligt gensyn, hr. konsul."

Agenten gik og begyndte at søge efter Passepartout.

Mr. Fogg havde, da han forlod konsulatet, styret sine skridt mod udskibningskajen. Ankommet til landgangsbroen gav han sin tjener nogle befalinger og gik derpå alene ind i sin kahyt om bord på *Mongolia*. Han tog sin notesbog frem, hvori han læste følgende:

"Forlod London onsdag den 2. oktober kl. 10.35 om aftenen.

Ankom til Paris torsdag den 3. oktober kl. 7 om morgenen.

Rejste fra Paris torsdag kl. 8.40 om morgenen.

Ankom gennem Mont Cenis-tunnelen til Torino fredag den 4. oktober kl. 6.35 om morgenen.

Forlod Torino kl. 7.20 om morgenen.

Kom til Brindisi lørdag den 5. oktober kl. 5 eftermiddag.

Ankom til Suez onsdag den 9. oktober kl. 11 formiddag.

Summa af tid, der er gået: 156 ½ time, beregnet i dage: seks og en halv dag."

Mr. Fogg havde skrevet disse data ind i en rejsedagbog med rubrikker, som fra den 2. oktober til den 21. december angav

måneden og dagen samt de reglementerede og virkelige ankomsttider for hver større plads, såsom Brindisi, Suez, Bombay, Calcutta, Singapore, Hongkong, Yokohama, San Francisco, New York, Liverpool, London, og som tillige angav forspringet eller tabet af tid for hver plads. Denne rejsedagbog holdt således klart og fuldstændigt regnskab, og mr. Fogg vidste altid, om han havde vundet eller tabt.

Han nedskrev altså samme dag, onsdag den 9. oktober, sin ankomst til Suez, samt at den var i overensstemmelse med fartøjets sædvanlige ankomsttid; han havde intet vundet eller tabt.

Derpå lod han sig servere frokost i sin kahyt. At bese staden brød han sig ikke om; han hørte til den race englændere, der lader deres tjenere se for sig i de lande, de rejser igennem.

8. Passepartout snakker noget mere, end han burde

Efter nogle få øjeblikkes forløb havde Fix nået Passepartout på kajen, hvor han gik og så sig om.

"Nå, min ven," sagde Fix, da han var kommet hen til ham, "er Deres pas nu påtegnet?"

"Nå, så det er Dem," sagde franskmanden; "jo, nu har vi den sag i orden."

"Og nu tager De landet i øjesyn?"

"Ja, men vi rejser så hurtigt, at jeg næsten synes, vi rejser i drømme! Vi er altså nu i Suez?"

"Ja, i Suez."

"Altså i Ægypten?"

"Aldeles rigtigt, i Ægypten."

"Og således også i Afrika?"

"Netop."

"I Afrika!" gentog Passepartout. "Jeg kan umuligt få det i mit hoved. Forestil Dem blot, jeg troede ikke, vi skulle rejse længere end til Paris, den berømte hovedstad; og så kom jeg kun til at se den igen fra kl. 7 om morgenen til kl. 8.40 mellem Nordbanegården og Lyonerbanegården, gennem en droskes ruder og i øsende regnvejr. Det var virkelig kedeligt! Jeg havde dog så gerne villet gøre en tur til Père-Lachaise og Cirkus i Champs-Elysées!"

"De har altså meget travlt?" spurgte politimanden.

"Ikke jeg, men min herre. Apropos, jeg må købe nogle strømper og skjorter, vi rejste næsten uden at tage noget som helst med; vi har blot en vadsæk, det er det hele."

"Jeg skal vise Dem hen til en bazar, hvor De kan få alt at købe, hvad De ønsker."

"Min herre," sagde Passepartout, "De er virkelig høfligheden selv."

Begge begav sig på vej, og Passepartout passiarede hele tiden.

"Men jeg må fremfor alt ikke komme for sent til dampskibet," sagde han.

"De har endnu udmærket god tid," svarede Fix; "klokken er kun et."

Passepartout tog sit store ur op.

"Et! Jo jeg takker, klokken mangler otte minutter i elleve."

"Deres ur går for langsomt," sagde Fix.

"Mit ur! Et familieur, der skriver sig fra min oldefader. Det taber ikke en gang fem minutter om året; det er et rent kronometer, skal jeg sige Dem."

"Ah, jeg forstår, hvad det kommer af," sagde Fix. "Deres ur går efter londonertid, og det er omtrent to timer efter tiden i Suez. De bliver nødt til at stille Deres ur efter hvert lands tid."

"Jeg skulle stille mit ur frem!" udbrød Passepartout; "nej aldrig."

"Nå, så følger det ikke med solen."

"Så meget desto værre for solen, for det må i så tilfælde være den, der går galt."

Den skikkelige fyr puttede atter meget højtideligt sit ur i lommen.

Nogle øjeblikke efter sagde Fix til ham:

"De har altså haft meget travlt med at komme fra London?"

"Ja, det tror jeg. I onsdags aftes kom mr. Fogg aldeles mod sædvane hjem fra klubben klokken ni, og klokken ti var vi allerede på vej."

"Men hvor vil Deres herre da hen?"

"Han gør en rejse omkring jorden."

"Gør han en rejse omkring jorden?" udbrød Fix.

"Ja, og den skal gøres på firs dage! Det er et væddemål, siger han. Men, mellem os sagt, tror jeg ikke på det. Det ville jo være aldeles naragtigt; nej, det er noget helt andet."

"Ah, måske er han en original. Deres hr. Fogg?"

"Jeg tror det."

"Han er rig?"

"Ganske vist, og han har en ganske køn sum med sig i aldeles nye banknoter. Han sparer ikke på pengene undervejs. Således har han udlovet en rundelig belønning til maskinmesteren på *Mongolia*, hvis vi kan nå til Bombay før den bestemte tid."

"De har vel tjent Deres herre længe?"

"Jeg!" svarede Passepartout, "jeg kom i hans tjeneste samme dag vi rejste."

Man kan let forestille sig den virkning, dette svar måtte gøre på politimanden.

Den så stærkt påskyndede afrejse fra London; kort efter at tyveriet var blevet begået, den store pengesum han havde med sig, hastværket efter at komme til fjerntliggende lande, påskuddet om et excentrisk væddemål m.m. – Alt dette bestyrkede og måtte bestyrke Fix i hans mistanke. Han talte videre med franskmanden og skaffede sig vished om, at han

aldeles ikke kendte sin herre, at denne boede isoleret i London, at man påstod, at han var rig, uden at man havde rede på, hvorfra hans formue skrev sig, at han var et menneske, som man ikke rigtigt kunne forstå sig på osv. Men på samme tid kunne Fix betragte det som givet, at Phileas Fogg ikke ville gå fra borde i Suez, hvis han virkelig rejste til Bombay.

"Er der langt til Bombay?" spurgte Passepartout.

"Meget langt," svarede agenten. "De må endnu rejse ti dage til søs."

"Og hvor ligger Bombay?"

"I Indien."

"I Asien altså?"

"Naturligvis."

"Det er forfærdeligt! Der er nemlig, skal jeg sige Dem, en anden ting, som foruroliger mig meget, og det er gassen."

"Gassen?"

"Ja, gassen, som jeg glemte at slukke, og som endnu i dette øjeblik brænder for min regning. Jeg har anstillet den beregning, at da jeg har to shilling i løn i døgnet, bliver flammen mig dyr nok, og De forstår, at hvis rejsen varer længe ved ..."

Forstod Fix denne historie med gassen? Det er kun lidet rimeligt, for han hørte næppe på den; han var fuldt optaget med at fatte en beslutning. Franskmanden og han var nu nået hen til bazaren. Fix lod der sin ledsager gøre de indkøb, han ville, og mindede ham om ikke at komme for sent til *Mongolia*. Og så gik han med hurtige skridt til konsularagentens kontor.

Fix havde nu hele sagen liggende klar for sig, og han fik atter sin gamle ro tilbage.

"Hr. konsul," sagde han, "der er ikke længere nogen tvivl om, at jeg har min mand. Han giver sig ud for en original, der vil rejse jorden rundt på 80 dage."

"Det er altså en virkelig forbryder, og han gør regning på at komme tilbage til London efter at have sat begge kontinenternes politi på jagt efter sig?"

"Å, vi får at se, vi får at se."

"Men måske De alligevel tager fejl?" sagde konsulen endnu engang.

"Nej, det er umuligt."

"Men hvorfor har det da været tyven så magtpåliggende at få sin rejse bevidnet på passet?"

"Hvorfor? Det ved jeg slet ikke, hr. konsul," svarede opdageren; "men vær så artig at høre mig."

Han gjorde nu rede for de vigtigste punkter i samtalen med Foggs tjener.

"Ja," sagde konsulen, "alt synes virkelig at være imod ham. Nå, hvad agter De at gøre?"

"I hast afsende et telegram til London med indtrængende anmodning om, at man oversender mig en arrestationsordre til Bombay, gå om bord på *Mongolia*. Følger efter tyven lige til Indien og der, på engelsk grund, høfligt standse ham med min ene hånd på hans skulder og arrestationsordren i den anden." – Disse ord udtaltes fuldstændig roligt; Fix tog afsked med konsulen og begav sig til telegrafkontoret. Derfra sendte han et telegram til chefen for politiet i London, et telegram, hvis indhold man kender.

Et kvarter efter indfandt Fix sig, med sin lette bagage i hånden og vel forsynet med penge, om bord på *Mongolia*, og

dampskibet pløjede snart efter med fuld fart det røde havs bølger.

9. Både det røde og det indiske hav vise sig gunstige for Phileas Foggs forehavende

Afstanden mellem Suez og Aden er nøjagtig et tusinde og tre hundrede og ti sømil, og dampskibsselskabets regler tillader fartøjet at anvende hundrede og otte og tredive timer til at tilbagelægge denne vejlængde. *Mongolia* fyrede dygtigt på, så at den ankom før den bestemte tid.

De fleste passagerer, der var gået om bord i Brindisi, havde Indien til rejsens mål. Nogle skulle til Bombay, andre til Calcutta, men via Bombay, for da en jernbane nu går gennem den indiske halvø i hele dens udstrækning, behøver man ikke at sejle uden om Ceylon.

Mellem passagererne på *Mongolia* befandt sig flere civile og militære embedsmænd af alle grader. Nogle var ansat ved den egentlige britiske armé, andre var befalingsmænd for de indfødte sepoytropper. Men alle var de meget højt lønnede, f.eks. underofficerer med 7000 francs, generaler med 100.000 francs osv.

Man befandt sig meget vel ombord på *Mongolia* i dette selskab af embedsmænd, til hvilket der sluttede sig nogle unge englændere, som med millioner i tegnebogen rejste ud for at slå sig ned langt borte fra hjemmet og der indlede handelsforretninger. Proviantforvalteren, selskabets højtbetroede mand og kaptajnens ligemand om bord, passede

sit hverv meget godt. Ved frokosten om morgenen, ved lunchen kl. 2, ved middagen kl. 5 og ved aftensbordet kl. 8 fandtes der en mylder af ferske kødretter og mellemretter af alle slags. Damerne om bord – de var just ikke mange – gjorde toilette tre gange om dagen. Man musicerede, man dansede endog – når havet tillod det.

Men det røde hav har sine kapricer og er meget ofte oprørt, således som i det hele taget alle lange og smalle farvande er det. Når vinden blæste, enten det var fra den asiatiske eller afrikanske side, kom bølgerne på tværs, så at *Mongolia* rullede stærkt. Da forsvandt damerne, pianofortemusikken tav, og sang og dans hørte op. Men trods vindstødene og trods dønningerne gik damperen, drevet af sin stærke maskine, uden ophold mod Bab-el-Mandeb-strædet.

Hvad tog mr. Phileas Fogg sig for i al denne tid? Tror man måske, at han, urolig og trykket, udelukkende beskæftigede sig med de vekslende vinde, der kunne modarbejde fartøjets gang. Med dønningernes stigende og faldende bevægelser, der kunne tilføje maskinen skade, eller med alle de andre tænkelige muligheder, som, hvis de nødsagede Mongolia til at gå ind i en eller anden havn, kunne forhindre ham i at tilendebringe sin rejse på den bestemte tid.

Hvis han virkelig tænkte på disse eventualiteter, så lod han i hvert tilfælde ingen mærke det. Han var stadig den samme rolige mand, det iskolde medlem af Reformklubben, der ikke kunne blive overrasket af nogen begivenhed eller noget uheld, af hvad slags det end var. Han gik lige så sikkert som kronometret om bord. Man så ham sjældent på dækket. Han brød sig ikke meget om at betragte dette røde hav, der er så rigt

på minder, denne skueplads for de første scener i menneskehedens historie. Han betragtede ikke de underlige byer, der ligger strøet om hist og her ved havkanterne, og hvis pittoreske silhuetter af og til aftegnede sig mod horisonten. Han drømte ikke det mindste om farerne i denne arabiske golf, som de gamle historieskrivere altid har talt om med et udtryk af den højeste skræk, og hvorhen sejlerne i tidligste tid aldrig vovede sig uden først at have anstillet ofringer for en lykkelig rejse.

Men hvad gjorde da denne original, der var fængslet om bord på *Mongolia*? Først og fremmest indtog han fire måltider om dagen, uden at fartøjets rulninger i mindste måde kunne indvirke forstyrrende på en så vel konstrueret organisme som hans. Endvidere spillede han whist.

Han havde fået medspillere, der var lige så lidenskabelige som han: en oppebørselsbetjent, der rejste til sin post i Goa, en præst, *rev.* Decimus Smith, der vendte tilbage til Ostindien, samt en oberst i den engelske armé, der begav sig til sit regiment i Benares. Disse tre passagerer havde lige så stor passion for whist som mr. Fogg. De spillede mange timer i træk og var lige så tavse som han.

Hvad Passepartout angår, så var han blevet forskånet for søsyge. Han havde en kahyt forude, og også han nød samvittighedsfuldt sine gode måltider. Som det lod til havde han ikke det mindste at indvende mod rejsen, i betragtning af den måde, den iværksattes på. Han var tilfreds, han spiste godt, han så fremmede lande og for øvrigt var han aldeles enig med sig selv om, at dette eventyr ville ende i Bombay.

Dagen efter afrejsen fra Suez, den 29. oktober, var det ikke uden en vis fornøjelse, at han på dækket traf sammen med den høflige person, han havde henvendt sig til, da han satte foden på Afrikas grund.

"Jeg tager ikke fejl," sagde han med sit mest elskværdige smil, idet han gik hen til ham, "det er Dem, der var så forekommende imod mig i Suez."

"Ganske rigtigt," svarede opdagelsesbetjenten, "jeg kender Dem godt igen. De er den originale englænders tjener?"

"Ja, og De hedder?"

"Fix."

"Hr. Fix," gentog Passepartout, "jeg er henrykt over at træffe Dem her om bord. Hvor agter De Dem hen?"

"Ligesom De til Bombay."

"Ypperligt! Har De gjort rejsen dertil før?"

"Flere gange," svarede Fix. "Jeg er agent for Peninsular Company."

"De kender altså Indien?"

"Å ja," svarede Fix, der ikke ville sige for meget.

"Det er vel i grunden et underligt land, dette Indien?"

"Meget underligt! Moskeer, minareter, templer, fakirer, pagoder, tigre, slanger, bajaderer! Men De får nok lejlighed til at studere det selv."

"Det håber jeg, hr. Fix. De indser nok, at et menneske med hoved ikke kan tilbringe sin tid med at løbe fra dampskibet til jernbanen og fra jernbanen til dampskibet, under påskud af at gøre en rejse omkring jorden. Nej, den gymnastik ender nok i Bombay, det kan De være sikker på."

"Og hr. Phileas Fogg befinder sig vel?" spurgte Fix i den naturligste tone af verden.

"Meget godt, hr. Fix, og jeg også. Jeg spiser som en hungrig ulv. Det er forfærdeligt, så søen giver appetit."

"Men Deres herre ser jeg aldrig noget til på dækket?"

"Nej, han er heller ikke det mindste nysgerrig af sig."

"Men hr. Passepartout, mon ikke denne foregivne rejse omkring jorden på 80 dage ganske simpelt skjuler et eller andet hemmeligt hverv, en diplomatisk sendelse f.eks.?"

"Ja, hr. Fix, det kender jeg slet ingen ting til, og jeg vil heller ikke ofre en halv krone på at få det at vide."

Efter dette sammentræf talte Passepartout og Fix ofte med hinanden. Politimanden nærmede sig mere og mere mr. Foggs tjener. Det kunne jo være ham til nytte ved påkommende lejlighed. Han bød ham derfor ofte i *Mongolia*s restauration på et glas whisky eller øl, en indbydelse, som den skikkelige fyr heller ikke undslog sig for at modtage. Han syntes, at Fix var en rigtig hædersmand.

Damperen gik hurtigt sin vej fremad. Den 13. havde man Mekka i sigte, der lå omgivet af nedstyrtede huse, mellem hvilke enkelte grønne palmetræer hævede sig. Længere borte mellem bjergene sås vidstrakte marker, beplantede med kaffebuske. Passepartout var henrykt over at se denne berømte stad, og han syntes endog, at den så ud som en umådelig kaffekop, således som den lå der med sine nedrevne fæstningsværker, der nøjagtig så ud som et "øre".

Den følgende dag passerede Mongolia strædet Bab-el-Mandeb, der på arabisk betyder Tårernes Port, og dagen efter,

den 14., kom det ind til Steamer Point, nordvestlig på Adens red. Der skulle det atter indtage kul.

Det er en kostbar og vigtig forretning, denne fyldning af dampskibenes kulbeholdere i så lang afstand fra kullenes produktionssted. Alene for Peninsular Company er det en årlig udgift på 500.000 francs.

Mongolia skulle endnu tilbagelægge seksten hundrede og halvtreds mil, inden den nåede til Bombay, og skulle ligge fire timer ved Steamer Point for at fylde sine kulbeholdere.

Men dette ophold kunne ikke i mindste måde være skadeligt for Phileas Foggs program, for *Mongolia* var i stedet for først at ankomme til Aden den 15. om morgenen løbet ind i havnen den 14. og havde således vundet 15 timer.

Mr. Fogg og hans tjener gik i land. Mr. Fogg ville have sit pas påtegnet. Fix fulgte ham uden at blive lagt mærke til. Da formaliteten med passet var endt, gik Phileas Fogg om bord og fortsatte sit afbrudte whistparti.

Passepartout gik, sin vane tro. Og drev omkring mellem den mængde jøder, arabere og europæere, der udgør Adens 25.000 indbyggere. Han beundrede befæstningerne, der gør denne stad til det indiske oceans Gibraltar, og de prægtige vandcisterner, som engelske ingeniører endnu arbejdede på – to tusinde år efter Salomos ingeniører.

"Meget underligt, meget underligt!" sagde Passepartout ved sig selv, da han gik om bord. "Jeg mærker, at det ikke er til nogen skade at rejse, når man vil se noget nyt."

Klokken seks om aftenen kløvede *Mongolia* Adens red og stævnede snart ud på det indiske ocean. Den havde hundrede og otte og tres timer til at gøre rejsen mellem Aden og Bombay.

Også det indiske ocean var gunstigt for overfarten. En nordvestlig vind fyldte sejlene og kom dampen til hjælp.

Fartøjets gang blev nu stadigere, og det rullede mindre. Damerne kom op på dækket, klædt i lyse toiletter. Sang og dans begyndte på ny, og rejsen gjordes således under de mest fordelagtige omstændigheder. Passepartout var aldeles indtaget i den elskværdige rejsekammerat, tilfældet havde forskaffet ham i Fix.

Søndag den 20. oktober ved middagstid fik man Indiens kyst i sigte. To timer derefter kom en lods om bord på *Mongolia*. I horisonten flød bjergene harmonisk sammen med himlen. Snart ragede store palmetræer i vejret, og damperen bruste ind på reden, der dannes af øerne Salcette, Colaba, Elephanta og Butcher, og klokken halv fem lagde den til ved kajen i Bombay.

Phileas Fogg spillede netop da sin tre og tredivte rubber i løbet af dagen; han og hans makker, der ved en djærv manøvre havde taget alle tretten stik, afsluttede overrejsen med en beundringsværdig store slem.

Mongolia skulle ikke ankomme til Bombay før den 22. oktober, men kom allerede dertil den 20. Siden afrejsen fra London havde Phileas Fogg således vundet to dage, som han nøje optegnede i sin rejsedagbog.

10. Passepartout er glad ved at slippe fra affæren med tabet af strømper og sko

Det er almindeligt bekendt, at Indien, denne store, omvendte triangel, hvis grundlinje ligger mod nord og hvis spids imod syd, indeslutter en befolkning af omtrent 180 millioner indbyggere. Den engelske regering udøver et vist herredømme over største delen af det umådelige land, den har en generalguvernør i Calcutta, guvernør i Madras og i Bombay og en underguvernør i Agra.

Men det engelske Indien i egentlig forstand er kun halvdelen af denne store triangel og har kun en befolkning af 100 til 110 millioner indbyggere. En anselig del af territoriet er således ikke underlagt dronningens magt og myndighed, og hos adskillige rajaher i det indre af landet er den hinduiske uafhængighed endnu uindskrænket.

Fra 1756 – da det første engelske etablissement anlagdes på den plads, på hvilken staden Madras nu ligger – lige til det år, da det store sepoyoprør udbrød, var det berømte ostindiske kompagni almægtigt. Det annekterede efterhånden forskellige provinser, som det købte af rajaher mod renter, som det siden kun brød sig meget lidt om at betale. Det udnævnte sin generalguvernør og alle sine militære og civile embedsmænd; men nu findes dette kompagni ikke mere, og de engelske besiddelser står direkte under kronen.

Halvøens udseende, sædvaner og etnografiske inddelinger bliver også for hver dag modificerede. Før færdedes man der med de ældgamle transportmidler til fods, til hest, i bærestol, i en kurv, på en karls ryg osv. Men nu for tiden går hurtige dampskibe på Sind og Ganges, og en jernbane, som løber tværs igennem Indien med sidebaner til forskellige kanter, sætter Bombay i forbindelse med Calcutta ved en kun tre dages rejse. Denne jernbane er ikke lagt fuldkommen lige igennem Indien. Afstanden er i virkeligheden lidt over to hundrede og halvtreds mil, og banetoget ville, selv om det kun anvendte middelhastighed, ikke behøve tre dage for at passere den. Men denne afstand gøres omtrent en tredjedel længere ved den bue, som beskrives af jernbanen til Allahabad i den nordlige del af halvøen.

Her følger angivelsen af de fornemste punkter på denne *Great Indian Peninsular Railway*. Når den forlader Bombay går den over øen Salcette, springer ind på fastlandet lige for Tarmah, løber mod nordost lige til Burhampour, videre gennem det næsten uafhængige territorium Bundelkund, går op lige til Allahabad, drejer mod øst, møder Ganges ved Benares, strejfer let denne by, og idet den atter stiger mod sydost gennem burdivan og den franske stad Chandernagor møder den linjen til Calcutta.

Klokken var 4.30 om eftermiddagen, da passagererne på *Mongolia* var gået fra borde i Bombay, og toget til Calcutta afgik præcis kl. 8.

Mr. Fogg tog afsked med sine rejsekammerater, gav sin tjener forskellige forskrifter angående indkøb, befalede ham udtrykkeligt at være ved banegården før kl. 8, og med sine

afmålte skridt, der var lige så regelmæssige som pendulets gang i et ur, styrede han sin person hen til paskontoret.

På at betragte alle mærkværdighederne i Bombay tænkte han ikke det mindste, ikke på at se rådhuset eller det prægtige bibliotek eller forterne eller dokkerne, heller ikke bomuldstorvene eller basarerne eller moskeerne eller synagogerne eller den armenske kirke eller den prægtige pagode på Malabarhøjen, der er forsynet med to mangehjørnede tårne; han beså heller ikke mesterværkerne i Elephanta, ikke de mystiske underjordiske begravelsespladser eller Kanheriegrotterne på øen Salcette, der er beundringsværdige levninger af den buddhistiske arkitektur.

Nej, bevares, Phileas Fogg så ingen ting. Fra paskontoret begav han sig i sagte march til banegården, og der lod han sig servere middag. Mellem andre retter troede hotelværten specielt at turde rekommandere et slags vildt: "indenlandsk hare", som han berettede højst underlige ting om.

Phileas Fogg holdt af lækre sager, og han smagte eftertænksomt på haren, men saucen, som han håbede at finde pikant krydret, var modbydelig.

Han ringede på hotelværten.

"Hør, min gode mand," sagde han, idet han skarpt fikserede ham, "er dette her en hare?"

"Ja, en virkelig indenlandsk hare."

"Og den mjavede ikke, da man tog livet af den?"

"Mjavede? Mylord! En hare! Jeg sværger ..."

"Hr. vært," vedblev mr. Fogg koldt, "lad være med at sværge og husk på, at tidligere betragtedes kattene som hellige dyr i Indien. Det var den gode tid."

"For kattene, mylord."

"Og for de rejsende også."

Nogle øjeblikke efter mr. Fogg havde agenten Fix begivet sig fra *Mongolia* og skyndte sig direkte til politidirektøren i Bombay. Han beviste sin egenskab af opdagelsesbetjent, det hverv, der var betroet ham, samt sin stilling til den formentlige udøver af tyveriet. Havde man modtaget en arrestordre fra London? Nej, man havde ikke modtaget noget som helst. Naturligvis havde ordren, der var afsendt efter Foggs afrejse, endnu ikke kunnet nå dertil.

Fix blev meget bekymret over dette. Han ville, at politidirektøren skulle give ham en arrestationsordre mod Fogg. Direktøren afslog det. Kun hovedstadens bestyrelse kunne ifølge loven udfærdige en sådan ordre. Denne strenghed i principper, denne samvittighedsfulde fastholden ved, hvad loven foreskriver, stemmer fuldstændig overens med engelsk betragtningsmåde, og hvad den personlige frihed angår tillader loven ikke nogen egenmægtig fortolkning.

Fix trængte ikke længere på; han indså, at han måtte være resigneret og afvente ordren. Men han besluttede, ikke at lade den uigennemtrængelige fyr af sigte, så længe han opholdt sig i Bombay. At Phileas Fogg ville opholde sig der nogen tid, betvivlede han slet ikke (som bekendt var det også Passepartouts overbevisning), og arrestationsordren ville således nå at komme ham i hænde.

Men Passepartout havde som følge af de seneste befalinger, hans herre havde givet ham, da han forlod *Mongolia*, fået rede på, at det ville gå i Bombay, ligesom det gik i Suez og Paris, nemlig at rejsen ikke var afsluttet i Bombay, men at den skulle

fortsættes i det mindste til Calcutta og måske længere endnu. Han begyndte at spørge sig selv om dette mr. Foggs væddemål vel kunne være alvorligt ment, og om ikke skæbnen alligevel førte ham ud på rejsen omkring jorden på 80 dage, ham, der ikke ønskede noget højere end at få lov til at være i fred og ro.

Efter at han imidlertid havde skaffet sig nogle skjorter og strømper promenerede han igennem Bombays gader. En stor folkemasse var i bevægelse, og midt imellem europæere af alle nationer så han persere med spidse huer, armeniere i lange frakker, og parsere i sort mitra. Parserne – Zoroasters direkte afkom, de mest flittige, de mest civiliserede, de mest intelligente, de mest strenge af hinduerne, den race, som nu de fornemste indiske købmænd tilhører – var netop beskæftiget med at fejre en fest. De fejrede den dag et slags religiøst karneval med processioner og dansedivertissementer, i hvilke der optrådte bajaderer, som var klædt i kostumer af rosenfarvet gaze og rigt behængte med sølv- og guldsmykker, og som til lyden af violiner og slag på tamtams dansede fortryllende, men naturligvis forholdt sig fuldkommen anstændige.

At Passepartout gav sig til at gabe på disse kuriøse ceremonier, og at hans øjne og øren stod åbne på vid gab behøver vel næppe at bemærkes.

Uheldigvis for ham og hans herre førte hans nysgerrighed ham videre, end det var fornuftigt. Efter at have beskuet dette parsernes karneval styrede han sine skridt til banegården. Da han passerede forbi den beundringsværdige pagode på Malabarhøjen, faldt han på den forfløjne tanke at gå ind i den.

Der var to ting, som han ikke vidste besked om: for det første, at det er forbudt kristne at gå ind i hinduiske pagoder og

endvidere, at de troende ikke selv må gå der ind, før de har taget skoene af sig udenfor. Vi bør oplyse om, at af kloge politiske grunde straffer den engelske regering, som selv respekterer og vil, at andre også, selv i de ubetydeligste enkeltheder, skal respektere landets religion, meget strengt enhver, der overtræder disse skikke.

Passepartout gik uden at ane noget ondt og beundrede som en almindelig turist det blændende flitter i den brahminske ornamentering, da han pludselig blev slået omkuld på de hellige gulvsten. Tre præster styrtede som vanvittige ind på ham, trak hans sko og strømper af og begyndte at banke løs på ham, mens de udstødte vilde skrig.

Franskmanden rejste sig, stærk og behændig som han var, hurtigt op igen; med et næveslag og et spark slog han to af sine modstandere omkuld, der lå der så lange de var, og idet han skyndte sig ud af pagoden det allerrappeste hans ben kunne bære ham, var han snart også sluppet bort fra den tredje, der løb efter ham under høje brøl.

Klokken manglede fem minutter i otte, og der var således kun nogle få minutter til, at toget skulle gå. Uden hovedbeklædning, barfodet og efter i tumulten at have tabt de købte sager – på den måde kom Passepartout til *Great Indian Peninsular*-jernbanens banegård.

Fix stod på perronen. Han var fulgt efter Fogg til banegården, for også han havde fået at vide, at hans tyv agtede at forlade Bombay. Han fattede da hurtigt sin beslutning; han ville følge ham til Calcutta og endnu længere, hvis det behøvedes. Passepartout så ikke Fix, men Fix hørte, hvorledes Passepartout i korthed fortalte sit eventyr til sin herre.

"Jeg vil håbe, at noget lignende ikke hænder dig oftere," sagde Phileas Fogg tørt, idet han steg ind i en af togets waggoner.

Den stakkels Passepartout fulgte barhovedet og sønderrevet sin herre uden at sige et eneste ord.

Fix agtede just at stige ind i en waggon, da han fik en anden tanke og pludselig besluttede at standse sin rejse.

"Nej, jeg bliver," sagde han for sig selv. "En forbrydelse, begået på indisk grund ... jeg har min mand."

I dette øjeblik hørtes en skarp fløjten fra lokomotivet, og toget forsvandt i nattens mørke.

11. Phileas Fogg køber sig et transportmiddel for en fabelagtig høj pris

Toget var afgået på den bestemte tid. Det førte et betydeligt antal passagerer med sig, nogle officerer, civile embedsmænd samt opium- og indigohandlende, der for deres forretningers skyld rejste til den østlige del af halvøen.

Passepartout sad i samme kupé som sin herre. En tredje passager sad lige overfor i det ene hjørne. Det var general sir Francis Cromarty, en af mr. Foggs rejsekammerater på turen fra Suez til Bombay; han var undervejs til sine tropper, der var kantonneret i nærheden af Benares.

Sir Francis Cromarty var en høj, lys mand på omtrent 50 år, der havde udmærket sig særligt i det seneste sepoyoprør; han kunne næsten kaldes indfødt. Siden sin barndom havde han opholdt sig i Indien og kun nogle få gange gæstet sit fædreland. Han var en meget dannet mand og kunne godt have givet alle mulige oplysninger om Indien, dets sæder og skikke, dets historie og organisation, hvis Phileas Fogg havde ønsket at få sådanne, men han forlangte ingen. Han rejste ikke, han beskrev blot en periferi, det var et tungt legeme, der gennemfo'r sin bane omkring jordkloden overensstemmende med den rationelle mekaniks love. Netop i dette øjeblik gjorde han ved sig selv et overslag over de timer, der var gået siden afrejsen fra London, og han ville have gnedet sig i hænderne af tilfredshed,

hvis det havde ligget i hans natur at gøre en unødvendig bevægelse.

Sir Francis Cromarty havde snart opdaget, at hans rejsekammerat var en original fyr, skønt han ikke havde haft anledning til at studere ham ved andre lejligheder, end når han holdt kortene i hånden eller mellem to rubbere.

Han spurgte sig selv, om der vel bankede et menneskehjerte inden for dette kolde hylster, om Phileas Fogg havde en sjæl, der var modtagelig for naturens skønheder og for moralske opgaver? Han ønskede at få et svar på dette spørgsmål. Af alle originaler, med hvilke generalen i sit liv havde truffet sammen, kunne ingen sammenlignes med denne personifikation af den rene matematik.

Phileas Fogg havde ikke for sir Francis skjult, at det var hans opgave at rejse jorden rundt og heller ikke under hvilke betingelser han gennemførte den. Generalen så i dette væddemål kun en excentricitet uden nyttigt mål, og som aldeles givet måtte komme til at savne dette *transire benefaciendo*, der bør være ethvert fornuftigt menneskes ledetråd.

En time efter at toget forlod Bombay havde det passeret øen Salcette og var nu på fastlandet. Ved stationen Callyan forlod det sidebanen, der gennem Kandallah og Pounah går mod sydost ind i Indien, og ankom til stationen Pauwell. Fra dette punkt gik det ind i de vidtforgrenede vestre Ghatesbjerge, bjergkæder med trap- og basaltgrund, og hvis højeste spidser er tæt bevokset med skov.

Af og til vekslede sir Francis Cromarty og Phileas Fogg nogle ord sammen, og generalen sagde netop nu, idet han genoptog en konversation, der ofte var standset:

"For nogle år siden, mr. Fogg, ville De her have måttet gøre et ophold, som rimeligvis kunne have umuliggjort Deres rejse."

"Hvorledes det, sir Francis?"

"Jo, for da gik jernbanen ikke længere end til foden af bjerget, så man måtte fortsætte sin rejse i bærestol eller på en ponys ryg lige til stationen Kandallah, der er beliggende på den anden side af bjerget."

"Et sådant ophold ville ikke have forstyrret ordenen i mit rejseprogram," svarede mr. Fogg. "Naturligvis har jeg forudset, at der ville indtræffe forskellige forhindringer."

"Imidlertid, mr. Fogg," vedblev generalen, "ville De let kunne være kommet i en slem forlegenhed i anledning af Deres tjeners eventyr."

Passepartout, der havde svøbt sit rejsetæppe omkring sine fødder, var sovet hårdt ind og drømte kun, at man talte om ham.

"Den engelske regering er overordentlig streng, og det med rette, hvad den slags forbrydelser angår," ytrede Francis Cromarty; "den holder meget på, at man respekterer hinduernes religiøse skikke, og hvis Deres tjener var blevet fængslet ..."

"Nå, hvis han var blevet det, sir Francis," faldt mr. Fogg ind, "så ville han være blevet dømt, han ville have udstået sin straf, og derefter ville han roligt være vendt tilbage til Europa. Jeg indser ikke, på hvilken måde denne affære ville have kunnet forsinke hans herres rejse."

Her standsede konversationen. I løbet af natten passerede toget Gathesbjergene, ankom til Nassik, og den følgende dag, den 21. oktober, bruste det gennem et land, der forholdsvis var

fladt og udgjorde territoriet Khandeish. Jorden var godt dyrket og oversået med små byer, inden for hvis områder man så pagodens minaret, der svarer til den europæiske kirkes klokketårn. Talrige små strømme, bifloder til Godavery, vandede dette frugtbare land.

Passepartout var vågnet, han så sig omkring og kunne ikke få i sit hoved, at han rejste gennem hinduernes land i en waggon på *Great Peninsular*-jernbanen. Dette forekom ham aldeles usandsynligt, og dog var det den fuldeste virkelighed. Lokomotivet, der blev ført af en engelsk maskinmester, og hvor man fyrede med engelske stenkul, udsendte sin røg over bomulds-, kaffe-, kryddernellike- og peberdyrkernes plantager; dampen kredsede i spiraler omkring palmegrupperne, mellem hvilke man skimtede nogle pittoreske "vidharis" (en slags klostre) og forunderlige templer, forskønnede ved den indiske arkitekturs uforlignelige ornamentering. Endvidere aftegnede sig så langt øjet kunne nå umådelige marker, jungler, hvori der hverken savnedes slanger eller tigre, som skræmtes af togets buldren og stønnen, og endelig skove, der var gennemskårne ved banens anlæg og afgav tilhold for elefanter, som med forundrende blikke så på det fremilende tog.

Samme morgen gennemfo'r passagererne, på den anden side af stationen Malligaurn, det ulykkelige territorium, der så ofte er blevet besudlet med blod af gudinden Ekalis dyrkere. Ikke langt derfra rejste sig Ellora og dens beundringsværdige pagoder, endvidere det berømte Aurungahad, den vilde Aurung-Zeps hovedstad, nu kun en ubetydelig plads i en af de provinser, der afsondredes fra Nizam; det var i denne egn, at Feringhea, kvælernes konge, herskede; disse mordere kvalte

mennesker af enhver alder til ære for dødsgudinden uden nogensinde at udgyde blod, og der var en tid, da man ikke kunne grave nogetsteds der på egnen uden at træffe på lig. Den engelske regering har ganske vist med fortjenstlig iver søgt at formindske antallet af disse mordgerninger, men den forfærdelige kvælersekt findes dog endnu og vedbliver sin virksomhed.

Kl. 12.30 standsede toget ved stationen Burhampour, og det lykkedes der Passepartout at få et par tyrkiske tøfler at købe, der var broderet med uægte perler, og som han øjensynlig følte sig meget stolt af at kunne tage på.

Passagererne indtog hurtigt deres frokost og rejste til stationen Apurghur efter en stund at have kørt langs floden Tapty, et lille vandløb, der nær ved Surat udgyder sig i Cambay-golfen.

Det turde muligvis være i sin orden her at lade læserne få rede på de tanker, som nu optog Passepartouts sjæl. Lige indtil ankomsten til Bombay havde han troet, at rejsen ville ende der. Men nu, da han i den største fare fo'r tværs igennem Indien, havde hans tanker vendt sig i en anden retning. Hans fantastiske drømme fra ungdomsårene trængte sig ind på ham, han betragtede sin herres foretagende fra den alvorlige side. Han troede virkelig på væddemålet, følgelig på denne rejse jorden rundt og på det maksimum af tid, som var konsekvensen af det. Allerede begyndte han at føle sig foruroliget ved tanken om mulige ophold og uformodede uheld, der kunne tilstøde dem på vejen; han følte sig ligesom interesseret i dette væddemål, og skælvede ved tanken om, at han kunne sætte den heldige udgang af det på spil ved sin

utilgivelige nysgerrighed. Mindre flegmatisk end mr. Fogg, var han mere urolig end denne; han talte og talte om igen de dage, der var forløbet, bandede toget, fordi det gik så langsomt og oven i købet standsede af og til, samt var vred på mr. Fogg, fordi han ikke havde udlovet en belønning til lokomotivføreren. Han vidste ikke, den skikkelige fyr, at hvad der i denne henseende lod sig gøre på et paketdampskib ikke kunne gå an på en jernbane, hvor togets hastighed var reglementeret på minutter.

Hen imod aften kom man ind i Satpours bjergpas, der skiller territoriet Khandeish fra territoriet Bundelkund.

Den følgende dag, den 22. oktober, svarede Passepartout, efter at han havde rådspurgt sit ur, på et spørgsmål af sir Cromarty, at klokken var 3 om morgenen. Dette mærkværdige ur, der vedblivende gik efter Greenwichs meridian, som befandt sig omtrent 57 grader vest på, skulle gå fire timer for sent, og det gjorde det også.

Sir Francis rettede den af Passepartout angivne tid og gjorde med det samme en lignende bemærkning, som den Fix tidligere havde gjort. Han forsøgte at gøre Passepartout det begribeligt, at han burde stille uret på hver ny meridian, for da han uophørlig rejste mod øst, det vil sige solen i møde, så blev tiden på det pågældende sted så mange gange fire minutter forud, som det antal længdegrader, han havde passeret. Men det nyttede ingen ting til. Hvad enten nu den egensindige fyr havde forstået generalens bemærkninger eller ej, så brød han sig ikke om at stille sit ur frem, der stadig fik lov til at gå efter londonertid – en uskyldig egensindighed, der ikke kunne være nogen til skade.

Klokken 8 om morgenen og i femten mils afstand fra stationen Rothal standsede toget midt på en stor, åben plads i skoven, der var kantet med vidharis og små arbejderhytter. Togets konduktør gik langs vognrækkerne og råbte:

"Alle passagererne stiger ud her."

Phileas Fogg så på sir Francis, der syntes meget forundret over denne gøren holdt midt i en skov af tamarinder.

Passepartout, der ikke var mindre overrasket, sprang ned på vejen, men kom næsten øjeblikkelig tilbage igen og råbte:

"Herre, nu er det forbi med jernbanen!"

"Hvad mener De med det?" spurgte sir Francis Cromarty.

"Jeg mener, at toget ikke kan køre længere!"

Generalen steg straks ud af vognen. Phileas Fogg fulgte ham, men tilsyneladende uden synderligt hastværk.

– Begge to henvendte sig til konduktøren.

"Hvor befinder vi os?" spurgte sir Francis Cromarty.

"I byen Kholby," svarede konduktøren.

"Skal vi blive her?"

"Ja, jernbanen er ikke færdig længere ..."

"Hvad siger De! Er den ikke færdig?"

"Nej, der mangler en strækning af omtrent tolv til tretten mil mellem dette punkt og Allahabad, hvor banen fortsættes igen."

"Men bladene har jo meddelt, at denne bane er fuldendt."

"Bladene har taget fejl, det er det hele."

"Men der udstedes jo billetter fra Bombay til Calcutta," bemærkede Francis Cromarty, som man kunne mærke begyndte at blive vred.

"Ja, ganske rigtigt," svarede konduktøren, "men de rejsende ved meget vel, at de selv må befordre sig fra Kholby til

Allahabad."

Sir Francis Cromarty var rasende. Passepartout havde lyst til at slå konduktøren ihjel, skønt han dog måtte vide, at denne ikke rådede for, om jernbanen var fuldendt eller ej. På sin herre vovede han ikke at kaste et blik.

"Sir Francis," sagde mr. Fogg, "vi må overveje, hvorledes vi skal komme til Allahabad."

"Mr. Fogg, her er jo spørgsmål om et ophold, der absolut må umuliggøre Deres plans fuldførelse."

"Nej, sir Francis, det var forudset."

"Hvad? De vidste, at jernbanen ..."

"Nej, aldeles ikke, men jeg vidste, at en eller anden hindring før eller siden måtte rejse sig på min tur, og der er således ikke indtruffet noget af synderlig betydning: jeg har tidligere vundet to dage. Og dem kan jeg nu benytte mig af. En damper afgår fra Calcutta til Hongkong den 25. om middagen; i dag skriver vi kun den 22., og vi vil således kunne nå Calcutta i rette tid."

Der var intet at sige til et svar, der afgaves med en så urokkelig sikkerhed.

Desværre var det fuldstændig sandt, at arbejderne på jernbanen standsede ved dette punkt. Det forholder sig med bladene som med adskillige ure: de har den fejl at gå for hurtigt; de har for tidligt meddelt, at linjen var bygget færdig. Den største del af de rejsende vidste besked om denne afbrydelse på vejen, og da de steg ud af toget, havde de skyndt sig at få fat i de køretøjer af alle slags, der fandtes i den lille by: palkigharis på fire hjul, kærrer, der blev trukket af zebuer, en slags okser med to pukler på ryggen, rejsevogne, der lignede ambulerende pagoder, palankiner osv. Mr. Fogg og sir Francis gik omkring

over alt i byen, men kunne ikke få fat i noget som helst befordringsmiddel.

"Jeg går til fods," sagde Phileas Fogg.

Passepartout, der kom gående hen til sin herre, gjorde en betydningsfuld grimasse, med blikket fæstet på sine elegant udstyrede, men til en fodvandring meget ubekvemme tøfler. Heldigvis havde han under sine på egen hånd foretagne undersøgelser gjort en opdagelse, og idet han trak noget på ordene sagde han:

"Herre, jeg tror, at jeg har fået fat i et transportmiddel."

"Hvilket da?"

"En elefant! En elefant, der tilhører en hindu, som kun bor hundrede skridt herfra."

"Nu vel, lad os gå hen og se på elefanten," svarede mr. Fogg.

Fem minutter efter kom mr. Fogg, Francis Cromarty og Passepartout til en hytte, der lå ved en af høje palisader omgivet plads. I hytten befandt sig en hindu, og på den aflukkede plads en elefant. På deres anmodning lukkede hinduen de tre besøgende indenfor indhegningen.

Der fik de lejlighed til at betragte dyret, der var tamt, og som ejeren havde opfødt, ikke for at det skulle blive en fredelig lastdrager, men en tapper våbendrager i krig. I denne hensigt havde han begyndt med at omskabe dyrets af naturen milde gemyt for gradvis at arbejde det op til den paroxysme af raseri, der på hindusproget kaldes *musht*, og til dette resultat ville han nå ved i tre måneder at fodre dyret med sukker og smør. Denne fodring synes ganske vist uhensigtsmæssig til opnåelsen af et sådant resultat, men den er dog med held blevet anvendt af mange elefantopdrættere. Til al lykke for mr. Fogg var elefanten

endnu næppe begyndt på kuren, og der havde ikke vist sig nogen *musht*.

Kiouni, det var dyrets navn, kunne ligesom alle dyr af sin slags marchere både langt og hurtigt, og da han som sagt manglede alle andre transportmidler, besluttede Phileas Fogg at anvende det. Men elefanter er dyre i Indien, hvor de begynder at blive sjældne, og navnlig er hannerne meget søgte. Da mr. Fogg derfor spurgte hinduen om han ville leje sin elefant ud, svarede han rent ud nej.

Mr. Fogg tilbød da en overdreven høj pris, nemlig 10 pund pr. time, men det blev afslået. 20 pund da? Atter afslag. 40 pund? Stadig afslag. Passepartout vred sig ynkeligt for hvert nyt bud, men man kunne ingen vegne komme med hinduen.

Og dog var det en ret køn sum, der blev tilbudt ham. Når man regnede, at elefanten behøvede femten timer for at nå til Allahabad, så ville den indbringe sin ejer seks hundrede pund.

Phileas Fogg, der på ingen måde forivrede sig, foreslog hinduen at sælge dyret og bød ham straks tusind pund for det.

Hinduen ville slet ikke sælge det! Han mærkede uden tvivl, at han her kunne gøre en glimrende forretning.

Sir Francis Cromarty tog mr. Fogg til side og bad ham betænke sig, inden han gik videre. Phileas Fogg svarede sin ledsager, at han altid plejede at tænke over, hvad han gjorde, at det gjaldt et væddemål på tyve tusinde pund, at han nødvendigvis skulle bruge elefanten, og at han måtte have den, selv om han skulle betale tyve gange mere for den, end den var værd.

Mr. Fogg gik atter til hinduen, hvis små, af gerrighed tindrende øjne klart viste, at for ham var det kun et

pengespørgsmål. Phileas Fogg bød efterhånden tolv hundrede pund, derpå femten hundrede og endelig to tusinde pund. Passepartout, der i almindelighed var så rød i hovedet, blev bleg af sindsbevægelse.

For to tusinde pund gav hinduen sig endelig.

"Ved mine tøfler," udbrød Passepartout, "det var såmænd en ordentlig pris på elefantkød."

Efter at forretningerne var bragt i stand, gjaldt det kun om at få fat i en vejviser. Det gik meget let for sig. En ung parser med et klogt ansigt tilbød sin tjeneste. Mr. Fogg antog ham og lovede ham en rigelig belønning, hvad der ikke kunne andet end fordoble hans iver.

Elefanten afhentedes og sadledes. Parseren forstod sig fuldstændig på hele tjenesten. Han lagde et skaberak på elefantens ryg, og anbragte på hver side af dyret en slags siddekurve, der kun var meget lidt bekvemme.

Phileas Fogg betalte hinduen med banknoter, der blev taget ud af den bekendte vadsæk. Passepartout så aldeles ud, som man havde trukket banknoterne ud af hans indvolde. Mr. Fogg tilbød nu sir Francis Cromarty at deltage i turen til banestationen i Allahabad. En enkelt passager til ville ikke trætte det gigantiske dyr.

Fødevarer blev købt i Kholby. Sir Francis Cromarty tog efter en del besværligheder plads i den ene af siddekurvene, og Phileas Fogg anbragte sin værdige person i den anden. Passepartout satte sig på skrævs over forhøjningen mellem sin herre og generalen. Hans tidligt erhvervede færdighed i gymnastikken gjorde, at han slet ikke følte sig generet af dette unægtelig mindre bekvemme sæde. Parseren tog plads på

elefantens hals. Kl. 9 forlod selskabet byen, og det havde kort efter fordybet sig i den tætte palmeskov.

12. Phileas Fogg og hans ledsagere vove sig gennem Indiens skove, og hvad der senere hænder

Vejviseren holdt til højre for den afstukne vej, der skulle sættes under arbejde, for så meget som muligt at forkorte den lange fart, man skulle gøre. Den afstukne bane var nemlig meget bugtet på grund af forgreningerne ad Vindhiasbjergene og gik ikke den korteste vej, som Phileas Fogg havde interesse af at rejse ad. Parseren, der var meget fortrolig med veje og stier i landet, påstod, at han ville vinde fem mil ved at gå lige gennem skoven, og man stolede på, hvad han sagde.

Phileas Fogg og sir Francis Cromarty, der sad nedsunket lige til halsen i deres siddekurve, blev stødt meget ubehageligt på grund af elefantens korte trav, men de udholdt rystningen med ægte britisk flegma. De talte meget lidt og kunne næppe skimte hinanden.

Hvad Passepartout angår, der sad så højt til vejrs på dyrets ryg, og som var direkte udsat for alle stødene, så passede han, efter modtagen advarsel af sin herre, nøje på at holde tungen lige i munden, for han ville meget nødig komme til at bide den af i vanvare. Den skikkelige fyr, der snart blev kastet frem på elefantens hals og snart helt tilbage på dens lænder, gjorde volter som en klovn på en trampolin. Men han var desuagtet glad og fornøjet, lo midt under sine luftspring, og af og til tog

han et stykke sukker op af sin lomme, som den kloge Kiouni tog imod med sin snabel uden et eneste øjeblik at afbryde sit jævne trav.

Efter to timers fart standsede vejviseren elefanten og lod den hvile en time. Dyret af bed trægrene og buske efter først at have slukket sin tørst i et nærliggende vandløb. Sir Francis Cromarty beklagede sig ikke over denne standsning, han var rystet aldeles sønder og sammen. Mr. Fogg syntes at befinde sig lige så vel, som om han nylig var stået op af sin gode seng.

"Han må jo være af jern," sagde generalen og betragtede ham med beundring.

"Af smedejern," svarede Passepartout, der var beskæftiget med at arrangere en let frokost.

Klokken omtrent tolv gav vejviseren signal til afrejse. Landet fik nu stadig et mere og mere vildt udseende. Efter de store skove kom mindre, der bestod af tamarinder og dværgpalmer, samt vidtstrakte, tørre sletter, der var oversået med store stenblokke. Hele denne del af øvre Bundelkund, som sjældent befares af rejsende, bebos af en fanatisk befolkning, der holder fast ved den hinduiske religions forfærdeligste ceremonier. Englændernes herredømme har ikke regelmæssigt kunnet befæste sig i et territorium, der i så høj grad står under rajahernes indflydelse.

Flere gange så man skarer af vilde hinduer, der gjorde truende gebærder, når de så den hurtige firfodede passere. Men parseren undgik dem så meget som muligt; han anså dem for folk, det ikke var rådeligt at møde. Man så meget få dyr den dag, ikke stort andet end aber, der flygtede for de rejsende med

tusinde krumspring og grimasser, som morede Passepartout overordentligt.

En tanke beskæftigede ham meget levende: Hvad ville mr. Phileas Fogg gøre med elefanten, når han i god behold var nået til stationen i Allahabad? Ville han tage den med sig? Umuligt! Når man lagde omkostningerne for transporten til indkøbsprisen, ville jo dyret ligefrem ruinere ham. Ville han sælge elefanten eller atter skænke den friheden? Det skikkelige skrog fortjente virkelig, at man viste den en sådan opmærksomhed. Hvis mr. Fogg ville give ham – Passepartout – dyret, ville han virkelig være meget forlegen ved at modtage denne gave. Alt dette kunne ikke andet end beskæftige ham meget levende.

Klokken otte om aftenen havde man passeret den første kæde af Vindhiasbjergene, og de rejsende gjorde holdt ved foden af deres nordlige affald, i en aldeles forfalden bungalow.

Den strækning, man denne dag havde passeret, udgjorde mellem seks og syv mil, og et lige så stort stykke vej havde man tilbage, før man nåede stationen i Allahabad.

Natten var kølig. Inde i bungalowen tændte parseren en ild af tørre grene, og varmen føltes meget velgørende. Aftensmåltidet, der bestod af fødevarer, som var indkøbt i Kholby, indtoges med den samme appetit, som man altid har, når man er træt efter en dags anstrengelse. Samtalen, der begyndte med nogle korte sætninger, endte snart med en lydelig snorken. Vejviseren vågede hos Kiouni, der stod og sov med hovedet hvilende på en trægren. Ingen bemærkelsesværdig begivenhed indtraf i løbet af natten. Nogle uhyggelige brøl af tigre og pantere, blandede med skærende skrig af aber,

forstyrrede undertiden tavsheden. Men de glubske dyr holdt sig til skrig og brøl, og gjorde ingen fjendtlig demonstration mod gæsterne i bungalowen. Sir Francis Cromarty sov tungt, som en tapper soldat, der er udmattet af træthed. Passepartout derimod sov uroligt og under heftige drømme. Hvad mr. Fogg angår, lå han så stille, som han havde ligget i sit tavse hus ved Savile Row.

Klokken seks om morgenen satte man sig atter i march. Vejviseren håbede at kunne nå stationen i Allahabad samme aften. Mr. Fogg tabte således kun en del af de otte og fyrretyve timer, han havde sparet, siden han begyndte rejsen.

Man færdedes langs de sidste afsatser i Vindhiasbjergene. Kiouni havde atter begyndt sit raske trav. Ved middagstid styrede føreren dyret uden om staden Kallenger, der ligger ved Cali, en af Ganges' bifloder. Han undgik altid beboede steder, idet han følte sig mere i sikkerhed på de øde strækninger omkring den mægtige flods bassin. Stationen Allahabad lå nu ikke fulde tre mil mod nordost. Man gjorde holdt under en gruppe af bananer, med hvis sunde og saftige frugter man gjorde sig rigtig til gode. Klokken to gik rejsen gennem en meget tæt skov, der skulle passeres i en strækning af over en halv mil. Vejviseren fandt det bekvemt at færdes under det rige løvhang. Man havde hidtil ikke mødt nogen generende hindring, og rejsen syntes at ville løbe af uden uheld, da elefanten pludselig standsede og viste tegn til uro.

"Hvad er der?" spurgte sir Francis Cromarty, idet han strakte hovedet ud af sin kurv.

"Jeg ved det ikke, hr. officer," svarede parseren, idet han lyttede til en besynderlig støj, der kunne høres gennem de tætte

grene.

Nogle øjeblikke efter blev støjen tydeligere. Man syntes i lang afstand at høre sang af mennesker og toner af messinginstrumenter.

Passepartout var lutter øje og øre. Mr. Fogg ventede roligt uden at sige et eneste ord.

Parseren sprang ned på jorden, tøjrede elefanten til et træ og løb ind i skoven. Nogle minutter efter kom han tilbage igen.

"En procession af brahminer, der kommer her hen imod. Hvis det er os muligt, må vi undgå at blive set."

Føreren gjorde elefanten løs fra træet, førte den ind i en tykning og bad de rejsende ikke sætte deres fod på jorden. Selv holdt han sig parat til at entre op på sin plads på dyret for det tilfælde, at det skulle blive nødvendigt at flygte. Men han håbede, at skaren ville passere forbi uden at mærke noget, for det tætte løvværk skjulte dem fuldstændig.

Den disharmoniske lyd af stemmer og instrumenter kom nærmere. Monotone sange blandede sig med lyden af trommer og cymbler. Snart viste spidsen af processionen sig under træerne i omtrent halvtreds skridts afstand fra den plads, hvor mr. Fogg og hans ledsagere befandt sig. De kunne gennem træerne let skelne det besynderlige personale, som deltog i denne religiøse ceremoni.

I den forreste række gik præster med mitra på hovedet og klædte i lange, prægtigt udstyrede kapper. De var omgivet af mænd, kvinder og børn, der sang en slags ligsalme, afbrudt med lige lange mellemrum af slag på tamtams og cymbler. Bag dem førtes på en karre med store hjul en uhyggelig billedstøtte, der blev trukket af zebuokser med rige seletøjer og tæpper.

Denne billedstøtte havde fire arme, dens krop var malet mørkerød. Øjnene var vilde, tungen hang langt ud af munden, og læberne var farvet med cinnober. Omkring halsen var bundet et halsbånd af dødningehoveder, og omkring livet så man et bælte af afhuggede hænder. Statuen stod oprejst på en omkuldvæltet kæmpe uden hoved. Sir Francis Cromarty genkendte denne billedstøtte.

"Gudinden Kali," hviskede han, "kærlighedens og dødens gudinde."

"Dødens, lad gå! men kærlighedens, nej stop!" sagde Passepartout sagte. "Et sådant rædsomt grimt skaberak!"

Parseren gjorde tegn til, at han skulle forholde sig tavs.

Omkring statuen gik en sværm af gamle fakirer, der var malet i ansigtet med okker, og hvis krop var fuld af indridsede kors, hvorfra blodet dryppede, rigtig djævlebesatte skabninger, der ved de store hinduiske ceremonier endnu den dag i dag kaster sig under Juggernautvognens hjul.

Efter dem kom nogle brahminer, der var klædt i kostbare, rigt udstyrede orientalske dragter, og som slæbte en kvinde med sig, der knap formåede at stå på sine fødder.

Denne kvinde var ung og hvid, som en europæisk dame. Hendes hoved, hals, skuldre, ører, arme, hænder og tæer var fuldt besatte med juveler, halsbånd, armbånd, kæder og ringe. En tunika, indvævet med guld og overtrukket med det fineste musselin, gengav omridsene af hendes figur.

Bag denne unge kvinde kom vagten, der var bevæbnet med dragne sabler og havde lange pistoler stukket i bælterne. Den bar et lig på en palankin. Det var liget af en olding, klædt i en rajahs kostbare dragt, med perlebroderet turban, kåbe, virket af

silke og guld, cashmeresbælte, besat med diamanter, og prægtige våben, som han bar i egenskab af indisk fyrste.

Derpå kom musikanter og et følge af fanatikere, hvis skrig undertiden overdøvede larmen af instrumenterne, og dermed sluttede processionen.

Sir Francis Cromarty betragtede al denne pragt med en meget bekymret mine og sagde henvendt til vejviseren:

"En sutty!"

Parseren gjorde et bekræftende tegn og lagde den ene finger på munden. Den lange procession gik langsomt frem under træerne, og snart var de sidste rækker forsvundne i skoven.

Lidt efter lidt dæmpedes lyden af sangen. Nogle skrig hørtes endnu i lang afstand, men endelig fulgtes hele dette optrin af en dyb tavshed.

Phileas Fogg havde hørt de ord, som sir Francis Cromarty havde sagt, og så snart processionen var forsvundet, spurgte han:

"Hvad er en sutty?"

"En sutty, mr. Fogg," svarede generalen, "er en menneskeofring, som sker frivilligt. Denne kvinde, som De nylig så, skal brændes i morgen tidlig ved daggry."

"De uslinger!" udbrød Passepartout, der ikke kunne holde sin vrede tilbage.

"Og liget da?" spurgte mr. Fogg.

"Det er," svarede føreren, "liget af fyrsten, hendes mand, en uafhængig rajah i Bundelkund."

"Hvad!" udbrød Phileas Fogg forundret, men uden at hans stemme forrådte den mindste bevægelse, "sådanne barbariske

skikke findes endnu i Indien, og englænderne har endnu ikke kunnet udrydde dem?"

"I den største del af Indien," svarede sir Francis Cromarty, "forekommer der ikke længere sådanne ofringer. Men vi kan ikke udøve nogen indflydelse på disse vilde egne, særlig ikke på dette territorium Bundelkund. Hele den nordlige del af Vindhiasbjergene vedbliver stadig at være en skueplads for mord og plyndringer."

"Den ulykkelige!" mumlede Passepartout. "At blive levende brændt!"

"Ja," svarede generalen, "brændt, og blev hun det ikke, kan De ikke tænke Dem, i hvilken ussel stilling hun ville blive bragt af sine slægtninge. Man ville rage håret af hende, man ville ikke give hende anden føde end nogle skåle ris, man ville forskyde hende, hun ville blive betragtet som et urent væsen, og hun ville til sidst dø i en eller anden krog som en skabet hund. Udsigten til en så forfærdelig tilværelse driver også meget oftere disse ulykkelige til at underkaste sig en sådan straf end kærligheden og den religiøse fanatisme. Undertiden er ofringen dog virkelig frivillig, og regeringen må energisk træde imellem for at forhindre den. For nogle år siden boede jeg i Bombay, da en dag en ung enke indfandt sig hos guvernøren for at anmode om tilladelse til at blive brændt samtidig med mandens lig. Som man let kan forstå afslog guvernøren denne anmodning, men enken forlod da byen og flygtede til en uafhængig rajah, hvor hendes ofring fuldbyrdedes."

Under generalens beretning rystede vejviseren stadig på hovedet, og da han hørte op med at tale, sagde han:

"Den ofring, der skal finde sted i morgen tidlig, er ikke frivillig."

"Hvorfra ved De det?" spurgte sir Francis.

"Å, den historie kender alle mennesker i Bundelkund," svarede vejviseren.

"Men den stakkels kvinde synes ikke at gøre nogen modstand," bemærkede sir Francis.

"Det kommer af, at man har gjort hende ør i hovedet ved rygning med opium."

"Hvor fører man hende nu hen?" spurgte sir Francis

"Til pagoden i Pillaji, en halv mil her fra, hvor hun skal tilbringe natten for at afvente den tid, ofringen skal finde sted."

"Og hvornår skal den finde sted?"

"I morgen ved daggry."

Efter dette svar lod vejviseren elefanten gå ud af den tætte tykning og entrede selv op på dyrets hals. Men i det øjeblik, han skulle sætte den i gang igen, bad mr. Fogg ham lade være, og idet han vendte sig om til sir Francis Cromarty, sagde han:

"Om vi reddede denne kvinde?"

"Redde hende, mr. Fogg?" udbrød generalen.

"Jeg har endnu 12 timer at løbe på, og jeg kan anvende dem til dette."

"De er en mand med hjerte," sagde sir Francis.

"Undertiden," svarede Phileas Fogg ligefrem, "når jeg har tid."

13. Passepartout erfarer endnu engang, at lykken står den tapre bi

Forslaget var forvovent, fuldt af vanskeligheder, måske endda uigennemførligt. Mr. Fogg risikerede ved det sit liv eller i det mindste sin frihed og følgelig det heldige udfald af rejsen; men han tøvede dog ikke. I øvrigt fandt han i sir Francis en resolut medhjælper.

Hvad Passepartout angår, så stillede han sig fuldstændig til disposition. Hans herres idé oplivede ham i højeste grad. Han følte sig nu overbevist om, at der fandtes et hjerte, en sjæl under dette dække af is, og han begyndte at synes udmærket om Phileas Fogg.

Der var nu blot vejviseren tilbage. Hvilket parti ville han tage i sagen? Han holdt vel dog i grunden med hinduerne? Ville han ikke være direkte med, måtte man i det mindste sikre sig hans neutralitet.

Sir Francis Cromarty henvendte sig til ham med et spørgsmål i denne henseende.

"Jeg er parser, og kvinden er parserinde, befal over mig!"

"Bravo, vejviser!" sagde mr. Fogg.

"Men kom vel i hu," vedblev parseren, "vi risikerer ikke blot vore liv, men vi udsætter os for forfærdelige straffe, hvis vi bliver fanget. Dette må De tage i betragtning."

"Det har vi allerede gjort," svarede mr. Fogg. "Efter min anskuelse bør vi vente til nattens frembrud med at handle."

"Det er også min mening," sagde vejviseren.

Den skikkelige hindu meddelte derpå nogle oplysninger angående offeret. Hun var en hindu, som var berømt for sin skønhed, af parserslægt og datter af rige forældre i Bombay. Hun havde i denne by modtaget en fuldstændig engelsk opdragelse, og hele hendes måde at være på var som en europæisk dame. Hendes navn var Aouda.

Hun var forældreløs og blev gift med rajahen af Bundelkund. Tre måneder efter giftermålet blev hun enke. Da hun indså den skæbne, som ventede hende, flygtede hun, men blev snart fanget, og rajahens slægtninge, der havde interesse af hendes død, overleverede hende til den straf, som hun ikke syntes at kunne undgå.

Denne fortælling kunne ikke andet end bestyrke mr. Fogg og hans ledsager i deres ædle beslutning. Man blev enige om, at føreren skulle styre elefantens skridt til Pillaji-pagoden, som de skulle nærme sig så hurtigt som muligt.

En halv time derefter blev der gjort holdt i en lund, beliggende i en fem hundrede skridts afstand fra pagoden, som man ikke kunne se; men larmen fra fanatikerne kunne man tydeligt høre. Man rådslog nu om, hvorledes man skulle nærme sig offeret. Føreren vidste, at det var i Pillaji-pagoden, den unge kvinde var indesluttet. Kunne man komme der ind gennem en af portene, mens hele banden sov, eller måtte man søge at få slået et hul i en af væggene?

Det kunne ikke afgøres, før man befandt sig på selve stedet. Men hvad der ikke kunne være nogen tvivl om, det var, at

bortførelsen måtte finde sted om natten, før offeret ved daggry skulle føres bort for at brændes. Når processionen havde taget sin begyndelse, kunne hun ikke frelses ved nogen mellemkomst fra menneskers side.

Mr. Fogg og hans ledsagere afventede natten. Da mørkets skygger havde bredt sig over egnen – klokken var da seks om aftenen – besluttede de at foretage en rekognoscering omkring pagoden. Fakirernes skrig døde just nu hen. Det var disse hinduers vane at beruse sig i "*hang*", en slags opium i flydende form, og det var derfor ikke umuligt, at man kunne liste sig igennem deres rækker helt hen til templet.

Parseren, der viste mr. Fogg, sir Francis Cromarty og Passepartout vej, gik tavs frem gennem skoven. Efter at de i ti minutter havde listet sig hen mellem træerne, kom de til bredden af en lille å, og de så der en høj af opstablet ved, som blev oplyst ved jernstænger, der bar brændende harpiksstykker. Det var bålet, der bestod af kostbart sandeltræ, og som var overstænket med vellugtende olier. Ovenpå bålet lå rajahens balsamerede legeme, der skulle brændes samtidig med hans enkes. Hundrede skridt fra bålet hævede sig pagoden, hvis minareter ragede højt op over træernes mørke kroner.

"Her hen," sagde vejviseren sagte; han fordoblede sin forsigtighed, og fulgt af de tre andre listede han sig frem gennem græsset.

Tavsheden afbrødes kun af vindens susen gennem træernes grene.

Vejviseren standsede ved den yderste kant af en åben plads, der oplystes af nogle harpiksfakler.

Over alt på marken hvilede grupper af sovende, der var overvældede af rusen. Man kunne fristes til at tro, at man havde en slagmark for sig, dækket af døde. Mænd, kvinder og børn, – alle lå de hulter til bulter. Fra nogle af de berusede hørtes af og til en hæs rallen.

Længere borte mellem træerne sås Pillaji-templet – dog kun meget utydeligt. Men til vejviserens store overraskelse vågede ved indgangen rajahens vagt med dragne sabler. Man måtte også antage, at der ligeledes inde i templet blev våget af præster.

Parseren gik ikke længere frem. Han havde indset umuligheden af at forcere indgangen til templet, og han trak sig tilbage med sine ledsagere.

Phileas Fogg og sir Francis Cromarty havde ligesom han indset, at ethvert forsøg ville være unyttigt på denne kant.

De standsede og talte sagte sammen.

"Lad os vente," sagde generalen. "Klokken er endnu ikke mere end otte, og det er meget muligt, at også denne vagt bukker under for søvnen."

"Det er virkelig muligt," svarede parseren.

Phileas Fogg og hans ledsagere slog sig da til ro under et træ og ventede. Tiden forekom dem lang. Vejviseren forlod dem undertiden for fra skovkanten at foretage sine iagttagelser. Rajahens vagt holdt sig vedvarende vågen, og et svagt lysskær skinnede ud gennem pagodens vinduer.

Man ventede på denne måde lige til midnat. Situationen forandrede sig ikke, den samme bevogtning udenfor vedblev stadig. Det var indlysende, at man ikke kunne stole på, at vagten ville falde i søvn. Formodentlig havde man ikke givet

dem noget *hang*, for at den ikke skulle beruse sig. Man måtte derfor finde på et andet middel, og trænge ind i pagoden gennem en åbning, man tilvejebragte et eller andet sted i muren. Der stod da tilbage at få at vide, om præsterne vågede lige så samvittighedsfuldt ved offeret, som soldaterne ved templets port.

Efter endnu en samtale gjorde vejviseren sig i stand til at begive sig på vej. Mr. Fogg og sir Francis fulgte ham. De gjorde en lang omvej for at komme til den modsatte side af pagoden.

Klokken halv et om natten kom de til foden af muren uden at have mødt noget menneske. Der var ikke blevet udsat nogen vagt på denne side, hvor der hverken fandtes vinduer eller porte.

Natten var mørk, månen, som var i sidste kvarter, var indhyllet i tætte skyer. De høje træer gjorde, at mørket blev endnu tættere.

Men det var ikke nok med, at man var nået frem til pagodens mur, man måtte også gøre en åbning i den. Til at foretage denne operation havde hverken Phileas Fogg eller hans ledsagere andet værktøj end deres lommeknive. Til alt held bestod væggene dog kun dels af teglsten, dels af brædder, og en sådan væg kunne ikke være så vanskelig at komme igennem. Når blot de første teglsten var taget ud, ville det være let også at få de andre bort.

Man tog fat på arbejdet og gjorde så lidt støj som muligt. Parseren og Passepartout arbejdede ivrigt med at gøre teglstenene løse for at få en to fod bred åbning.

Arbejdet skred hurtigt fremad, da der hørtes et råb fra templets indre, og øjeblikket efter besvaredes dette råb

udenfor.

Passepartout og vejviseren afbrød deres arbejde. Var de blevet overrasket, havde nogen givet tegn til alarmering? Almindelig forsigtighed bød dem at fjerne sig – hvilket de også gjorde, samtidig med sir Francis Cromarty og Phileas Fogg. De lagde sig ned i græsset og ventede på, at giv-agt-råbene, hvis der virkelig var blevet givet sådanne, skulle høre op igen, og de atter kunne tage fat på deres arbejde.

Men uheldigvis viste der sig nu også vagt ved pagodens bagside, og den blev stående der for at forhindre, at nogen nærmede sig. De fire mænds arbejde kunne umuligt genoptages. Og da de altså ikke kunne komme hen til det beklagelsesværdige offer, hvorledes skulle de så kunne frelse hende? Sir Francis tyggede i fortvivlelse på sine negle, Passepartout var ude af sig selv, og vejviseren formåede næppe at styre ham. Phileas Fogg var derimod kold og rolig og gav ikke sine følelser til kende.

"Vi har nu intet andet at gøre end at begive os her fra," sagde generalen.

"Ganske rigtigt," svarede vejviseren, "vi har ikke andet at gøre end at begive os på vej."

"Vent," sagde Fogg, "det er tids nok, når jeg er i Allahabad i morgen før midnat."

"Men har De da noget råd?" spurgte sir Francis Cromarty. "Om nogle timer dages det og ..."

"Tilfældet kan måske være os gunstigt i sidste øjeblik."

Generalen så ud, som havde han lyst til at læse et svar i Phileas Foggs øjne. Hvad gjorde vel denne kolde englænder regning på? Agtede han i det øjeblik, den unge kvinde skulle

brændes, at styrte frem og rive hende fra hendes bødler? Det ville være vanvittigt, men hvem indestod for, at denne mand ikke var vanvittig? Ikke desto mindre samtykkede Francis Cromarty i at vente lige til den forfærdelige scene skulle finde sted. Vejviseren lod imidlertid ikke sine ledsagere blive på det sted, de havde taget deres tilflugt til, men førte dem til den forreste del af den åbne plads i skoven. Derfra kunne de, skjult af en tæt trægruppe, holde udkig med de folkehobe, som lå og sov i den mørke nat.

Passepartout, der var klatret op i et af træerne, havde udgrundet en plan, der fo'r som et lyn gennem hans hoved og halsstarrigt holdt sig fast der.

Han havde begyndt at sige til sig selv: "hvilken galskab!" og nu gentog han: "hvorfor ikke, når alt kommer til alt! Det er en måde, måske den eneste, og med sådanne dumrianer ..."

Passepartout gav imidlertid ikke sin tanke ord, men nøjedes med at lade sig glide ned ad grenen, der derved bøjede sig næsten helt til jorden.

Tiden gik, og snart tilkendegav nogle lyse striber, at dagningen nærmede sig. Men mørket var alligevel endnu temmelig dybt.

Øjeblikket kom. Grupperne af de sovende fik liv, alle rejste sig. Slag på tam-tams lød på pladsen, sange og skrig begyndte på ny. Timen var kommet, da den ulykkelige skulle dø.

Også pagodens porte åbnede sig. Et stærkt lysskær strømmede ud derfra. Mr. Fogg og sir Francis Cromarty kunne tydeligt se offeret, der var stærkt belyst, og som slæbtes ud af to præster. Det forekom dem endog, som om den ulykkelige, idet hun frigjorde sig fra indflydelsen af opiumen, drevet af en

naturlig selvopholdelsesdrift søgte at undslippe fra sine bødler. Sir Francis' hjerte bankede voldsomt, og da han krampagtigt greb Phileas Foggs hånd, følte han, at denne hånd indesluttede en kniv.

I dette øjeblik satte skaren sig i bevægelse. Den unge kvinde var faldet tilbage i den døs, som var fremkaldt ved rygningen med opium. Hun gik frem mellem fakirerne, der ledsagede hende under religiøse taler.

Phileas Fogg og hans ledsagere listede sig tæt efter folkemassen og fulgte med.

To minutter efter kom de til bredden af den lille å og standsede i mindre end halvtreds skridts afstand fra bålet, hvor rajahens legeme lå. I halvmørket så de, hvorledes offeret lå aldeles kraftesløst udstrakt ved siden af ægtefællens lig.

En fakkel blev holdt til bålet, og det med olie bestrøgne ved fængede straks og flammede i vejret.

I dette øjeblik holdt sir Francis og vejviseren Phileas Fogg fast, som i et anfald af vanvittig forvovenhed ville styrte henimod bålet.

Phileas Fogg havde allerede slidt sig løs, da scenen pludselig forandredes. Der hørtes et udbrud af forfærdelse, og hele folkehoben kastede sig næsegrus ned på jorden i angst.

Den gamle rajah var åbenbart ikke død, for man så ham i hast rejse sig op, som et spøgelse løfte den unge kvinde på sine arme og stige ned fra bålet midt i den hvirvlende røg, der gav ham et underlig, fantastisk udseende.

Fakirerne, soldaterne, præsterne, alle lå, grebet af en pludselig forskrækkelse, med ansigtet fast trykket til jorden og

vovede ikke at løfte deres øjne op for at betragte et sådant mirakel!

Det livløse offer hvilede endnu i den stærke mands arme, uden at hun syntes at tynge det mindste på dem. Mr. Fogg og sir Francis Cromarty stod stille. Parseren havde sænket sit hoved, og Passepartout var uden tvivl ikke mindre stærkt grebet! ...

Den til livet genvakte passerede på denne måde forbi det sted, hvor mr. Fogg og sir Francis Cromarty stod, og sagde hurtigt:

"Lad os skynde os af alle kræfter!"

Det var Passepartout selv, som var krøbet frem til bålet, mens røgen slog ned rundt omkring! Det var Passepartout, som spillede sin rolle forvovent, men med held, og passerede gennem den med forfærdelse slagne hob.

Nogle øjeblikke efter forsvandt de alle fire i skoven, og elefanten førte dem bort i skarpt trav. Men vanvittige råb og skrig, ja endog en kugle, der gennemborede Phileas Foggs hat, viste, at listen var opdaget.

På det brændende bål lå nemlig ganske rigtigt den gamle rajahs døde legeme endnu. Præsterne, som først kom sig af skrækken, havde indset, at en dumdristig bortførelse var iværksat.

De havde straks skyndt sig ind i skoven, og soldaterne var fulgt efter dem. Man havde løsnet nogle skud, men kvinderøverne flygtede i firspring, og efter nogle øjeblikkes forløb var de uden for kuglernes og pilenes rækkevidde.

14. Phileas Fogg færdes gennem den herlige Gangesdal uden at tænke på at betragte den

Den dristige bortførelse var lykkedes. En hel time efter lo Passepartout over det heldige udfald. Sir Francis Cromarty havde trykket den uforfærdede fyrs hånd. Hans herre havde sagt: *Well!* til ham – et ord, som i denne gentlemans mund betød, at han i højeste grad syntes om noget. Hertil havde Passepartout svaret, at hele æren tilkom hans herre. For ham, Passepartout, havde det hele kun været en morskab, og han måtte briste ud i latter, når han tænkte på, at han, den forhenværende gymnastiker, ekssergenten ved brandkorpset, i nogle øjeblikke havde været en balsameret rajah og en fortryllende kvindes mand!

Hvad den unge hindukvinde angik, så havde hun ikke haft bevidsthed om, hvad der tildrog sig. Indsvøbt i rejsetæpper lå hun i en af sidekurvene.

Elefanten travede, styret med fuldstændig sikkerhed af parseren, gennem den endnu mørke skov. En time efter at den havde forladt Pillaji-pagoden kom den ind på en umådelig slette. Klokken syv gjorde man holdt. Den unge kvinde lå stadig i fuldstændig afmagt. Vejviseren gav hende et par slurke vand og cognac at drikke, men indflydelsen af opiumsrygningen ophørte ikke endnu.

Sir Francis Cromarty, der kendte virkningen af den beruselse, som opstår ved indåndingen af opiumsdampe, nærede imidlertid ikke nogen uro for hendes skyld.

Men selv om der ikke hos generalen var nogen uro med hensyn til hendes helbred, følte han sig derimod ikke så ganske rolig angående hendes fremtid. Han sagde rent ud til Phileas Fogg, at hvis mrs. Aouda blev i Indien, så ville hun sikkert atter falde i bødlernes hænder. Disse af djævle besatte fanatikere var spredt over alt på halvøen, og de ville ganske vist, til trods for det engelske politis årvågenhed, vove atter at bemægtige sig deres offer, hvad enten de måtte søge det i Madras, i Bombay eller i Calcutta. Sir Francis fortalte som grund til denne formodning en begivenhed af samme art som den, der nys var passeret. Efter hans overbevisning var den unge kvinde ikke i sikkerhed, før hun havde forladt Indien.

Phileas Fogg svarede sir Francis, at han satte stor pris på hans oplysninger og skulle lægge sig dem på hjerte.

Klokken ti tilkendegav vejviseren, at man var nået til stationen i Allahabad. Der fortsattes den afbrudte jernbane, hvis tog på en dag og en nat tilbagelægger afstanden mellem Allahabad og Calcutta.

Phileas Fogg måtte altså komme i rette tid til at kunne følge med det dampskib, som den følgende dag, den 25. oktober, klokken tolv afgik til Hongkong.

Den unge kvinde flyttedes ind i et værelse i stationsbygningen. Passepartout fik det hverv at gå ud og købe forskellige toiletgenstande til hende, sjal, overstykke m.m., hvad han kunne finde på, og hans herre gav ham lov til at bruge så mange penge til det, som han ville.

Passepartout begav sig straks ud og løb gade op og gade ned gennem byen. Allahabad, dvs. Guds Stad, er en af dem, der holdes mest hellige i Indien, idet den nemlig er bygget ved sammenløbet af to hellige floder, Ganges og Jumna, til hvis vande pilgrimme valfarter fra alle kanter af halvøen. Man ved i øvrigt, at ifølge Ramayanas legender har Ganges sin kilde i himlen, hvorfra den, takket være Brahma, flyder ned til jorden.

Alt imens Passepartout gjorde sine indkøb, havde han hurtigt beset staden, der i fordums tid forsvaredes af en ypperlig fæstning, som nu er et statsfængsel. Denne by havde tidligere stor handel og industri, der nu ikke længere findes, og Passepartout, der forgæves søgte efter et modemagasin, som om han befandt sig i Regent Street i London, nogle få skridt fra Former & Comp., kunne ikke få de sager, han ville have – en kjole af skotsk tøj, en rød mantille og en kåbe af odderskind – undtagen hos en uforskammet dyr jøde, hvis sager han alligevel ikke tøvede med at betale med fem og halvfjerds pund. Da det var gjort, vendte han triumferende tilbage til stationen.

Mrs. Aouda begyndte at komme til sig selv igen. Virkningen af den behandling, Pillaji-præsterne havde ladet hende undergå, forsvandt mere og mere, og hendes smukke øjne fik hele deres hinduiske klarhed igen.

Når kongeskjalden Ucai-Uddaul priser dronning Amehnagaras skønhed, udtrykker han sig på følgende måde:

"Hendes glinsende hår omslutter de harmoniske konturer af hendes fine, hvide kinder, der stråler af sundhed. Hendes ibenholtssorte øjenbryn har form af Kamos, kærlighedsgudens bue, og under hendes lange silke-øjenhår, i den sorte pupil i hendes store, klare øjne svømmer, ligesom i Himalayas hellige

søer, det reneste genskin af det himmelske lys. Fine og blændende hvide glimter hendes tænder mellem hendes smilende læber som dugperlerne i en granatblomsts halvåbne kalk. Hendes små øren, hendes blegrøde hænder, hendes dejlige fødder, der er spæde som lotosplantens knopper, stråler af de skønneste Ceylonperler og de prægtigste Golcondadiamanter. Hendes ranke midje, som man kan spænde om med en hånd, forhøjer hofternes herlige form og yppigheden i hele hendes figur, i hvilken den blomstrende ungdom viser de rigeste skatte, og silkefolderne i hendes tunika forråder, at hun er blevet modelleret i sølv af Vicvacarmas, den evige billedhuggers, guddommelige hånd."

Disse rige ord ville han upåtvivlelig også have anvendt på mrs. Aouda, hvis han havde kendt hende. Sikkert er det, at hun var en fortryllende kvinde også i den fulde europæiske betydning af ordet. Hun talte særdeles godt engelsk, og vejviseren overdrev ikke, når han sagde, at den unge parserinde var blevet aldeles forvandlet ved opdragelsen.

Imidlertid skulle toget nu forlade stationen i Allahabad. Parseren havde indfundet sig der. Mr. Fogg udbetalte ham den løn, han var kommet overens med ham om, uden at lægge en eneste hvid til. Dette forundrede Passepartout, der vidste, hvor meget hans herre havde hans pålidelighed som vejviser at takke for. Parseren havde også vovet sit liv i Pillaji-affæren, og hvis hinduerne fik fat i ham, ville han vanskeligt kunne undgå deres hævn.

Spørgsmålet om Kiouni stod dog tilbage. Hvad skulle man gøre med den for en så høj sum købte elefant?

Phileas Fogg havde imidlertid allerede fattet sin beslutning i denne sag.

"Hør du, parser," sagde han til vejviseren, "du har forrettet din tjeneste godt. Jeg har betalt dig, hvad du skulle have, men ikke din hengivenhed. Vil du have elefanten, så tilhører den dig."

Vejviserens øjne lynede.

"Det er jo en formue, Deres Herlighed skænker mig!" udbrød han.

"Tag du kun imod den, parser," svarede Phileas Fogg, "jeg er alligevel i din gæld."

"Bravo!" råbte Passepartout, "tag imod den, min parsiske hædersven! Kiouni er et dygtigt og modigt dyr!"

Passepartout gik hen til elefanten, gav den nogle stykker sukker og sagde:

"Vær så god, Kiouni, tag for dig af retterne!"

Elefanten gav nogle forunderlige brøl til bedste, der skulle udtrykke dens tilfredshed, og derpå tog den Passepartout omkring livet med sin snabel og løftede ham dygtig højt i vejret. Passepartout var slet ikke bange, men klappede dyret til tak, da det igen satte ham varsomt ned på jorden.

Nogle øjeblikke efter var Phileas Fogg, sir Francis Cromarty og Passepartout stuvet ind i en kupé, hvor mrs. Aouda indtog den bedste plads, og nu gik det i fuld fart afsted mod Benares. Der var knap halvfemte mil mellem den nævnte by og Allahabad, og de befordredes derhen på to timer.

Under farten kom den unge kvinde fuldstændig til sig selv igen; de søvndyssende dampe var aldeles dunstet bort. Hvor forundret blev hun ikke ved at befinde sig i en jernbanekupé,

klædt i europæisk dragt og i selskab med rejsende, som hun slet ikke kendte.

Først søgte rejsekammeraterne at oplive hende ved nogle dråber likør, derefter fortalte generalen hele eventyret og påpegede den opofrelse, Phileas Fogg havde gjort, idet han ikke et øjeblik havde nølet med at vove sit liv for at frelse hende, og han berettede endvidere selve gangen i eventyret, hvori Passepartout havde haft en så væsentlig andel.

Mr. Fogg ytrede ikke et eneste ord under alt dette. Passepartout, der var betydeligt forlegen, gentog, at det ikke var umagen værd at tale om det.

Mrs. Aouda takkede hjerteligt sin redningsmand, mere gennem tårer end gennem ord. Hendes smukke øjne tolkede bedre end hendes læber hendes dybe erkendtlighed. Men da derefter hendes tanker vendte tilbage til den forfærdelige offerfest og til dette Indien, hvor så mange farer ventede hende, skælvede hun af skræk over hele legemet.

Phileas Fogg forstod, hvad det var, der gik for sig i mrs. Aoudas indre, og for at berolige hende, tilbød han hende, i meget kølige ord forresten, at føre hende til Hongkong, hvor hun skulle blive, til hele sagen var glemt.

Mrs. Aouda modtog tilbuddet med megen taknemlighed. I Hongkong boede en af hendes slægtninge, også en parser og en af de fornemste købmænd i denne by, der er fuldstændig engelsk, skønt den ligger på den kinesiske kyst.

Klokken halv et standsede toget ved stationen i Benares. De brahminske legender påstår, at denne by ligger på det samme sted som den gamle stad Kasi, der fordum svævede i luften, ligesom Muhameds kiste. Men nu, i vor realistiske tid, lå

Benares, "Indiens Athen", som orientalisterne kalder den, helt prosaisk på jorden, og Passepartout havde lejlighed til at kaste et kort blik på disse stenhuse og disse hytter af flettede kviste, der frembød et trøstesløst skue uden nogen som helst lokalfarve.

Det var der, Francis Cromartys rejse skulle slutte. De tropper, som stod under hans befaling, var forlagt nogle mil nord for byen. Generalen tog derfor afsked med Phileas Fogg, ønskede ham alt muligt held og udtalte det håb, at han ville gøre sin rejse om igen på en mindre original, men desto mere fordelagtig måde. Mr. Fogg rystede let sin rejsekammerats hånd. Komplimenterne fra mrs. Aoudas side var mere hjertelige. Aldrig skulle hun glemme, hvad hun havde sir Francis Cromarty at takke for. Passepartout blev af generalen hædret med et kraftigt håndslag, og rørt spurgte han sig selv, når og hvorledes han skulle kunne ofre sig for generalen. Og så skiltes man.

Fra Benares går jernbanen delvis gennem Gangesdalen. Gennem vognvinduet kunne man i klart vejr se det forbiilende landskab, grønklædte bjerge, korn- og majsmarker, floder og søer, "befolket" med grønlige krokodiller, velvedligeholdte byer og grønne skove. Nogle elefanter badede sig i den hellige flods vande, og trods den fremskredne årstid og den allerede kølige temperatur foretog skarer af fromme hinduer badninger. Disse buddhismens hadske fjender er ivrige tilhængere af Brahmas religion, der legemliggøres i de tre personer: Vishnu, solguden, Shina, den guddommelige personifikation af naturkræfterne, og Brahma, præsternes og lovgivernes højeste herre. Men Brahma, Shina og Vishnu, med hvilke øjne ville de nu ikke betragte dette Indien, der er blevet angliseret, og hvor

damperen nu iler frem og oprører den hellige flod Ganges vande, skræmmer mågerne, der flygter bort mod havet, skildpadderne på dens bredder og de guddommelige uhyrer, der ligger og soler sig på sandet.

Hele panoramaet fo'r forbi som et lyn, og ofte skjulte en sky af damp enkelthederne. De rejsende kunne næppe skelne fæstningen Chunar, der ligger tyve mil sydost for Benares og tidligere tilhørte rajahen af Belfar, Ghazepour og dens store rosenvandsfabrikker, lord Cornwallis grav på Ganges venstre bred, den befæstede stad Buxnar, Patna, en stor industri- og handelsby, hvor det vigtigste opiumsmarked i Indien holdes, Monghir, en by der er lige så engelsk som Manchester og Birmingham, bekendt for sine jernstøberier og våbensmede, og hvis høje fabriksskorstene med deres sorte røg besmitter Brahmas himmel – en rigtig ørefigen i drømmenes land.

Natten kom og under brøl af bjørne, tigre og ulve, der løb foran lokomotivet, bruste toget frem med den største hurtighed, og man så ikke noget til Bengalens mærkværdigheder, ikke Golconda, ikke Gours ruiner, ikke Mourshedabad, der fordum var hovedstad, ikke Hougly, ikke Chandernagor, dette franske punkt på det indiske territorium, hvor det franske flag vajede – hvor stolt ville ikke Passepartout være blevet, hvis han havde fået det at se!

Endelig nåede man til Calcutta, klokken syv om morgenen. Paketdampskibet, som skulle afgå til Hongkong, lettede ikke anker før om middagen. Phileas Fogg havde således fem timer for sig.

Ifølge rejseplanen skulle denne gentleman ankomme til Indiens hovedstad den fem og tyvende oktober, tre og tyve dage

efter afrejsen fra London, og han kom virkelig også dertil på den bestemte dag. Han havde således hverken vundet eller tabt tid. Desværre var de to dage, han havde vundet på rejsen fra London til Bombay, gået tabt – man ved på hvilken måde – på farten gennem den indiske halvø. Men man tør antage, at Phileas Fogg ikke ærgrede sig over dette.

15. Banknotebundtet lettes endnu for nogle tusind pund

Toget var standset ved perronen. Passepartout steg først ud af waggonen og derpå mr. Fogg, som hjalp sin unge ledsagerske at komme ud. Phileas Fogg bestemte sig til at begive sig direkte til damperen, der skulle gå til Hongkong, for der at installere mrs. Aouda, som han ikke ville lade være ene, så længe hun befandt sig i dette land, hvor så mange farer truede hende.

I det øjeblik mr. Fogg gik fra banegården, kom en politimand hen til ham.

"Mr. Phileas Fogg?" spurgte han.

"Det er mig."

"Og han der er Deres tjener?" tilføjede han yderligere og pegede på Passepartout.

"Ja!"

"Så må De følge med mig begge to!"

Mr. Fogg gjorde ikke nogen bevægelse, der tydede på overraskelse. Denne politiagent var en repræsentant for loven, og for enhver englænder er loven hellig. Passepartout med sine franske vaner ville ræsonnere, men politimanden lagde sin stok på hans skulder, og Phileas Fogg gav ham tegn til, at han skulle adlyde.

"Kan denne unge dame følge med?" spurgte mr. Fogg.

"Ja, det gør ingen ting," svarede politimanden.

Han fulgte mr. Fogg, mrs. Aouda og Passepartout til en *palkighari*, en slags køretøj med fire hjul og fire siddepladser,

forspændt med to heste. Man kørte; ingen sagde et ord under hele turen, der varede omtrent tyve minutter.

Vejen gik først gennem "Black City" med dens trange gader og usle hytter, i hvilke der vrimlede en snavset og pjaltet kosmopolitisk befolkning; derpå kom man gennem den europæiske del af byen, der så langt pynteligere ud med sine af kokospalmer overskyggede stenhuse. Skønt det var tidlig om morgenen, så man dog en del prægtige vogne med elegante herrer.

Palkigharien standsede uden for et hus, der så simpelt ud og ikke syntes at blive benyttet som bolig. Politimanden lod sine fanger – man kunne virkelig benævne dem således – stige ud og føre ind i et værelse, hvor der var jernstænger for vinduerne.

"Klokken halv ni skal I stilles for dommer Obadiah," sagde han. Dermed gik han sin vej og låsede døren.

"Se så, nu har vi det godt, nu er vi arresteret," sagde Passepartout og satte sig ned på en stol.

Mrs. Aouda vendte sig straks til mr. Fogg og sagde til ham med en stemme, hvis rysten hun forgæves søgte at skjule:

"De må overlade mig til min skæbne. Det er for min skyld, at De bliver forfulgt. Det er, fordi De har reddet mig!"

Phileas Fogg nøjedes med at svare, at det var umuligt. Forfulgt for sutty-affæren! Aldeles umuligt! Hvorledes skulle vel præsterne have vovet at indfinde sig? Nej, der fandt her en eller anden misforståelse sted. Mr. Fogg tilføjede, at i hvilket som helst tilfælde ville han ikke forlade den unge kvinde, men føre hende til Hongkong.

"Men dampskibet går jo nu til middag," bemærkede Passepartout.

"Før middagstid er vi om bord," svarede den rolige gentleman.

Dette blev ytret så bestemt, at Passepartout ikke kunne lade være at sige til sig selv:

"*Parbleu*! Det er sikkert! Naturligvis er vi om bord før middag!"

Men han følte sig dog ikke aldeles overbevist.

Klokken halv ni åbnedes døren til værelset, politimanden kom ind og førte sine fanger til en sal, der lå tæt ved siden af. Det var dommerens forhørssal, og der fandtes en stor skare folk samlet, bestående af europæere og indfødte, der optog tilhørerpladserne.

Mr. Fogg, mrs. Aouda og Passepartout satte sig på en bænk lige over for de pladser, der var bestemt til dommeren og hans skriver.

Dommer Obadiah kom straks efter, fulgt af skriveren. Det var en stor, fed mand. Han tog en paryk ned, som hang på et søm, og pyntede sig hurtigt med den.

"Den første sag," sagde han.

Men i samme øjeblik fo'r han med hånden til hovedet.

"Men det er jo ikke min paryk!" udbrød han.

"Nej, mr. Obadiah, det er unægtelig min," svarede skriveren.

"Bedste mr. Oysterpuf! tror De da, en dommer kan afsige en retfærdig dom med en skrivers paryk på sit hoved?"

De to herrer byttede parykker. Under disse forberedelser kogte Passepartout af utålmodighed; det forekom ham, at viseren på det store ur i salen gik forfærdelig hurtigt.

"Den første sag," gentog dommer Obadiah.

"Phileas Fogg?" spurgte skriver Oysterpuf.

"Her er jeg," svarede mr. Fogg.
"Passepartout?"
"Her," svarede Passepartout.
"Godt," sagde dommer Obadiah. "Anklagede, i to dage har man forgæves søgt jer på alle tog, der kom fra Bombay."
"Men hvad anklager man os da for?" spurgte Passepartout utålmodigt.
"Det skal De snart få at høre," svarede dommeren.
"Hr. dommer," sagde mr. Fogg, "jeg er engelsk undersåt, og jeg har ret til ..."
"Har man ikke været høflig mod Dem?" spurgte mr. Obadiah.
"Fuldkommen høflig."
"Godt! lad så anklagerne komme." På dommerens befaling åbnedes en dør, og tre hinduiske præster blev ført ind af en betjent.
"Jo, ganske rigtigt," mumlede Passepartout, "det er de skurke, der ville brænde vor unge dame på bålet."
Præsterne blev stående foran dommeren, og skriveren oplæste med høj røst en anklage mod Phileas Fogg og hans tjener for at have krænket en plads, der var indviet til den brahminske religion.
"De har forstået anklagen?" spurgte dommeren Phileas Fogg.
"Ja," svarede han og så på sit ur, "og jeg tilstår, at det forholder sig rigtigt."
"Ah, De tilstår?"
"Ja, og jeg venter, at disse tre præster også vil tilstå, hvad de agtede at tage sig for i Pillaji-pagoden."
Præsterne så på hinanden. De syntes ikke at forstå den anklagedes ord.

"Ja vel!" udbrød Passepartout heftigt, "netop i Pillaji-pagoden, hvor de agtede at brænde deres offer til døde."

Ny overraskelse hos præsterne og yderligere forundring hos dommer Obadiah.

"Hvilket offer?" spurgte han. "Brændes? Hvem da? Midt i byen Bombay?"

"I Bombay?" udbrød Passepartout.

"Ja. Der er ikke tale om Pillaji-pagoden, men om pagoden på Malebar-højen i Bombay."

"Og her er bevis, her har vi forbryderens sko," tilføjede skriveren, idet han satte dem frem på bordet.

"Mine sko!" udbrød Passepartout, der ikke kunne tilbageholde sin forundring. Man vil forstå den forbavselse, hvormed herre og tjener hørte dette.

De havde glemt begivenheden i pagoden i Bombay, og det var den, der var grund til, at de blev ført for retten i Calcutta.

Politiagenten Fix havde nemlig forstået at benytte sig af denne ubehagelige historie. Han havde opsat sin afrejse i tolv timer og var gået på råd med præsterne i Malebar-pagoden; han havde lovet dem en betydelig skadeserstatning, for han vidste, at den engelske regering straffede sådanne forbrydelser meget strengt, og han havde da med det næste tog sendt dem ud på jagt efter Phileas Fogg og hans tjener. Men som følge af den tid, der var medgået til befrielsen af den unge dame, var Fix og hinduerne kommet til Calcutta før Fogg og hans tjener, og de havde gennem et telegram til dommeren udvirket arrestationsordren mod dem, når de steg ud af jernbanevognen. Man kan forestille sig Fix' skræk, da han fik at vide, at Phileas Fogg endnu ikke var ankommet til Indiens

hovedstad. Han måtte antage, at hans tyv var steget ud på en af mellemstationerne og flygtet ind i de nordlige provinser. I fire og tyve timer ventede Fix, i højeste grad urolig, efter ham på banegården. Men hvor glad blev han ikke samme morgen, da han så ham stige ud af vognen i selskab med en ung dame, hvis nærværelse han umuligt kunne forklare sig. Straks sendte Fix politimanden til ham, og således blev da mr. Fogg, Passepartout og enken efter rajahen i Bundelkund fremstillet for dommer Obadiah.

Hvis Passepartout havde været mindre optaget af sagen, ville han i et hjørne af tilhørerpladsen have fået øje på opdageren, der fulgte undersøgelsen med en interesse, som var let forklarlig, idet han lige så lidt i Calcutta som i Bombay og Suez havde fået nogen arrestationsordre tilsendt.

Imidlertid havde dommer Obadiah ført Passepartouts tilståelse til protokols, skønt den stakkels fyr ville have givet alt, hvad han ejede, for at kunne have taget sine uforsigtige ord tilbage.

"Selve faktum er indrømmet?" sagde dommeren.

"Ja, indrømmet," svarede mr. Fogg koldt.

"I betragtning af," fortsatte dommeren, "at den engelske lov strengt beskytter den indiske befolknings religionskultus, i betragtning af, at forbrydelsen er blevet tilstået af mr. Passepartout, som er blevet overbevist om med vanhellig fod at have krænket det hellige gebet i Malebar-pagoden i Bombay den 20. oktober, så dømmes bemeldte Passepartout til fjorten dages fængsel og at betale tre hundrede pund i bøde."

"Tre hundrede pund!" udbrød Passepartout, som følte sig højst generet af denne dom.

"Og," tilføjede dommeren Obadiah, "i betragtning af, at det ikke er fuldt bevist, at der ikke har fundet nogen hemmelig forståelse sted mellem herren og tjeneren, og i betragtning af, at den førstnævnte i alle tilfælde må stå til ansvar for en tjener, som er i hans brød, så dømmes nævnte Phileas Fogg til otte dages fængsel og at erlægge en bøde af et hundrede og halvtreds pund. Skriver, råb den næste sag op!"

Fix følte i hjørnet, hvor han sad, en ubeskrivelig tilfredshed. Phileas Fogg skulle blive otte dage i Calcutta. Det var mere, end der behøvedes, for at arrestationsordren kunne nå dertil.

Passepartout var ude af sig selv. Denne dom ruinerede hans herre. Et væddemål på tyve tusind pund var tabt og det kun, fordi han havde været så nysgerrig at gå ind i den fordømte pagode.

Phileas Fogg var så rolig, som om den afsagte dom aldeles ikke angik ham, og han havde ikke engang rynket øjenbrynene. Men i det øjeblik skriveren råbte den næste sag op, rejste han sig.

"Jeg tilbyder kaution," sagde han.

"Det har De ret til," svarede dommeren. Fix følte det løbe sig koldt ned ad ryggen, men han genvandt sin sikkerhed, da han hørte dommeren ytre: "I betragtning af at Phileas Fogg og hans tjener er udlændinge, bestemmes kautionssummen for hver af dem til et tusind pund."

Det var to tusind pund mr. Fogg måtte punge ud med, såfremt han ikke ville underkaste sig den først afsagte kendelse.

"Jeg betaler," sagde han.

Og af vadsækken, som Passepartout havde i sin forvaring, tog han en pakke banknoter, som han talte op på skriverens

bord.

"Denne sum tilbagegives jer, når I har udstået jeres fængselsstraf," sagde dommeren. "Foreløbig er I fri mod kaution."

"Kom," sagde Phileas Fogg til sin tjener.

"Men de skal dog i det mindste give mig mine sko tilbage!" råbte Passepartout aldeles ude af sig selv.

Man gav ham dem.

"De er såmænd dyre!" mumlede han. "Over tusind pund hver, ikke at tale om, at de trykker mig!"

Passepartout fulgte i en meget bekymret stemning mr. Fogg, der havde budt mrs. Aouda armen. Fix håbede endnu, at hans tyv ikke skulle bestemme sig til at lade disse to tusind pund i stikken, men til sidst underkaste sig de otte dages fængsel. Han besluttede derfor at følge efter Fogg.

Mr. Fogg tog et køretøj, hvori mrs. Aouda, Passepartout og han selv straks steg op. Fix løb bag efter vognen, der snart standsede ved en af byens kajer.

Omtrent en kilometer ude på reden lå *Rangoon* for anker med afgangsflag oppe. Klokken slog elleve. Mr. Fogg havde endnu en time for sig. Fix så ham stige ud af vognen og tage en båd sammen med mrs. Aouda og tjeneren. Opdageren stampede arrigt i jorden.

"Den kæltring!" udbrød han, "han rejser. To tusind pund ofret! Ødsel som en tyv! Jeg følger imidlertid med ham til verdens ende, om det behøves. Men således, som han rejser, vil han jo komme til at forøde alle de penge, han har fået ved tyveriet."

Politiagenten havde ret i at anstille denne betragtning. Siden Fogg rejste fra London havde han i virkeligheden til rejseomkostninger, til belønning for forskellige tjenester, til købet af elefanten, til kaution og til bøder givet over fem tusind pund ud, så at procenterne til opdagerne for den sum, der kunne fås tilbage, blev mindre dag for dag.

16. Mr. Fix synes slet ikke at kende noget til det, man taler med ham om

Rangoon, et af de paketdampskibe, som *Peninsular and Oriental Company* havde sat i gang på de kinesiske og japanske farvande, var en jernskruedamper på 1770 tons drægtighed og 400 nominelle hestes kraft. Den gik lige så hurtigt som *Mongolia*, men var ikke så komfortabelt indrettet. Mrs. Aouda havde det heller ikke så bekvemt om bord, som Phileas Fogg kunne have ønsket det, men der var jo kun tale om en rejse på ti eller tolv dage, og den unge dame syntes ikke at være nogen vanskelig passager.

I de første dage af rejsen lærte mrs. Aouda Phileas Fogg nærmere at kende, og flere gange bevidnede hun ham den mest levende erkendtlighed. Den flegmatiske gentleman lyttede, i det mindste tilsyneladende, med den største kulde på hende, uden at en gestus eller et tonefald i stemmen røbede den mindste bevægelse hos ham. Han vågede nøje over, at der ikke manglede den unge dame noget som helst. Til visse tider indfandt han sig hos hende, om ikke for at tale med hende, så dog for at lytte til, hvad hun havde at sige.

Han iagttog overfor hende den strengeste høfligheds pligter, men med en automats afmålthed. Mrs. Aouda vidste ikke rigtigt, hvad hun skulle tænke, men Passepartout havde kortelig beskrevet hende hans herres excentriske personlighed. Han

havde meddelt hende, at det var et væddemål, som bevægede denne gentleman til at rejse jorden rundt. Mrs. Aouda havde smilet ad det, men hun havde jo ham at takke for sit liv, og sin redningsmand kunne hun jo ikke andet end beundre og af fuldeste hjerte skænke sin erkendtlighed.

Mrs. Aouda bekræftede den beretning, som den hinduiske vejviser havde givet om hendes sørgelige skæbne. Hun var virkelig af den race, som nyder den største anseelse mellem de indfødte stammer. Flere parsiske købmænd har i Indien tjent store formuer ved bomuldshandelen. En af dem, sir James Jejeebhoy, var blevet adlet af den engelske regering, og mrs. Aouda var i slægt med denne nabob, der var bosat i Bombay. Det var en fætter til sir Jejeebhoy, den hæderlige Jejeeb, som hun agtede at opsøge i Hongkong. Ville hun vel hos ham finde tilflugt og bistand? Hun kunne ikke bestemt sige det. Mr. Fogg svarede til dette, at hun ikke behøvede at være urolig, og at alt skulle blive ordnet fuldstændig matematisk.

Forstod den unge dame vel rigtig dette uhyggelige ord "matematisk?" Det vides ikke. Men imidlertid var hendes store øjne rettet på mr. Fogg, disse øjne, "klart gennemskuelige som Himalayas hellige søer". Men den stadig tilknappede mr. Fogg var ikke den mand, som ville kaste sig i den hellige sø!
Begyndelsen af rejsen gik aldeles fortræffeligt, vejret var udmærket smukt, og farvandet var gunstigt for damperens gang. *Rangoon* fik snart den store Andamanø i sigte, den fornemste i den gruppe, hvorfra det maleriske bjerg "Saddlepeak," mere end otte hundrede meter over havets overflade, ragede op i lang afstand fra Ceylon. Kysten passeredes på meget nært hold, men af det vilde,

menneskeædende papuasfolk, som står på den menneskelige kulturs laveste trin, viste sig ikke et eneste medlem.

Det efterhånden opdukkende panorama af disse øer var prægtigt. Umådelige palme-, muskat, bambus- og teaktræer, jættestore mimoser og padderokker viste sig i forgrunden, og i baggrunden fremtrådte de smukke silhuetter af bjergene. Langs kysten kredsede de berømte svaler, hvis spiselige reder udgør en så søgt ret i det himmelske rige. Men hele dette vekslende skuespil, som Andamanøerne frembyder, passeredes hurtigt forbi, og *Rangoon* påskyndede sin fart til Malaccastrædet, hvorigennem den kom ind i det kinesiske hav.

Hvad tog under denne overfart politiagent Fix sig til, han, der så uforudset var kommet til at deltage i en verdensomsejling? Da *Rangoon* afgik fra Calcutta var han kommet om bord, uden at Passepartout havde lagt mærke til ham, og han håbede at kunne skjule sin nærværelse, lige til dampskibet nåede Hongkong. Det ville også være vanskeligt for ham, uden at vække Passepartouts mistanke, at forklare, hvorledes det kom sig, at han var med om bord; for Passepartout troede jo, at han var blevet tilbage i Bombay. Men han skulle snart ved omstændighedernes magt forny bekendtskabet med denne fortræffelige fyr. Hvorledes vil man få at se.

Alle politiagentens forhåbninger og ønsker var nu koncentreret på et eneste punkt: Hongkong. Det var der, han nødvendigvis enten måtte fange tyven eller lade ham slippe fra sig uden udsigt til nogensinde mere at få ham fat.

Også Hongkong var nemlig engelsk grund, men den sidste, man ville komme til på denne tur. Desuden tilbød Kina, Japan

og Amerika næsten lige sikker tilflugt for Fogg. I Hongkong skulle, hvis arrestationsordren, som virkelig var lige i hælene på mr. Fix, endelig der kom ham i hænde, Fogg sikkert blive arresteret og overleveret til det lokale politi. Dermed var der slet ikke nogen vanskelighed forbundet, men blev Hongkong vel passeret, så forslog ikke længere nogen arrestationsordre. Så behøvedes der en udleveringsakt. Og så opstod der hindringer og forsinkelser af enhver art, og af dem ville tyven nok benytte sig for at undslippe fuldstændigt. Hvis det ikke lykkedes at fange ham i Hongkong, blev det, om ikke umuligt, så i det mindste meget vanskeligt at få fingre i ham igen.

"Således," sagde Fix flere gange til sig selv i de lange timer, han tilbragte i sin kahyt, "enten er ordren i Hongkong, og så napper man sin mand, eller den er der ikke, og så må jeg for enhver pris arrangere det således, at hans afrejse bliver forsinket. Jeg havde uheld med mig i Bombay, og jeg havde uheld med mig i Calcutta; går jeg nu også glip af fangsten i Hongkong. Så taber jeg fuldstændig min anseelse. Det koste, hvad det vil, det må lykkes. Men hvilket middel skal jeg anvende for at standse den forbistrede Foggs rejse, hvis det bliver nødvendigt?"

Som sidste udvej havde Fix besluttet at fortælle Passepartout alt, og lade ham vide, hvad det var for en fyr, han havde til herre. Passepartout, som, når han blev oplyst om dette, måtte frygte for selv at komme galt afsted, ville da gå over til ham, Fix. Men midlet var ganske vist vanskeligt nok, og det måtte kun anvendes, fordi der ikke fandtes noget andet. Et eneste ord af Passepartout til hans herre ville være tilstrækkeligt til uden redning at spolere hele affæren.

Politiagenten var virkelig meget nedslået, da mrs. Aoudas nærværelse om bord på *Rangoon* i selskab med Phileas Fogg åbnede nye udsigter for ham.

Hvem var vel denne dame? Ved hvilke omstændigheder var hun blevet Foggs rejsefælle? De måtte have truffet sammen på rejsen mellem Bombay og Calcutta. Men på hvilket punkt af halvøen? Var det tilfældet, der havde ført Phileas Fogg sammen med den unge rejsende dame? Havde denne gentleman tværtimod ikke netop foretaget rejsen igennem Indien for at træffe sammen med den fortryllende kvinde? For fortryllende var hun. Det havde Fix allerede set i retssalen i Calcutta.

Man ser, i hvor høj grad politimanden var i vånde. Han spurgte sig selv, om der ikke muligvis her var tale om en forbryderisk bortførelse. Jo, således måtte det være! Denne tanke satte sig fast i Fix' hoved, og han indså, hvor stor fordel han kunne drage af denne omstændighed. Enten den unge kvinde var gift eller ikke, havde en bortførelse fundet sted, og det var ikke umuligt i Hongkong at berede kvinderøveren så store forlegenheder, at han ikke kunne komme ud af dem, om han så ville give nok så mange penge for det. Men det var ikke værd at afvente *Rangoon*s ankomst til Hongkong. Denne mr. Fogg havde den stygge vane at løbe lige fra et dampskib over i et andet, og før man kunne nå at indlede sagen ville han måske være langt borte. Det var således vigtigt at forberede de engelske myndigheder og signalisere passageren på *Rangoon* for dem, før han kom i land. Det var i virkeligheden også den letteste sag af verden, for *Rangoon* gik ind til Singapore, og Singapore står ved en telegrafledning i forbindelse med den kinesiske kyst.

Imidlertid besluttede Fix at eksaminere Passepartout, inden han handlede, idet han da nemlig kunne operere med større sikkerhed. Han antog ikke, at det ville være vanskeligt at få hans mund på gled. Han bestemte sig da til at aflægge det inkognito, han hidtil havde iagttaget. Der var heller ingen tid at tabe. Man skrev den 31. oktober, og den følgende dag skulle *Rangoon* lægge til ved Singapore. Fix gik derfor ud af sin kahyt og op på dækket i den hensigt at nærme sig Passepartout, men naturligvis med et udtryk af den yderste overraskelse over at se ham. Passepartout spadserede frem og tilbage på dækket, da politiagenten ilede hen til ham og udbrød:

"De her om bord på *Rangoon*!"

"Og De, hr. Fix!" svarede Passepartout, som blev virkelig overrasket, da han genkendte sin rejsekammerat fra *Mongolia*. "Hvorledes! Jeg forlader Dem i Bombay, og jeg genfinder Dem på dampskibet til Hongkong. De rejser da altså også jorden rundt?"

"Nej, på ingen måde," svarede Fix; "jeg tænker at blive i Hongkong, i det mindste nogle dage."

"Ah," sagde Passepartout, der et øjeblik syntes forundret. "Men hvor kommer det sig, at jeg ikke har set noget til Dem her om bord, siden vi rejste fra Calcutta?"

"Et ildebefindende ... lidt søsyge ... jeg har ligget nede i min kahyt ... jeg befinder mig ikke så vel her i disse farvande som på det indiske ocean. Nå, hvorledes går det med Deres herre, mr. Phileas Fogg?"

"Meget godt, og hans rejse går udmærket punktligt. Ikke en dags forsinkelse! Men hr. Fix, De ved ikke, at vi også har en ung dame med os."

"En ung dame?" svarede agenten, der så ud, som han slet ikke forstod, hvad Passepartout mente. Men Passepartout havde snart fået hele historien berettet. Han fortalte om tildragelsen i pagoden i Bombay, om købet af elefanten for to tusind pund, om "sutty"-affæren, om Aoudas bortførelse, om kendelsen ved domstolene i Calcutta og om friheden mod kaution. Fix, som kendte de sidste begivenheder ganske godt, lod alligevel, som om han ikke vidste den mindste besked om det, og det var øjensynligt, at Passepartout glædede sig over at kunne fortælle sine eventyr for en tilhører, som lyttede til dem med så megen opmærksomhed.

"Men resultatet," bemærkede Fix, "er det altså, at Deres herre agter at føre den unge dame med sig til Europa?"

"Nej, hr. Fix, aldeles ikke. Vi vil ganske simpelt aflevere hende til en slægtning, en rig købmand i Hongkong."

"Altså kan der heller ikke gøres noget i den retning," sagde opdageren ved sig selv, idet han skjulte sin misfornøjelse. "Skal det være et lille glas, hr. Passepartout?"

"Gerne, hr. Fix, det er jo ganske i sin orden at vi klinker – på vort sammentræf her om bord."

17. I hvilket kapitel der er tale om forskellige ting under farten fra Singapore til Hongkong

Efter denne dag traf Passepartout og opdageren ofte sammen, men politimanden holdt sig meget tilbage overfor sin rejsekammerat, og han forsøgte ikke at formå ham til at tale. Kun et par gange så han noget til mr. Fogg, der plejede at opholde sig i den store salon på Rangoon enten for at holde mrs. Aouda med selskab eller for, overensstemmende med sin uforanderlige vane, at spille whist.

Passepartout havde begyndt at tænke meget alvorligt over det besynderlige tilfælde, som endnu engang havde ført Fix på mr. Foggs vej. Han havde i virkeligheden også grund til at forundre sig. Denne meget elskværdige og artige herre, som han først møder i Suez, som går om bord på *Mongolia*, som går fra borde i Bombay, hvor han siger, han vil blive, som han genfinder på *Rangoon* på rejsen til Hongkong, med et ord, som følger mr. Foggs vej skridt for skridt – det fortjente, at man grundede adskilligt over det. Der lå en overensstemmelse deri, som var højst ejendommelig. Hvad ville denne Fix? Passepartout turde vædde sine gamle tøfler – han havde dem omhyggeligt forvarede – på, at Fix ville forlade Hongkong samtidig med mr. Fogg og rimeligvis på det samme dampskib.

Men selv om Passepartout havde grundet over det i et halvt århundrede, ville han aldrig have kunnet gætte, i hvilket ærinde agenten rejste. Han ville aldrig have kunnet få i sit hoved, at man forfulgte Phileas Fogg som tyv. Da det imidlertid ligger i menneskets natur at søge en forklaring over alt, så fandt Passepartout også en forklaring over Fix' evindelige nærværelse, og denne forklaring var ganske vist ikke så dårligt udtænkt endda. Ifølge Passepartouts mening var Fix ikke andet og kunne ikke være andet end en agent, som mr. Foggs kammerater i Reformklubben havde sendt ud, for at han skulle følge efter Fogg og passe på, at rejsen blev foretaget jorden rundt overensstemmende med rejseplanen.

"Det er klart, det er aldeles klart!" gentog han, ganske stolt over sin skarpsindighed. "Han er en spion, som disse gentlemen har sendt i hælene på os! Men det er ikke smukt gjort! Mr. Fogg, som er så ærlig og så agtværdig! Lade en agent lure på ham! Mine herrer i Reformklubben, det skal komme dem dyrt at stå!"

Passepartout var aldeles henrykt over sin opdagelse, men besluttede imidlertid ikke at sige noget om den til sin herre, idet han nemlig frygtede for, at denne skulle føle sig såret over den mistillid, som hans modstandere lagde for dagen. Men han lovede sig selv ved given lejlighed at skæmte lidt med Fix i fordægtige udtryk og uden at kompromittere sig.

Onsdagen den 30. oktober om eftermiddagen gik Rangoon ind i det snævre Malaccastræde, der skiller halvøen af dette navn fra Sumatra. Bjergfulde småøer, der var meget maleriske, berøvede dog passagererne udsigten til selve hovedøen.

Den følgende dag klokken 4 om morgenen styrede *Rangoon*, der havde gjort rejsen på seks timer mindre, end det var reglementeret, ind i Singapores havn for der at indtage kul.

Phileas Fogg optegnede denne avance i den rette rubrik og gik i land, idet han ledsagede mrs. Aouda, der havde ytret det ønske at kunne se sig om i et par timers tid.

Fix, der betragtede alt, hvad Fogg foretog sig, som mistænkeligt, fulgte efter ham uden at blive set. En vis uro bankede i hans hjerne. Han frygtede, at hans mand, når han befandt sig på en grund, der ikke var engelsk, skulle blive der, og så ville det være ude med hans plan. Passepartout lo hjerteligt for sig selv, da han så Fix' manøvre, og gik ud for at gøre sit sædvanlige indkøb.

Øen Singapore er hverken stor eller interessant at se til, og den har ingen mægtige bjergpartier at fremvise. Men den er alligevel særdeles indtagende. Den er som en prægtig park, gennemskåret af smukke veje. En smuk ekvipage, forspændt med to elegante heste, der var importeret fra Ny Holland [Note 3)], førte mrs. Aouda og mr. Fogg ud mellem palmetræerne med deres pragtfulde kroner og nelliketræerne med deres frugter. Peberbuskene erstattede de små hække i Europas landsbyer, sago- og kokospalmer varierede tonen i denne tropiske flora, og muskattræer med ligesom glaserede blade fyldte luften med en stærk parfume. Aberne med deres lystige og vilde krumspring savnedes ikke i skovene, og vist heller ikke tigrene længere inde. Det kan synes underligt, at disse glubske dyr ikke er blevet fuldstændig udryddet på denne ø, der forholdsvis er så lille, men sagen er den, at de kommer derover fra Malacca, idet de svømmer tværs over strædet. Efter i to timer at have kørt ud

omkring på landet kom mrs. Aouda og hendes ledsager, der lod sit øje strejfe om uden dog at se, tilbage til byen, der er en kolossal samling af klodsede huse, omgivet af fortryllende haver, hvor der vokser brødfrugter, ananas og i øvrigt alle de herligste frugter af verden.

Klokken ti kom de tilbage til dampskibet, efter at de, uden selv at vide af det, havde været fulgt af Fix, som også havde måttet sætte sig i bekostning for et køretøj.

Passepartout stod og ventede på dem på *Rangoon*s dæk. Den skikkelige fyr havde købt nogle dusin store brødfrugter, der er mørkebrune udvendig og ganske røde indvendig; når frugten smelter i munden, skænker den den ægte gourmand en nydelse uden lige. Passepartout følte sig yderst lykkelig over at kunne byde dem til mrs. Aouda, der takkede ham med megen ynde.

Klokken elleve havde Rangoon indtaget sit kulforråd, den gjorde sig klar for sine fortøjninger, og nogle timer senere så passagererne ikke længere de høje bjerge på halvøen Malacca, under hvis skoves skygge der færdes de prægtigste tigre af verden. En strækning af omtrent tre hundrede og fyrre mil skiller Singapore fra Hongkong, som er et lille engelsk territorium, afsondret fra den kinesiske kyst. Phileas Fogg havde interesse af at tilbagelægge denne strækning på højst seks dage for i Hongkong at kunne nå den damper, der den 6. november skulle afgå til Yokohama, den vigtigste af Japans havne.

Rangoon var meget svært lastet. En talrig mængde passagerer var gået om bord i Singapore: hinduer, ceylonesere, kinesere, malayer og portugisere, der for størstedelen havde taget billet til anden klasse.

Vejret, som hidtil havde været meget smukt, forandrede sig med månens sidste kvarter. Havet begyndte at rulle i stærke dønninger, og der blæste undertiden en stiv brise, men den kom heldigvis fra sydvest og påskyndede således damperens fart. Når den ikke var for stærk, lod kaptajnen sætte sejl til. *Rangoon*, der var taklet som en brig, skød da en dygtig fart for sine mærs- og fokkesejl, og den hurtige sejlads forøgedes meget betydeligt, når den gik både for sejl og damp. På den måde passerede man kysterne af Annam og Cochinkina. Men skibet rystede stærkt, og derved blev rejsen besværligere og søsygen generende.

Dette var dog mere *Rangoon*s end havets skyld. For disse dampskibe, som går på de kinesiske farvande, er meget dårligt konstrueret. Deres evne til at kunne gå igennem søen, når de er tungt lastet, er blevet dårligt beregnet, og derfor kan de ikke yde nogen synderlig modstandskraft mod bølgerne. De duver, som det hedder i sømandssproget, og derfor behøver de ikke at få megen sø for at tvinges til at sagtne deres fart. Disse dampere er også i alle henseender de franske dampskibe underlegne, f. Eks. "*L'Impératrice*" og "*Cambodge*".

Efterhånden som vejret blev truende var det derfor nødvendigt at iagttage betydelige forsigtighedsregler; man måtte endda undertiden gå med halv kraft. Dette var et tab af tid, som dog på ingen måde syntes at forurolige Phileas Fogg, men som Passepartout følte sig overordentlig fornærmet ved. Det var kaptajnens, maskinmesterens, aktieselskabets skyld, sagde han, og han ønskede alle dem, der gav sig af med at transportere rejsende, pokker i vold. Måske hans utålmodighed

for en del også skyldtes gasflammen, der vedblev at brænde for hans regning i huset ved Savile Row.

"De har altså meget travlt med at komme til Hongkong?" spurgte opdageren en dag Passepartout.

"Meget travlt," svarede Passepartout.

"Mr. Fogg har hastværk for at kunne komme med damperen til Yokohama?"

"Stor hast."

"De tror da virkelig på denne besynderlige rejse omkring jorden?"

"Ja, det gør jeg rigtignok; og De, hr. Fix?"

"Jeg? Jeg tror ikke på den!"

"Nå, så det gør De ikke," svarede Passepartout og blinkede skælmsk med øjnene.

Disse sidste ord bragte agenten til at grunde over, hvad hans rejsekammerat kunne mene. Udtrykket foruroligede ham, uden at han vidste hvorfor. Havde måske franskmanden anet noget? Havde muligvis Passepartout fået at vide, at Fix hørte til politiet – en hemmelighed, han ikke havde betroet nogen? I hvert tilfælde måtte Passepartout, da han sagde disse ord, have haft en bagtanke med dem.

Den hæderlige Passepartout gik en anden dag endnu videre; det var ham umuligt at lægge bånd på sin tunge.

"Hør nu, hr. Fix," spurgte han i ondskabsfuld tone, "når vi nu kommer til Hongkong, skal vi så være så uheldige at miste Dem?"

"Jeg ved ikke rigtigt," svarede Fix forlegent.

"Det ville være meget bekvemt for os, hvis De ville følge med os, for, ser De, når en agent for *Peninsular Company* er med, så

smøler man ikke på vejen! De skulle ikke rejse længere med end til Bombay, sagde De, og nu er vi snart i Kina! Amerika ligger ikke langt borte, og fra Amerika til Europa er der kun et lille stykke vej." Fix betragtede uafladeligt sin rejsekammerat, der viste ham det mest fornøjede ansigt af verden, og han valgte det fornuftige parti at le ligesom han. Men Passepartout, som var rigtig i fart, spurgte ham, om hans bestilling indbragte ham meget.

"Ja og nej," svarede Fix, uden at blive forlegen. "Undertiden er forretningen god, undertiden dårlig, men De kan jo nok tænke, at jeg ikke gør rejsen på min egen bekostning."

"Nej naturligvis!" udbrød Passepartout og lo hjerteligt.

Konversationen var endt. Fix gik ned i sin kahyt og begyndte at reflektere. Han var øjensynlig røbet. På en eller anden måde havde franskmanden fået at vide, hvad han havde for en bestilling i verden. Men havde han underrettet sin herre om det? Hvilken rolle spillede vel franskmanden i alt dette? Var han medskyldig eller ikke? Agenten tilbragte nogle ubehagelige timer; snart troede han, at alt var tabt, snart håbede han, at Fogg ikke vidste besked om situationen – til sidst vidste han ikke rigtigt, hvad han skulle tro.

Imidlertid beroligede han sig lidt efter lidt, og han besluttede at tale oprigtigt til Passepartout. Hvis ikke alt var klart til Foggs arrestation i Hongkong, hvis denne gentleman gjorde sig i stand til at forlade det engelske territorium, så agtede Fix at oplyse Passepartout om hele sagen. Enten var tjeneren sin herres medskyldige – kendte han sagens rigtige sammenhæng, så var affæren fuldstændig mislykket – eller også havde han

ingen del i tyveriet – og så lå det jo i hans interesse at forlade tyven.

Således var da den respektive situation mellem disse to hædersmænd, og over dem svævede Phileas Fogg på sin majestætiske ligegyldigheds vinger. Han fortsatte rationelt sin bane omkring jorden uden at bryde sig om de andre himmellegemer, der svævede omkring ham.

I den nærmeste nærhed fandtes der imidlertid alligevel en stjerne, som syntes at måtte forårsage adskillige forstyrrelser i denne gentlemans hjerte. Dog nej! Mrs. Aoudas indtagende ynde gjorde ikke noget indtryk på ham, hvilket i øvrigt overraskede Passepartout i højeste grad, og hans hjertes forstyrrelser, hvis de virkelig fandtes, ville have været vanskeligere at beregne end planeten Uranus', der førte til opdagelsen af planeten Neptun.

Ja, Passepartouts forbavselse voksede fra dag til dag, jo mere han klart læste erkendtlighed mod hans herre i den unge dames øjne. Så meget hjerte, som der behøvedes for at blive helt, det havde Phileas Fogg ganske sikkert, men til at blive forelsket, nej, det havde han ikke nok til! Man kunne heller ikke mærke mindste spor til, hvad der mest sysselsatte ham under den omvekslende rejse. Han var rolig og tavs som altid, mens Passepartout levede i stadig uro for, at der skulle indtræffe et eller andet uheld. En dag stod han støttet til jernrækværket omkring maskinrummet og så på, hvorledes den stærke maskine arbejdede, og hvorledes ventilen åbnedes, så at en stor mængde damp bruste bort uden at gøre nogen nytte.

"Nej, de engelskmænd er da nogle rene klodrianer!" udbrød han. "Ventilerne er jo aldeles utætte! Nej, havde dampskibet

været en amerikaner, så skulle vi have fået noget andet at se. Vi havde måske sprunget i luften, men jeg skal indestå for, at vi havde skudt en anderledes fart!"

18. Mr. Fogg, Passepartout og Fix passer deres affærer hver på sin måde

I de sidste dage af overfarten blev vejret meget dårligt. Nordvestvinden blev stadig stærkere og hindrede fartøjets gang. *Rangoon* rullede betydeligt, og Passepartout var med rette bange for disse søer, som vinden drev højt i vejret, og som nødvendigvis måtte fremkalde søsyge.

I dagene den 3. og 4. november gik blæsten over til storm. *Rangoon* måtte gå med halv fart for at holde sig på tværs af søerne. Sejlene var blevet bjærget, og vindstødene fo'r tudende gennem tovværket.

Skibets hurtighed blev så i påfaldende grad formindsket, og man måtte antage, at det ville ankomme til Hongkong tyve timer efter den fastsatte tid, ja måske endda mere, hvis stormen ikke snart hørte op.

Med sin sædvanlige ligegyldighed betragtede Phileas Fogg det oprørte hav, der syntes at kæmpe direkte mod ham. Hans ansigt formørkedes ikke et øjeblik, og dog kunne et ophold af tyve timer medføre, at han ankom til Hongkong efter Yokohama-damperens afgang og således ikke kunne tilendebringe sin rejse i rette tid. Men denne mand uden nerver forstod hverken at føle utålmodighed eller kedsomhed. Det syntes virkelig, som om denne storm var forudset og medindbefattet i hans rejseprogram. Mrs. Aouda, der talte med

sin ledsager om det ugunstige vejr, fandt ham lige så fuldstændig rolig som tidligere.

Fix betragtede ikke sagen på samme måde. Det gik godt, syntes han. Han fandt stormen aldeles ypperligt på sin plads, ja hans tilfredshed ville have gået over alle grænser, hvis *Rangoon* var blevet tvunget til at lænse for vinden. Alle slags ophold faldt i hans smag, for de ville tvinge mr. Fogg til at blive nogle dage i Hongkong – med et ord: modvinden og vindstødene begunstigede hans planer. Han var ganske vist søsyg, men hvad gjorde det! Hans sjæl frydede sig, mens legemet vred sig under søsygens kvaler.

Hvad Passepartout angår, aner man sagtens, at han i denne prøvelsens tid befandt sig i en højst opbragt sindsstemning. Lige til nu var alt gået så godt! Jorden og vandet syntes at være hans herre underdanige, dampskibe og jernbaner adlød ham, vinden og dampen forenede sig om at begunstige hans rejse. Var uheldenes tid nu endelig kommet? Passepartout befandt sig i allerhøjeste grad ilde; det var, som om de 20.000 pund skulle vandre ud af hans egen lomme. Denne storm forargede ham, disse vindstød satte ham i raseri, og han havde mere end en gang lyst til at piske havet til straf for dets opsætsighed. Fix skjulte omhyggeligt sin personlige tilfredsstillelse for ham, og det var godt, for hvis Passepartout havde anet den hemmelige grund til politimandens tilfredshed, så ville Fix næppe have fået det synderlig behageligt om bord.

Passepartout færdedes oppe på dækket i hele den tid, stormen varede. Han kunne ikke blive neden under; han klatrede i takkelagen, han hjalp, til besætningens store forundring, behændig som en abe, til med alt muligt.

Hundrede gange henvendte han sig med spørgsmål til kaptajnen, styrmændene og matroserne, der ikke kunne lade være at le over dette menneske, som var bragt så fuldstændig ud af fatning. Passepartout ville absolut vide, hvor længe stormen skulle vare. Man henviste ham da til barometret, der syntes at være fast bestemt på ikke at ville stige. Passepartout rystede det, men der kom intet udbytte, hverken af rystningen eller af de skældsord, han trakterede det uskyldige instrument med.

Endelig sagtnede stormen, og den 4. november blev havet roligere. Vinden sprang om til syd og blev gunstig for farten.

Passepartouts ansigt opklaredes samtidig med vejret. Sejlene kunne nu sættes til, og *Rangoon* fortsatte rejsen med beundringsværdig hurtighed.

Men man kunne ikke indvinde al den tid, der var gået tabt, og der signaliseredes ikke land før den 6. klokken fem om morgenen. Phileas Foggs rejserute angav tiden for dampskibets ankomst til den 5., men det nåede, som sagt, ikke bestemmelsesstedet før den 6. Der var altså gået fire og tyve timer tabt, og Yokohama-damperen måtte være sejlet.

Klokken seks kom en lods om bord på *Rangoon* og tog plads på kommandobroen for at føre fartøjet gennem det trange indløb til Hongkongs havn. Passepartout var nær ved at dø af længsel efter at komme til at spørge lodsen, om Yokohama-damperen virkelig var afgået fra Hongkong; men han vovede ikke at gøre det, han syntes, det var bedre at leve i håbet lige til det sidste øjeblik. Han havde betroet sin uro til Fix, som søgte – den snu ræv – at trøste ham ved at sige, at mr. Fogg jo kunne følge med den næste damper, en trøst, som gjorde, at Passepartout blev gul af ærgrelse.

Men hvis Passepartout ikke vovede at spørge lodsen, om han vidste, hvornår en damper skulle afgå til Yokohama, så gjorde mr. Fogg det i hans sted på sin sædvanlige rolige måde og efter at have rådført sig med sin *Bradshaw*.

"I morgen tidlig ved daggry," svarede lodsen.

"Ah!" sagde mr. Fogg, uden dog at vise mindste tegn på overraskelse.

Passepartout, som stod tæt ved siden af, kunne gerne have omfavnet lodsen, som Fix derimod havde lyst til at dreje halsen om på.

"Hvad hedder den damper?" spurgte mr. Fogg.

"*Carnatic*," svarede lodsen.

"Var det ikke i går, den skulle være gået?"

"Jo, men man så sig nødsaget til at reparere den ene af damppanderne, så at rejsen af den grund blev opsat til i morgen."

"Jeg takker Dem," svarede Phileas Fogg, som med en automats skridt gik tilbage til *Rangoon*s salon.

Passepartout tog lodsens hånd og trykkede den dygtigt.

"Hør, mester lods, De er en satans prægtig fyr, er De!" sagde han.

Lodsen kunne ikke begribe, hvorfor hans svar indbragte så venlige ord. Han lod fløjten hvine og styrede dampskibet ind mellem den flotille af alle slags fartøjer, der lå i Hongkongs snævre farvande. Klokken et lå *Rangoon* ved kajen, og passagererne gik fra borde.

Det må indrømmes, at tilfældet ved denne lejlighed havde vist sig ualmindelig gunstigt for Phileas Fogg. Hvis man ikke skulle have haft damppanden repareret, ville *Carnatic* være

afgået den 5. november, og passagererne til Japan havde da måttet vente otte dage på det næste skib. Mr. Fogg havde tabt fireogtyve timer, det er sandt nok, men dette tab kunne ikke have skadelige følger for den tilbagestående del af rejsen.

Den damper, som gør rejsen fra Yokohama til San Francisco på det stille ocean, stod i direkte forbindelse med Hongkong-damperen og skulle vente til denne var ankommet. Også Yokohama-damperen ville på denne måde blive fire og tyve timer forsinket, men på de toogtyve dage, som farten over det stille ocean varer, ville det være let at vinde dem tilbage. Phileas Fogg havde således, på fireogtyve timer nær, fuldstændig fulgt rejseprogrammet i de fem og tredive dage, som var gået, siden han tog fra London.

Da *Carnatic* ikke skulle afgå før den følgende morgen klokken fem, havde mr. Fogg seksten timer, hvor han kunne beskæftige sig med sine affærer, det vil sige med dem, der angik mrs. Aouda. Da han forlod dampskibet, bød han den unge dame sin arm og førte hende til en palankin. Han bad bærerne anvise ham et hotel, og de viste ham da til Hotel du Club. Palankinen sattes i bevægelse, og tyve minutter senere var de nået til hotellet.

Der blev taget værelser til den unge dame, og Phileas Fogg gav ordre til, at hun ikke måtte savne noget som helst. Mr. Fogg underrettede derefter mrs. Aouda om, at han straks ville søge at opspørge den slægtning, i hvis varetægt han skulle overlevere hende. Endvidere gav han Passepartout befaling til at blive i hotellet, indtil han kom tilbage, for at mrs. Aouda ikke skulle behøve at være alene der.

Vor gentleman lod sig vise til Børsen. Der måtte man ufejlbarlig vide besked om et menneske som hr. Jejeeb, der ansås for at være en af de rigeste købmænd i byen.

Den mægler, mr. Fogg henvendte sig til, kendte ganske rigtigt den parsiske handlende, men i de sidste to år havde han ikke været bosat i Kina. Efter at han havde samlet sig en stor formue, havde han slået sig ned et eller andet sted i Europa, i Holland troede man, som en følge af de mange forretningsforbindelser, han havde haft med dette land, mens han drev handel.

Phileas Fogg kom tilbage til Hotel du Club. Han lod sig melde hos mrs. Aouda og underrettede hende straks om, at hr. Jejeeb ikke længere boede i Hongkong, men sandsynligvis i Holland.

I begyndelsen svarede mrs. Aouda ingenting til dette. Hun fo'r med hånden over panden og syntes nogle øjeblikke at tænke sig om.

"Hvad skal jeg nu gøre, mr. Fogg?" sagde hun med sin klare stemme.

"Ganske simpelt, mrs. Aouda," svarede gentleman'en, "følge med til Europa."

"Men jeg tør ikke misbruge Deres ..."

"De misbruger aldeles intet og De generer i ingen henseende mit rejseprogram. Passepartout!"

"Her, herre."

"Gå ned til *Carnatic* og tag tre separat-kahytter."

Passepartout, der var henrykt over at skulle fortsætte rejsen i selskab med den unge, venlige dame, forlod straks Hotel du Club.

19. Passepartout nærer en alt for levende interesse for sin herre, og hvad der siden fulgte

Hongkong er en ø, hvis besiddelse blev tilsikret England gennem freden i Nanking ved krigens slutning 1842. I nogle få år havde Storbritannien, med sin tilbøjelighed for kolonisation, dér anlagt en betydelig stad og skabt en havn, Victoriahavnen. Denne ø er beliggende ved udløbet af Cantonfloden, og kun en strækning af femten mil adskiller den fra den portugisiske stad Macao, som ligger på den anden bred. Hongkong måtte nødvendigvis besejre Macao i en kommende strid, og for nærværende tid går størstedelen af den kinesiske transithandel gennem den engelske stad. Dokker, hospitaler, værfter, magasiner, en kirke i gotisk stil, et *Government House*, makadamiserede gader – alt ser bogstaveligt ud, som om en eller anden af handelsbyerne i grevskaberne Kent eller Surrey i England var blevet flyttet til denne flod i Kina, næsten på den modsatte side af jordkloden.

Passepartout vandrede, med hænderne i lommen, ti! Victoriahavnen, idet han betragtede palankinerne, vognene med telttag og hele sværmen af japanere, kinesere og europæere, der vrimlede på gaderne. Næsten alt, hvad han så, var det samme, som han havde set i Bombay og Calcutta – det var, som om et bælte af engelske byer var blevet spændt rundt om jorden. Han kom til Victoriahavnen; der, ved Kanton-

flodens udløb, lå der fuldt op af fartøjer, engelske, franske, amerikanske, hollandske, orlogs- og handels-fartøjer, japanske og kinesiske *senipas, tankas* osv. Under sin spadseretur lagde Passepartout mærke til en skare indfødte, der var klædt i gult og alle sammen så ud til at være adskilligt til års. Han gik netop ind til en barber for at blive raget på ægte kinesisk vis og fik der at vide af stuens Figaro, som talte meget godt engelsk, at disse oldinge var mindst firs år gamle, og at de, når de havde nået denne alder, havde privilegium på at bære gule klæder, der ellers var forbeholdt hans kejserlige majestæt. Passepartout syntes, at dette var meget morsomt, uden at han i grunden vidste, hvorfor han syntes det.

Efter at han var blevet barberet, begav han sig til den plads, hvor Carnatic havde lagt til, og han fik der øje på Fix, som spadserede frem og tilbage, hvad han imidlertid ikke undrede sig det mindste over. Politiagentens ansigt viste tydeligt, at han havde forregnet sig i høj grad.

"Nå!" tænkte Passepartout, "det går dårligt for herrerne i Reformklubben, men for os går det meget godt."

Han gik leende hen til Fix uden at synes at lægge mærke til sin rejsekammerats bekymrede udseende.

Agenten havde god grund til at være i dårligt humør på grund af det uheld, som forfulgte ham. Der var endnu ikke kommet nogen arrestationsordre. Det var klart, at den var lige i hælene på ham, men den kunne ikke nå ham, hvis han nu ikke endelig blev her nogle dage. Da Hongkong var den sidste engelske by på mr. Foggs route, så ville han sikkert undslippe, hvis det ikke lykkedes at holde ham tilbage her.

"Nå, hr. Fix, har De så besluttet Dem til at følge med os lige til Amerika?" spurgte Passepartout.

"Ja," svarede Fix med sammenbidte læber.

"Bravissimo!" råbte Passepartout og brød ud i en skogrende latter. "Jeg vidste jo nok, at De ikke kunne bekvemme Dem til at skilles fra os. Kom og tag plads sammen med mig!"

De gik begge ind på dampskibskontoret og købte separat-kahytter til fire personer. Men billetsælgeren underrettede dem om, at da reparationen på *Carnatic*s damppande var endt, så skulle damperen afgå samme aften klokken otte og ikke den følgende dag, som det var blevet annonceret.

"Prægtigt!" sagde Passepartout; "det vil min herre synes godt om."

I dette øjeblik tog Fix sit parti. Han besluttede at sige Passepartout alt. Det var måske det eneste middel, man kunne holde Phileas Fogg nogle dage tilbage i Hongkong ved.

Da Fix kom ud fra billetkontoret, inviterede han Passepartout til at indtage nogle forfriskninger i en café. Passepartout havde god tid, og han modtog derfor Fix's indbydelse. Ved dampskibskajen lå der en Café eller rygestue. Den så meget indbydende ud, og de gik derind. Det var en stor, smukt dekoreret sal, i baggrunden af hvilken der stod en række opredte senge med bløde puder. Og på dem lå der flere mennesker og sov.

Omtrent tredive gæster sad ved små, runde borde i salen. Nogle drak engelsk øl eller porter, andre gin eller cognac; næsten alle sammen røg de af lange lerpiber, der var fyldt med små kugler af opium, som havde fået en tilsætning af rosenessens. Af og til så man en af de rygende falde ned under

bordet; straks skyndte da opvarterne sig hen, tog ham ved hovedet og benene og lagde ham på en seng ved siden af en af de andre sovende. Tyve sådanne berusede lå her ved siden af hinanden.

Fix og Passepartout forstod, at de var kommet ind på en af disse rygestuer, der flittigt besøges af de stakkels udmagrede, idiotiske væsener, som kræmmerlandet England årligt sælger for to hundrede og tres millioner francs af den ulykkebringende handelsartikel, der hedder opium, til. Uhyggelige millioner, samlet ved hjælp af en af menneskenaturens hæsligste laster!

Den kinesiske regering har ganske vist gennem strenge lovbestemmelser søgt at gøre en ende på dette misbrug, men forgæves; efter at brugen af opium i begyndelsen kun var forbeholdt de mere formuende klasser, har den efterhånden udbredt sig helt ned til de laveste, og nu er det for sent at hæmme ødelæggelserne mellem disse. Man ryger i det kinesiske rige opium over alt og altid.

Mænd og kvinder hengiver sig til denne afskyelige nydelse, og når de én gang er blevet vante til at indånde det bedøvende middel, kan de ikke mere undvære det, uden at blive angrebet af en stærk mavekrampe.

En dygtig ryger kan ryge indtil otte piber om dagen, men så dør han rigtignok også i løbet af fem år.

Det var i en af disse rygestuer, der er så overordentlig talrige, også i Hongkong, at Fix og Passepartout var trådte ind for at forfriske sig. Passepartout havde ingen penge hos sig, men han tog gerne imod sin ledsagers "høflighed", som han ville gengælde, når der blev lejlighed til det.

Der blev rekvireret to flasker portvin, og franskmanden var på ingen måde nogen kostforagter. Fix var mere tilbageholdende og iagttog Passepartout med den største opmærksomhed. Man passiarede om allehånde ting, men dog især om den fortræffelige idé af Fix, at tage med *Carnatic*. Netop som talen faldt på denne damper, rejste Passepartout sig. Den skulle jo afgå meget tidligere, end det havde været bestemt, og det måtte han underrette sin herre om, nu da flaskerne var tømt.

Fix holdt ham tilbage.

"Et øjeblik endnu," sagde han.

"Hvad vil De, hr. Fix?"

"Jeg har noget alvorligt at meddele Dem."

"Noget alvorligt!" udbrød Passepartout, idet han tømte den sidste rest af sit glas. "Om alvorlige sager kan vi tale i morgen. I dag har jeg ikke tid."

"Sagen drejer sig om Deres herre," sagde Fix.

Passepartout så ved disse ord skarpt på sin ledsager.

Udtrykket i Fix's ansigt forekom ham besynderligt. Han satte sig igen.

"Nå, hvad er det så, De har at sige?" spurgte han.

Fix lagde sin hånd på hans arm og sænkede stemmen.

"De har vel gættet, hvem jeg er?" spurgte han.

"Om jeg har!" svarede Passepartout leende.

"Jeg skal forklare Dem det hele."

"Nu da jeg allerede ved alt, min bedste ven; det er virkelig en smule sent! Men lad mig høre alligevel. Så meget kan jeg imidlertid på forhånd sige, at de ærede herrer har kastet deres penge ud til ingen nytte."

"Til ingen nytte! Hvad mener De? Jeg hører, at De ikke ved, hvor betydelig summen er."

"Jo, gudbevares, tyve tusind pund!"

"Femoghalvtreds tusind," svarede Fix, idet han trykkede franskmandens hånd.

"Hvadbehager?" Udbrød Passepartout. "Mr. Fogg skulle have vovet ... femoghalvtreds tusind pund ... Det er en grund mere til ikke at give et eneste øjeblik bort," tilføjede han og rejste sig på ny.

"Ja, fem og halvtreds tusind pund," gentog Fix, der tvang ham til at sætte sig igen, efter at han havde rekvireret en flaske cognac. "Og hvis det lykkes mig, så får jeg en belønning af to tusind pund. Vil De have fem hundrede for at hjælpe mig?"

"Hjælpe Dem!" udbrød Passepartout, hvis øjne blev unaturligt store.

"Ja, hjælpe mig med at holde Deres hr. Fogg nogle dage tilbage her i Hongkong?"

"Hvad er det, De foreslår mig?" sagde Passepartout. "Så De er ikke en gang tilfreds med at forfølge min herre, med at gøre hans hæderlighed mistænkt – disse gentlemen vil oven i købet lægge yderligere hindringer på hans vej? Jeg skammer mig formelig på deres vegne."

"Jeg forstår Dem ikke, hvad mener De?" spurgte Fix.

"Jeg mener at en sådan handlemåde er i højeste grad simpel, at det er i højeste grad uærligt på den måde at ville udplyndre mr. Fogg, at ville tage pengene lige ud af lommen på ham!"

"Men det er jo netop vor opgave."

"Jo, det er såmænd en net opgave!" råbte Passepartout, der stadig blev mere og mere animeret af cognacen, som Fix

skænkede i, og som han drak uden at lægge mærke til det. "Og det er gentlemen, det er omgangsvenner!"

Det begyndte at løbe aldeles rundt for Fix, han forstod ikke et ord.

"Ja, netop omgangsvenner!" gentog Passepartout, "medlemmer af Reformklubben. Hr. Fix, min herre er en hæderlig karakter og når han har indgået et væddemål, så er det aldeles i sin orden, at han søger at vinde det!"

"Men hvem tror De da, at jeg er?" spurgte politimanden, idet han fæstede sit blik skarpt på Passepartout.

"Naturligvis en agent, som medlemmerne af Reformklubben har sendt ud for at kontrollere min herres rejse. Et højst nedværdigende hverv, det må jeg virkelig sige. Jeg har nok gættet, hvem De var, men jeg har vel vogtet mig for at tale om det til min herre."

"Han ved altså ingen ting?" spurgte Fix hurtigt.

"Nej, aldeles ingen ting!" svarede Passepartout og tømte atter sit glas.

Fix strøg med hånden over sin pande. Han tøvede et øjeblik, før han atter fortsatte samtalen. Hvad skulle han gøre? Passepartouts fejltagelse syntes at være aldeles oprigtig, men det gjorde kun hans plan vanskeligere. Det var klart, at fyren talte i fuldstændig god tro, og at han aldeles ikke var sin herres medskyldige – noget, som Fix havde kunnet frygte.

"Godt," sagde han for sig selv, "når han ikke er hans medskyldige, så skal han hjælpe mig."

Fix havde for anden gang taget sit parti. Han havde i øvrigt ikke tid til at vente længe. Han måtte for en hver pris arrestere Fogg i Hongkong.

"Hør mig," sagde Fix hurtigt, "hør mig og forstå mig rigtigt. Jeg er ikke den, De antager mig for at være, jeg er ikke agent for medlemmerne af Reformklubben."

"Bah!" sagde Passepartout og så polisk på ham.

"Jeg er en politiagent, der har fået et hverv af hovedstadens politi."

"De, politiagent!"

"Ja og se her beviset," sagde Fix, "se her min fuldmagt."

Agenten tog med disse ord et papir ud af sin tegnebog og viste sin ledsager en fuldmagt, der var undertegnet af direktøren for centralpolitiet. Passepartout betragtede Fix med store øjne uden at formå at få et eneste ord frem.

"Mr. Foggs væddemål," vedblev Fix, "er kun et påskud, han har bedraget Dem og sine venner i Reformklubben med; for han har interesse af at sikre sig Dem og gøre Dem til sin medskyldige, uden at De selv ved af det."

"Men hvorfor det?" spurgte Passepartout.

"Hør mig! Den otte og tyvende afvigte september blev der i *Bank of England* stjålet fem og halvtreds tusind pund af en person, hvis signalement man har optegnet. Her er signalementet – træk for træk mr. Fogg."

"Det er umuligt, siger jeg!" udbrød Passepartout og slog i bordet. "Min herre er det hæderligste menneske i verden!"

"Hvoraf kan De vide det?" spurgte Fix. "De kender ham jo ikke engang? De kom i hans tjeneste samme dag han rejste, og han har taget afsted over hals og hoved under det mest vanvittige påskud, uden engang at give sig tid til at tage rejsesager med, men derimod med en stor sum i banknoter hos sig! Og De vover at påstå, at han er en hæderlig mand!"

"Ja, ja," gentog den stakkels fyr automatisk.

"Vil De lade Dem arrestere som hans medskyldige?"

Passepartout støttede sit hoved i sine hænder. Man kunne knap kende ham igen. Han vovede ikke at kaste et blik på politiagenten. Phileas Fogg en tyv! Han, Aoudas' redningsmand, dette tapre, herlige menneske! Og dog var der alle disse ting at anføre imod ham! Passepartout søgte at fjerne den mistanke, der listede sig ind i hans sjæl. Han ville ikke tro på sin herres brøde.

"Nå, men hvad vil De da, at jeg skal gøre?" sagde han til politiagenten idet han søgte at samle sine kræfter.

"Jeg har," svarede Fix, "fulgt efter mr. Fogg lige her til, men jeg har endnu ikke modtaget nogen arrestationsordre. De må derfor hjælpe mig med at holde ham tilbage i Hongkong ..."

"Jeg! skulle jeg ..."

"Så deler jeg med Dem den præmie på to tusind pund, der er udsat af *Bank of England*!"

"Aldrig!" svarede Passepartout, idet han ville rejse sig, men faldt om igen; han følte, at hans tanker omtågedes og hans kræfter svigtede ham.

"Mr. Fix," sagde han stammende, "selv om også alt det, De har sagt mig, var sandt ... selv om min herre var den tyv, De leder efter ... så har jeg ... så er jeg i hans tjeneste ... jeg har lært ham at kende som et godt og ædelt menneske ... forråde ham ... aldrig ... nej, ikke for alt i verden ... jeg er fra et land ... hvor man ikke tjener sine penge på den måde ..."

"De afslår altså at opfylde min begæring?"

"Ja, jeg afslår det."

"Lad os da lade, som om jeg ikke har sagt noget, og lad os så drikke."

"Ja, lad os drikke!"

Passepartout følte, at han blev mere og mere overvældet af rusen. Fix, der havde besluttet for enhver pris at skille ham fra hans herre, ville gøre det grundigt. På bordet lå nogle piber, der var stoppet med opium. Fix stak en af dem i hånden på Passepartout, der tog den, førte den til sine læber og tændte den. Da han havde røget nogle få drag, faldt hans hoved ned mod brystet.

"Nu," sagde Fix, idet han betragtede Passepartout, "bliver mr. Fogg ikke underrettet om tiden for *Carnatic*s afgang, og hvis han rejser, skal han i det mindste komme til at rejse uden den fordømte franskmand."

Han betalte, hvad han havde fået, og gik.

20. Fix sætter sig i direkte forbindelse med Phileas Fogg

Mens denne scene tildrog sig, ledsagede mr. Fogg mrs. Aouda omkring i den engelske bys gader. Efter at mrs. Aouda havde modtaget hans tilbud om at føre hende til Europa, havde han måttet tænke på at anskaffe alle de artikler, der er nødvendige for en så lang rejse. At en engelskmand gør en tur omkring jorden uden andre rejsesager end en vadsæk går nok an, men en dame kunne ikke foretage en sådan fart på samme vis. Det blev derfor nødvendigt at købe klæder og andre rekvisitter, som hun behøvede til rejsen. Mr. Fogg udførte dette med al den ro, der karakteriserede ham, og når den unge dame gjorde undskyldninger for al den ulejlighed, hun forårsagede ham, svarede han uforanderligt:

"Det sker i min rejses interesse, det står i mit program."

Da indkøbene var foretaget, vendte mr. Fogg og hun tilbage til hotellet og spiste til middag ved *table d'hôte*, der blev prægtigt serveret. Mrs. Aouda var lidt træt og gik op på sine værelser, efter at hun *à l'anglaise* havde trykket sin uforfærdede redningsmands hånd. Den hæderlige gentleman fordybede sig hele aftenen i læsningen af *Times* og *Illustrated London News*. Hvis han havde været et menneske, der kunne have forundret sig over noget, så måtte det have forundret ham ikke at se sin tjener ved sengetid. Men da han vidste, at Yokohama-damperen ikke skulle gå fra Hongkong før den følgende morgen, så tænkte han ikke videre på den ting. Da han ringede

den næste morgen, kom der imidlertid heller ingen Passepartout.

Hvad han tænkte, da han fik at vide at hans tjener ikke var kommet tilbage til hotellet, det kan ingen sige.

Han nøjedes med at tage sin vadsæk, lade mrs. Aouda underrette om, at de skulle afsted, og sende bud efter en palankin.

Klokken var da otte, og *Carnatic*s afgangstid havde været bestemt til halv ti.

Da palankinen ankom til hotellets port, steg mr. Fogg og mrs. Aouda ind i det bekvemme befordringsmiddel, og deres bagage blev båret efter dem på en bærebør.

En halv time senere steg de ud på kajen, hvor damperen skulle ligge, men der fik mr. Fogg at vide, at *Carnatic* var afgået aftenen forud.

Mr. Fogg, der gjorde regning på at træffe både dampskibet og sin tjener, måtte finde sig i, at de begge to manglede. Men ikke et tegn til vrede over fejlslået beregning kunne opdages i hans ansigt, og til mrs. Aouda, der betragtede ham med urolige blikke, ytrede han blot:

"Det er et uheld, mrs. Aouda, ikke videre."

I dette øjeblik nærmede sig en person, der opmærksomt havde betragtet ham. Det var Fix, der hilste og sagde:

"Har De ikke, min herre, ligesom jeg været passager på *Rangoon*, der kom i går?"

"Jo, min herre," svarede mr. Fogg koldt, "men jeg ved ikke, med hvem jeg har den ære ..."

"Undskyld, men jeg troede, at jeg her skulle træffe Deres tjener."

"Ved De måske, hvor han er?" spurgte den unge dame.

"Hvad?" svarede Fix, der spillede den overraskede, "er han ikke hos Dem?"

"Nej," svarede mrs. Aouda, "siden i går har vi ikke set noget til ham. Skulle han være gået om bord på *Carnatic* uden os?"

"Uden Dem, mrs.?" svarede agenten. "Undskyld mit spørgsmål: agtede De da at tage med dette dampskib?"

"Ja, det var min hensigt."

"Også jeg, mrs., er blevet narret. Da *Carnatic* havde endt sin reparation, forlod den Hongkong tolv timer før den annoncerede tid, uden at underrette nogen om det, og nu må man vente otte dage på det næste dampskib."

Da Fix udtalte ordene "otte dage", svulmede hans hjerte af glæde. Otte dage! Fogg tilbageholdt otte dage i Hongkong! Så ville arrestationsordren sagtens kunne nå ham. Endelig begyndte lykken at tilsmile lovens repræsentant.

Man kan dømme om virkningen af det slag i ansigtet, han fik, da han hørte Phileas Fogg byde mrs. Aouda sin arm og styre sine skridt til havnen for at undersøge forholdene. Fix fulgte efter dem, meget urolig. Man kunne næsten være fristet til at tro, at han var lænket fast til mr. Fogg.

Imidlertid syntes lykken virkelig at svigte den, som den hidtil i så høj grad havde begunstiget. Mr. Fogg strejfede hele tre timer omkring i havnen, fast bestemt på, hvis det blev nødvendigt, at leje et skib, der kunne føre ham til Yokohama. Men han så kun fartøjer, der var i færd med at lade eller losse, og således ikke kunne afgå straks. Fix begyndte at fatte nyt håb.

Imidlertid tabte mr. Fogg ikke modet af den grund. Han ville blive ved at lede, selv om han skulle lede lige til Macao, da

pludselig en sømand kom hen til ham.

"Deres Herlighed søger et fartøj?" sagde sømanden og tog sin hat af.

"Har De måske et, der kan sejle straks?" spurgte mr. Fogg.

"Ja, Deres Herlighed, lodskutteren nr. 43, den bedste i hele flotillen."

"Og den sejler godt?"

"Mellem to og halvtredje mil i timen. Vil De se den?"

"Ja."

"Deres Herlighed skal nok blive fornøjet. Der er vel tale om en lystsejlads ud på havet?"

"Nej, om en rejse."

"En rejse?"

"Vil De befordre mig til Yokohama?"

Sømanden stirrede overrasket på ham.

"Det er vel kun Deres Herligheds spøg," sagde han.

"Nej, jeg er kommet for sent til at følge med *Carnatic*, og jeg må nødvendigvis være i Yokohama senest den fjortende, for at kunne komme med paketdampskibet til San Francisco."

"Det var kedeligt," sagde sømanden, "men det er umuligt."

"Jeg byder Dem hundrede pund om dagen og en præmie på to hundrede pund, hvis De når dertil senest den nævnte dag."

"Er det Deres alvor?" spurgte lodsen.

"Mit fulde alvor," svarede mr. Fogg.

Lodsen gik nogle skridt frem. Han betragtede havet, og man kunne tydeligt se, hvorledes han kæmpede mellem lysten til at tjene en så enorm sum og frygten for at begive sig ud på en så lang tur. Fix svævede i den dødeligste angst.

Imidlertid havde mr. Fogg vendt om og var gået hen til mrs. Aouda.

"De bliver vel ikke bange, mrs.?" sagde han.

"Ikke i selskab med Dem, mr. Fogg," svarede hun.

Lodsen havde på ny nærmet sig gentleman'en og vendte og drejede på sin hat.

"Nå, lods?" sagde mr. Fogg.

"Deres Herlighed," svarede lodsen, "jeg kan ikke udsætte mine folk, ikke mig selv og heller ikke Dem for faren ved at foretage en så lang rejse med en båd på næppe 20 tons drægtighed og allermindst på denne tid af året. I øvrigt kan vi ikke nå frem i rette tid, for der er 430 mil fra Hongkong til Yokohama."

"Kun 415," sagde mr. Fogg.

"Nå ja, det kommer omtrent ud på det samme."

Fix åndede lettere.

"Men," tilføjede lodsen, "der findes måske alligevel en måde at arrangere sagen på."

Fix blev atter betuttet.

"Jo, ser De, til Nagasaki, yderst mod syd på Japan, er der 1100 sømil og til Shanghaj kun 800 fra Hongkong. På den rejse behøver man ikke at fjerne sig fra den kinesiske kyst, og det er en stor fordel, så meget mere, som strømmen der går mod nord."

"Men, min kære mand," sagde Phileas Fogg, "det er i Yokohama, jeg skal træffe postdamperen og ikke i Shanghai eller Nagasaki."

"Men hvorfor ikke? Dampskibet til San Francisco går ikke fra Yokohama; det anløber Yokohama og Nagasaki, men Shanghai

er det egentlige afgangssted."

"Er De sikker på, hvad De siger?"

"Ja, aldeles sikker."

"Og hvornår går dampskibet fra Shanghai?"

"Den ellevte, klokken syv om aftenen. Vi har således fire dages forspring, det vil sige 96 timer, og med en fart af to mil i timen vil vi kunne nå at tilbagelægge de 200 mil, der skiller os fra Shanghai, i rette tid."

"Og hvornår kan vi sejle?"

"Om en time. Jeg skal blot have købt proviant og gjort alt klart."

"Så er den ting i orden, De er fører af fartøjet?"

"Ja, John Bunsby, fører af *Tankadére*."

"Vil De have penge på hånden?"

"Ja, hvis Deres Herlighed ikke tager det ilde op."

"Se, her har De to hundrede pund i forskud. Hvis De vil være med," sagde mr. Fogg til Fix, "så ..."

"Jeg agtede just at anmode Dem om det," sagde Fix.

"Godt, om en halv time må vi være om bord."

"Men den stakkels Passepartout ..." sagde mrs. Aouda.

"Jeg skal gøre for ham, hvad jeg kan," svarede Phileas Fogg.

Mens Fix, nervøs og brændende af feber, begav sig til lodskutteren, skyndte de to andre sig til politibureauet i Hongkong, hvor Phileas Fogg afgav Passepartouts signalement og deponerede en sum, der var tilstrækkelig til, at han for den kunne vende tilbage til sit fædreland. Samme formalitet iagttog han ved sit besøg hos den franske konsul, og palankinen førte derpå de to rejsende tilbage til havnen.

Klokken slog tre, lodsfartøjet nr. 43 havde sin besætning om bord, der var indtaget proviant, og man var klar til afgang.

Tankadére var en smuk lille båd på tyve tons, skarp i boven og med smækre former; den så ud som en kapsejler. Kobberforhudningen blinkede, om bord var messinget blankt poleret, alt jern var galvaniseret, og dækket var hvidt som elfenben, – alt tydede på, at John Bunsby ville have det propert på sit fartøj. Der fandtes sejl nok, og blev man nødt til at sejle bidevind, kunne man dog alligevel håbe at komme rask afsted. Båden havde også vundet flere præmier ved kapsejladser for lodskuttere.

Besætningen på *Tankadére* bestod af føreren John Bunsby og fire mand. Det var dygtige, prøvede sømænd, der selv i det hårdeste vejr begav sig ud for at hjælpe fartøjer, der var i nød, og de var ualmindelig hjemmevante i disse overordentlig vidtstrakte farvande. John Bunsby, en karl på halvtreds år eller så omtrent, stærkt bygget, brunet, med livfuldt blik, energiske ansigtstræk og, som det syntes, ualmindelig dygtig til sin bestilling, ville have indgydt enhver, selv den mest ængstelige, tillid.

Phileas Fogg og mrs. Aouda kom om bord. Fix var der allerede. Agterude kom man ad en trappe ned i en firkantet salon. Rundt langs salonens vægge stod der sofaer. Midt i salonen stod et bord, over hvilket der hang en stor lampe, som fulgte fartøjets bevægelser. Det hele var *en miniature*, men særdeles net og propert.

"Det gør mig ondt, at jeg ikke kan byde Dem nogen finere befordring," sagde mr. Fogg til Fix, der bukkede uden at svare.

Politiagenten havde en fornemmelse af ydmygelse ved at blive behandlet på den måde af mr. Fogg.

"Han er ganske vist en kæltring," sagde han, "men han er unægtelig en meget høflig kæltring."

Kl. 3.10 sattes der sejl til. Det engelske flag vajede på kutterens fokkemast. Passagererne havde taget plads på dækket. Mr. Fogg og mrs. Aouda kastede et sidste blik på kajen og spejdede ivrigt efter Passepartout, men det var umuligt at få øje på ham.

Fix var ikke uden ængstelse, for tilfældet kunne jo godt føre den stakkels fyr, som han havde behandlet så ilde, ned netop til det sted, og i så tilfælde måtte en forklaring blive uundgåelig, men en sådan ville just ikke stille opdageren i det skønneste lys. Franskmanden viste sig imidlertid ikke; sandsynligvis virker opiumen endnu, tænkte Fix.

John Bunsby lod lette anker, *Tankadère*s sejl fyldtes, og skibet stod ud over.

21. Føreren af Tankadére er nærved at tabe en præmie på to hundrede pund

Den var virkelig eventyrlig, denne sejlads på 800 sømil med en båd på tyve tons drægtighed, og især på denne tid af året. Disse kinesiske farvande er nemlig ikke så lidt farlige endda, udsatte, som de er, for pludselige vindstød.

Da han fik en så høj betaling for hver dag, ville det ganske vist være fordelagtigt for lodsen at føre sine passagerer lige til Yokohama. Men det ville have været højst ufornuftigt at vove en sådan overfart under de for hånden værende omstændigheder, og det var allerede meget godt gjort at begive sig på vejen lige til Shanghai. Men John Bunsby nærede tillid til sin *Tankadére*, der løftede sig på bølgen som en måge, og måske havde han ikke uret i det.

Senere på aftenen samme dag sejlede *Tankadére* i de lunefulde farvande omkring Hongkong, og den navigerede udmærket godt.

"Jeg behøver vel ikke at anbefale Dem den største hurtighed," sagde Phileas Fogg til lodsen, da kutteren var kommet ud på åbent hav.

"Deres Herlighed kan stole på mig," svarede Bunsby. "Hvad farten angår, har vi så mange sejl, som vinden tillader."

Phileas Fogg stod med hele en sømands holdning og så ud over det gyngende hav. Den unge dame sad bag ved ham og

betragtede det mægtige ocean, som skumringen udbredte sig over, og som hun trodsede på et skrøbeligt fartøj. Oven over hendes hoved udfoldede de hvide sejl sig, der lig store vinger førte hende ud i rummet. Kutteren syntes virkelig ligesom at flyve, så hurtigt drev vinden den fremad.

Natten faldt på; månen stod i første kvarter, og dens svage skin skulle snart forsvinde mellem horisontens tåge. Skyer kom jagende fra øst og skjulte allerede en del af himlen. Lodsen havde tændt sine lanterner, en forholdsregel, som er nødvendig i disse farvande, hvor fartøjer ofte møder hinanden. Med den fart kutteren havde, ville den være sprunget i splinter ved det mindste sammenstød.

Fix sad forude i fartøjet, beskæftiget med sine egne tanker. Han holdt sig i afstand, for han vidste, at Fogg af naturen ikke var meddelsom af sig. I øvrigt var det ham imod at tale med denne mand, som han skyldte forbindtlighed. Det forekom ham nu sikkert, at mr. Fogg ikke ville blive i Yokohama, men straks gå om bord i et dampskib til San Francisco for at komme til Amerika, på hvis udstrakte territorium han med størst sikkerhed kunne unddrage sig straf. Foggs plan syntes ham i virkeligheden også at være den simpleste af verden.

I stedet for fra England at begive sig til de forenede stater, således som en almindelig tyv ville have gjort, havde Fogg valgt en lang omvej og rejst gennem tre fjerdedele af jordkloden for med desto større sikkerhed at kunne nå frem til Amerikas fastland, hvor han i fred og ro kunne nyde bankens penge efter at have taget politiet ved næsen. Men hvad skulle Fix tage sig for, når han befandt sig på amerikansk grund? Skulle han forlade denne mand? Nej, hundrede gange nej; han turde ikke

lade ham ude af syne, indtil han havde forskaffet sig et udleveringsdokument. Det var hans pligt, og den måtte han blive tro lige til det sidste øjeblik. Men i hvert tilfælde havde han haft ét held med sig: Passepartout var ikke længere hos sin herre, og især efter den fortrolighed, Fix havde vist ham, var det af største vigtighed, at herre og tjener aldrig mere genså hinanden.

Phileas Fogg kunne ikke lade være at tænke på sin tjener, der var forsvundet på en så besynderlig måde. Efter de betragtninger, han havde anstillet, forekom det ham ikke umuligt, at den stakkels fyr som følge af en eller anden misforståelse var gået om bord på *Carnatic* i det sidste øjeblik. Det troede også mrs. Aouda, der dybt savnede den tro tjener, som hun havde at takke for alt. Det kunne da være muligt, at man genfandt ham i Yokohama, og hvis han var kommet over med *Carnatic*, ville det ikke falde vanskeligt at få det at vide.

Hen imod klokken ti friskede brisen op. Måske ville det have været klogt at tage reb i sejlene, men lodsen lod dem stå, efter at han omhyggeligt havde iagttaget himlen. I øvrigt bar *Tankadére* dem ganske fortræffeligt, dybt som den lå, og med alt klart om bord, hvis der skulle komme en byge. Ved midnatstid gik Phileas Fogg og mrs. Aouda ned i kahytten. Fix var tidligere gået ned og lå og sov på en af sofaerne. Lodsen og hans folk blev hele natten oppe på dækket.

Den følgende dag, den ellevte november, havde kutteren, da solen stod op, sejlet over hundrede sømil. Lodsen angav, at skibets middelhurtighed var mellem otte og ni sømil i timen. *Tankadére* havde rum sø, og sejlene stod fulde, så den nåede sit

maksimum af hurtighed. Holdt vinden sig, havde man al udsigt til at nå frem i rette tid.

I løbet af denne dag fjernede *Tankadére* sig ikke synderligt fra kysten, hvor strømningerne var gunstige for den, og man kunne ved enkelte lysninger endnu skelne den uregelmæssige profil af den fremtrædende kyst. Vinden kom fra land, så havet var mindre oprørt, en omstændighed der var af betydning for kutteren, idet fartøjer af ringe drægtighed let af bølgeslagene bliver hæmmede i farten.

Hen imod middag stillede brisen noget af og slog om mod sydost. Lodsen satte bramsejl til, men efter to timers forløb måtte han tage dem ind igen, for vinden kulede atter dygtigt op.

Mr. Fogg og den unge dame, der heldig havde undgået søsygen, spiste med god appetit de henkogte kødsager og biscuits, som fandtes om bord. Fix blev inviteret til at deltage i deres måltid og modtog indbydelsen, da han vidste, at føde er lige så nødvendig for maver som ballast for skibe. Men det var ham dog stadig imod at rejse på denne mands bekostning og spise hans mad, for det var ikke så ganske loyalt handlet, som det kunne være. Han spiste af den grund meget hurtigt, men spise gjorde han alligevel.

Efter at dette måltid var endt, troede han, at han burde tage mr. Fogg til side og sagde til ham:

"Mister ..."

Men dette "mister" var det ham næppe muligt at få over læberne, og han gjorde vold på sig for ikke at gribe denne mister i frakkekraven.

"Mr. Fogg. De har været meget artig ved at tilbyde mig at rejse med Deres skib, men endskønt mine hjælpekilder ikke tillader mig at optræde på en så storartet måde som De, så ønsker jeg dog at betale min part af ..."

"Lad os ikke tale om det," svarede mr. Fogg.

"Jo, jeg må ..."

"Nej," sagde Fogg i en tone, der ikke tillod noget svar. "Det hører med til de fælles omkostninger."

Fix bukkede; han var nær ved at kvæles; han gik forud og tog plads der. Og den dag ytrede han ikke et ord mere.

Man sejlede rask fremad, og John Bunsby nærede godt håb. Flere gange sagde han til mr. Fogg, at man nok ville nå frem i rette tid, og mr. Fogg svarede, at det gjorde han også regning på. Hele kutterens besætning lagde den største iver for dagen. Belønningen lokkede de raske gutter. Der lød heller ikke et eneste kommandoord, som ikke straks blev adlydt, og der foretoges heller ikke en eneste sejlmanøvre, som ikke blev udført med den største akkuratesse. Man kunne ikke have manøvreret bedre på en af *Royal Yacht*-klubbens regattaer.

Om aftenen havde lodsen med loggen beregnet, at man havde tilbagelagt en strækning af to hundrede og tyve sømil fra Hongkong, og Phileas Fogg turde håbe, at når han ankom til Yokohama, ville han intet tab af tid have at indskrive i sin bog. Således ville den første alvorlige modgang, han havde mødt, siden han havde påbegyndt sin rejse, rimeligvis ikke komme til at forårsage ham nogen ulejlighed. Hen imod morgengry styrede *Tankadére* med frisk vind ind i To-Kien-strædet, der skiller den store ø Formosa fra den kinesiske kyst. Søgangen var endnu stærk i dette stræde, der er fuldt af hvirvler, som dannes

af modstrømme. Kutteren arbejdede meget tungt. De korte søer forhindrede dens gang. Det blev meget vanskeligt at holde sig oppe på dækket.

Ved dagens frembrud friskede vinden endnu mere op. Af himlens udseende kunne man se, at en stormbyge nærmede sig. Barometret angav også en forestående forandring i atmosfæren. Samtidig så man i sydost, hvorledes bølgernes rygge blev stadig højere og længere; "de lugtede storm", sagde søfolkene. Aftenen forud var solen gået ned i en rødagtig tåge, mens oceanet opsendte fosforagtige gnister.

Lodsen betragtede længe himlens ulykketruende udseende og mumlede imellem tænderne noget, som man ikke kunne forstå, hvad var. Da han en gang kom til at stå i nærheden af Phileas Fogg, sagde han med sænket stemme:

"Man kan jo betro alt til Deres Herlighed?"

"Alt," svarede Phileas Fogg.

"Nuvel, det er en stormbyge, som nærmer sig."

"Kommer den fra nord eller syd?"

"Fra syd. Det er en tyfon efter alt, hvad jeg kan skønne."

"Nuvel, men en tyfon fra syd vil føre os hurtigt fremad," sagde mr. Fogg.

"Når De tager sagen på den måde," sagde lodsen meget forundret, "så har jeg intet mere at sige."

John Bunsbys anelse bedrog ham ikke. Hvis årstiden havde været mindre fremrykket, ville tyfonen ifølge en berømt meteorologs udtryk have opløst sig i en funklende kaskade af elektriske flammer. Men ved vinterjævndøgns tid kunne man frygte for, at den ville optræde voldsomt.

Lodsen tog på forhånd sine forsigtighedsregler. Han beslog alle kutterens sejl, firede ræerne ned på dækket og tog også bramsejlstængerne ned. Alle lugerne lukkede han omhyggeligt til, så at ikke en dråbe vand kunne komme fra dækket ned i fartøjet. Kun fokken sattes til som stormsejl, og man afventede, hvad der ville komme.

John Bunsby havde anmodet sine passagerer om at gå ned. Men da slingringerne var stærke og det trange rum næsten uden luft, ville dette fængsel blive i højeste grad ubehageligt. Hverken mr. Fogg, mrs. Aouda eller Fix gik ind på at forlade dækket.

Omtrent kl. otte kom bygen med styrtende regn og heftig blæst. *Tankadére* med sit lille stykke sejl førtes som en fjer fremad af vinden, om hvilken man ikke kan gøre sig noget begreb, når den stiger til storm. At sammenligne dens hastighed med den firdobbelte hurtighed af et lokomotiv, der farer afsted for fuld damp, ville på ingen måde være at overdrive.

I løbet af hele dagen fløj fartøjet på denne måde mod nord, løftet af de umådelige søer og heldigvis stadig med samme hastighed som de. Kutteren var rigelig og vel sine tyve gange nær ved at blive overskyllet af et af disse vandbjerge agter fra, men ved en behændig manøvre af lodsen undgik man katastrofen. Flere gange blev passagererne overskyllet af mindre bølger, som de filosofisk tog imod. Fix bandede uden tvivl i sit stille sind det hele; men den uforfærdede mrs. Aouda, der havde øjnene fæstet på sin ledsager, hvis koldblodighed hun ikke kunne andet end beundre, viste sig ham værdig og

trodsede stormen. Hvad ham angik, så syntes det, som om også denne tyfon var medindbefattet i hans rejseprogram.

Lige til nu var *Tankadére* stadig blevet drevet imod nord, men om aftenen vendte vinden sig, som man havde kunnet vente, mod nordvest. Kutteren fik da søerne på siden og rystedes forfærdeligt. Havet piskedes med en voldsomhed, der var vel egnet til at indgyde skræk, da man jo ikke ved, med hvilken soliditet alle delene af et fartøj er sat sammen.

Ved nattens frembrud blev stormen endnu værre. Da mørket faldt på og dermed faren forøgedes, følte John Bunsby en heftig uro. Han spurgte sig selv, om det ikke ville være rigtigst at gå ind et eller andetsteds, og han rådførte sig også med sin besætning.

Efter at det var sket, nærmede han sig mr. Fogg.

"Jeg tror, Deres Herlighed," sagde han, "at vi gør bedst i at søge at komme ind i en af havnene på kysten."

"Det tror jeg også," sagde Phileas Fogg.

"Men i hvilken?" spurgte lodsen.

"Jeg kender kun en," svarede Phileas Fogg roligt.

"Og det er?"

"Shanghai."

Lodsen stod nogle øjeblikke stille, ligesom han ikke begreb, hvad dette svar skulle sige. Men så sagde han:

"Ja vel, Deres Herlighed har fuldstændig ret, altså styrer vi til Shanghai!"

Og *Tankadére* styrede stadig mod nord.

Hvilken forfærdelig nat! Det var et helt underværk, at den lille kutter ikke kæntrede. To gange var den nær ved det, og alle var på et hængende hår nær blevet skyllet over bord. Mrs. Aouda

var aldeles tilintetgjort, men ikke et klagende ord kom over hendes læber. Mere end en gang måtte mr. Fogg styrte hen til hende for at beskytte hende mod de voldsomme søer.

Det blev dag igen. Stormen arbejdede sig op til det yderste raseri, og vinden gik atter over til sydost. Det var heldigt for skibet, og *Tankadére* fløj atter over det oprørte hav, hvis bølger kæmpede mod dem, som den nye vind fremkaldte – en højst farlig bølgernes kamp, i hvilken et fartøj, som havde været mindre stærkt bygget, ville være blevet knust til splinter.

Undertiden skimtede man kysten gennem den sønderrevne tåge, men ikke et eneste fartøj fik man i sigte. *Tankadére* var det eneste, som trodsede havet.

Ved middagstid viste der sig nogle tegn til at stormen ville stille lidt af, og da solen sænkede sig mod horisonten, blev disse tegn tydeligere. Passagererne, der var stærkt medtagne af uro og forskrækkelse, kunne atter spise lidt og nyde nogen hvile. Natten var forholdsvis rolig. Lodsen satte atter sejl til, men de var naturligvis rebede. Kutterens fart blev meget betydelig. Den følgende dag, den ellevte, ved daggry fik man kending af kysten. John Bunsby kunne forsikre, at man ikke havde fuldt hundrede sømil til Shanghai.

Hundrede! og man havde kun denne dag til at tilbagelægge dem i! Inden aften måtte Fogg nå Shanghai, ellers kom han for sent til at nå damperen til Yokohama. Hvis stormen ikke var kommet, som han havde tabt flere timer under, ville han i dette øjeblik ikke have været i mere end tredive sømils afstand fra havnen.

Brisen blev kendeligt svagere, og heldigvis blev havet på samme tid roligere. Kutteren satte alle de sejl til, som den

kunne føre, og havets skum sprøjtede om dens bovspryd.

Ved middagstid befandt skibet sig i kun fem og fyrre sømils afstand fra Shanghai. Endnu havde man seks timer, før Yokohama-damperen skulle afgå.

Frygten var levende om bord. Man ville for enhver pris nå frem i rette tid. Alle med undtagelse af Phileas Fogg, følte deres hjerte banke af utålmodighed. Kutteren måtte skyde en middelfart af ni sømil i timen, og vinden blev bestandig mindre og mindre. Det var en uregelmæssig brise, lunefulde kastebyger, der kom fra siden.

Men imidlertid opfangede den smækre kutters høje og af yderst tæt dug tilvirkede sejl alle de byger, der kom, og da strømmen samtidig hjalp, havde John Bunsby klokken seks kun ni sømil tilbage til havnen. En halv time senere skelnede man tydeligt Shanghai.

Klokken syv havde man endnu tre sømil tilbage. En forfærdelig ed fløj over lodsens læber ... hans præmie på to hundrede pund var i færd med at slippe ham ud af hænderne. Han så på mr. Fogg. – Mr. Fogg var urokkelig rolig, og dog stod hele hans formue på spil i denne time ...

I dette øjeblik så man en sort røgsøjle stige op fra vandbrynet; det var den amerikanske paketdamper, der forlod Shanghai. Den tiltrådte sin rejse til bestemt tid.

"Forbandet!" skreg John Bunsby og tog et vældigt tag i roret.

"Signalskud!" sagde Phileas Fogg tørt.

En lille bronzekanon var placeret forude på *Tankadére*s dæk. Den benyttedes til at skyde signalskud i tykning. Man ladede kanonen helt ud til mundingen, men just som lodsen gik og

hentede et stykke brændende kul for at lægge det på fænghullet, råbte Phileas Fogg: "Hejs nødflag!"

Flaget blev hejset på mesanen. Man turde håbe, at den amerikanske damper ville se det, for et øjeblik sagtne sin fart og komme hen til fartøjet.

"Fyr!" sagde mr. Fogg, og skuddet fra den lille kanon dundrede i luften.

22. Passepartout indser klart, at også blandt antipoderne er det godt at have lidt i lommen

Damperen *Carnatic*, der forlod Hongkong den 7. november klokken halv syv om aftenen, styrede med fuld fart mod Japan. Den medførte fuld last af stykgods og passagerer. To kahytter agterude var ikke optaget, de to nemlig, der var bestilt for Phileas Foggs regning.

Den følgende morgen så folkene forude, ikke uden en vis overraskelse, en passager med sløvt blik, vaklende gang og dinglende hoved komme ud af en af anden klasses kahytter og gå hen og sætte sig på en bænk.

Denne passager var Passepartout i egen person. Der var nemlig hændt ham følgende:

Nogle øjeblikke efter, at Fix havde forladt rygestuen havde to af oppasserne løftet den dybt sovende Passepartout op og båret ham til en af de for rygerne bestemte senge. Men tre timer efter var han, der også i sine drømme blev forfulgt af en bestemt tanke, vågnet op og kæmpede mod det narkotiske middels bedøvende virkninger. Tanken om, at han ikke havde opfyldt sin pligt, vakte ham af dvalen. Han forlod de berusedes seng, vaklende og støttende sig til væggen; af og til faldt han, men kom dog på fødderne igen, uophørligt og uimodståeligt drevet frem af et instinkt. Og således nåede han da ud af rygestuen, skrigende ligesom i en drøm: *Carnatic! Carnatic!* –

Skibet lå med damp oppe, klart til at gå.

Passepartout var kun nogle skridt borte fra det. Han tumlede over landgangsbroen og faldt åndeløs omkuld på dækket, i det øjeblik *Carnatic*s fortøjningsender haledes ind.

Nogle af matroserne, der ikke var uvante med den slags scener, skaffede den stakkels fyr ind i en anden klasses kahyt, og Passepartout vågnede ikke før den følgende morgen, i halvanden hundrede sømils afstand fra Kinas kyst. Det var af den grund, at han om morgenen befandt sig på *Carnatic*s fordæk, hvor han i fulde drag indåndede den friske havbrise. Den rene luft gjorde ham ædru igen. Han begyndte at samle sine tanker, endskønt det faldt ham meget vanskeligt. Endelig erindrede han sig, hvad der havde tildraget sig den foregående aften, og hvad Fix havde betroet ham i rygestuen.

"Det er klart," sagde han for sig selv, "at jeg har været afskyelig beruset! Hvad vil nu mr. Fogg sige? Men i ethvert tilfælde har jeg dog ikke ladet dampskibet sejle fra mig, og det er hovedsagen." Derefter tænkte han på Fix. "Ja, for ham er vi vel nu befriet, håber jeg, han har da efter alt, hvad han foreslog mig, ikke kunnet vove at følge med os på *Carnatic*. En politiagent, en opdager i hælene på os, og min herre anklaget for at have bestjålet Bank of England! Dumheder! Mr. Fogg er ikke mere tyv, end jeg er morder!"

Men burde han vel tale om alt dette til sin herre? Var det vel passende, at han underrettede ham om den rolle, Fix havde spillet i denne affære? Var det ikke bedre at vente med det, til man var kommet tilbage til London, og så først underrette ham om, at en af hovedstadspolitiets agenter havde fulgt efter ham jorden rundt? Jo, uden tvivl! I ethvert tilfælde måtte han nøje

overveje denne sag. Det, der nu først og fremmest skulle gøres, det var at få fat i mr. Fogg og bede ham om undskyldning for den uforsvarlige opførsel, han havde vist.

Passepartout rejste sig. Havet var oprørt og skibet rullede stærkt. Den stakkels fyr var endnu usikker på sine ben, men han nåede dog til sidst hen til agterdækket. Han så imidlertid ingen der, der lignede hans herre eller mrs. Aouda.

"Ah!" tænkte han, "det er for tidligt, og mrs. Aouda ligger endnu; hvad mr. Fogg angår, så har han vel sagtens efter gammel vane fået fat i en eller anden whistspiller ..."
Passepartout gik ned i salonen. Der fandtes ingen mr. Fogg. Passepartout havde da intet andet at gøre end spørge første styrmand, hvilken kahyt mr. Fogg havde. Men styrmanden svarede, at han ikke kendte nogen passager om bord af dette navn.

"Om forladelse," sagde Passepartout, "der er tale om en stor, meget rolig og ordknap mand, som er i selskab med en ung dame."

"Her findes ikke en eneste ung dame om bord," svarede styrmanden. "Forresten er her passagerlisten; De kan selv se efter."

Passepartout løb listen igennem ... men hans herres navn stod ikke på den!

Det sortnede for hans øjne. Pludselig fo'r en tanke ham gennem hovedet:

"Er det virkelig om bord på *Carnatic*, jeg befinder mig?"

"Jo, det er det unægtelig," svarede styrmanden.

"Og jeg er på vej til Yokohama?"

"Ja, det er De."

Passepartout havde et øjeblik frygtet for, at han var gået om bord på et galt fartøj. Han indså nu, at han virkelig befandt sig på *Carnatic*, men samtidig indså han også, at hans herre ikke var med om bord. Passepartout sank om på en stol. Det var et tordenslag for ham. Pludselig anede han sammenhængen. Han mindedes, at *Carnatic*s afgangstid var blevet påskyndet, at han ikke havde underrettet sin herre om det, og at det var hans fejl, at mr. Fogg og mrs. Aouda ikke havde kunnet følge med. Ja, hans fejl var det, men endnu mere den uslings, der havde drukket ham fuld for at skille ham fra hans herre og for at holde denne tilbage i Hongkong. For nu endelig forstod han politiagentens opførsel. Og mr. Fogg da! han var upåtvivlelig ruineret, han havde tabt væddemålet, han var blevet opholdt på sin rejse, måske endog arresteret … Passepartout rev ved denne tanke en tot hår af sit hoved. Men fik han nogensinde igen tag i denne Fix, så skulle han ordentlig gøre sit regnskab op med ham.

Endelig efter det første øjebliks overvældelse genvandt Passepartout igen sin koldblodighed og undersøgte situationen. Den var virkelig ikke misundelsesværdig: Han var på vejen til Japan, han var sikker på at komme derhen, men hvorledes skulle han komme derfra igen? Ikke en shilling, ikke en penny havde han i lommen! Dog var kosten om bord blevet betalt samtidig med billetten. Han havde fem eller seks dage for sig til at reflektere i og til at fatte sin beslutning. At han spiste og drak under turen, det vil man sagtens kunne forstå; han spiste for sin herre, mrs. Aouda og for sig selv. Han spiste, som om Japan, hvor han skulle hen, var en ørken, fuldstændig blottet for alle fødemidler.

Den trettende ved dagens frembrud stod *Carnatic* ind i Yokohamas havn.

Yokohama er en vigtig anløbshavn ved det stille ocean, og den gæstes af alle de dampere, som anvendes til person- og postbefordring mellem Nordamerika, Kina, Japan og de malajiske øer. Byen ligger ved Yeddo-bugten i ubetydelig afstand fra den umådelige by Yeddo, det japanske riges anden stad, residensen for taikunen i den tid, da denne verdslige kejser eksisterede, og rivaliserende med Mijako, den store by, som er sædet for mikadoen, den gejstlige kejser, der nedstammer fra guderne.

Carnatic lagde til ved Yokohamas kaj i nærheden af havnemolerne og oplagshusene, midt imellem en mængde fartøjer fra alle verdens lande.

Passepartout betrådte just ikke med de gladeste følelser dette vidunderlige land, der tilhører solens børn. Han havde intet andet at gøre end at tage tilfældet til ledsager og spadsere ud i byens gader på lykke og fromme.

Han befandt sig først i en fuldkommen europæisk by med lave huse, prydet med verandaer, der blev båret af elegante kolonnader, og som med sine gader og pladser, sine dokker og oplagssteder dækkede området helt ned til floden. Der vrimlede her, ligesom i Hongkong og Calcutta, af amerikanere, englændere, kinesere og hollændere, købmænd, som købte og solgte alt muligt – og mellem hvilke franskmanden befandt sig så fremmed, som om han var blevet kastet hovedkulds ind i hottentotternes land.

Passepartout havde dog en udvej, nemlig at henvende sig til de engelske og franske konsulater i Yokohama; men han ville

ikke fortælle sin historie, der stod i så nær sammenhæng med hans herres; i ethvert tilfælde ville han, før han greb til denne udvej, opbyde alt for at kunne klare sagen på egen hånd.

Efter at have spadseret gennem den europæiske del af byen, uden at tilfældet i mindste måde havde været ham gunstigt, gik han ind i den japanske del, fast bestemt på, hvis det skulle knibe, at begive sig lige til Yeddo.

Benten kaldes i Yokohama en del af byen, som beboedes af de indfødte, og det er tillige navnet på en havgudinde, der tilbedes på de nærliggende øer. Der i Benten sås beundringsværdigt smukke alléer af cedertræer, portaler af en beundringsværdig arkitektur, broer, kastet ud mellem bambusrør og højstammede planter, templer, overskygget af århundredgamle cedre, vegeterende Buddha-præster og tilhængere af Konfucius, ubeskrivelige gader, hvor sværme af børn legede mellem små hunde med korte ben og gule katte uden haler, der var umådeligt dovne og kælne.

På gaderne vrimlede det af folk, som uophørligt kom og gik: præster i procession, der slog på trommer; palankiner, told- eller politibetjente med spidse, lakerede hatte og med to sabler i bæltet; soldater, klædt i blåstribet bomuldstøj og bevæbnet med flintebøsser; mikadoens livvagt i hvide silkejakker og harnisk, samt en mængde andre militære, uniformerede på en helt anden måde – for i Japan er krigerstanden lige så agtet, som den er foragtet i Kina. Endvidere kom almissesamlere, pilgrimme i lange frakker, simple civilpersoner med hår så sort som ibenholt, med store hoveder og langlivede klæder, med smalle ben og ansigtsfarven varierende fra kobberrød til blændende hvid, men aldrig gul som hos kineserne, som

japanerne adskiller sig væsentligt fra. Endelig køretøjer, palankiner, bærestole, dækket med sejldug, og bæresenge af bambusrør, hvilket alt sammen blev båret med korte skridt af ben med små fødder, beklædte med tøjsko, halmsandaler eller trætøfler; kvinder, der just ikke var smukke, med sammenklemt bryst, sværtede tænder, ifølge den der herskende mode, og bærende den nationale dragt "kirimon", et slags natkjole, der er ombundet med et silkeskærf, hvis lange ender er knyttede sammen på ryggen i en ekstravagant roset – en mode, som pariserinderne synes at have lånt af japanerinderne.

Passepartout promenerede nogle timer i denne brogede hob. Han betragtede de forunderlige rige butikker: basarerne, i hvis vinduer de japanske guldsmedes arbejder var udstillede; restaurationerne, som han så prydet med vimpler og flag, og disse tehuse, hvor man af store kopper drikker det varme vellugtende vand samt "saki", en drik, der er tilberedt af risengryn; rygesaloner, i hvilke man ryger sin tobak, men ikke opium, der næsten er ukendt i Japan.

Efter at have betragtet alt dette, drog Passepartout ud i landet, midt ud imellem de umådelige rismarker, der stod fulde af blomster, som just nu udsendte deres sidste duft – yppige kamelier, der voksede mellem bambus-, kirsebær-, æble- og blommetræer, som japanerne dyrker mere for blomsternes end for frugternes skyld, og som voldsomme skræmmebilleder beskytter mod at blive spist af spurve, duer og andre grådige fugle. Majestætiske cedre tjente til tilflugtssted for ørne; tårepile hang med deres bladhvælving ned over hejrer, som stod melankolsk på det ene ben, og endelig sås der over alt krager, fiskeørne, vildgæs og en umådelig mængde traner, der af

japanerne dyrkes som guddomme, og som for dem symboliserer lykke og et langt liv.

Mens Passepartout vandrede om her, opdagede han i græsset nogle tingester, der lignede figener.

"Godt. Der har jeg min aftensmad," sagde han.

Men da han for en sikkerheds skyld førte dem til næsen, fandt han, at de havde en meget tvetydig lugt.

"Ikke et eneste held!" tænkte han.

Den skikkelige fyr havde ganske vist, forudseende som han var, spist en yderst rigelig morgenmad, før han forlod *Carnatic*, men efter en hel dags spadseren begyndte han alligevel nu at føle, at maven var tom. Han havde lagt mærke til, at både får og svin aldeles manglede på de indfødte slagteres borde og da han vidste, at det var helligbrøde at dræbe okser, der udelukkende var helliget til agerdyrkningen, havde han draget den slutning, at kødet var sjældent i Japan. Men han tog fejl; i mangel af oksekød kunne hans mave blive tilfredsstillet med vildsvine- og rådyrsteg, agerhøns og vagtler, høns og fisk, som japanerne næsten udelukkende benytter til føde sammen med ris under forskellige former. Men Passepartout måtte under de forhåndenværende omstændigheder lade sig nøje uden det, og i hvert tilfælde til den følgende dag opsætte omsorgen for sine livsfornødenheder.

Natten kom, og han vendte atter tilbage til de indfødtes del af staden; han drev omkring på gaden mellem de mangefarvede lanterner, betragtede, hvorledes grupper af "kunstnere" udøvede "deres overordentlige eksercitser", og hvorledes astrologer i fri luft samlede masser af mennesker omkring deres kikkerter. Derpå kom han ned til reden, der rundt

omkring var belyst af fiskeblus, som narrede fisken til at gå hen mod det funklende skær.

Endelig blev gaderne folketomme, og efter menneskemylderet fulgte der ronder af jakuniner. Disse politimænd, i deres prægtige uniformer og fulgt af deres suite, lignede gesandter, og Passepartout gentog fornøjet, hver gang han mødte en sådan elegant patrulje:

"Se så, der har vi nok et japansk gesandtskab, der rejser til Europa!"

23. Passepartout får en umådelig lang næse

Den følgende dag var Passepartout glubende sulten, og han følte med sig selv, at han måtte skaffe sig penge, på hvad måde det skulle være og jo før jo hellere. Han havde ganske vist den udvej at sælge sit ur, men hellere end at gøre det ville han dø af sult. Nu eller aldrig var lejligheden for ham kommet til at drage nytte af den stærke, om end ikke melodiøse stemme, naturen havde udstyret ham med. Han mindedes nogle viser fra Frankrig og England, og han besluttede at forsøge sig med dem. Japanerne måtte sikkert ynde musik, for alt, hvad de foretog sig, skete til lyden af cymbler, tam-tams og trommer, og de måtte da vel forstå at vurdere talentet hos en europæisk virtuos.

Men måske var det vel tidligt at begynde en sådan koncert, og måske de respektive musikelskere, hvis de vækkedes så tidligt, ville finde på at betale sangeren med en anden slags mønt end den, der bærer mikadoens billede.

Passepartout besluttede derfor at vente nogle timer, men mens han gik og drev kom han til at tænke på, at han var alt for godt klædt til at agere omvandrende sanger, og han faldt da på den tanke at bytte sine klæder med pjalter, der stemmede bedre overens med hans stilling. Dette bytte måtte dog altid indbringe ham nogle penge, og de kunne da anvendes til at tilfredsstille hans maves krav.

Efter at denne beslutning var blevet fattet, stod der endnu tilbage at udføre den. Passepartout måtte lede længe, før han fandt en indfødt marskandiser, som han fremførte sit ønske for. Marskandiseren syntes godt om den europæiske dragt, og snart var Passepartout iført en gammel japansk frakke, og havde på hovedet fået en slags turban, der var aldeles afbleget af sol og regn. Men hvor herlig klang ikke til erstatning herfor en lille samling små sølvmønter i hans lomme!

"Herligt!" sagde han, "vi bilder os blot ind, at vi er i karnevalstiden!"

Det første den på denne måde japaniserede Passepartout gjorde, var at gå ind i et tehus af et fordringsløst udseende, hvor han satte et stykke høne og nogle håndfulde kogte risengryn til livs med en glubende appetit.

"Nu," sagde han, efter at han var kommet grundig til kræfter igen, "nu gælder det blot ikke at tabe hovedet. Jeg har ikke længere den udvej at kunne ombytte disse pjalter med andre, der er endnu mere japanske. Jeg må se at finde en eller anden måde til så hurtigt som mulig at komme bort fra solens land, fra hvilket jeg næppe vil komme til at medbringe andet end sørgelige minder!"

Han tænkte på at begive sig til paketdampskibene, der går til Amerika. Måske kunne man bruge ham som kok eller oppasser, mod at han fik fri overfart og fortæring. Når han blot kom til San Francisco, skulle han nok klare sig. Men det gjaldt om at få tilbagelagt de tusind mil over det stille ocean, der udgjorde afstanden mellem Japan og den nye verden. Passepartout var ikke den mand, der grundede længe over en idé, og han styrede nu også straks sin vej ned til Yokohamas havn. Men alt efter

som han kom nærmere til magasinerne, forekom ham planen, som han havde syntes var så simpel i det øjeblik, han fandt på den, stadig mere og mere umulig at sætte i værk. Hvorfor skulle man netop trænge til en kok eller opvarter på en amerikansk damper, og hvilken tillid kunne vel han vække, han, der var klædt i sådanne pjalter? Hvilke rekommandationer kunne han fremvise? Hvilke referencer kunne han anføre?

Mens han grundede over dette, faldt hans blik på en umådelig plakat, som en klovn bar omkring på Yokohamas gader. Denne plakat var skrevet på engelsk og lød:

The Honourable
William Batulcars
trup af japanske akrobater.

Sidste forestilling

af

langnæse-langnæserne

inden deres afrejse til de Forenede Stater i Amerika.

Under direkte påkaldelse af guden Tingou.

Stor overordentlig forestilling
med mange nye numre.

"De forenede stater i Amerika!" udbrød Passepartout. "Det er jo netop den vej, jeg skal!"

Han fulgte med plakatmanden og kom snart ind i den japanske by. Et kvarters tid derefter standsede han udenfor en stor træbygning, på hvis højeste tinder der vajede vimpler og flag, og på hvis ydervægge der i skrigende farver var afbildet en flok "arbejdende jonglører".

Dette var den berømte Batulcars etablissement, og denne amerikanske Barnum var direktør for trup linedansere,

jonglører, akrobater, ekvilibrister og gymnastikere. Som vi allerede har fået at vide af plakaten, gav han sin sidste forestilling, før han begav sig fra solens rige til unionsstaterne.

Passepartout gik ind i peristylen udenfor bygningen og spurgte efter mr. Batulcar. Og mr. Batulcar indfandt sig i egen person.

"Hvad vil De?" spurgte han Passepartout, som han først tog for en indfødt.

"Trænger De ikke til en tjener?" spurgte Passepartout.

"Tjener!" sagde Batulcar, idet han strøg sit grå bukkeskæg. "Jeg har to, der både er lydige og tro, som aldrig har været fra mig, og som tjener hos mig uden at få andet derfor end føden. Det er disse her!" tilføjede han og viste sine to arme, på hvilke der aftegnede sig blå årer, tykke som strengene på en kontrabas.

"Jeg kan altså ikke være Dem til nogen som helst nytte?"

"Nej, aldeles ikke!"

"Det ville have været meget behageligt for mig at komme til at rejse med Dem."

"Men," sagde den store Batulcar, "De er jo ikke mere japaner, end jeg er abekat! Hvorfor har De klædt Dem ud på den måde?"

"Å, man klæder sig på, som man kan."

"Ganske rigtigt. Er De franskmand?"

"Ja, pariser fra Paris."

"Så kan De vel gøre løjer?"

Passepartout, der blev fornærmet over at høre sin nationalitet fremkalde dette spørgsmål, sagde: "Vi franskmænd kan ganske vist nok gøre løjer, men dog ikke så godt som amerikanerne."

"Ganske rigtigt. Nå, kan jeg ikke bruge Dem som tjener, kan jeg måske bruge Dem som klovn. I Frankrig præsenterer man altid udenlandske klovner, og så må der naturligvis være franske i udlandet."

"Gudbevares!"

"Er De stærk?"

"Ja, især når jeg har fået rigeligt at spise."

"Og De kan synge?"

"Ja," svarede Passepartout, der jo tidligere havde sunget ved gadekoncerter.

"Men, kan De synge med hovedet nedad, med en top i fuld gang på den venstre vrist og en sabel balancerende på den højre?"

"Ja vel," svarede Passepartout, der mindedes disse ekvilibristiske kunster fra sin første ungdomstid.

"Ja, når De kan det, så er det brillant," svarede Batulcar.

Engagementet blev straks sluttet.

Således havde da Passepartout fået en ansættelse. Han skulle gøre lidt af det hele i den berømte japanske trup. Ansættelsen var just ikke glimrende, men om otte dage var han på vej til San Francisco, og det var det, det kom an på.

Forestillingen, der var blevet så storartet annonceret, skulle begynde klokken tre, og allerede dundrede ved indgangen det japanske orkesters forfærdelige instrumenter, trommer og tam-tams. Man vil kunne forstå, at Passepartout endnu ikke havde kunnet nå at indstudere sin rolle, og han skulle derfor foreløbig kun lægge sine stærke skuldre til en produktion, der blev kaldt "Menneskepyramiden" og udførtes af guden Tingous

langnæser. Dette forestillingens store og nye nummer skulle afslutte rækken af kunststykkerne.

Inden klokken var slået tre havde tilskuerne optaget alle pladser i den store træbygning. Europæere og amerikanere, kinesere og japanere, mænd, kvinder og børn styrtede ind på de trange siddepladser og logerne lige for scenen. Musikanterne var kommet ind, og orkestret, der var blevet yderligere kompletteret med gongoner, tam-tams, skralder, fløjter og trommer, holdt det forfærdeligste spektakel.

Forestillingen gik til, som alle den slags forestillinger plejer at gå til. Men man må indrømme, at japanerne er de bedste ekvilibrister og jonglører i verden. En af dem holdt en vifte i hånden og viftede med den på små papirstykker, der fløj omkring som sommerfugle. En anden formede med røgen, som han blæste ud af en pibe, blålige ord, der sammenlagte udgjorde en kompliment til publikum. En spillede med brændende lys, som han blæste ud, når de passerede hans mund, og som han tændte igen, det ene efter det andet, uden et eneste øjeblik at afbryde sit forbavsende spil. En anden gjorde de mest overraskende kunststykker med toppe, der var sat i gang: under hans behandling snurrede og surrede de ned ad pibeskafter, på sværdæggen, på jerntråde, på hår, der var spændte over scenen fra den ende side til den anden; de snurrede rundt omkring den øverste kant af en krystalvase, de løb op af bambusstokke, de kilede afsted i alle retninger med en harmonisk men besynderlig snurrende lyd i alle tonearter. Jonglørerne spillede med toppene og kastede dem højt op i luften, de tog imod dem, som om det havde været fjerbolde, og stadig snurrede de; de puttede dem ned i lommerne, og de

snurrede der og snurrede, når de blev taget op igen – indtil de pludselig eksploderede og gik op i en regn af ildgnister og røg.

Men det må nu være nok med beskrivelsen af disse kunststykker og af akrobaternes og gymnastikernes præstationer. Alle de overraskende kunster på "den mirakuløse stige", på kloden, med tønden osv. udførtes med den højeste grad af præcision. Men den største tiltrækningskraft havde dog langnæse-langnæse-ekvilibristernes præstationer, som man endnu ikke kender til i Europa.

Disse langnæse-langnæser udgør en særskilt korporation under direkte påkaldelse af guden Tingou. De var klædt som middelalderens heroer og havde et par strålende vinger fæstet på deres skuldre. Men hvad der særligt tiltrak sig opmærksomheden var de lange næser, deres ansigter var prydet med, samt måden, de benyttede dem på. Disse næser var forfærdigede af intet mindre end bambusrør, og fem-seks, ja lige til ti fod lange, nogle lige, andre krogede, nogle glatte, andre fulde af store vorter. Og på disse udvækster, der var gjort meget sikkert fast, var det, at de udførte alle deres ekvilibristiske kunster. Et dusin af disse guden Tingous tilhængere lagde sig ned på ryggen, og deres kammerater sprang da op på næsen, hvor de slog dobbelte volter og udførte andre højst utrolige sager.

Til slutning havde man annonceret "menneskepyramiden", i hvilken omtrent halvtreds af langnæserne skulle fremstille juggernautvognen. Men i stedet for at danne pyramiden med skuldrene til støtte, skulle den berømte Batulcars artister holde sig fast i hinandens næser. En af dem, som skulle danne basis for vognen, havde imidlertid uformodet forladt selskabet, og da

Passepartout var stærk og behændig, havde man udset ham til at erstatte den forsvundne.

Naturligvis følte den skikkelige fyr sig just ikke ganske vel, da han – sørgelig ihukommelse fra ungdomsårene! – fik et middelalderligt kostume på, blev prydet med et broget vingepar og måtte lade en seks fod lang næse gøre fast til sit ansigt. Men denne næse var jo hans levebrød, og han måtte finde sig i, hvad der ikke kunne være anderledes.

Passepartout gik ind på scenen og stillede sig imellem de af hans kolleger, der ligesom han skulle danne basis for juggernautvognen. Alle lagde sig, så lange de var, ned på gulvet med næsen i vejret. Den anden afdeling ekvilibrister stillede sig på disse udvækster. Efter dem kom en tredje afdeling, så en fjerde, og på denne måde rejste der sig da snart en pyramide, der nåede helt op til taget.

Voldsomme bifaldssalver rystede teatret, og orkestrets torden dundrede – da pyramiden pludselig vaklede; ligevægten blev aldeles forstyrret, en af gudernes næser forsvandt, og hele bygningen ramlede sammen som et korthus ...

Det var Passepartout, der forlod sin post, fløj hen til lamperækken uden at benytte sine vinger, sprang ned på venstre side af orkestret, kastede sig for en af tilskuernes fødder og råbte:

"Min herre! Min herre!"

"Du her, Passepartout?"

"Ja, herre, det er mig."

"Nå, i så tilfælde hurtigt til dampskibet, min ven!"

Mr. Fogg, mrs. Aouda, som ledsagede ham, og Passepartout ilede gennem korridoren og ud af bygningen. Men der traf de

den berømte Batulcar aldeles ude af sig selv og fordrende skadeserstatning for omstyrtningen af pyramiden. Phileas Fogg mildnede hans vrede ved at kaste en håndfuld banknoter til ham. Klokken var halv syv, og netop i det øjeblik den amerikanske damper skulle gå, trådte mr. Fogg og mrs. Aouda over på den, fulgt af Passepartout, som endnu havde vingerne på ryggen og i ansigtet den seks fod lange næse, som han ikke havde fået tid til at tage af.

24. Rejsen over det stille ocean fuldendes

Man kan let tænke sig til, hvad der passerede, da man fik Shanghai i sigte. Nødsignalerne fra *Tankadére* var blevet observeret på Yokohamadamperen. Da kaptajnen så nødflaget hejset, havde han straks styret ned mod kutteren. Nogle øjeblikke efter havde Phileas Fogg talt den sum op, der skulle være betaling for rejsen, og John Bunsby havde puttet 550 pund i sin lomme. Derefter var den hæderlige gentleman, mrs. Aouda og Fix steget om bord på damperen, der straks fortsatte rejsen til Yokohama.

Samme morgen, den fjortende november, da Phileas Fogg til bestemt tid havde nået den japanske by, begav han sig om bord på *Carnatic* og fik der til mrs. Aoudas store glæde – måske også til sin egen, men det lod han sig ikke mærke med – at vide, at Passepartout virkelig den foregående dag var ankommet til Yokohama. Phileas Fogg, der om aftenen skulle rejse til San Francisco, gav sig straks til at søge efter sin tjener. Han henvendte sig både til de franske og engelske konsularagenter, men forgæves, og efter at han havde gennemstrejfet Yokohamas gader i alle retninger, havde han næsten opgivet at få fat på Passepartout, da tilfældet, eller måske en slags anelse, bragte ham til den berømte mr. Batulcars teater. Han ville ganske sikkert ikke have kunnet genkende sin tjener i den løjerlige figur med vingerne på ryggen. Men tjeneren derimod genkendte straks sin herre, da han så ham sidde oppe i logen.

Han kunne ikke lade være med at gøre en bevægelse; derved forstyrredes ligevægten, pyramiden faldt sammen, og man ved, hvad der siden skete.

Passepartout fik nu af mrs. Aouda at høre, hvorledes rejsen fra Hongkong til Yokohama var gået for sig, og hvorledes man på kutteren *Tankadére* havde været i selskab med en vis mr. Fix.

Da Fix's navn udtaltes, blinkede Passepartout ikke mere end ellers. Han betragtede endnu ikke øjeblikket som kommet til at fortælle sin herre, hvad der havde tildraget sig mellem politiagenten og ham. Da han derfor meddelte sine eventyr, undskyldte han sig også med, at han uheldigvis var blevet beruset af opium inde på en rygestue.

Mr. Fogg hørte på denne beretning uden at sige et eneste ord; derefter gav han sin tjener penge, for at han kunne anskaffe sig nogle passende klæder. Efter en times forløb var den skikkelige fyr også tilbage igen, og der fandtes ikke mere noget, som mindede om guden Tingous tilhænger.

Damperen, der besørgede overfarten fra Yokohama til San Francisco, hørte til *Pacific Mail Steam Company* og førte navnet "*General Grant*". Det var en stor hjuldamper af 2500 tons drægtighed, smukt bygget og førende en meget hurtiggående, kraftig maskine. *General Grant* havde tre master og kunne føre en mængde sejl, der ofte hjalp dampkraften betydeligt. Med tolv sømil i timen behøvede damperen ikke at anvende mere end seks og tyve dage for at passere det stille ocean. Phileas Fogg var derfor berettiget til den antagelse, at han den anden december kunne være i San Francisco, den ellevte i New York og den tyvende i London, hvorved han da altså kom nogle timer før den afgørende en og tyvende december. Passagererne om bord

på damperen var meget talrige; englændere, mange amerikanere, en formelig emigration af kulier til Amerika og en del officerer i den indiske armé, der benyttede deres permission til en tur omkring jorden.

Under overfarten indtraf der slet intet uheld. Damperen med sine kolossale hjul og sin sejlmasse rullede ubetydeligt. Det stille ocean retfærdiggjorde fuldstændig sit navn. Mr. Fogg var lige så rolig og lige så lidt meddelsom som sædvanlig. Hans unge ledsagerske følte sig bestandig mere og mere draget til denne mand ved helt andre bånd end taknemmelighedens. Denne tavse natur, der optrådte så ædelmodig, gjorde et mægtigere indtryk på hende, end hun egentlig selv vidste af, og vakte følelser hos hende, som den gådefulde mr. Fogg dog ikke i mindste måde følte sig berørt af.

Mrs. Aouda var i øvrigt overordentlig interesseret i vor gentlemans rejse. Hun foruroligedes levende af alle hindringer, der på nogen måde kunne forsinke den. Ofte talte hun med Passepartout, der syntes at kunne læse mellem linjerne i mrs. Aoudas hjerte. Den brave fyr ødslede også i det uendelige med lovtaler over sin herres hæderlighed, mod og godhed, og derefter beroligede han mrs. Aouda med hensyn til udfaldet af rejsen; han sagde, at det vanskeligste var overstået, at man havde forladt de fantastiske lande Kina og Japan, at man nu kom til civiliserede egne, og at et banetog fra San Francisco til New York og en tur over Atlanterhavet fra New York til London uden tvivl ville være fuldstændig tilstrækkelig til på en heldig måde at afslutte denne dristige rejse omkring jorden.

Phileas Fogg havde, ni dage efter at han forlod Yokohama, gjort akkurat halvdelen af sin rundrejse.

"*General Grant*" passerede nemlig den 23. november den 180. meridian, den, på hvilken i den sydlige hemisfære Londons antipoder befinder sig. Af de 80 dage, som Phileas Fogg kunne disponere over, havde han ganske vist nu anvendt de 52, og han havde ikke mere end 28 tilbage. Men man bør lægge mærke til, at om end vor gentleman kun var nået halvt frem, når man regnede efter meridianen, så havde han i virkeligheden tilbagelagt over to tredjedele af vejlængden. Hvilke bugter slog ikke vejen fra London til Aden, fra Aden til Bombay, fra Calcutta til Singapore og fra Singapore til Yokohama! Havde han uden afbrydelse fulgt den 50. breddegrad, der omtrent er Londons, ville afstanden ikke have været mere end omtrent 12.000 engelske mil, mens Phileas Fogg nu, som en følge af den måde, befordringsmidlerne gik på, var nødsaget til at rejse 26.000 engelske mil, af hvilke han den 23. november havde tilbagelagt 17.000, men nu var farten klar, og Fix fandtes ikke længere til at opstable hindringer.

Den 23. november følte Passepartout en stor glæde. Man mindes, at den egensindige fyr havde villet beholde londonertiden på sit familieur og troede, at klokken gik galt i alle de lande, han rejste igennem. Men den dag, den 23d. november, gik hans store ur, skønt det hverken var blevet stillet frem eller tilbage, aldeles nøjagtigt som kronometrene om bord.

At Passepartout triumferede, forstår sig af sig selv. Han havde megen lyst til at vide, hvad Fix ville have sagt, hvis han havde været med.

"Den kæltring, der remsede en lang historie op for mig om meridianer, om solen og om månen!" sagde Passepartout. "Jo

tak, hvis man vil høre på det slags folk, så kom ens ure såmænd til at gå kønt. Jeg var sikker nok på, at solen en skønne dag ville bekvemme sig til at rette sig efter mit ur!" ... Passepartout vidste ikke, at hvis skiven på hans ur havde været inddelt i 24 timer, ligesom de italienske, så ville han ikke have haft nogen grund til at triumfere, for viserne på hans ur ville da, når klokken om bord var ni om morgenen, have vist ni om aftenen, det vil sige klokken en og tyve efter midnat – en forskel, der er nøjagtig lige så stor, som den mellem London og den 180. meridian.

Men selv om Fix havde været i stand til at forklare denne rent fysiske virkning, ville dog Passepartout uden tvivl ikke have kunnet forstå den, for ikke at tale om, at han på ingen som helst måde ville have indrømmet, at sagen hang således sammen. Og for resten, hvis politiagenten havde vist sig om bord i dette øjeblik, er det rimeligt, at Passepartout, der efter historien i Hongkong just ikke nærede de venligste følelser for ham, ville have underholdt sig med ham angående et helt andet emne og på en helt anden måde.

Men hvor befandt Fix sig da i dette øjeblik?

Fix var virkelig om bord på "*General Grant*".

Da politiagenten kom til Yokohama, forlod han mr. Fogg, for han vidste, at han ville træffe sammen med ham i løbet af dagen, og begav sig straks til den engelske konsul. Dér fik han endelig ordren, der var fulgt efter ham lige fra Bombay og nu var 40 dage gammel, ordren, der var blevet ekspederet til ham fra Hongkong netop med damperen *Carnatic*, hvor man troede, han befandt sig. Man kan let slutte sig til opdagerens dårlige humør. Ordren nyttede nu til ingen ting. Mr. Fogg havde forladt

de engelske besiddelser, der behøvedes nu et udleveringsdokument for at kunne arrestere ham.

"Nå ja, ja," tænkte Fix, da han havde givet sin første vrede luft, "min ordre duer ikke her, men den bliver brugelig igen i England. Tyven synes at ville vende tilbage til sit fædreland og tror, at han har luret politiet. Godt, jeg skal følge ham lige dertil. Hvad pengene angår, så give Gud, at der må blive nogle tilbage! Men til rejsen, til kautionen, til bøder, til elefanten, til udgifter af alle slags har min mand allerede forødet mere end fem tusind pund! Jeg skal love for, at banken ikke bliver fed ved den affære!"

Da han havde fattet sin beslutning, gik han straks om bord på "*General Grant*". Han var der, da mr. Fogg og mrs. Aouda kom. Men til sin store overraskelse genkendte han Passepartout trods hans ejendommelige japanske udstyrelse. Han gik ned i sin kahyt og skjulte sig der for at undgå en forklaring, der kunne kompromittere det hele; på grund af det store antal passagerer gjorde han regning på ikke at blive bemærket af sin fjendtligtsindede ven, da han just samme dag kom til at stå ansigt til ansigt med ham.

Passepartout styrtede sig straks over Fix uden nogen forklaring og til stor fornøjelse for nogle amerikanere, der straks gjorde deres indsats på ham. Med sin stærke næve bearbejdede han politiagenten på en måde, så denne næppe så snart ville glemme det.

Det var, ligesom det trøstede ham, at han fik luft, og han blev derefter roligere. Fix rejste sig i en meget ynkelig forfatning, og, idet han kastede et blik på sin modstander, sagde han koldt:

"Er De så færdig?"

"Ja, for øjeblikket."

"Jeg har noget at sige Dem ..."

"Hvad behager?"

"Det er i Deres herres interesse ..."

Passepartout blev slået af politiagentens kulde; han fulgte ham, og de tog plads forude.

"De har behandlet mig meget ilde," sagde Fix. "Men jeg ventede mig det. Hør nu imidlertid, hvad jeg har at sige Dem. Lige til dette øjeblik har jeg været mr. Foggs fjende, men fra nu af står jeg på samme side som han."

"Nå endelig!" udbrød Passepartout. "De tvivler altså ikke længere om, at han er en hæderlig karakter?"

"Jo," svarede Fix koldt, "jeg tror vedblivende, at han er en kæltring ... men tys ... lad mig tale videre. Så længe mr. Fogg befandt sig på engelsk territorium, lå det i min interesse at holde ham tilbage, indtil en arrestationsordre nåede mig. Jeg har gjort alt muligt, for at det skulle lykkes mig. Jeg har sendt ham præsterne i Bombay på halsen, jeg har beruset Dem i Hongkong, jeg har skilt Dem fra Deres herre, jeg arrangerede det således, at han kom for sent til Yokohama-damperen ..."

Passepartout hørte på det alt sammen med knyttede næver.

"Nu," vedblev Fix, "synes Deres herre at ville vende tilbage til England. Godt, jeg skal følge ham dertil. Men herefter skal det være min opgave lige så ivrigt at fjerne alle hindringer på hans rejse, som jeg hidtil har søgt at skaffe dem til veje. De spørger mig hvorfor. Jo, ser De, min opgave er blevet en anden, fordi min interesse er blevet en hel anden. Jeg vil blot tilføje, at Deres interesse er den samme som min, for det er først i England, De

kan få at vide, om De er i tjeneste hos en forbryder eller hos en ærlig mand."

Passepartout havde meget opmærksomt lyttet til, hvad Fix havde sagt.

"Er vi altså nu venner?" spurgte Fix.

"Venner ikke," svarede Passepartout, "men allierede, ja, det er vi; men det siger jeg Dem: at første gang jeg opdager mindste spor af forræderi, så kvæler jeg Dem."

"Det er en aftale!" svarede politimanden roligt.

Elleve dage derefter, den tredje december, løb "*General Grant*" ind i San Franciscos havn.

Phileas Fogg havde ikke vundet men heller ikke tabt en eneste dag.

25. Et hurtigt blik på San Francisco og et *meeting* dér

Klokken var syv om morgenen, da Phileas Fogg, mrs. Aouda og Passepartout satte foden på det amerikanske fastland – hvis man tør give den flydende kaj, de gik fra borde på, dette navn. Disse flydende kajer, der hæver og sænker sig med ebbe og flod, letter betydeligt ladningen og losningen. Der ligger fartøjer af alle dimensioner fortøjet, dampere fra alle lande, samt disse dampbåde på flere etager, der går på Sacramento og dens bifloder. Der opstables her produkter for en handel som strækker sig til Mexico, Chile, Brasilien, Europa, Asien, samt til øerne i det stille ocean.

Passepartout, der var overordentlig glad over endelig at sætte foden på amerikansk grund, havde troet at burde iværksætte sin landgang med et djærvt spring. Men da han kom ned på flåden, hvis planker var rådne, var han lige ved at gå tværs igennem dem. Betydelig forskrækket over den måde, han første gang havde sat foden på det ny kontinent på, udstødte den brave fyr et forfærdeligt skrig, som skræmte en umådelig mængde pelikaner op, der er almindelige gæster på disse flydende kajer.

Så snart mr. Fogg var kommet i land, forhørte han sig om, når det første tog afgik til New York. Det var klokken seks om aftenen. Mr. Fogg havde således en hel dag til sin disposition i den californiske hovedstad. Han rekvirerede et køretøj til sig og

mrs. Aouda. Passepartout steg op på bukken, og vognen kørte for en betaling af tre dollars til *International Hotel*.

Fra den ophøjede plads, som Passepartout havde lagt beslag på, betragtede han med betydelig nysgerrighed den store amerikanske stad: Brede gader, lave huse i snorlige linjer, kirker og templer i angelsaksisk stil, umådelige dokker, varemagasiner så store som paladser, nogle af træ og andre af sten; på gaderne så han masser af vogne og omnibusser, på fortovene vrimlede det af amerikanere og europæere, men også af kinesere og hinduer – med et ord af mennesker, der udgjorde en befolkning på mere end 200.000 indvånere.

Passepartout var yderst forundret over, hvad han så. Her var altså den sagnrige stad fra 1849, banditternes, mordbrændernes og mordernes stad, hvor menneskenes udskud samlede sig for at skrabe guld til sig, og hvor man spillede om guldsand med revolveren i den ene hånd og kniven i den anden. Men den tid var forsvundet. San Francisco så nu fuldstændig ud som enhver anden handelsby. Rådhusets høje tårn, hvor nattevægteren befandt sig, beherskede hele ensemblet af gader og avenuer med de mellem dem liggende åbne pladser og tillige en kinesisk stad, der synes at være blevet indført fra det himmelske rige i en legetøjsæske. Der var ikke her længere rødskjorter og indianere med fjer på hovedet, men kun silkehatte og sorte frakker, der blev båret af gentlemen, som havde uhyre travlt. Langs adskillige gader strakte sig tæt ved hinanden prægtige butikker, i hvis vinduer produkter fra hele verden var opstillet.

Da Passepartout kom til *International Hotel*, forekom det ham, som om han endnu befandt sig i England. Stueetagen i hotellet optoges af en umådelig "bar", en slags buffet, der stod gratis

åben for enhver forbigående. Tørret kød, østerssuppe, biskuit og Chester-ost serveredes der, uden at konsumenten behøvede at åbne sin pung. Det var nok, når han betalte, hvad han drak, øl, portvin eller sherry, hvis han havde lyst til at forfriske sig med slige sager. Dette syntes Passepartout var aldeles på amerikansk. Hotellets restauration var komfortabel. Mr. Fogg og mrs. Aouda slog sig ned ved et bord og blev af kulsorte negre rigeligt betjent på lilleputtiske fade og tallerkener.

Efter frokosten begav Phileas Fogg sig, fulgt af mrs. Aouda, fra hotellet til det engelske konsulats kontor for at få sit pas visiteret. På fortovet mødte han sin tjener, der spurgte ham, om det ikke var klogest, før man tog med Pacific-banen, at købe nogle dusin revolvere. Passepartout havde hørt tale om sioux- og pawnee-indianere, der standse jernbanetog ligesom simple spanske tyve. Mr. Fogg svarede, at det var en fuldstændig unødvendig forholdsregel, men i øvrigt kunne Passepartout gøre, hvad han ville. Mr. Fogg begav sig nu til konsulatets lokale. Han havde dog ikke gået to hundrede skridt, før han "ved et rent tilfælde" mødte Fix. Politiagenten viste sig overordentlig overrasket. Hvad ville det sige! Mr. Fogg og han havde gjort rejsen sammen over oceanet, og de havde ikke truffet hinanden om bord? Men i ethvert tilfælde kunne Fix ikke andet end føle sig glad ved at gense en gentleman, som han havde at takke for så meget, og da hans forretninger kaldte ham tilbage til Europa, ville han anse det for en ære at turde fortsætte rejsen i et så behageligt selskab. Mr. Fogg svarede, at æren var på hans side, og Fix, der havde foresat sig ikke at tabe ham af syne, bad ham om tilladelse til at turde bese den interessante by San Francisco i hans selskab, en anmodning, der også blev bevilget.

Således gik da mrs. Aouda, Phileas Fogg og Fix op igennem gaderne. De befandt sig snart i Montgomery Street, hvor tilstrømningen af folk var umådelig. På fortovene, på gaden, mellem sporvognenes skinner vrimlede det, trods den uophørlige passage af omnibusser og vogne, af en utallig menneskemasse. Plakatmænd gik omkring mellem grupperne, flag og vimpler bølgede for vinden. Stærke råb hørtes fra alle kanter.

"Hurra for Kamerfield!"

"Hurra for Mandiboy!"

Det var et *meeting*, det antog i det mindste Fix, og han meddelte mr. Fogg sin formodning, idet han tilføjede:

"Vi gør måske bedst i ikke at blande os i denne menneskemængde; her vanker der kun stød og slag."

"Ja," svarede Phileas Fogg, "og selv om ørefigenerne er politiske, så er de dog altid ørefigener."

Fix troede, at han måtte le, da han hørte denne bemærkning. For at kunne se, uden at blive udsat for trængsel og deraf følgende ubehageligheder, tog mrs. Aouda, mr. Fogg og Fix plads på den øverste afsats af en trappe, som førte til en terrasse, neden for hvilken Montgomery Street lå.

Lige for dem, på den anden side af gaden, var der mellem et kuloplag og en petroleumssælgers magasin, under åben himmel opført en stor tribune, mod hvilken de forskellige strømninger af menneskemængden syntes at trænge sig.

Men hvad var grunden til dette *meeting*? Hvorfor blev det holdt? Phileas Fogg var aldeles uvidende om dette. Var der tale om at vælge en høj militær eller civil embedsmand, en guvernør eller et medlem af Kongressen? Man skulle tro det, at dømme

efter den overordentlige bevægelse, der havde bemægtiget sig hele byen.

På en gang opstod der et betydeligt røre blandt folkemassen. Alle rakte hænderne i vejret. Nogle var knyttet og syntes kun at hæve sig for straks igen at falde ned med kraft – unægtelig en højst energisk måde at motivere et votum på. Folkemassen bølgede heftigt frem og tilbage. Flagene blev svinget, forsvandt et øjeblik og viste sig så igen, men da aldeles sønderrevne. Hobens bølgeformede bevægelser forplantede sig helt hen til trappen, mens alle hovederne hævede og sænkede sig ligesom bølgerne på et pludselig af en stormbyge oprørt hav. Antallet af sorte hatte formindskedes betydeligt, og størstedelen af dem syntes at have mistet deres normale højde.

"Det er klart, at det er et *meeting*," sagde Fix, "og det spørgsmål, som har foranlediget det, må være af den allerstørste betydning. Jeg skulle ikke blive forundret, hvis der atter var tale om Alabamasagen, skønt den nu er arrangeret."

"Det er muligt," svarede Phileas Fogg tørt.

"I ethvert tilfælde," vedblev Fix, "har vi her to førere, som står mod hinanden, nemlig *the honourable* Kamerfield og *the honourable* Mandiboy."

Mrs. Aouda støttede sig på Phileas Foggs arm og betragtede forundret denne larmende scene, og Fix spurgte just en af sine naboer, om hvad der således havde alarmeret folket, da en anden større bevægelse opstod. Hurraråbene, fulgt af skældsord, fordobledes. Flagstængerne forandredes til angrebsvåben. Fra vogne og omnibusser, som man havde standset, regnede det ned med slag. Til våben og projektiler tog man, hvad der var nærmest for hånden: sko og støvler beskrev

lange buer i luften, og det syntes endog, som om nogle revolvere blandede deres nationale torden i mængdens råb.

Folkemassen nærmede sig trappen, og de nederste trin blev straks fyldt. Det ene parti var øjensynlig blevet slået tilbage, uden at de, der var tilskuere, kunne bestemme, om fordelen blev på Mandiboys eller på Kamerfields side.

"Jeg tror, det er bedst, at vi trækker os tilbage," sagde Fix, der nødig ville udsætte sin tyv for at blive såret og derved forsinket i sin rejse. "For hvis gamle England kommer på tapetet her, og man får at vide, hvem vi er, var man måske i stand til ikke at tage synderlig venligt imod os."

"Å, en engelsk borger ..." svarede Phileas Fogg.

Men gentleman'en blev ikke færdig med, hvad han agtede at sige. Bag ham på terrassen hørtes der pludselig en forfærdelig brølen; man skreg Hurra! Hip! Hip! for Mandiboy. Det var en skare vælgere, der rykkede frem til hans undsætning og tog Kamerfields tilhængere i flanken. Mr. Fogg, mrs. Aouda og Fix befandt sig således i en dobbelt ild. Det var for sent til at slippe bort. Denne strøm af mennesker, der var bevæbnet med tykke stokke, hvoraf mange havde bly i enden, syntes fuldstændig uimodståelig. Phileas Fogg og Fix blev under deres anstrengelser for at beskytte den unge dame, svært klemt og ilde medtaget. Mr. Fogg, der var lige så flegmatisk som altid, ville forsvare sig med de naturlige våben, som naturen har sat på enden af enhver englænders arm, men det var til ingen nytte. En stor fyr med bukkeskæg, og som syntes at være chef for banden, løftede sin stærke næve over mr. Fogg, og han ville sikkert have behandlet denne gentleman ilde, hvis ikke Fix i sin hengivenhed havde taget imod slaget. En dygtig knude

svulmede snart op under politimandens silkehat, der var blevet flad som en pandekage.

"Yankee!" udbrød mr. Fogg, idet han udslyngede et blik af den dybeste foragt mod sin modstander.

"English!" svarede den anden.

"Vi træffes igen!"

"Når De behager."

"Deres navn?"

"Phileas Fogg. Og Deres?"

"Oberst Stamp Proctor."

Folkestrømmen passerede nu forbi. Fix var blevet revet omkuld og rejste sig igen med sønderrevne klæder, men dog uden alvorlige skrammer. Hans overfrakke var blevet revet i to ulige store stykker, og hans benklæder lignede dem, som visse indianere benytter, efter at de dog først – så byder moden hos dem – har skåret bagdelen bort.

Men mrs. Aouda var heldigvis blevet skånet, og det næveslag, som var blevet tildelt Fix, var den eneste virkelige blessur, som vore tre rejsende havde modtaget.

"Tak!" sagde mr. Fogg til politiagenten, da de var kommet ud af trængslen.

"Der er intet at takke for. Men følg med mig."

"Hvorhen?"

"Til et magasin for færdigsyede klæder."

Et besøg i et sådant magasin var virkelig højst påtrængende. Phileas Foggs og Fix's klæder var i pjalter, ganske som om de to herrer egenhændigt havde kæmpet for Kamerfield og Mandiboy.

En time senere var de begge elegant påklædte igen og vendte tilbage til *International Hotel*.

Passepartout ventede på sin herre, bevæbnet med et halvt dusin revolvere med kolbebajonet. Da han opdagede Fix i selskab med mr. Fogg, formørkedes hans pande, men efter at mrs. Aouda med nogle ord havde berettet, hvad der havde tildraget sig, opklaredes atter hans træk: Fix var åbenbart ikke længere nogen fjende, men en allieret. Han holdt sit ord.

Efter at man havde spist til middag, kørte en vogn frem, der skulle bringe de rejsende og deres tøj til banegården. Da man skulle stige op i vognen, sagde mr. Fogg til Fix:

"De har vel ikke set noget til oberst Proctor?"

"Nej," svarede Fix.

"Godt, så rejser jeg tilbage til Amerika og søger ham op," sagde Phileas Fogg koldt. "Det sømmer sig ikke for en engelsk borger at lade sig behandle på den måde."

Politiagenten smilede, men svarede ingenting. Som man ser, hørte mr. Fogg til den slags englændere, der, skønt de ikke tåler dueller hjemme hos sig selv, gerne slås i udlandet, når der er tale om at opretholde nationens hæder.

Klokken kvart i seks ankom de rejsende til banegården, og toget var klart til at afgå.

Da mr. Fogg skulle stige ind i kupeen, spurgte han en jernbanebetjent:

"Sig mig, min ven, der har jo fundet excesser sted i San Francisco i dag, ikke sandt?"

"Nej, der har været et *meeting*, ikke andet," svarede betjenten.

"Men det forekommer mig dog, at jeg lagde mærke til en stor bevægelse i gaderne."

"Sagen drejede sig ganske simpelt om et *meeting* i anledning af et valg."

"Så var det vel en general *en chef*, man skulle vælge?" spurgte mr. Fogg.

"Nej, der skulle vælges – en fredsdommer."

Efter denne underretning steg Phileas Fogg ind i kupeen, og toget bruste afsted.

26. Iltoget på Pacific-banen

"*Ocean to ocean*" siger amerikanerne, og dermed mener de den store stambane, som går tværs igennem de forenede stater i hele deres udstrækning. Men i virkeligheden deler "*Pacific Railroad*" sig i to særskilte dele: "*Central Pacific*", mellem San Francisco og Ogden, og "*Union Pacific*", mellem Ogden og Omaha. Der mødes her fem forskellige linjer, som sætter Omaha i nær forbindelse med New York.

New York og San Francisco er således nu uden afbrydelse forbundet ved et bælte af jern, der har en længde af ikke mindre end 3786 engelske mil. Mellem Omaha og det stille ocean går jernbanen gennem et land, der endnu er beboet af indianere og vilde dyr – det vidtstrakte territorium, som mormonerne begyndte at kolonisere omtrent 1845, efter at de var blevet jaget ud af Illinois.

Tidligere tilbagelagde man under meget gunstige forhold vejen mellem New York og San Francisco på seks måneder; nu bruges der kun syv dage til det.

Det var år 1862, at, til trods for modstand fra de deputerede fra Syden, der ville have linjen trukket sydligere, jernvejens afstikning blev fuldendt mellem den 41. og 42. breddegrad. Præsident Lincoln bestemte selv knudepunktet for linjerne ved staden Omaha i Nebraska. Arbejderne blev straks påbegyndt og fuldførtes med amerikansk aktivitet, der hverken er formalistisk eller bureaukratisk. Hurtigheden i arbejdets udførelse indvirkede ikke i mindste måde skadeligt på dets

kvalitet. På prærien avancerede man halvanden engelske mil om dagen.

Et lokomotiv rullede på de skinner, som var blevet lagt dagen forud, og bragte nye efterhånden som de behøvedes, og således gik det dag efter dag.

Pacific-banen udsender flere sidebaner til staterne Kansas, Iowa, Colorado og Oregon. Når banen har forladt Omaha, går den langs den venstre bred af Platte River lige til mundingen af den nordlige gren, følger derefter den sydlige gren, går gennem Laramies territorium og Wahsatch-bjergene, drejer omkring Saltsøen, kommer til Saltsøstaden, mormonernes hovedstad, går ind i Tuilladalen, strækker sig gennem den amerikanske ørken, Cedar- og Humboldt-bjergene, følger Humboldt-floden og Sierra Nevada og går så ned gennem Sacramento lige til det stille ocean, uden at hældningen noget sted overskrider 112 fod på tusinde, selv ved overstigningen af Klippebjergene.

Således var denne lange jernåre, som toget passerede på syv dage, og ved hjælp af hvilken Phileas Fogg – det håbede han i det mindste – den 11. december skulle kunne være i New York, for derfra at følge med paketdampskibet til Liverpool.

Den waggon, Phileas Fogg havde plads i, var en slags lang omnibus. I waggonens indre fandtes der ikke afdelinger; der stod to rækker sofaer på hver side, og mellem dem var en gang, der førte til toiletværelser og andre kabinetter, som enhver waggon er forsynet med. Alle togets waggoner stod i forbindelse med hinanden ved gangbrætter, og de rejsende kunne således gå fra den ene ende af toget til den anden. Det gjorde konduktøren, det gjorde bog- og avissælgerne, når de

bød deres artikler ud, og det gjorde de, som solgte likører, madvarer og cigarer, og de savnede slet ikke kunder.

De rejsende var kørt fra stationen Oakland klokken seks om aftenen. Det var allerede nat, en kold, mørk nat med himlen dækket af skyer, som truede med at opløse sig i sne. Toget gik ikke med nogen overvættes stor hurtighed. Når opholdene regnedes med, havde det en fart af 20 engelske mil i timen, en fart, som dog var så stor, at man kunne passere gennem Unionen på den reglementerede tid.

Man talte ikke meget i waggonen, og søvnen begyndte også at overvælde passagererne. Passepartout sad ved siden af politiagenten, men han talte ikke med ham. Efter de seneste tildragelser var forholdet mellem dem blevet betydelig kølnet. Ingen sympati, ingen fortrolighed mere! Fix havde ikke forandret sin måde at være på, men Passepartout derimod holdt sig meget i afstand, beredt til, ved den mindste mistanke, at gøre det af med sin forhenværende ven.

En time efter togets afgang begyndte det at sne, men dog heldigvis ikke så stærkt, at togets gang forsinkedes. Gennem waggonvinduet kunne man ikke se andet end en umådelig hvid flade, mod hvilken lokomotivets hvirvlende damp aftegnede sig gråagtig.

Klokken otte trådte en steward ind i waggonen og tilkendegav for passagererne, at det nu var sengetid.

Waggonen var en såkaldt "*sleepingcar*", der på nogle minutter kunne forandres til soveværelse. Sofaerne blev ligesom på dampskibe forvandlet til køjer, og efter nogle øjeblikkes forløb havde hver passager en komfortabel seng til sin disposition, der oven i købet ved tykke gardiner var beskyttet mod alle

generende blikke. Lagnerne var blændende hvide og hovedpuderne bløde. Man behøvede kun at lægge sig hen, så faldt man straks i søvn, og det gjorde også alle, som om de befandt sig i en bekvem kahyt på et dampskib, og imens gik toget for fuld damp gennem staten Californien.

I den del af territoriet der strækker sig mellem San Francisco og Sacramento, er terrænet ikke meget kuperet. Denne del af jernvejen, der kaldes "Central Pacific Road", har Sacramento til første udgangspunkt og går mod øst, til den møder den bane, som udgår fra Omaha. Fra San Francisco til Californiens hovedstad går linjen lige mod nordøst, idet den følger langs American River, der falder ud i San Pablo-bugten.

De 80 engelske mil, der ligger mellem de to vigtige byer, passeredes på tre timer, og klokken ni ankom passagererne til Sacramento, mens de lå i den dybeste søvn. De så således intet af den betydelige by, der er sædet for Californiens lovgivende magt, hverken dens smukke kajer eller dens brede gader, hverken dens strålende hoteller eller dens *squares* eller dens kirker. Da toget afgik fra Sacramento, bruste det, efter at have passeret stationerne Roclin, Auburn og Colfax, ind i Sierra Nevada. Klokken var syv om morgenen, da stationen Cisco passeredes. En time derefter var soveværelserne atter forvandlet til almindelige waggoner, og passagererne kunne gennem vinduerne betragte forskellige af det bjergfulde landskabs maleriske punkter. Banen fulgte Sierra Nevadas luner; snart gik toget tæt til bjergets sider, snart rullede det hen over stejle afgrunde og undgik de skarpe vinkler ved dristige buer, snart kastede det sig ind i trange pas, som man skulle tro ikke havde nogen udgang. Lokomotivets store lygter udsendte

et blegt skin, der spredte sig et godt stykke ud, dets hvislen blandede sig med larmen fra vandfaldene, og dets sorte røg hvirvlede op til de høje graners top.

Få eller ingen broer forekom på vejen. Jernbanen holdt sig i reglen ind til bjergene uden at gøre vold på naturen.

Henimod klokken ni om aftenen gik trænet gennem Carson-dalen i staten Nevada, stadig følgende den nordøstlige retning. Ved middagstid forlod det Reno, hvor der havde været tyve minutters ophold, for at passagererne kunne indtage frokost.

Fra dette punkt fulgte banen Humboldt river, gik en kort stund mod nord, drejede derpå af mod øst og forlod så ikke flodens løb, før den kom til "Humboldt Ranges", hvis kilder er beliggende yderst mod øst i staten Nevada.

Efter at have spist frokost indtog Phileas Fogg, mrs. Aouda og deres rejsekammerater atter deres plads i vognen. Phileas Fogg, mrs. Aouda, Fix og Passepartout sad meget bekvemt og betragtede de landskabsudsigter, der passerede forbi dem: Umådelige træer, bjerge, som aftegnede sig mod horisonten, vældige fosse, der skummede og bruste. Af og til sås en stor hjord af bisonokser, der havde samlet sig langt borte og så ud som en bevægelig palisade. De umådelige arméer af disse brølende dyr danner hyppigt en uovervindelig hindring for banetogene. Man kan ofte se flere tusinde af disse dyr i flere timer gå over banen i tætte rækker efter hinanden, og lokomotiverne må da standse, til banen bliver fri igen.

Dette indtraf just ved denne lejlighed. Klokken tre om eftermiddagen spærredes banen af en hjord på ti til tolv tusind dyr. Efter at lokomotivet havde mindsket sin fart noget, forsøgte det at løbe sin "plov" ind i flanken på den umådelige

kolonne, men måtte standse for den uigennemtrængelige masse.

Man så disse bisonokser, – disse buffaloer, som amerikanerne urigtigt kalder dem – marchere ganske roligt og undertiden udstøde forfærdelige brøl. Deres krop er meget større end de europæiske oksers, deres ben og hale korte, deres manke betydeligt fremspringende og dannende en muskuløs pukkel, hornene vidt fjernet fra hinanden, hovedet, halsen og skulderen dækket af lange, nedhængende hår. Der kunne ikke være tale om at forhindre deres vandring. Når bisonokserne har indtaget en vis retning, kan intet formå dem til at vige bort fra den igen. Det er brusende ebbe af levende kød, som ingen dæmning formår at standse. Passagererne stod ude på gangbroerne og betragtede det besynderlige skuespil. Men den, som man skulle tro var mest interesseret i det af alle, mr. Fogg, han sad ganske roligt på sin plads og ventede filosofisk på, at det skulle behage bøflerne at gøre passagen fri. Passepartout var rasende over den forsinkelse, som forårsagedes af denne umådelige samling okser. Han havde stor lyst til at affyre hele sit arsenal af revolvere på dem.

"Jo, det er et pænt land!" udbrød han. "Simple okser, der standser banetogene og marcherer frem i højtidelig procession uden at skynde sig den mindste smule, ganske som om de slet ikke hindrede folk i at komme frem. *Pardieu!* Jeg kunne have lyst til at vide, om mr. Fogg også har forudberegnet denne okseprocession i sit rejseprogram. Og så lokomotivføreren, der ikke vover at lade sin maskine fare tværs igennem disse kreaturer!"

Lokomotivføreren havde aldeles ikke forsøgt at kuldkaste den hindring, der stillede sig i vejen for toget, og det havde han gjort meget fornuftigt i. Uden tvivl ville de nærmeste bøfler være blevet knust under lokomotivets plov, men hvor stor kraft end lokomotivet havde, ville det dog straks være blevet standset og kommet ud af skinnerne, og så havde toget siddet net i det.

Det bedste var altså tålmodigt at vente; man kunne jo indhente den tabte tid ved at påskynde togets fart. Bisonoksernes defilering varede imidlertid stive tre timer, og vejen blev ikke fri, før natten brød frem. Da marcherede hjordens sidste rækker over skinnerne, mens de første allerede forsvandt ude i den sydlige horisont. Klokken var otte, da toget passerede Humboldt Ranges, og halv ti, da det kom ind på Utah-territoriet, den store Saltsøs region, mormonernes forunderlige land.

27. Passepartout får en lektion i mormonernes historie, mens man kører tyve engelske mil i timen

Natten mellem den femte og sjette december fo'r toget mod sydøst over en strækning af omtrent halvtreds engelske mil, derpå kørte det lige så langt mod nordøst og nærmede sig den store Saltsø.

Passepartout gik omtrent klokken ni om morgenen ud på gangbroen for at trække frisk luft. Vejret var koldt og himlen gråagtig, men det sneede ikke. Solens skive så i tykningen ud som en umådelig guldplade, og Passepartout sad just og regnede ud, hvad den kunne være værd i pund sterling, da han forstyrredes i denne unyttige beskæftigelse ved at opdage en person, der så meget forunderlig ud.

Denne person, der var kommet på ved stationen Elko, var en høj, mørkladen fyr med sorte moustacher, klædt i sorte strømper, sort hat, sort vest, sorte benklæder, hvidt halstørklæde og hundeskindshandsker. Det var klart, at han var præst. Han spadserede fra den ene ende af trænet til den anden, og på døren til hver waggon fæstede han med mundlim en beskrevet lap papir.

Passepartout nærmede sig en af disse lapper og læste, at den ærværdige "ældste" William Hitch, mormonsk missionær, agtede at benytte sig af sin nærværelse på toget nummer otte og

fyrre for fra klokken elleve til tolv i waggonen nummer 117 at holde et foredrag over mormonismen, til hvilket han indbød alle gentlemen, der havde lyst til at få nærmere oplysninger om hemmelighederne i den religion, de sidste dages hellige bekender sig til.

"Ja, jeg må være med," sagde Passepartout, som angående mormonismen ikke vidste mere, end at flerkoneriet udgjorde grundvolden for det mormonske samfund. – Nyheden om mødet udbredte sig hurtigt mellem passagererne på toget, der befordrede omtrent hundrede rejsende. Af dette antal havde vel tredive, lokket af det lovende foredrag, klokken elleve optaget sofaerne i waggon nummer 117. Passepartout figurerede forrest mellem tilhørerne. Hverken hans herre eller Fix havde haft lyst til at gæste waggonen.

Til bestemt tid trådte William Hitch ind, og i en heftig tone, ligesom han var blevet modsagt, udbrød han:

"Jeg siger Dem, mine herrer, at Joe Smith var en martyr, og at hans broder Hiram var en martyr, og at unionsregeringens forfølgelse mod profeterne også vil gøre Brigham Young til martyr. Hvem vover at påstå det modsatte?"

Der var ingen, som vovede at modsige missionæren, hvis eksaltation kontrasterede stærkt mod hans af naturen rolige ansigtstræk. Men uden tvivl måtte man forklare hans heftighed af det faktum, at mormonismen virkelig var udsat for svære prøvelser. Unionsregeringen har lagt tunge bånd på disse fanatikere; regeringen har gjort sig til herre i Utah og strengt underkastet territoriet Unionens love, efter at have fængslet Brigham Young og sat ham under tiltale for oprør og flerkoneri. Efter denne tid har imidlertid profetens disciple fordoblet deres

anstrengelser og, ventende på, at handlingens time skal komme, er de i tale og i skrift trådte op mod Kongressens fordringer.

Som man ser, søgte William Hitch at skaffe sig proselytter selv på jernbanen.

Og han fortalte da, idet han understøttede sin tale ved at hæve og sænke stemmen og ved at gestikulere vildt, mormonismens historie lige fra dens tidligste tid: "Hvorledes i Israel en mormonprofet af Josefs stamme offentliggjorde den nye religions årbøger og testamenterede dem til sin søn Morom; hvorledes efter seklers forløb en oversættelse af dette kostbare værk, skrevet med ægyptiske bogstaver, blev tilvejebragt af Josef Smith *junior*, farmer i staten Vermont, der optrådte som profet 1825; hvorledes endelig et sendebud fra Himlen åbenbarede sig for ham i en brændende skov og overleverede ham nogle med hellig skrift beskrevne bronzetavler."

I dette øjeblik fjernede nogle af tilhørerne sig, der ikke havde interesse af missionærens historiske tilbageblik; men William Hitch fortsatte og berettede "hvorledes Smith *junior* sammen med sin fader, sine to brødre og nogle disciple grundlagde den religion, som de sidste dages hellige bekender sig til – en religion, som var blevet adopteret ikke blot i Amerika men også i England, Skandinavien og Tyskland, og som mellem sine tilhængere tæller ikke blot arbejdere, men også folk af alle andre stænder; hvorledes en koloni grundlagdes i Ohio; hvorledes en kirke var blevet opført for en sum af 200.000 dollars og en stad opbygget i Kirkland; hvorledes Smith blev en driftig bankier og af en foreviser af mumier tilkøbte sig en papyrusrulle, der

indeholdt en beretning, skrevet af Abraham og andre berømte ægyptere."

Da dette foredrag syntes at trække i langdrag, fortyndedes tilhørernes rækker lidt efter lidt, så at der til sidst næppe var tyve personer tilbage.

Men vor "ældste" bekymrede sig aldeles ikke om det fortyndede antal tilhørere, men berettede med udførlige detaljer: "hvorledes Joe Smith spillede bankerot i 1837; hvorledes hans ruinerede kreditorer smurte ham i tjære og rullede ham i fjer; hvorledes han nogle år derefter, mere æret og agtet end nogensinde, dukkede op i Independence i Missouri og blev styrende chef i en blomstrende forsamling, der talte ikke mindre end tre tusinde disciple, og hvorledes han derpå, forfulgt af hedningenes had, måtte flygte til det amerikanske Vesten."

Ti tilhørere sad endnu tilbage, og mellem dem den skikkelige Passepartout, der var lutter øre. Han fik endvidere at vide: "hvorledes efter mange forfølgelser Smith optrådte i Illinois og år 1839 grundlagde Nauvoo La Belle, hvis befolkning voksede til 25.000 sjæle; hvorledes Smith blev *mayor*, overdommer og general *en chef*; hvorledes han 1843 optrådte som kandidat til præsidentposten i de forenede stater, og endelig, hvorledes han lokkedes i baghold i Carthago, blev kastet i fængsel og myrdet af en bande maskerede personer."

I dette øjeblik var Passepartout aldeles ene i waggonen, men den "ældste" fæstede øjnene stift på ham, fortsatte sin beretning og oplyste ham om, at to år efter Smiths mord forlod hans efterfølger, den af Gud inspirerede profet, Brigham Young, Nauvoo og nedsatte sig ved Saltsøens bredder, og at, i dette

beundringsværdige territorium, i dette frugtbare land, omkring den vej, som går gennem Utah, og ad hvilken udvandrerne begiver sig til Californien, den nye koloni her voksede aldeles enormt, takket være mormonismens grundsætninger om flerkoneriet.

"Se, det er derfor," tilføjede William Hitch, "at Kongressen er så misundelig på os, det er derfor, Unionens soldater har hærget og nedtrådt Utahs marker, det er derfor vor chef, profeten Brigham Young, mod al retfærdighed er blevet fængslet! Skulle vi bukke under for overmagten? Aldrig! Selv forjagede fra Vermont, fra Illinois, fra Ohio, fra Missouri, fra Utah, skal vi dog nok finde et eller andet uafhængigt territorium, hvor vi kan opslå vore telte. Og De, min tro ven," tilføjede den "ældste", idet han atter fæstede sit skarpe blik på sin eneste tilhører, "vil De opslå Deres bolig under vor fanes skygge?"

"Nej," svarede Passepartout tappert, idet han nu også marcherede afsted og lod den af Djævelen besatte prædikant ene tilbage i ørkenen.

Under dette foredrag havde toget skudt en god fart, og omtrent klokken halv et havde det nået den nordvestlige del af det store indhav, der også bærer navnet "det døde hav", og hvor en amerikansk Jordan løber ud. Den beundringsværdige sø, omgivet med vilde, stejle klipper, der er overtrukket med hvidt salt, havde før en betydeligt større overflade, men i tidernes løb har dens bredder lidt efter lidt hævet sig, og overfladen er blevet mindre.

Saltsøen, der er omtrent 60 engelske mil lang og 35 engelske mil bred, ligger i en højde af 3800 fod over havet. Skønt meget

forskellig fra Asphaltite-søen Note 4), der ligger 1200 fod lavere, er dens saltholdighed betydelig, og fisk kan ikke leve i dens vande; når de føres ind i den af Jordan, Weber og andre små vandløb, dør de snart; men det er derimod ikke sandt, at vandets tæthed er så stor, at et menneske ikke kan svømme i det.

Egnen rundt omkring søen var ordentlig godt dyrket, for mormonerne forstår sig udmærket på agerbrugsarbejder; lader og skur for husdyrene, vidtstrakte majsmarker, frodige enge, over alt hække af vilde roser, akacier og euforbier – således så marken ud – om seks måneder, men nu var den overdækket med et tyndt lag sne.

Klokken to steg passagererne ud ved stationen Ogden. Toget skulle ikke fortsætte rejsen før klokken seks, så at mr. Fogg, mrs. Aouda og deres to ledsagere havde tid til at tage med en lille sidebane, der går til den hellige stad, og aflægge den en kort visit. To timer var tilstrækkelig til at bese denne by, der er aldeles amerikansk, og som sådan bygget efter den for alle byer i Unionen vedtagne regel: store skakfelter med lange, kolde linjer og med "rette vinklers sørgelige tristhed," for at bruge Victor Hugos ord. Grundlæggeren af den hellige stad kunne ikke emancipere sig fra den trang til symmetri, der udmærker angelsakserne.

Klokken tre promenerede de rejsende i byen, der er opført mellem det lille vandløb Jordan og den første begyndelse til Wahsatch-bjergene. Man så kun meget få kirker; af monumentale bygninger lagde man mærke til profetens hus, *the court house* og arsenalet, endvidere huse af blåagtig tegl med verandaer og gallerier, omgivet af haver, der var indhegnede

med akacier, palmer og johannesbrødtræer. En mur af ler og kiselsten, opført år 1853, omgav byen. I den fornemste gade, hvor også de største butikker var, sås nogle hoteller, prydet med flag, blandt andre *Salt Lake House*.

Mr. Fogg og hans ledsagere syntes ikke, at byen havde et synderlig stort antal indbyggere. Gaderne var næsten øde, med undtagelse af den, som førte til templet, som de ikke kom til, før de havde passeret gennem flere kvarterer, der var omgivet af palisader. Kvinderne var meget talrige, noget, der let forklares af de mormonske familiers sammensætning. Man må imidlertid ikke tro, at alle mormoner lever i flerkoneri. Man har sin frie vilje, men det bør bemærkes, at det er medborgerinderne i Utah, der især har travlt med at blive gift, for ifølge landets religion giver den mormonske himmel ikke de ugifte kvinder del i sin skønhed. Disse stakkels væsener så ikke meget lykkelige og fornøjede ud. Nogle af dem, uden tvivl de rigeste, bar en lille, åben jaket af sort silke og et fordringsløst sjal. De andre var klædt i indisk bomuldstøj.

Passepartout betragtede i sin egenskab af ungkarl ikke uden en vis skræk disse mormonkvinder, der var bestemt til, flere på engang, at skabe en eneste mormons lykke. På grund af hans gode forstand var det især manden, han beklagede. Det syntes ham forfærdeligt at have så mange kvinder på en gang at føre gennem denne verdens jammerdal, at føre dem således skarevis lige ind i det mormonske paradis, måske oven i købet med udsigt til at beholde dem der for evigt i selskab med den ærværdige Smith, selve hovedprydelsen i dette vellystens hjem. Det var aldeles afgjort, at han ikke følte nogen lyst til at slå sig ned her, men for resten syntes han – skønt det jo kan være, han

tog fejl – at medborgerinderne i Saltsøstaden kastede blikke på ham, der kunne være foruroligende nok.

Heldigvis blev hans ophold i de helliges stad ikke langt. Nogle minutter før fire var de rejsende samlet på banegården og indtog deres pladser i kupéen.

Dampfløjten lød, men just som lokomotivet var begyndt at løbe frem på skinnerne og stod i begreb med at tage fart, hørte man nogen råbe: "Stands, stands!"

Det er imidlertid ikke let at standse et tog, der er kommet i gang. Den gentleman, som råbte det, var øjensynlig en mormon, der var kommet for sent. Han løb så han var nær ved at miste vejret. Heldigvis for ham havde banegården ingen stakitter eller rækværk, hvorfor han også uden videre kastede sig ind på banen, hoppede op på den sidste vogn og endelig sank halvt bevidstløs om på en sofa i waggonen.

Passepartout, der med deltagelse havde fulgt disse gymnastiske øvelser, betragtede nøje den herre, der var kommet for sent, og hans interesse voksede, da han fik at vide, at det var en medborger i Utah, der havde taget flugten efter en mindre behagelig huslig scene.

Da mormonen atter var kommet til sig selv, dristede Passepartout sig til høfligt at fremsætte det spørgsmål, hvor mange koner han havde, for af den måde, hvorpå han var kommet løbende, troede Passepartout at kunne slutte, at han havde mindst tyve.

"En eneste," svarede mormonen og strakte fortvivlet armene mod himlen, "en eneste, men det er mere end nok."

28. Det lykkes ikke Passepartout at skaffe fornuftens ord indgang

Da toget forlod den store saltsø og stationen Ogden, gik det i en hel time mod nord lige til Weberfloden og havde således tilbagelagt 900 engelske mil, siden det forlod San Francisco. Fra det nævnte punkt tog det en vestlig retning gennem Wahsatch-bjergenes kuperede terræn. Denne del af territoriet, det vil sige mellem de nævnte bjerge og Klippebjergene, har forvoldt de amerikanske ingeniører overordentlig store vanskeligheder. På denne strækning har også unionsregeringens tilskud beløbet sig til 88.000 dollars pr. engelsk mil, mens tilskuddet kun udgjorde 16.000 dollars for jævn flade; men ingeniørerne har ikke, som tidligere sagt, begået vold mod naturen, de har kun brugt list, idet de har omgået vanskelighederne, og for at komme til Great Basin har de under hele den strækning, som jernbanen optager, kun konstrueret en eneste tunnel på 14.000 fods længde.

Det var just ved Saltsøen, at jernbanens højeste punkt var beliggende. Fra dette punkt beskrev den en vidtstrakt bue, sænkede sig mod Bitter Creeks floddal, for derpå at stige op til det punkt, der ligger midt mellem Atlanterhavet og det stille ocean. Floderne var meget talrige i denne bjergfulde egn. Man måtte på træbroer passere Muddy, Green og andre floder. Passepartout, der var blevet uroligere, alt efter som han

nærmede sig målet, ønskede levende, at de var ude af dette land, der var så vanskeligt at befare. Han frygtede for forsinkelser, han var bange for, at der skulle tilstøde et eller andet ulykkestilfælde, og hans utålmodighed kontrasterede stærkt mod hans herres urokkelige ro. Fix tog sagen som en filosof, han vidste jo, at hans bytte foreløbig ikke kunne slippe ham ud af hænderne.

Klokken ti om aftenen standsede toget ved stationen Fort Bridger, som det efter et kort ophold igen forlod, og tyve mil længere gik det ind i staten Wyoming – tidligere Dakota – og fulgte hele Bitter Creeks floddal, hvorfra en del af de vande strømmer, der danner Colorados bifloder.

Dagen derefter, den syvende december, var der et kvarters ophold ved stationen Green River. Der var om natten faldet stærk sne, men da den var blandet med regn, kunne den ikke opholde toget i dets gang. Det dårlige vejr foruroligede imidlertid Passepartout, for hvis sneen tiltog, ville vognene komme til at sidde fast og rejsens heldige udfald blive sat på spil.

"Men," sagde han, "hvor kan min herre også falde på at rejse om vinteren? Hvorfor har han ikke ventet til den gode tid af året, så havde hans udsigter været langt bedre."

I dette øjeblik, da den skikkelige fyr ikke sysselsatte sig med andet end himlens udseende og temperaturens dalen, var mrs. Aouda opfyldt af en levende uro, der fremkaldtes af en helt anden grund.

Nogle af de rejsende var steget ud af waggonerne, og mens de ventede på, at toget atter skulle sætte sig i gang, promenerede de på platformen ved Green River. Gennem

vinduet genkendte den unge dame mellem dem oberst Stamp Proctor, amerikaneren, der under *meeting*-et i San Francisco havde opført sig så uforskammet mod Phileas Fogg. Mrs. Aouda, der ville undgå at blive set, lænede sig tilbage i waggonen.

Denne omstændighed foruroligede den unge dame meget stærkt. Hun havde knyttet sig til denne mand, der, hvor køligt det end skete, hver dag gav hende nye beviser på sin hengivenhed. Hun fattede uden tvivl endnu ikke hele dybden af den følelse, som hendes redningsmand indgød hende, og hun gav den endnu kun navn af taknemmelighed, men hende uafvidende var det mere end taknemmelighed. Derfor blev hun også meget beklemt om hjertet, da hun genkendte den rå karl, som mr. Fogg tidligt eller sent ville affordre forklaring over hans handlemåde. Det var øjensynlig kun tilfældet, der havde føjet det således, at oberst Proctor var med på dette tog, men han var der, og det var aldeles nødvendigt at forebygge, at Phileas Fogg fik øje på sin modstander.

Da toget skulle sættes i gang igen, benyttede mrs. Aouda sig af et øjeblik, da mr. Fogg slumrede ind, til at gøre Fix og Passepartout bekendt med situationen.

"Nå, så denne Proctor er med på toget!" sagde Fix. "Vær De kun rolig, mrs., før han får noget at gøre med mr. Fogg, skal han få at gøre med mig. Jeg skulle mene, at det var mig, der ved den pågældende lejlighed modtog de mest følelige fornærmelser."

"Ja," sagde Passepartout, "og jeg skal også tage ham under behandling, om han så var oberst nok så mange gange!"

"Mr. Fix," svarede mrs. Aouda; "mr. Fogg vil ikke overlade til nogen at hævne sig. Han agter at vende tilbage til Amerika, har han sagt, for at opsøge fornærmeren. Hvis han nu får oberst Proctor at se, så kan vi ikke forhindre en duel, der kan fremkalde et sørgeligt resultat. Han må derfor under ingen betingelser se ham."

"De har fuldkommen ret," svarede Fix, "en duel kan forstyrre det hele. Hvad enten mr. Fogg sejrer eller bliver besejret, vil han blive opholdt."

"Ja," tilføjede Passepartout, "det ville være det samme som at give herrerne i Reformklubben spillet i hænderne. Om fire dage er vi i New York! Hvis min herre i disse fire dage ikke forlader waggonen, tør man håbe, at skæbnen ikke vil stille ham ansigt til ansigt med den fordømte amerikaner, som jeg ønsker lige lukt ind i Helvede."

Samtalen blev afbrudt. Mr. Fogg var vågnet og betragtede landskabet gennem vognruden, som den våde sne piskede imod. En stund derefter spurgte Passepartout politiagenten, uden at hans herre eller mrs. Aouda hørte det:

"Er det virkeligt sandt, at De ville slås for ham?"

"Jeg vil gøre alt, for at han kan komme levende til Europa!" svarede Fix i en tone, som antydede en ubøjelig vilje.

Passepartout følte ligesom en kuldegysning fare gennem sit legeme, men hans overbevisning angående hans herre blev urokket den samme som tidligere.

Men hvorledes skulle man nu bære sig ad med at holde mr. Fogg tilbage i kupéen for at forhindre ethvert sammenstød mellem obersten og ham? Nå, så meget svært kunne det da for resten ikke blive, for denne gentleman var just ikke særlig

passioneret for motion, og nysgerrig var han heller ikke. Fix troede at have fundet en måde, og nogle øjeblikke efter ytrede han til Phileas Fogg:

"Det er i grunden lange og kedelige timer man således tilbringer på jernbanen."

"Ganske vist," svarede gentleman'en, "men de går dog."

"Om bord på dampskibene plejede De jo at tage Dem et parti whist?"

"Ja, men her lader det sig vanskeligt arrangere, jeg har hverken kort eller medspillere."

"Kort kan man få at købe her, de findes til salg i alle amerikanske waggoner. Og hvad medspillere angår, så måske mistress ..."

"Ja, Gud bevares," sagde den unge dame hurtigt, "jeg kan spille whist. Det hører jo næsten med til engelsk opdragelse ..."

"Og jeg," sagde Fix, "jeg tror også nok, det går med mig. Vi kan jo tage et parti med blind makker."

"Som De behager," svarede Phileas Fogg, henrykt over at kunne få et parti selv på en jernbane.

Passepartout blev sendt ud for at opsøge stewarden og kom snart efter tilbage med to spil kort, jetonsæsker og et bord. Intet manglede. Spillet begyndte. Mrs. Aouda var meget hjemme i det, og hun fik endog komplimenter af den noget tvungne Phileas Fogg. Hvad politimanden angår, var han en fortræffelig spiller, der oven i købet kunne holde vor gentleman stangen.

"Nu har vi ham," sagde Passepartout for sig selv, "nu rører han sig ikke af pletten."

Klokken elleve om formiddagen havde toget nået midtpunktet mellem de to oceaners vande. Man var nået til Passe Bridger, der lå i 7524 engelske fods højde over havets overflade, et af de højeste punkter på denne vej gennem Klippebjergene. Endnu omtrent 200 engelske mil, og de rejsende ville befinde sig på de umådelige sletter, der strækker sig lige til Atlanterhavet, og som naturen næsten synes at have indrettet specielt for en jernbane. På hældningen mod det atlantiske bassin udviklede sig allerede bifloderne til North Platte-floden. Hele den nordlige og østlige horisont var dækket af den umådelige halvcirkelformede væg, der danner den nordlige del af Klippebjergene. Mellem denne bugtning og jernbanen strakte sig store sletter med rigeligt vand. Til højre for banen lå de første afsatser af den bjergmasse, der mod syd tårnede sig op lige til Arkansas-flodens kilder, en af de vandsamlinger, der afgiver tilløb til Missouri. Klokken mellem tolv og et så de rejsende et øjeblik Fort Halleck, der behersker denne egn. Endnu nogle timer, og farten gennem Klippebjergene ville være endt. Man turde således nu håbe, at intet ulykkestilfælde ville forhindre toget i at passere gennem disse vanskelige egne. Det sneede ikke mere, men det begyndte at blive koldt. Store fugle fløj forbi, skræmt op af lokomotivet. Men derimod så man ingen ulv eller bjørn på sletten, det var ørkenen i hele dens umådelige nøgenhed.

Efter en prægtig frokost, der serveredes i kupéen, begyndte Phileas Fogg og hans medspillere deres evindelige whist, da der pludselig hørtes en skarp fløjten. Toget standsede.

Passepartout så ud igennem døren, men kunne ikke se, hvad det var, der forårsagede dette ophold. Nogen station kunne han

heller ikke opdage.

Mrs. Aouda og Fix frygtede et øjeblik for, at mr. Fogg tænkte på at gå ud af waggonen. Men denne gentleman nøjedes med at sige til sin tjener:

"Se dog efter, hvad det er!"

Passepartout hoppede ud af vognen. Omtrent firs af passagererne var steget ud og mellem dem oberst Stamp Proctor.

Trænet var standset ved en lygte med rødt skær. Lokomotivføreren og konduktøren var steget af og samtalede ivrigt med en banebetjent, der af stationsforstanderen i Medicine Bow, den nærmeste station, var blevet sendt trænet i møde. De rejsende var gået hen til dem og deltog i diskussionen, blandt andre også oberst Proctor, der gestikulerede ivrigt.

Passepartout, der havde sluttet sig til gruppen, hørte banebetjenten sige:

"Der er ikke noget middel til at komme frem. Broen ved Medicine Bow kan umuligt bære trænets tyngde."

Broen, der var tale om, var en hængebro, der førte over en flod i omtrent en engelsk mils afstand fra det sted, hvor toget var standset. Ifølge banebetjentens udsagn var broen nær ved at styrte sammen, flere af plankerne var gået itu, og det var livsfarligt at vove sig over den. Han overdrev således ikke, når han sagde, at man ikke kunne komme frem. Og når amerikanerne en gang gør en undtagelse fra deres verdensbekendte sorgløshed og drapere sig i forsigtighedens kåbe, ville det være en galskab ikke også at være forsigtig.

Passepartout, der ikke vovede at gå hen og forberede sin herre på dette, lyttede til med sammenbidte tænder og ubevægelig som en statue.

"Nå således," råbte oberst Proctor, "vi skal altså blive siddende her i sneen?"

"Hr. oberst," svarede konduktøren, "man har telegraferet til stationen Omaha og forlangt et træn, men det er ikke rimeligt at det ankommer til Medicine Bow før klokken seks."

"Seks!" udbrød Passepartout.

"Ja, så omtrent," svarede konduktøren, "og den tid går for resten også med for at komme til fods til stationen."

"Men den ligger jo kun en engelsk mil herfra," sagde en af passagererne.

"Ganske vist, men på den anden side af strømmen."

"Kan man ikke komme over denne strøm i båd?" spurgte obersten.

"Umuligt! På grund af regnen er strømmen steget, så den er blevet en skummende fos, og vi må gøre en omvej på ti engelske mil mod nord for at finde et sted, hvor der kan vades over."

Obersten udslyngede en syndflod af eder over selskabet, over konduktøren og over alle mulige, og Passepartout var nær ved at stemme i med, så fortvivlet var han. Her lå der en materiel hindring i vejen, som alle hans herres banknoter ikke ville være i stand til at fjerne.

Misfornøjelsen mellem passagererne var almindelig, for ud over forsinkelsen, så de sig nu også nødsagede tit at foretage en lang, trættende vandring over sletten, der var dækket af sne. Man hørte næsten også dem alle sammen give deres vrede luft i højrøstede udtryk, der sikkert ville have vakt Phileas Foggs

opmærksomhed, hvis denne gentleman ikke havde været udelukkende optaget af sit spilleparti.

Imidlertid blev det nødvendigt for Passepartout at meddele ham, hvad der havde tildraget sig, og højst nedslået styrede han sine skridt til waggonen, da lokomotivføreren, en rigtig yankee ved navn Forster med høj røst råbte:

"Mine herrer, måske findes der alligevel en måde, vi kan komme frem på!"

"Over broen?" spurgte en af passagererne.

"Ja, over broen."

"Med toget?" spurgte obersten.

"Med toget."

Passepartout var standset og hørte med spændt opmærksomhed på, hvad lokomotivføreren sagde.

"Men broen truer jo med at styrte sammen?" bemærkede konduktøren.

"Gør ingen ting," svarede Forster; "så vidt jeg kan skønne, må vi kunne komme over, når jeg sætter den størst mulige fart på."

"Det er jo vanvid!" sagde Passepartout.

Men nogle af passagererne var straks blevet indtaget af forslaget. Især syntes oberst Proctor om det; han anså det for at være meget udførligt og berettede endda, at nogle ingeniører havde haft den idé at passere over floden uden nogen bro, kun med tog, der blev drevet frem med den størst mulige hurtighed osv. Enden på sagen blev, at alle i spørgsmålet interesserede gik ind på lokomotivførerens forslag.

"Vi har halvtreds chancer for at komme over," sagde én.

"Tres," sagde en anden.

"Firs, ja halvfems af hundrede!"

Passepartout blev aldeles ør i hovedet, skønt han var beredt til at opbyde alt for at komme over Medicine-strømmen. Men forslaget syntes ham dog at være noget lovlig "amerikansk".

"Men," tænkte han, "der findes noget andet, som kan gøres, og som ingen er faldet på – Hør," sagde han til en af passagererne, "den udvej, der er foreslået af lokomotivføreren, er dog i grunden en smule vel dristig, men ..."

"Firs chancer!" svarede passageren og vendte ham ryggen.

"Men en ganske simpel refleksion," vedblev han, idet han vendte sig til en anden gentleman.

"Ingen refleksioner, de nytter til ingen ting," svarede amerikaneren, han havde henvendt sig til, og trak på skuldrene. "Lokomotivføreren bærer jo ansvaret for, at vi kommer over."

"Ganske vist," svarede Passepartout, "vi kommer over, men ville det måske dog ikke være fornuftigere ..."

"Hvad for noget? Fornuftigere!" råbte oberst Proctor, som havde hørt disse ord. "Med den størst mulige hurtighed, blev der jo sagt! Forstår De? Med den størst mulige hurtighed!"

"Ja, det forstår jeg nok ..." vedblev Passepartout, som man ikke ville lade få lov til at tale ud. "Men det ville være om ikke fornuftigere, hvis det ord er Dem imod, så dog naturligere, at ..."

"Hvad? Hvilket? Hvad mener han med sit naturligere?" skreg man fra alle kanter.

Den stakkels fyr vidste ikke, hvorledes han skulle skaffe sig ørenlyd.

"Ja, så De er måske bange?" spurgte oberst Proctor.

"Jeg bange!" tænkte Passepartout. "Godt! Jeg skal vise de herrer, at en franskmand kan være lige så amerikansk som de."

"I vognene, i vognene!" råbte konduktøren.

"Ja, ja. Op i vognene," gentog Passepartout, "og så afsted! Men man skal alligevel ikke kunne forhindre mig i at mene, at det ville have været naturligere, først at lade os passagerer gå over broen og så lade trænet følge efter."

Men ingen hørte dette fornuftige ræsonnement, og heller ingen ville have indset det rigtige i det.

Passagererne var atter steget op i waggonerne. Passepartout indtog sin plads uden at ytre et ord om, hvad der var passeret. Spillerne var fuldstændig fordybede i deres whistparti.

Lokomotivet fløjtede stærkt. Lokomotivføreren bakkede omtrent en halv time – han tog fart som en *voltigeur* for at kunne sætte over med større kraft. Nu hørtes der atter en fløjten, farten fremad begyndte, den påskyndedes mere og mere. Og snart var den aldeles forfærdelig; man hørte kun den stærke susen fra lokomotivet; stemplerne gjorde tyve slag i sekundet. Man følte, om man så må sige, at hele trænet, der fløj afsted med en hurtighed af 100 engelske mil i timen, ikke tyngede på skinnerne. Hurtigheden neutraliserede tyngden.

Man kom også over! Det gik som et lyn, man så ingen ting af broen. Trænet sprang, kan man godt sige, fra den ene bred til den anden, og lokomotivføreren kunne ikke standse lokomotivet før fem engelske mil på den anden side af stationen.

Men næppe var trænet kommet over strømmen, før broen med et brag styrtede ned i den skummende Medicine Bow.

29. Hvori man hører om tildragelser, der kun kunne passere på Unionens jernbaner

Samme aften fortsatte toget sin gang uden yderligere forhindringer, susede forbi Fort Sanders gennem Cheyenne-passet og ankom til Evans-passet. Her befandt man sig på det højeste punkt under hele farten, nemlig 8091 fod over oceanets flade. Passagererne skulle nu køre nedad lige til Atlanterhavet på grænseløse af naturen nivellerede sletter.

Her udskød der fra den store stambane en sidebane til Denver City, den vigtigste stad i Colorado. Dette territorium er rigt på guld- og sølvminer, og mere end 50.000 personer har allerede opslået deres bolig her.

Der var nu, siden man rejste fra San Francisco, på tre dage og tre nætter blevet tilbagelagt 1382 engelske mil. Fire dage og fire nætter ville rimeligvis være tilstrækkelige til at nå New York. Phileas Fogg havde således endnu ikke overskredet den reglementerede tid.

I løbet af natten fo'r toget forbi Walbah, der lå til venstre. *Lodge Pole*-strømmen flød parallelt med vejen og fulgte den lige grænse, der er fælles for staterne Wyoming og Colorado. Klokken elleve kom man ind i Nebraska, man passerede på nært hold Sedgewick og gjorde et kort ophold ved Julesburgh ved den sydlige arm af Platte River. Det var på dette punkt, at indvielsen af Union Pacific-banen fandt sted den 25. oktober 1867, efter at

den var fuldendt af dens vigtigste ingeniør, general J. M. Dodge. Her standsede de to mægtige lokomotiver, der førte ni waggoner med indbudte med sig, blandt hvilke var vicepræsidenten, mr. Thomas C. Durant; her rungede hurraråbene; her opførte sioux- og pawnee-indianere en lille indianerkrig; her knaldede fyrværkeriet, og her endelig udgaves ved hjælp af et transportabelt trykkeri det første nummer af bladet "*Railway Pioneer*". Således fejredes indvielsen af den store jernvej, den mægtige løftestang for fremskridt og civilisation, der blev slynget ud midt gennem ørkenen og skulle forbinde med hinanden byer, der endnu ikke eksisterede, men som lokomotivets fløjten, mægtigere end Amfions lyre, snart skulle trylle frem af den amerikanske jord.

Klokken otte om morgenen havde man passeret Fort MacPherson. Mellem dette punkt og *Omaha* var der 357 engelske mile. På den venstre bred fulgte jernbanen de lunefulde bugtninger af Platte Rivers sydlige arm. Klokken ni ankom man til den betydelige stad North Platte, bygget mellem forgreningerne af det store vanddrag, der omslutter byen og derpå kun danner en stor vandåre, som falder ud i Mississippi noget nedenfor Omaha.

Den hundrede og første meridian var nu overskredet.

Mr. Fogg og hans medspillere var atter begyndt at spille. Ingen af dem beklagede sig over rejsens længde – ikke engang den blinde. Fix havde i begyndelsen vundet nogle guineas, som han stod i begreb med at tabe igen, og man så tydeligt, at han ikke var mindre passioneret for spillet end Phileas Fogg. Denne morgen havde vor gentleman et ualmindeligt held. Han sad med hænderne fulde af trumfer og havde just udtænkt et meget

snildt spil, men netop som han var i færd med at spille klør ud, hørtes der bag sofaen en stemme, som sagde:

"Jeg ville have spillet ruder ..."

Mr. Fogg, mrs. Aouda og Fix så op. Oberst Proctor stod ved siden af dem.

Stamp Proctor og Phileas Fogg genkendte øjeblikkelig hinanden.

"Ah, det er Dem, hr. englænder!" udbrød obersten, "det er Dem, som vil spille klør!"

"Og som også spiller det," sagde Phileas Fogg, idet han lagde en tier af denne farve på bordet.

"Men jeg vil, at det skal være ruder," vedblev oberst Proctor i en stærkt irriteret tone.

Han gjorde en bevægelse for at tage det udspillede kort og sagde:

"De har ikke begreb om dette spil!"

"Måske forstår jeg mig bedre på et andet," sagde Phileas Fogg og rejste sig.

"Det står til Dem selv at forsøge," svarede obersten.

Mrs. Aouda var blevet bleg. Alt hendes blod strømmede til hjertet. Hun havde grebet Phileas Foggs arm, men han skød hende sagte til side. Passepartout var nær ved at kaste sig over amerikaneren, der målte sin modstander med et yderst fornærmende blik. Fix havde også rejst sig og gik hen til oberst Proctor.

"De glemmer, at det er med mig, De har at gøre; det er mig, De ikke blot har fornærmet, men også slået."

"Mr. Fix," sagde mr. Fogg, "jeg beder om forladelse, men denne sag angår udelukkende mig. Ved at påstå, at mit kortspil

var galt, har obersten fornærmet mig igen, og han skal give mig oprejsning for det."

"Når De behager, og hvor De vil," svarede amerikaneren, "og med hvilke våben De selv ønsker."

Mrs. Aouda søgte forgæves at holde mr. Fogg tilbage. Politiagenten ville tage striden på sin egen kappe; men det nyttede til ingen ting. Passepartout ville kaste obersten ud gennem vogndøren, men et tegn fra hans herre afholdt ham fra det. Phileas Fogg gik ud af waggonen, og amerikaneren fulgte ham ud på gangbrættet.

"Jeg har meget travlt," sagde Fogg til sin modstander, "med at komme tilbage til Europa, og et ophold ville være yderst skadeligt for mine interesser."

"Hvad kommer det mig ved?" svarede oberst Proctor.

"Efter vort sammentræf i San Francisco," vedblev mr. Fogg meget høfligt, "havde jeg foresat mig at opsøge Dem i Amerika, efter at jeg havde afsluttet de forretninger, som kaldte mig tilbage til den gamle verden."

"Nej virkelig!"

"Vil De møde mig om seks måneder?"

"Hvorfor ikke lige så gerne om seks år?"

"Jeg siger seks måneder," svarede Phileas Fogg, "og jeg skal indfinde mig bestemt."

"Det er kun udflugter! Nu straks eller aldrig."

"Nå, lad så være," svarede Phileas Fogg. "De rejser til New York?"

"Nej!"

"Til Chicago?"

"Nej."

"Til Omaha?"

"Det angår ikke Dem! Kender De Plum Creek?"

"Nej," svarede mr. Fogg.

"Det er den nærmeste station. Toget kommer dertil om en time og bliver der ti minutter. I ti minutter har vi tid nok til at veksle nogle revolverskud."

"Godt," svarede mr. Fogg. "Jeg skal vente Dem i Plum Creek."

"Jeg antager næsten, at De kommer til at vente der for bestandig," tilføjede amerikaneren med en frækhed uden lige.

"Hvem ved, mr.," svarede Fogg og gik så ind i sin waggon, lige så koldblodig som ellers. Der søgte vor gentleman at trøste mrs. Aouda og sagde til hende, at sådanne pralere i reglen aldrig var farlige. Endvidere bad han Fix være sin sekundant i den duel, der skulle finde sted. Fix kunne ikke afslå det, og Phileas Fogg genoptog atter det afbrudte spil og spillede med uforlignelig ro klør.

Klokken elleve tilkendegav lokomotivets fløjten, at man nærmede sig stationen Plum Creek. Mr. Fogg rejste sig, og, ledsaget af Fix, begav han sig ud på gangbroen. Passepartout fulgte efter og bar et par revolvere. Mrs. Aouda blev tilbage i waggonen, bleg som et lig.

I dette øjeblik åbnedes døren til den anden waggon, og oberst Proctor viste sig på gangbroen, fulgt af sin sekundant, en yankee af samme slags som han selv. Men i det øjeblik de to modstandere ville gå ned fra toget, sprang konduktøren frem og råbte:

"Her må ikke stiges ud!"

"Hvorfor ikke?" spurgte obersten.

"Vi er blevet tyve minutter forsinket, og toget standser ikke."

"Men jeg skal slås med denne herre."

"Det gør mig ondt," sagde konduktøren, "men vi kører straks. Der kan De høre, klokken ringer allerede."

Det var rigtigt. Klokken ringede virkelig, og toget satte sig straks i gang.

"Det er kedeligt nok," sagde konduktøren, "men i enhver anden henseende står jeg ganske til Deres tjeneste. Nå, De har ikke kunnet komme til at slås her, men hvad gør det i grunden; De kan jo gøre det på rejsen."

"Det konvenerer måske ikke Dem?" spurgte oberst Proctor i en hånende tone.

"Jo, det konvenerer mig netop," svarede Phileas Fogg.

"Ja, nu er vi rigtig i Amerika, det kan man da både se og høre," sagde Passepartout, idet han fulgte efter sin herre.

De to modstandere med de to sekundanter i spidsen begav sig, idet de gik gennem den ene waggon efter den anden, til den sidste i toget. Waggonen var kun optaget af to personer. Konduktøren anmodede dem om, at de blot for nogle sekunder ville overlade deres pladser til to gentlemen, der havde en æressag at afgøre.

Og passagererne erklærede, at de følte sig meget glade ved at kunne være de to gentlemen til tjeneste, og gik straks ud på gangbroen.

Waggonen var omtrent halvtreds fod lang og særdeles hensigtsmæssig til det øjemed, der var tale om. De to modstandere kunne gå imod hinanden mellem sofarækkerne og skyde på hinanden efter behag. Aldrig var et duelarrangement blevet lettere ordnet. Mr. Fogg og oberst Proctor, begge forsynet med to revolvere på seks skud, trådte

ind i waggonen. Deres sekundanter blev udenfor og låsede døren efter dem. Ved den første lyd af dampfløjten skulle man give ild … Og efter to minutters forløb skulle man hente ud af waggonen, hvad der endnu var tilbage af disse to gentlemen.

Intet kunne være simplere, ja det var endda så simpelt, at Fix og Passepartout følte deres hjerter banke så heftigt, at de var nær ved at briste.

Man ventede på det aftalte fløjtesignal, da der pludselig hørtes vilde skrig. Skud ledsagede dem, men de kom ikke fra den af duellanterne optagne waggon. Disse skud kom tværtimod fra den forreste del af toget og forplantede sig nedefter langs hele vognrækken samtidig med, at rædselsfulde skrig banede sig vej ud fra det indre af trænet.

Oberst Proctor og Phileas Fogg kom styrtende ud af toget med revolverne i hånden og skyndte sig hen imod den kant, hvorfra skuddene og råbene lød stærkest. De havde forstået, at toget var blevet overfaldet af en bande siouxindianere. Disse dristige indianere var ikke for første gang på spil her, men havde flere gange stoppet banetogene. Ifølge deres vane var de, mens toget gik, sprunget op på vogntrinene i et antal af omtrent hundrede og var derefter klatret op på vognene, ligesom en klovn på en hest i galop. Disse siouxindianere var forsynet med geværer. Fra dem kom skuddene, som passagererne, der næsten alle var bevæbnede, svarede på med revolverskud. Lokomotivføreren og maskinmesteren var halvt døde af kolbeslag. En sioux-høvding, der søgte at stoppe trænet, men ikke forstod sig på at håndtere regulatoren, havde åbnet for dampen i stedet for at lukke, så at lokomotivet fo'r afsted med en forfærdelig hurtighed. Imidlertid var indianerne

krøbet ind i waggonerne, hvor de som vanvittige aber sprang omkring på sofaerne og sloges med passagererne, mand mod mand, samtidig med, at de kastede de rejsendes effekter ud gennem vinduerne. Skuddene og råbene ophørte ikke.

De rejsende vedblev at forsvare sig tappert. Adskillige vogne, der var blevet barrikaderet, modstod en belejring, som kunne de være vandrende fæstninger, der førtes afsted med hundrede engelske mils hurtighed i timen.

Allerede fra angrebets begyndelse havde mrs. Aouda forholdt sig meget tapper. Med en revolver i hånden forsvarede hun sig heltemodigt og skød gennem de knuste vinduesruder, så snart hovedet af en vild kiggede ind til hende.

En snes indianere var blevet skudt ihjel og faldet ned på vejen. Og waggonhjulene knuste som orme dem, der fra waggonerne faldt ned på skinnerne. Flere passagerer, der var blevet hårdt sårede af kugler eller kolbeslag, lå hist og her på sofaerne.

Kampen havde allerede varet ti minutter og måtte absolut ende til fordel for indianerne, såfremt man ikke kunne stoppe toget. Stationen ved Fort Kearney lå nu kun i to engelske mils afstand. Dér fandtes der en lille amerikansk garnison; men når den var passeret, ville indianerne mellem stationen Kearney og den følgende station blive herrer over toget.

Konduktøren kæmpede ved mr. Foggs side, men en kugle kastede ham om på waggongulvet. Idet han faldt, råbte han:

"Det er ude med os, hvis toget ikke standses inden fem minutter!"

"Det skal blive standset!" sagde Phileas Fogg, der ville stige ud af waggonen.

"Bliv!" råbte Passepartout til ham, "det er min sag at bringe det i orden."

Mr. Fogg fik ikke tid til at holde den modige fyr tilbage. Passepartout åbnede en dør uden at blive set af indianerne, og det lykkedes ham at komme ned under waggonen. Mens nu kampen fortsatte og kuglerne krydsede hinanden over hans hoved, krøb og klatrede Passepartout, takket være hans overordentlige behændighed, stadig frem fra den ene vogn til den anden, og idet han klyngede sig fast til alt, hvad han kunne få fat i, nåede han virkelig også frem til trænets forreste del. Han var ikke blevet set, og det ville også have været umuligt at se ham.

Idet han hang med den ene hånd mellem bagagevognen og tenderen, hæftede han derpå sikkerhedskæderne af med den anden. Men det ville dog ikke have lykkedes ham at få sit forehavende udført, hvis ikke et stød, som maskinen fik, havde hjulpet til, således at trænet, løsrevet fra lokomotivet, nu begyndte at gå sagtere, mens lokomotivet fløj afsted med fornyet hurtighed.

Trænet rullede vedvarende frem i nogle minutter, men standsede så endelig i få skridts afstand fra Kearney.

Soldaterne havde hørt knaldene af skuddene og var i største hast rykket ud. Det havde indianerne ikke ventet sig, og endnu før trænet var fuldstændig standset, havde hele banden rømmet valpladsen.

Men da passagererne råbtes op på stationens perron, opdagede man, at der savnedes flere, og mellem dem var den modige franskmand, hvis selvopofrende handling havde reddet alle.

30. Phileas Fogg gør ganske simpelt sin skyldighed.

Tre rejsende, mellem dem Passepartout, var forsvundet. Var de blevet dræbt i kampen? Eller var de blevet taget til fange af indianerne? Man kunne endnu ikke vide det.

De sårede var meget talrige, men man vidste, at ingen var dødeligt truffet. En af dem, der var kommet mest galt afsted, var oberst Proctor, der havde kæmpet tappert og fået en kugle i maven. Han blev båren til banestationen sammen med nogle andre rejsende, hvis tilstand var således, at øjeblikkelig hjælp var nødvendig.

Mrs. Aouda var uskadt. Phileas Fogg, der ikke havde skånet sig selv i nogen som helst henseende, havde ikke en gang fået en eneste skramme. Fix havde fået et ubetydeligt sår i armen. Men Passepartout var fuldstændig forsvundet, og mrs. Aouda fældede tårer over ham.

Imidlertid havde alle passagerer forladt toget. Vognhjulene var plettet af blod, og store kødstumper hang fast over alt. På den hvide sne så man lange striber af blod der, hvor toget havde kørt. De sidste indianere så man forsvinde i sydlig retning hen imod Republican River. Mr. Fogg stod ubevægelig med armene over kors. Det var en vigtig beslutning, han stod i begreb med at fatte. Ved siden af ham stod mrs. Aouda uden at sige et eneste ord … Men han forstod hendes blik. Hvis hans stakkels tjener var blevet fanget, burde han så ikke gøre alt for at befri ham fra disse umennesker?

"Jeg skal genfinde ham død eller levende," sagde han til mrs. Aouda.

"Oh, mr. Fogg, mr. Fogg!" svarede den unge kvinde og greb sin vens hånd, som hun vædede med sine tårer.

"Levende!" tilføjede mr. Fogg, "når vi ikke lader et minut gå til spilde."

Ved denne beslutning viste Phileas Fogg, at han ville ofre alt. Det var måske hans ruin, han havde udtalt i disse ord. Blot en eneste dags ophold, og han ville ikke kunne nå det fra New York afgående dampskib. Hans væddemål ville da være uigenkaldeligt tabt. Men over for den tanke: "Det er min pligt", havde han ikke nølet et øjeblik. Kommandanten på Fort Kearney havde indfundet sig, beredt til at modtage siouxindianerne, hvis de skulle vove et angreb på banegården.

"Tre passagerer mangler," sagde Phileas Fogg til befalingsmanden.

"Er de døde?" spurgte denne.

"Døde eller taget til fange," svarede Phileas Fogg. "Der er her en uvished, som må fjernes. Er det Deres hensigt at forfølge indianerne?"

"Det lader sig næppe gøre," sagde kommandanten. "Indianerne kan flygte lige til Arkansas, og jeg tør ikke forlade den fæstning, som regeringen har betroet mig."

"Men, hr. kommandant, her er tale om tre menneskers liv?"

"Ganske vist, men kan jeg sætte halvtreds menneskers liv på spil for kun at redde tre?"

"Jeg ved ikke, om De kan det, men det er Deres pligt at gøre det."

"Ingen har ret til her at foreskrive mig, hvad der er min pligt."

"Nuvel," sagde Phileas Fogg, "så bliver jeg nødt til at begive mig ud på egen hånd."

"Agter De virkelig at gøre det?" udbrød Fix, som havde nærmet sig. "Vil De alene forfølge indianerne?"

"Skulle jeg måske overlade den stakkels fyr til sin skæbne, han, som alle, der endnu lever, har at takke for deres liv! Det er min pligt at opsøge ham."

"Nej, De skal ikke gå alene," udbrød kommandanten, der imod sin vilje følte sig rørt. "Nej, ikke alene! De har et godt hjerte! Findes her tredive frivillige med hjertet på det rette sted?" tilføjede han, idet han vendte sig om til sine soldater.

Hele kompagniet marcherede op. Kommandanten behøvede kun at vælge mellem disse tapre folk. Tredive mand blev da udtaget, og en gammel underofficer stillede sig i spidsen for dem.

"Tak, hr. kommandant!" sagde mr. Fogg.

"De tillader vel, at jeg følger med Dem?" spurgte mr. Fix.

"De har naturligvis lov til at gøre, som De selv ønsker," svarede Phileas Fogg, "men hvis De vil bevise mig en tjeneste, så bliver De hos mrs. Aouda. Det kunne jo være, at der tilstødte mig et uheld ..."

Politimandens ansigt blev pludselig meget blegt. Nu at skilles fra denne mand, som han med en sådan udholdenhed havde fulgt skridt for skridt! At lade ham på denne måde begive sig ud her i ørkenen! Fix betragtede opmærksomt vor gentleman, men til trods for hans tidligere faste forsæt slog han sine øjne ned overfor dennes rolige, frimodige blik.

"Vel, jeg skal blive," sagde han.

Nogle øjeblikke efter havde mr. Fogg trykket den unge dames hånd, og efter at han til hende havde overgivet sin kostbare vadsæk, begav han sig på vejen med sergenten og hans lille trop.

Men inden han marcherede afsted, sagde han til soldaterne:

"Mine venner, tusind pund til jer, hvis det lykkes at redde fangerne."

Klokken var nu nogle minutter over tolv.

Mrs. Aouda havde begivet sig til et værelse i stationsbygningen, og hun sad der alene og ventede på Phileas Fogg, på denne mand, der var så ædelmodig og så ligefrem, så rolig og så modig! Mr. Fogg havde ofret sin formue, og nu vovede han sit liv, alt uden nølen, kun fordi han troede, det var hans pligt; Phileas Fogg var i hendes øjne en helt.

Fix derimod havde ikke de samme tanker, og han kunne ikke beherske sin uro. Han gik feberagtigt op og ned ad perronen. Nu, da Fogg var borte, indså han den dumhed, han havde begået ved at lade ham marchere afsted. Han havde altså nu givet slip på denne mand, som han havde fulgt rundt omkring jorden! Han gjorde sig de stærkeste bebrejdelser, han behandlede sig selv, som om han kunne være politidirektøren, der holdt en tordentale til en betjent i det øjeblik, denne havde begået en kolossal dumhed.

"Jeg har båret mig ad som et fårehoved," tænkte han. "Hans tjener havde naturligvis oplyst ham om, hvem jeg er! Han er borte, og han kommer ikke tilbage! Hvor skal man nu få fat i ham? Men hvor kunne jeg dog også bære mig så tosset ad, jeg, Fix, der har arrestationsordren i lommen! Ja, det er afgjort: jeg er en enorm dumrian!"

Således ræsonnerede politimanden, mens den ene time forløb efter den anden. Han vidste ikke, hvad han skulle gøre. Flere gange tænkte han på at fortælle det hele til mrs. Aouda. Men han indså, hvorledes den unge dame ville modtage en sådan meddelelse. Hvilken beslutning skulle han fatte? Han var fristet til at begive sig ud på de vidtstrakte snesletter for at lede efter Fogg. Det var måske ikke aldeles umuligt at finde ham. Fodsporene efter de bortdragne fandtes endnu i sneen … dog, snart kunne der falde ny sne, og så ville de jo være jævnet ud igen.

Fix blev nu aldeles modløs. Han følte ligesom en ubetvingelig lyst til at opgive hele sagen. Og netop nu tilbød der sig også en lejlighed til at forlade stationen Kearney og fortsætte denne rejse, der havde været så rig på modgang.

Klokken omtrent to om eftermiddagen, just som sneen kom dansende ned i store flokke, hørtes der nemlig en vedholdende fløjten øster fra. En stor, mørk genstand, foran hvilken der gik et blegrødt skær, nærmede sig langsomt og forstørredes betydeligt af tågen, der gav den et fantastisk udseende.

Og dog ventede man endnu intet træn fra øst. Den hjælp, man ad telegrafisk vej havde forlangt, kunne ikke komme så hurtigt, og trænet fra Omaha til San Francisco skulle ikke passere før den følgende dag. Alle ventede med spændt opmærksomhed.

Dette lokomotiv, der kom med sagte fart og stadig fløjtede så stærkt, var det samme, der, efter at være blevet løsnet fra trænet, havde fortsat sin fart med en så enorm hurtighed og ført føreren og fyrbøderen med sig i en halvt livløs tilstand.

Det var faret et langt stykke frem på skinnerne, efter at ilden var blevet slukket af mangel på brændsel; damp havde man ikke kunnet sætte op. Og efterhånden sagtnede da dets gang, indtil det endelig standsede ti engelske mil på den anden side af stationen Kearney.

Hverken lokomotivføreren eller fyrbøderen var døde; de havde ligget besvimet, men var kommet til deres samling igen.

Lokomotivet var som sagt standset. Da føreren så, at han befandt sig ude på sletten med lokomotivet alene, uden at have en eneste waggon efter sig, forstod han straks, hvorledes det hang sammen. På hvad måde lokomotivet imidlertid var kommet løs fra toget, kunne han ikke indse, hvorimod det var klart for ham, at trænet var standset et eller andet sted og befandt sig i en højst mislig situation.

Føreren var slet ikke i tvivl om, hvad han burde gøre. At fortsætte farten og tage sin tilflugt til Omaha var klogt; at vende tilbage til trænet, som indianerne måske endnu var i færd med at plyndre, det var farligt ... men det fik ikke hjælpe! Der blev skovlet kul ind i fyrstedet, ilden flammede snart op igen, damptryk skaffedes til veje, og omtrent klokken to kom lokomotivet i baglæns fart tilbage til stationen Kearney. Det var fra det, den skarpe fløjten havde lydt.

Passagererne blev meget glade, da de så lokomotivet køre ind på stationen og sætte sig i spidsen for toget. De kunne nu fortsætte rejsen, der på en så sørgelig måde var blevet afbrudt.

Da lokomotivet var kommet tilbage, gik mrs. Aouda ud og henvendte sig straks til konduktøren.

"De agter at rejse?" spurgte hun ham.

"På øjeblikket, mistress."

"Men fangerne! ... Vore ulykkelige rejsekammerater ..."

"Jeg kan ikke undlade at fortsætte rejsen," svarede konduktøren, "vi er allerede tre timer efter den reglementerede tid."

"Og hvornår passerer det næste tog, der kommer fra San Francisco?"

"I morgen aften, mistress."

"I morgen aften ... så bliver det for sent. Det er aldeles nødvendigt, at De venter."

"Det er umuligt," svarede konduktøren. "Hvis De vil med, så vær så god at tage plads."

"Jeg rejser ikke," svarede den unge dame.

Fix havde hørt på denne samtale. Nogle øjeblikke før, da ethvert som helst befordringsmiddel manglede, havde han besluttet at forlade Kearney, men nu, da toget var parat til at bruse afsted, og han blot behøvede at indtage sin plads i waggonen, holdtes han tilbage af en uimodståelig magt. Perronens gulv brændte under hans fødder, og han kunne dog ikke rive sig løs fra den! Kampen begyndte atter i hans indre. Forbitrelsen over udfaldet var nær ved at kvæle ham. Han ville kæmpe, til han havde nået målet.

Imidlertid havde passagererne og nogle sårede – hvoriblandt oberst Proctor, hvis tilstand var meget betænkelig – taget plads i waggonerne. Man hørte larmen af lokomotivet, hvor der blev fyret stærkt, og man hørte, hvorledes dampen hvæsende trængte sig ud af ventilerne. Lokomotivføreren fløjtede, toget satte sig i gang, forsvandt snart og blandede sin hvide røg med de hvirvlende sneflokke.

Fix var blevet tilbage.

Nogle timer gik hen. Vejret var dårligt og kulden meget stærk. Fix sad ubevægelig på en sofa i stationsbygningen. Det så næsten ud, som han sov. Mrs. Aouda forlod hvert øjeblik, til trods for uvejret, det værelse, der var blevet stillet til hendes disposition. Hun gik helt ud på enden af perronen og forsøgte at se gennem den blændende sne. Hun ville gennemtrænge tågen, der havde lejret sig tæt over alt, hun lyttede efter, om man ikke et eller andetsteds fra kunne høre nogen lyd. Men intet hørtes. Hun gik da ind igen, aldeles gennemfrossen, og kom atter ud efter nogle minutters forløb, men hun kunne endnu ikke se eller høre noget.

Det blev aften. Det lille detachement var endnu ikke kommet tilbage. Hvor befandt det sig vel i dette øjeblik? Havde det opdaget indianerne? Var der opstået en kamp mellem dem, eller var soldaterne måske gået vild i tågen og drev nu redningsløse omkring på lykke og fromme? Kommandanten på Fort Kearney var højst urolig, skønt han omhyggeligt søgte at undgå, at nogen lagde mærke til denne uro.

Natten kom. Det sneede ikke meget, men kulden blev stadig stærkere, og selv det mest uforfærdede blik ville ikke uden gysen kunne se ud i dette uhyggelige mørke. En af intet forstyrret stilhed bredte sig milevidt over sletterne. Ikke en fugls vingeslag afbrød den trøstesløse ro.

Hele natten igennem gik mrs. Aouda med hjertet opfyldt af sørgelige anelser udenfor stationen. Hendes fantasi førte hende langt bort, og tusinde gøglebilleder, alle forestillende forfærdelige farer, foresvævede hende. Ingen kan beskrive, hvad hun led i disse lange timer.

Fix sad ubevægelig på samme plads, men heller ikke han sov. Af og til var en og anden gået hen til ham og havde endog forsøgt at tale med ham, men politimanden havde med en afværgende håndbevægelse unddraget sig enhver samtale.

Således gik natten hen. Da morgenen kom, steg solens næppe halvt oplyste skive op på den tågede horisont. Men nu kunne blikket dog skelne genstande i omtrent et par miles omkreds. Det var mod syd, at Phileas Fogg og troppen havde styret deres kurs … mod syd var der aldeles øde. Klokken var nu syv om morgenen.

Fortets kommandant vidste i sin uro ikke, hvilken beslutning han skulle tage. Skulle han sende en ny afdeling ud til undsætning for den første? Skulle han på ny ofre mandskab med så ringe udsigt til at frelse dem, der kort før var blevet ofret? Men hans nølen varede imidlertid ikke længe. Han vinkede ad en af sine officerer og gav ham ordre til at udkaste en rekognosceringskæde mod syd – men i dette øjeblik hørtes der geværskud. Var det et signal? Soldaterne skyndte sig ud af fortet, og i en halv engelsk mils afstand fik de øje på den lille trop, der vendte tilbage i god orden.

Mr. Phileas Fogg gik i spidsen og ved siden af ham Passepartout og de to andre rejsende, der var blevet befriet fra siouxindianerne.

En kamp med dem havde virkelig fundet sted i ti engelske mils afstand fra Fort Kearney. Nogle få øjeblikke før troppens ankomst sloges allerede Passepartout og hans to rejsekammerater med de indianere, som bevogtede dem, og franskmanden havde allerede med knyttede næver tilredt tre af

dem yderst ilde, da hans herre og soldaterne ilede frem til hjælp.

Alle, befriere og befriede, hilstes med glædesråb, og Phileas Fogg uddelte til soldaterne den belønning, han havde lovet dem, mens Passepartout stadig og ikke uden grund gentog:

"Jo, jeg bliver unægtelig bestandig min herre dyrere og dyrere."

Fix sagde ikke et ord, han så kun mr. Fogg, og det ville virkelig have været vanskeligt at blive klog på det indtryk, som nu overvældede ham. Mrs. Aouda havde grebet mr. Foggs hånd, som hun trykkede i sin, uden at hun formåede at ytre et eneste ord.

Passepartout havde straks efter sin ankomst set efter trænet. Han troede, at det stod færdigt til at afgå, og han håbede stadig, at man skulle kunne indvinde den tabte tid.

"Toget, toget, hvor er toget!" hørte man ham råbe.

"Afgået," svarede Fix.

"Og det næste tog da, når kommer det?" spurgte Phileas Fogg.

"I aften først."

"Godt!" svarede vor rolige gentleman.

31. Fix tager sig Phileas Foggs interesser meget nær

Phileas Fogg var nu kommet tyve timer bagud. Passepartout var aldeles fortvivlet over ufrivilligt at være skyld i denne forsinkelse. Det var afgjort: han havde ruineret sin herre. I dette øjeblik nærmede Fix sig til Phileas Fogg og så ham lige i ansigtet.

"De har altså virkelig meget travlt?" spurgte han.

"Ja, meget travlt," svarede Phileas Fogg.

"Og det er i Deres interesse at være i New York den 11. før klokken ni om aftenen, den tid, da dampskibet afgår til Liverpool?"

"Det er mig af yderste vigtighed."

"Og hvis Deres rejse ikke var blevet afbrudt ved dette anfald af indianere, ville De være nået til New York den 11. om formiddagen?"

"Ja, omtrent tolv timer før dampskibets afgang."

"Godt, De er altså tyve timer bag ud, og mellem tyve og tolv er forskellen otte. Det er således otte timer, der skal indvindes. Vil De forsøge på at gøre det?"

"Til fods?" spurgte mr. Fogg.

"Nej, på slæde, på slæde med sejl. Der er en mand, som har foreslået mig dette befordringsmiddel."

Dette var just en af de mænd, som havde talt med agenten om natten, og som Fix havde gjort den afværgende bevægelse med hånden.

Phileas Fogg svarede ikke noget; men efter at Fix havde vist ham den omtalte mand, der gik og spadserede uden for stationen, begav mr. Fogg sig ud til ham. Et øjeblik efter gik mr. Fogg, fulgt af manden, der var en amerikaner ved navn Mudge, ind i et nedenfor Kearney opført skur.

Mr. Fogg undersøgte der et højst besynderligt køretøj, en slags karm, der var anbragt på to lange lægter, noget opadbøjede ved den forreste ende, lige som gængerne på en almindelig slæde, og på hvilken fem eller seks personer kunne få plads. Nærmest de opadbøjede gænger var en høj mast sat op og på den et stort sejl. Fra masten, der var meget stærkt befæstet ved hjælp af jerntråd, udgik der et spryd, hvorpå der kunne hejses et stort topsejl. Længst bagude fandtes en slags ror, som hele apparatet kunne styres med.

Det var, som man kunne se, en såkaldt isjagt. Om vinteren, når sletterne er belagt med en blank isskorpe, og sneen hindrer togene i at komme frem, gør disse transportmidler overordentlig hurtige farter fra den ene station til den anden. De fører også en forbavsende stor mængde sejl – en lystkutter i kapsejlads kan ikke føre den nær så stor, uden at være udsat for at kæntre – og med vinden agter farer de hen over prærierne med en hurtighed, der endog overgår iltogenes.

I løbet af nogle minutter blev der indgået en formelig overenskomst mellem Phileas Fogg og skipperen på denne jagt, der sejlede på det tørre land. Vinden var gunstig. Der blæste en stærk vestlig brise. Sneen var frosset fast, og Mudge erklærede, at han vistnok ville kunne føre mr. Fogg til stationen Omaha på nogle timer. Derfra går talrige tog og findes mange veje, ad hvilke man kan komme til Chicago og New York. Det var ikke

umuligt, at man virkelig kunne indhente den tabte tid. Det gjaldt kun om dristigt at vove sig ud på eventyret.

Mr. Fogg ville ikke udsætte mrs. Aouda for ubehageligheden ved en rejse i fri luft og i denne kulde, som den stærke fart oven i købet ville forøge. Han foreslog hende derfor under Passepartouts tilsyn at blive tilbage på stationen Kearney; den skikkelige fyr skulle så ad en bedre vej og under behageligere forhold føre hende til Europa.

Men mrs. Aouda ville ikke skilles fra mr. Fogg, og Passepartout blev meget glad ved denne beslutning. Han ville ikke for alt i verden forlade sin herre, nu da Fix skulle følge med ham.

Hvad politiagenten tænkte i dette øjeblik, skulle man vanskeligt kunne sige. Var hans overbevisning blevet rokket ved Phileas Foggs tilbagekomst, eller troede han vedblivende, at det var en stor kæltring, der kun gjorde denne tur omkring jorden for at være så meget desto sikrere, når han kom tilbage til England? Måske var Fix's mening om Phileas Fogg virkelig blevet modificeret. Men ikke desto mindre var han fast bestemt på at gøre sin pligt, og han var mere utålmodig end nogensinde efter at komme tilbage til England.

Klokken otte var isbåden færdig til at afgå. De rejsende indtog deres pladser på den, de to store sejl blev hejst, og vindens tryk drev dem frem over den glatte isflage med en fart af fyrre engelske mil i timen.

Afstanden mellem Fort Kearney og Omaha er i lige linje højst to hundrede mil. Hvis vinden holdt sig, kunne denne distance tilbagelægges på fem timer, og hvis intet uheld indtraf, ville slæden kunne være i Omaha klokken et.

Hvilken fart! De rejsende sad tæt trykket til hinanden og formåede ikke at få et ord frem. Kulden, forstærket af den hurtige fart, havde berøvet dem evnen til at kunne tale. Slæden gik frem på isens flade lige så let som en båd på vandet. Når brisen kom farende over marken, syntes slæden at blive løftet op af sine sejl, der var som vinger med en umådelig længde mellem deres spidser. Mudge sad ved roret og styrede fartøjet, så det gik lige frem. Sejlene stod aldeles fulde, og ved at sætte et læsejl til blev farten yderligere forøget. Man kunne ikke regne det ud med matematisk nøjagtighed, men slædens fart beløb sig sikkert til halvtreds engelske mil i timen.

"Hvis intet går i stykker," sagde Mudge, "kommer vi nok frem i rette tid."

Mudge havde også selv en betydelig interesse af dette, for mr. Fogg havde, sin vane tro, opflammet ham ved løfte om en ret køn belønning.

Prærien som slæden passerede i lige linje, var flad som en frossen sø. Jernvejen gik igennem denne del af territoriet fra sydvest til nordvest, gennem Grand Island, Columbus, en betydelig stad i Nebraska, Shuyler, Fremont og derpå til Omaha; den fulgte langs den højre bred af Platte River. Men slæden forkortede denne vej ved at følge korden til den bue, som jernbanen beskrev. Mudge behøvede ikke at frygte for at blive opholdt på farten af Platte River, ved den lille bugt, som floden gør i Fremont, for denne flod var tilfrosset. Vejen var således aldeles fri for hindringer, og Phileas Fogg havde kun to omstændigheder at frygte for: at roret kunne blive uklart, eller at vinden kunne falde af eller slå om. Men brisen faldt ikke af, den friskede tværtimod op, så at masten bøjede sig og kun blev

holdt oprejst af de to solide vanter af jerntråd. Disse lignede strengene på et musikinstrument, og fra dem kom der også toner, ligesom en bue var gået hen over dem og havde fremkaldt vibrationerne. Isbåden fløj frem under en høj, klagende harmoni.

"Vi har jo både kvint og oktav der oppe," sagde mr. Fogg.

Disse ord var de eneste, han sagde på hele farten. Mrs. Aouda, der af ham var blevet omhyggeligt indhyllet i rejsetæpper, var beskyttet mod kulden, så godt som det lod sig gøre. Passepartout indåndede den stikkende, kolde luft, kobberrød i ansigtet som solens skær, når den går ned i tåge. Med det uendelige fond af fortrøstning, han besad, havde han begyndt at håbe igen. I stedet for at komme om morgenen til New York, ville man komme dertil om aftenen, men det var slet ikke urimeligt, at man ville nå dertil inden Liverpool-damperens afgang. Passepartout havde endog en stærk længsel efter at komme til at trykke sin ven Fix's hånd. Han glemte ikke, at det netop var politiagenten, der havde foreslået sejlslæden, det eneste befordringsmiddel, der kunne føre dem til Omaha i rette tid. Men han holdt sig alligevel som sædvanlig tilbage, man ved ikke af hvilken grund.

En ting ville Passepartout dog under alle betingelser aldrig glemme, og det var den opofrelse, mr. Fogg havde vist ved uden tøven at befri ham fra siouxindianerne. Ved dette foretagende havde mr. Fogg sat sin formue, sit liv på spil ... nej, det skulle Passepartout aldrig glemme.

Mens passagererne overlod sig hver til sine egne tanker, fløj slæden hen over den uendelige sneflade. Om den passerede over åer og bække, der flød til Little Blue River, lagde man ikke

mærke til. Marken og vandløbene smeltede sammen i det hvide snedække. Sletten var aldeles øde, – den så ud som en stor, ubeboet ø. Ikke en by, ikke et hus, intet andet end den nøgne flade! Af og til fløj, ligesom et lyn, et træ forbi, hvis hvide grene bøjede sig for den stærke vind, eller man hørte hist og her nogle fugle klage af samme grund. Undertiden så man også nogle skarer af talrige, magre og udhungrede ulve, der i håb om bytte kappedes med slæden i hurtighed. Passepartout sad med revolveren i hånden, beredt til at give ild, hvis de kom for nær. Hvis der var indtrådt et eller andet uheld, som havde stoppet slædens fart, og de rejsende var blevet anfaldet af disse blodtørstige dyr, ville de være gået den forfærdeligste død i møde. Men slæden stod sig godt, den vandt dygtigt forspring, og snart var det tudende følge langt bag efter.

Da klokken var henimod tolv, så Mudge af forskellige tegn, at man var kommet over den tilfrosne Platte River. Han sagde dog ingen ting, men han vidste nu, at kun tyve engelske mil var tilbage, så ville man være nået til stationen Omaha.

Klokken var heller ikke et endnu, da den duelige skipper rejste sig fra sin plads ved roret og skyndte sig hen for at bjerge sejlene, mens slæden fortsatte sin fart en halv engelsk mil endnu for masten alene. Endelig standsede den, og Mudge sagde, idet han pegede på en samling hustage, der var fulde af sne:

"Se så, nu er vi fremme!"

Fremme! Fremme! Ja, således forholdt det sig virkelig. Man var kommet til denne station, der med flere tog dagligt stod i kommunikation med de østlige af de forenede stater. Passepartout og Fix var sprunget ned på jorden og søgte at

opvarme deres stivnede lemmer. De hjalp derpå mr. Fogg og mrs. Aouda med at komme ud af slæden. Phileas Fogg betalte Mudge rigeligt, Passepartout trykkede hans hånd, som om han havde været en ven, og alle tre skyndte sig hen mod stationen.

Det er i denne betydelige stad Omaha i Nebraska, at den egentlige Pacific-bane ender, der sætter Mississippi-bassinet i forbindelse med oceanet. Fra Omaha til Chicago går jernvejen under navnet "Chicago – Rock Island Road" lige mod øst forbi halvtreds stationer. Et direkte tog var i færd med at afgå. Phileas Fogg og hans ledsagere havde netop lige tid til at styrte sig ind i en waggon. De havde ikke fået noget at se af Omaha, men Passepartout mente, at man ikke burde bryde sig om det, da man dog ikke rejste for at se.

Med stor hurtighed passerede toget ind i staten Iowa. I løbet af natten gik det over Mississippi til Davenport og kom gennem Rock Island ind i Illinois. Den tiende klokken fire om eftermiddagen kom det til Chicago, der havde rejst sig af sine ruiner [Note 5)] og lå stoltere end nogensinde før ved bredden af den smukke Michigan sø.

Mellem New York og Chicago er der 900 engelske mil. Men i Chicago var der tog nok. Mr. Fogg steg umiddelbart fra sit over i et andet. Det hurtige lokomotiv på "Pittsburgh – Fort Wayne – Chicago Railroad" drog det fremad med den største hurtighed, ligesom om det vidste, at vor gentleman ikke havde nogen tid at give bort. Det fløj som et lyn gennem Indiana, Ohio, Pennsylvania, New Jersey, og passerede gennem en hel mængde byer med antikke navne, af hvilke nogle havde gader og sporvogne, men endnu ikke huse. Endelig så man Hudson-

floden, og den 11. december klokken et kvarter over elleve om aftenen standsede trænet ved banegården på flodens højre side.

Mr. Fogg og hans rejsekammerater kastede sig straks i en vogn, der fo'r afsted i stærk galop og nogle minutter derefter standsede ved havnepladsen, hvor Cunard-linjens dampskibe lægger til …

"*China*", med bestemmelse til Liverpool, var afgået – for fem og tyve minutter siden.

32. Phileas Fogg indlader sig i kamp med sin uheldige skæbne

Med damperen "*China*" syntes Phileas Foggs sidste forhåbninger at være forsvundet. For hverken de andre dampskibe, der går direkte mellem Amerika og Europa, eller den fransk-transatlantiske linjes eller *White Star*-linjens eller *Inman*-linjens eller Hamborg-linjens skibe kunne være vor gentleman til nogen som helst nytte.

Selv "*Pereire*", der tilhørte det fransk-transatlantiske kompagni – hvis prægtige fartøjer havde samme hurtige fart og i komfort overtraf alle andre linjers – skulle ikke afgå før den 13. december. Før det var ganske vist et af Hamborg-linjens fartøjer bestemt til afgang, men det gik ikke direkte på Liverpool eller London, men derimod på Havre, og en ekstrarejse fra Havre til Southampton ville have forsinket Phileas Fogg og tilintetgjort hans sidste anstrengelser.

Hvad *Inman*-linjens dampskibe angår, af hvilke det ene, "City of Paris", skulle afgå den følgende dag, var det ikke værd at tænke på dem. Disse fartøjer er nemlig ene bestemt til transport af udvandrere, deres maskiner er svage, de går lige så meget for sejl som for damp, og deres hurtighed er derfor meget ringe. Til rejsen mellem New York og England anvender de længere tid, end mr. Fogg havde til sin disposition, hvis han skulle vinde sit væddemål.

Alt dette fik vor gentleman meget klar og tydelig besked om ved at rådspørge sin "*Bradshaw*", der dag for dag angav de

transatlantiske dampskibsruter.

Passepartout var tilintetgjort. Han var kommet fem og fyrretyve minutter for sent til dampskibet, og det var nær ved at dræbe ham! Det var hans fejl, netop hans, der i stedet for at hjælpe sin herre, uophørligt og udelukkende havde opstablet hindringer på hans vej. Og når han så tilbage på alle disse genvordigheder under rejsen, på alle de penge, der var blevet kastet fuldstændig ud af vinduet alene for hans skyld, når han tænkte på, at denne umådelige sum, der var blevet væddet om, i forbindelse med de enorme omkostninger til rejsen, der nu ikke nyttede noget, komplet ruinerede mr. Fogg, så måtte han nødvendigvis gøre sig selv stærke bebrejdelser.

Mr. Fogg bebrejdede ham dog ikke det mindste, og da han forlod havnen, sagde han blot:

"Vi vil tænke over sagen, kom blot med!"

Mr. Fogg, mrs. Aouda, Fix og Passepartout gik over Hudson-floden til *Jersey City Ferry Boat* og steg op i en vogn, der førte dem til *Hotel Saint Nicolas* i *Broadway*. Værelser blev stillet til deres disposition, og natten gik hurtigt for Phileas Fogg, som sov dybt; men meget langsomt for mrs. Aouda og de andre, hvis uro var så stor, at de ikke kunne få et blund i deres øjne.

Den følgende dag var den ellevte december. Fra den tolvte klokken syv om morgenen til den en og tyvende klokken 10.35 aften var ni dage, femten timer og fem og tredive minutter. Hvis Phileas Fogg var afrejst aftenen før med "*China*", der var en af *Cunard*-linjens hurtigste dampere, ville han være ankommet til London inden den fastsatte tid var udløbet.

Mr. Fogg forlod hotellet alene, efter at han havde befalet sin tjener at vente ham og sige til mrs. Aouda, at hun måtte være

parat til at rejse, hvilket øjeblik det skulle være.

Mr. Fogg begav sig til Hudson-flodens bred, og mellem de fartøjer, der lå ved kajen eller til ankers ude på floden, spejdede han omhyggeligt efter dem, der havde afgangsflaget oppe og gjorde sig rede til at begive sig ud på havet; for i denne *New York*s umådelige havn hengår der ikke en eneste dag, hvor ikke fartøjer i hundredvis styrer ud til alle verdens kanter. Men de fleste var sejlfartøjer, og dem kunne Phileas Fogg ikke bruge.

Denne gentleman syntes ikke at skulle få held med sig ved dette sidste forsøg, da han pludselig ud for batteriet, i en kabellængdes afstand, opdagede et handelsfartøj med smækre former, fra hvis skorsten sorte røgskyer steg i vejret og antydede, at det snart skulle stikke i søen.

Phileas Fogg prajede en båd, steg over i den og befandt sig efter nogle åretag på falderebstrappen til "*Henrietta*", en jerndamper med overbygning af træ.

Kaptajnen på "*Henrietta*" var om bord. Phileas Fogg gik op på dækket og forlangte at få ham i tale, og han indfandt sig straks.

Det var en mand på halvtreds år, en rigtig søbjørn. Han havde store øjne af farve som oxyderet kobber, rødt hår og var groft bygget; i ingen henseende lignede han en mand af verden.

"Kaptajnen?" spurgte mr. Fogg.

"Ja, det er mig."

"Jeg er Phileas Fogg fra London."

"Og jeg er Andrew Speedy fra *Cardiff*."

"Hvornår sejler De?"

"Om en time."

"Og bestemmelsesstedet?"

"Bordeaux."

"Deres last?"
"Kun ballast af sten. Jeg har ingen fragt."
"Har De passagerer?"
"Nej, jeg har aldrig passagerer. Det er kun gods, der ræsonnerer og er til ulejlighed."
"Deres fartøj går hurtigt?"
"Mellem elleve og tolv knob. '*Henrietta*' er godt kendt. Tidligere var hun blokadebryder [Note 6]."
"Vil De føre mig til Liverpool, mig og tre passagerer?"
"Til Liverpool? Hvorfor ikke til Kina?"
"Jeg siger Liverpool."
"Nej!"
"Nej?"
"Nej. Jeg står i begreb med at sejle til Bordeaux, og jeg sejler til Bordeaux."
"Jeg bryder mig ikke om prisen!"
"Jeg gør det ikke for nogen pris."
Kaptajnen havde talt i en tone, som om han ikke ville høre nogen indvending.
"Men '*Henrietta*'s redere?" spurgte Phileas Fogg alligevel.
"Jeg er selv reder," svarede kaptajnen. "Skibet tilhører mig."
"Vil De leje mig det?"
"Nej."
"Vil De sælge mig det?"
"Nej."
Phileas Fogg befandt sig i en vanskelig situation. Hidtil havde denne gentlemans penge besejret alle hindringer. Men denne gang ville ikke en gang pengene hjælpe.

Imidlertid måtte der findes et middel til at komme over Atlanterhavet til søs, for i ballon var det alt for risikabelt.

Og Phileas Fogg syntes i virkeligheden også at få en idé. Han sagde til kaptajnen:

"Nu vel, vil De føre mig til Bordeaux?"

"Nej, jeg vil ikke, selv om De bød mig to hundrede dollars."

"Jeg byder Dem to tusind."

"Pro persona?"

"Pro persona."

"Og De er fire?"

"Ja."

Kaptajn Speedy begyndte at kløø sig bag øret. Når han kunne tjene 8000 dollars uden at forandre sin rejse, ville det dog sagtens være ufornuftigt ikke at opgive den antipati, han havde udtalt mod enhver art af passagerer. Passagerer til to tusind dollars var jo tilmed ikke længere passagerer, det var en kostbar fragt.

"Er Deres forslag alvorligt ment?" spurgte han gentleman'en.

"Fuldstændig alvorligt. Det ligger i min interesse at befinde mig i London den 21. ds. før kl. 10.35 om aftenen."

"Jeg rejser klokken ni," sagde kaptajn Speedy tørt, "og hvis De vil være om bord til den tid ..."

"Klokken ni skal vi være om bord," svarede mr. Fogg ikke mindre tørt.

Klokken var halv ni. Sejle ind fra "*Henrietta*" i en båd. Tage en vogn, begive sig til Hotel St. Nicolas, der hente mrs. Aouda, Passepartout og den uadskillelige Fix, som han ædelmodigt tilbød fri overrejse, det blev af vor gentleman udført med al den ro, der ikke forlod ham ved nogen lejlighed.

Til den bestemte tid var alle fire om bord.

Da Passepartout fik at vide, hvad denne sidste fart kostede, udstødte han adskillige af sine meget sigende "Oh!"

Hvad Fix angik, sagde han til sig selv, at *Bank of England* ikke ville gå uskadt ud af denne affære. Når Fogg nåede til Liverpool, ville der, selv om han i mellemtiden ikke havde kastet nogle håndfulde banknoter i vandet, mangle ikke mindre end otte tusind pund i seddelbundtet.

33. Kaptajn Speedy afslutter en højst vigtig forretning med sin passager Phileas Fogg

En time efter passerede "*Henrietta*" fyrskibet ved indgangen til Hudson-floden, og styrede ud i rum sø. I løbet af dagen passerede den Long Island og sejlede hurtigt mod øst.

Den følgende dag, den 13. december, ved middagstid steg en mand op på kommandobroen for at gøre bestik.

Man skulle have troet, at denne mand var kaptajn Speedy. Men det var ingenlunde tilfældet. Det var Phileas Fogg, *Esq*.

Kaptajn Speedy var ganske simpelt indelukket i sin kahyt og udstødte høje, men i øvrigt ikke uforståelige brøl.

Hvad der var gået for sig, var meget simpelt. Phileas Fogg ville til Liverpool, og kaptajnen ville ikke sejle ham dertil. Phileas Fogg var da gået ind på at tage med til Bordeaux, men tredive timer efter at han var kommet om bord, havde han manøvreret således med hele besætningen, der allerede i forvejen ikke havde det bedste øje til deres kaptajn, at den tilhørte vor gentleman. Det var grunden til, at Phileas Fogg kommanderede i stedet for kaptajn Speedy, til at kaptajnen var indelukket i sin kahyt, og til at "*Henrietta*" styrede mod Liverpool. I øvrigt kunne der, når man så mr. Fogg manøvrere, ikke være tvivl om, at han selv engang havde været sømand.

Hvorledes nu eventyret ville ende, skal man senere få at vide. Foreløbig kun så meget, at mrs. Aouda følte sig urolig, skønt

hun ingen ting sagde. Hvad Passepartout angår, fandt han det hele overordentlig brillant!

Mellem elleve og tolv knob, havde kaptajn Speedy sagt, og "*Henrietta*" skød virkelig også denne fart.

Hvis altså – man kunne ikke slippe for disse ulyksalige "hvis" – hvis altså bølgegangen ikke blev alt for voldsom, hvis vinden ikke sprang om til øst, og hvis fartøjet ikke led noget havari, eller hvis maskinen ikke kom i ulave, burde "*Henrietta*" i de ni dage fra den tolvte til den en og tyvende december kunne tilbagelægge de 3000 engelske mil, der skiller New York fra Liverpool.

I de første dage gik fartøjet fremad under gunstige omstændigheder. Havet var ikke alt for oprørt; vinden holdt sig i nordvest; sejlene sattes til, og "*Henrietta*" opførte sig som en fuldstændig transatlantisk damper.

Passepartout var rigtig i sit es. Aldrig havde besætningen set en så fornøjelig fyr! Han viste sig yderst venlig mod matroserne, han forbavsede dem med sine spring og volter, og han gav dem alle de morsomste navne. For hans skyld manøvrerede de som katte, og fyrbøderne fyrede som gentlemen. Hans gode humør smittede uvilkårligt alle. Han havde glemt alt, hvad der var overstået, alle besværligheder og alle farer. Han tænkte kun på det mål, der var så nær ved at nås, og imens stønnede og pustede han af utålmodighed, som om han var blevet kastet i "*Henrietta*"s ovne. Af og til gjorde han et slag omkring Fix, som han betragtede med et blik, der sagde, hvad han tænkte; men ikke et ord ytrede han til ham. Der fandtes ikke længere nogen fortrolighed mellem de to venner.

Fix vidste i øvrigt ikke længere, hvad han skulle tro. Erobringen af "*Henrietta*", dens besætnings bestikkelse, denne Fogg, der manøvrerede som en fuldendt sømand, alt dette forbavsede ham. Og dog, en gentleman, der begyndte med at stjæle 55.000 pund, kunne sagtens ende med at stjæle et skib. Og Fix blev ganske naturlig ført hen på den tanke, at "*Henrietta*" styret af Fogg, slet ikke ville gå til Liverpool, men til et eller andet sted, hvor tyven ganske roligt kunne optræde som fribytter. Denne formodning syntes i det mindste for Fix at være ganske simpel, og opdageren begyndte meget levende at angre, at han var gået om bord på dette skib.

Hvad kaptajn Speedy angik, blev han ved at brøle i sin kahyt, og Passepartout, der havde fået det hverv at sørge for hans forplejning, iagttog, hvor stærk han end var, de allerstørste forsigtighedsregler, når han nærmede sig ham. Mr. Fogg syntes ikke engang at vide, at der var en kaptajn om bord.

Den trettende passerede man den Newfoundlandsbankerne – en farlig passage, især ved vintertid, med ofte forekommende tykning og farlige vindstød. Aftenen forud var barometret pludselig begyndt at falde og angav en hurtig forandring i atmosfæren. I løbet af natten forandrede temperaturen sig, kulden blev skarp, og samtidig slog vinden om til sydvest.

Det kom højst ubelejligt. Mr. Fogg måtte, for ikke at komme ud af sin kurs, bjerge sejlene og prøve sig frem med damp. Ikke desto mindre blev fartøjets gang forsinket af den stærke dønning. Det begyndte at hugge stærkt, hvilket naturligvis indvirkede skadeligt på dets fart. Brisen gik efterhånden over til orkan, og man forudså allerede det øjeblik, da "*Henrietta*" ikke længere ville kunne stå sig imod bølgerne. At lænse af for

vinden, det var at kaste sig ind i ukendte og måske uheldbringende eventualiteter.

Imidlertid blev det ikke så farligt, som man havde tænkt. Vinden stillede atter af, og man ville ikke have følt sig generet af stormen, hvis det ikke havde været så, at det blæste fra sydøst og ikke tillod at føre sejl. Den 16. december var den fem og halvfjerdsindstyvende dag, der var gået siden afrejsen fra London. "*Henrietta*" var endnu ikke foruroligende forsinket. Man havde næsten sejlet halvdelen af vejen, og de farligste passager lå bag skibet. Havde det været sommer, ville man have kunnet svare for udfaldet af rejsen, men ved vintertid var man hjemfalden til en ublid årstids omvekslinger. Passepartout sagde ingen ting. I sit stille sind nærede han håb; stormen var ganske vist højst ubehagelig, men han stolede på dampen.

Den nævnte dag var imidlertid første maskinmester kommet op på dækket, hvor han traf mr. Fogg og havde en lang samtale med ham.

Uden at vide hvorfor – uden tvivl var det på grund af en eller anden gådefuld anelse – følte Passepartout en ubestemt ængstelse. Han ville gerne have ladet det ene øre skære af sig, hvis han med det andet havde kunnet høre, hvad de sagde. Til sidst blev det ham også muligt at opfange nogle ord af deres samtale.

"Er De sikker på, hvad De siger?" spurgte mr. Fogg.

"Aldeles sikker," svarede maskinmesteren. "De må ikke glemme, at vi, siden vi gik ud, har fyret meget stærkt, og om vi end havde kul nok til at gå for halv damp fra New York til Bordeaux, så har vi ikke nok til at gå fra New York til Liverpool med fuld damp."

Passepartout havde forstået, hvad sagen drejede sig om, og han blev grebet af en dødelig uro.

Man manglede kul!

"Ja, hvis min herre kan rydde den hindring af vejen, så er han unægtelig en pokkers karl," sagde han.

Og da han netop mødte Fix, kunne han ikke lade være med at sætte ham *à jour* med situationen.

"De tror altså virkelig," svarede politimanden med sammenbidte læber, "at vi styrer til Liverpool?"

"Ja, naturligvis."

"Dumrian!" sagde Fix sagte, idet han gik sin vej og trak på skuldrene.

Passepartout hørte ikke, hvad han sagde, men han tænkte ved sig selv, at den ulykkelige Fix måtte føle sig højst uhyggelig til mode og meget krænket i sin egenkærlighed ved så uheldigt at have fulgt en fejl prise jorden rundt.

Men hvilket parti ville Phileas Fogg tage? Det var vanskeligt at slutte sig til. Imidlertid syntes det virkelig, som den flegmatiske gentleman havde taget et, for samme aften lod han maskinmesteren kalde og sagde til ham:

"Bliv ved at fyre, så skibet går med fuld damp!"

Nogle øjeblikke efter udsendte "*Henrietta*"s skorsten store søjler af røg.

Skibet fortsatte da sin fart, men to dage senere, den attende, underrettede maskinmesteren om, at kullene ville slippe op i løbet af dagen.

"Hold alligevel ilden vedlige!" sagde mr. Fogg tørt.

Samme dag hen mod middag lod Phileas Fogg, efter at han havde taget højden, Passepartout kalde og gav ham ordre til at

hente kaptajn Speedy. Passepartout havde omtrent samme fornemmelse, som om man havde befalet ham at slippe en tiger ud af dens bur, men han nøjedes dog med at sige til sig selv, da han steg ned i kahytten:

"Det kan næppe fejle, at han er meget vred."

I virkeligheden arriverede der også nogle minutter efter en bombe op på dækket, ledsaget af råb og eder. Denne bombe var kaptajn Speedy. Det var øjensynligt, at den snart ville springe.

"Hvor er vi?" var de første ord, han sagde med en stemme, der halvt kvaltes af vrede.

"762 engelske mil fra Liverpool," svarede mr. Fogg med uforstyrret ro.

"Røver!" brølede Andrew Speedy.

"Jeg har ladet Dem kalde, hr. kaptajn," vedblev Phileas Fogg, "for at spørge, om De vil sælge mig Deres skib."

"Nej, for Djævelen, nej!"

"Sagen er, at jeg bliver nødt til at brænde det."

"Brænde mit skib!"

"Ja, i det mindste de øverste dele; vi har nemlig ikke noget at fyre med."

"Brænde mit skib!" råbte kaptajn Speedy endnu engang, "et skib, der ærligt er sine 50.000 dollars værd!"

"Her er 60.000," svarede Phileas Fogg, idet han rakte en bunke banknoter hen til kaptajnen.

Dette udøvede en magisk virkning på kaptajn Speedy. Når man er amerikaner, kan man ikke godt se 60.000 dollars, uden at det forårsager én en vis bevægelse. Kaptajnen glemte et øjeblik sin vrede, sit fængsel og alt, hvad han havde udestående med sin passager. Hans skib var tyve år gammelt. Det kunne

blive en glimrende forretning! Nu var der ikke længere nogen udsigt til, at bomben ville springe.

"Men jeg vil beholde skroget og maskinen," sagde han med en betydelig formildet stemme.

"Ja vel, jernskroget og maskinen, er vi så enige om den ting?"

"Fuldstændig enige."

Og Andrew Speedy tog stablen af banknoter, talte dem og lod dem forsvinde i sin lomme.

Passepartout var under denne scene blevet ikke bleg, men blodrød. Fix havde en fornemmelse, som om han skulle miste åndedrættet. Nu var omtrent 20.000 pund givet ud, og så lod oven i købet Fogg ejeren beholde skroget og maskinen, det vil sige næsten hele skibets værdi!

Da Andrew Speedy havde puttet pengene i lommen, sagde mr. Fogg til ham:

"De må ikke forundre Dem så meget over dette. Sagen er den, at jeg taber 20,000 pund, hvis jeg ikke er i London den en og tyvende december klokken 10.35 om aftenen. Jeg var kommet for sent til dampskibet, der gik fra New York, og da De nægtede at føre mig til Liverpool ..."

"For Djævelen, det var fornuftigt gjort af mig," sagde Andrew Speedy, "siden jeg vinder i det mindste 40.000 dollars ved den historie," og derpå tilføjede han:

"Ved De en ting, kaptajn ...?"

"Fogg."

"Kaptajn Fogg, nu vel, der er yankeeblod i Dem."

Efter at han havde afleveret noget, som han troede lignede en kompliment for sin passager, ville han gå sin vej, da Phileas Fogg sagde til ham:

"Og altså tilhører skibet nu mig?"

"Ja, fra kølen til mastetoppen, det vil sige, for så vidt det er af træ."

"Godt. Så hug alle møblerne i stykker og brænd dem."

Man kan let tænke sig, hvilken mængde tørt træ, der måtte gå til for at få tilstrækkeligt damptryk. Endnu før dagen var gået, havde man brændt kahytten, kommandobroen og rufferne under damppanderne.

Den følgende dag, den nittende december, strøg master, rundholter og alt, hvad der var løst på dækket osv. Masterne savedes og huggedes i stykker, og besætningen lagde en utrolig iver for dagen ved dette arbejde. Men særlig huggede, kløvede og savede Passepartout lige så meget som ti mand. Ødelæggelsesraseriet var almindeligt. Dagen derefter, den tyvende, fortærede ilden flagstængerne, en stor del af dækket osv. Henrietta så ikke længere ud som et fartøj, men som en stor pram.

Samme dag havde man fået kending af Irlands kyst og fyret på Fastnet Rock. Men endnu klokken ti om aftenen var fartøjet endnu ikke længere end på højden af Queenstown. Phileas Fogg måtte nu kun bruge fire og tyve timer for at nå til London! Så megen tid behøvede "*Henrietta*" for at komme til Liverpool, selv når den gik med fuld damp. Men nu begyndte dampen aldeles at nægte den udholdende gentleman sin tjeneste.

"Alt går os imod, mr. Fogg," sagde kaptajn Speedy. "Vi er endnu kun udenfor Queenstown."

"Det er altså Queenstown, den by, hvis fyr vi kan se der?" spurgte mr. Fogg.

"Ja."

"Kan vi gå ind i havnen?"

"Ikke før klokken tre, når floden kommer."

"Så må vi vente," svarede Phileas Fogg, uden at man i hans ansigt kunne spore, hvorledes han yderligere anstrengte sig for at udfinde en måde til endnu en gang at besejre den uheldige skæbne.

Queenstown er en havn på Irlands kyst, hvor de transatlantiske dampere, der kommer fra de forenede stater, i forbifarten afleverer deres post. Denne føres til Dublin med iltog, der altid holdes rede til at afgå. Og fra Dublin befordres så posten videre til Liverpool med de mest hurtigsejlende dampskibe, hvorved den kommer frem tolv timer før de hurtigste af de store atlantiske selskabers dampere.

Disse tolv timer, som den amerikanske post vandt, ville Phileas Fogg også vinde. I stedet for at ankomme med "*Henrietta*" til Liverpool den følgende aften, ville han være der om middagen og således befinde sig i London før klokken 10.35 om aftenen.

Hen imod klokken et om morgenen løb "Henrietta" ind i Queenstowns havn, og passagererne gik straks i land.

Fix havde i dette øjeblik stor lyst til at arrestere sin mand. Men han gjorde det dog ikke? Og hvorfor ikke? Hvilken kamp kæmpedes der i dette øjeblik i hans indre? Havde han opgivet sin tidligere mening om mr. Fogg? Indså han endelig, at han havde taget fejl? Under alle omstændigheder forlod han ikke mr. Fogg. Sammen med ham, med mrs. Aouda og Passepartout, der nu ikke en gang havde tid til at trække vejret, steg han op i toget, der afgik fra Queenstown klokken halv to og ankom til Dublin ved daggry. Straks derefter gik han om bord

på en af de omtalte hurtigsejlende dampbåde, der ikke en gang bryder sig om at lade sig løfte op på bølgerne, men løber tværs igennem dem.

Klokken et om middagen den enogtyvende december steg Phileas Fogg endelig ned på kajen i Liverpool i nærheden af Victoria Tower. Han havde nu kun seks timers vej til London.

Men i dette øjeblik nærmede Fix sig ham, lagde hånden på hans skulder og fremviste sin ordre.

"De er jo Phileas Fogg?" sagde han.

"Ja, det er mig."

"I dronningens navn arresterer jeg Dem!"

34. Passepartout finder til sidst igen noget, der er brillant

Phileas Fogg var i fængsel. Man havde ført ham til Liverpools toldhus, og han skulle her tilbringe natten, hvorefter man den følgende dag ville føre ham til London.

I det øjeblik mr. Fogg arresteredes, ville Passepartout styrte sig ind på opdageren, men nogle politimænd forhindrede ham i det. Mrs. Aouda blev yderst forskrækket over denne tildragelse, og hun kunne aldeles ikke forstå sammenhængen. Men Passepartout forklarede det alt sammen for hende. Mr. Fogg, den hæderlige og modige gentleman, som hun havde at takke for sit liv, var arresteret for tyveri! Den unge dame protesterede mod en sådan beskyldning, den oprørte dybt hendes sjæl, og hun fældede tårer, da hun så, at hun ikke kunne gøre noget, ikke forsøge noget for at frelse sin redningsmand.

Hvad Fix angår, så havde han arresteret Phileas Fogg, fordi hans pligt bød ham det, hvad enten manden var skyldig eller ikke. Den ting måtte domstolene afgøre.

Imidlertid påtrængte en tanke sig Passepartout, den forfærdelige tanke, at han sikkert var årsag i den ulykke, der var sket. Hvorfor havde han skjult det hele for mr. Fogg? Da Fix fortalte, at han var politiagent og sagde, hvilket hverv han havde, hvorfor havde han da ikke underrettet sin herre om det? Havde han vidst det, ville han uden tvivl have givet klare og tydelige beviser for sin uskyldighed, han ville have overbevist ham om, at der fandt en fejltagelse sted, og han ville under alle

omstændigheder ikke have behøvet på egen bekostning at slæbe denne ulykkesfugl af en politiagent med sig, hvis første bestræbelse det var at arrestere ham i det øjeblik, han satte foden på det forenede kongeriges grund; da han tænkte på sin dumhed, opfyldtes den skikkelige fyr af nagende samvittighedskvaler, han græd, han ville knuse sit hoved mod væggen.

Mrs. Aouda og han var trods kulden blevet i toldhusets forstue, og ingen af dem ville gå derfra. De ville endnu engang se mr. Fogg.

Vor gentleman var således totalt ruineret, og det netop i det øjeblik, da han var nær ved at vinde sit væddemål. Denne arrestation tilintetgjorde ham i bund og grund. Han var ankommet til Liverpool klokken halv to om eftermiddagen, og han havde tiden for sig lige til klokken 10.35 om aftenen, før han skulle indfinde sig i *Reformklubben*. Han havde således ni timer, og han behøvede kun seks for at komme til London!

Imidlertid ville den, der i dette øjeblik var kommet ind i arresten i toldhuset, have kunnet få at se, hvorledes mr. Fogg sad på en træbænk, ubevægelig og lige så rolig som altid. Resigneret kunne man ikke sige, for dette sidste slag havde ikke formået at bringe ham i oprør, i det mindste kunne man ikke mærke det. Var der hos ham opstået dette dulgte raseri, der er forfærdeligere, netop fordi det holdes kuet, og som i et øjeblik bryder løs med uimodståelig kraft? Man ved det ikke. Men Phileas Fogg sad der roligt og ventede. Og hvad ventede han da på? Nærede han endnu noget håb? Troede han endnu på, at han kunne sejre, skønt han var indelukket mellem fængslets mure?

Hvorledes det end forholdt sig med dette, havde mr. Fogg omhyggelig lagt sit ur på et bord, og han sad og betragtede visernes gang. Ikke et ord kom over hans læber, men hans blik havde en besynderlig fasthed.

Tænkte han på at flygte? Spekulerede han på et middel til at komme ud af arresten? Man kunne være fristet til at tro det, for en stund gik han omkring og så sig om i værelset. Men døren var lukket, og vinduet var forsynet med jernstænger. Han satte sig igen og tog sin noteringsbog frem. I den rubrik, hvor der stod:

"21. december, lørdag, Liverpool."

tilføjede han:

"Den firsindstyvende dag kl. 1.35 eftermiddag."

Og han satte sig hen og ventede.

Klokken slog tre på toldhusets ur. Mr. Fogg konstaterede, at hans gik to minutter før det.

Klokken slog fire! Kunne han nu blot komme med et iltog, ville han alligevel kunne nå til *Reformklubben* før klokken 10.35. Over hans pande lagde sig nogle svage rynker ...

Klokken halv fem hørtes der en stærk støj uden for, og forskellige døre blev lukket op. Man hørte Passepartouts og Fix's stemmer.

Phileas Foggs øjne strålede et øjeblik.

Døren blev åbnet og han så mrs. Aouda, Passepartout og Fix skynde sig hen til ham.

Fix var gyseligt forpustet, hans hår var i uorden, og han kunne næsten ikke tale.

"Mister!" stammede han. "Mr. Fogg ... om forladelse ... en ulyksalig lighed ... tyven arresteredes for tre dage siden ... De ...

De ... er fri!"

Phileas Fogg var fri! Han gik hen til politiagenten, så ham skarpt i øjnene, og gjorde nu den eneste hurtige bevægelse, han havde gjort og ville komme til at gøre i sit liv: han løftede begge sine hænder, og med en automats nøjagtighed bearbejdede han med dem den stakkels politiagent.

"Brillante slag! Brillante slag!" råbte Passepartout, hvis øjne strålede.

Fix lå væltet omkuld og sagde ikke et ord. Han havde fået, netop hvad han fortjente. Straks derefter forlod mrs. Aouda, mr. Fogg og Passepartout toldhuset, de kastede sig i en vogn, og efter nogle minutters forløb var de nået til banegården i Liverpool. Phileas Fogg spurgte, om der snart skulle afgå et iltog til London.

Klokken var femogtyve minutter over fire, og iltoget var afgået for femogtredive minutter siden.

Phileas Fogg bestilte da et særskilt træn.

Flere hurtiggående lokomotiver stod ophedede, men ifølge reglementet kunne der ikke afgå noget ekstratog fra banegården før klokken fem.

Efter at have sagt nogle ord til lokomotivføreren om en præmie, der var at vinde, fløj Phileas Fogg, da klokken var fem, afsted henimod London, sammen med den unge dame og sin tro tjener. Han skulle på fem timer tilbagelægge den afstand, der var mellem Liverpool og London. Dette lader sig ganske vist gøre, når banen er fri for træn, men man måtte et par steder vente på sådanne, og da vor gentleman ankom til Londons banegård, slog klokken kvart i elleve på alle byens kirketårne.

Efter at Phileas Fogg således havde fuldendt sin rejse jorden rundt, kom han ti minutter for sent!

Han havde tabt.

35. Der er noget, Passepartout ikke lader sig sige to gange

Beboerne af Savile Row ville den følgende dag være blevet meget overrasket, hvis man havde sagt dem, at mr. Fogg var kommet hjem. Porten og vinduerne vedblev at være lukkede; der var ingen forandring at opdage udvendig fra.

Da Phileas Fogg forlod banegården, havde han givet Passepartout ordre til at købe nogle fødevarer og var selv taget hjem. Hans sædvanlige ro havde ikke fornægtet sig til trods for det slag, som havde truffet ham. Ruineret, og det blot for den ubehændige politiagents skyld! Efter at han så sikkert havde gjort denne lange tur, efter at han havde ryddet så mange hindringer af vejen, efter at han havde trodset så mange farer, og efter at han havde haft tid til at udrette noget virkelig godt på sin rejse – da at lide skibbrud i havnen som følge af en brutalitet, han ikke kunne forudse, og som han ikke havde noget våben imod, det var forfærdeligt! Af den betydelige sum, han havde haft med sig ved sin afrejse, var der nu kun et meget ringe beløb tilbage. Hans formue bestod nu kun af de 20,000 pund, der var deponeret hos Baring Brothers, og disse 20,000 pund skyldte han sine venner i *Reformklubben*. Efter så store udgifter ville dette væddemål ganske vist ikke have beriget ham – og han havde heller ikke tænkt på at berige sig, for han var et af disse mennesker, der kun indgår væddemål for ærens skyld – men det tabte væddemål ruinerede ham i bund og grund. Han

havde imidlertid fattet sin beslutning, han vidste, hvad der var tilbage for ham at gøre.

Et værelse i huset ved Savile Row var blevet gjort i stand til mrs. Aouda. Den unge dame var fortvivlet. Af visse ord, der var undsluppet mr. Fogg, havde hun sluttet sig til, at han grundede på en eller anden sørgelig plan.

Man ved jo også, hvilke beklagelige yderligheder disse grublende englændere undertiden griber til under trykket af en fiks idé. Passepartout bevogtede derfor også sin herre, uden at han mærkede det.

Men først af alt var den skikkelige fyr gået op i sit kammer og havde slukket gassen, der nu havde brændt i firs dage. Han havde i brevkassen fundet en regning fra gaskompagniet, og han sagde til sig selv, at det sagtens nu kunne være på tide at standse disse udgifter, som han var ansvarlig for.

Natten gik hen. Mr. Fogg var gået til hvile, men havde han sovet? Hvad mrs. Aouda angik, så fik hun ikke et øjebliks hvile. Passepartout havde våget som en hund ved sin herres dør.

Den følgende dag kaldte mr. Fogg ham ind til sig og befalede ham tørt at servere frokost for mrs. Aouda. For sin egen del nøjedes han med en kop the og lidt ristet brød. Mrs. Aouda lod han bede, at hun ville undskylde, at han ikke indfandt sig ved frokosten eller middagen, da han udelukkende måtte beskæftige sig med at ordne sine egne affærer. Det var af den grund, at han ikke kom ned, men om aftenen derimod anholdt han om at måtte tale en stund med hende.

Efter at Passepartout havde fået meddelt programmet for dagen, havde han intet andet at gøre end rette sig derefter. Men han blev alligevel, han betragtede sin herre, i hvis ansigt

udtrykket ikke skiftede et eneste øjeblik, og han kunne ikke beslutte sig til at forlade hans værelse. Passepartouts samvittighed nagedes af bebrejdelsens orm, for han anså sig nu mere end nogensinde for at være skyld i denne ubodelige ulykke. Ja, hvis han havde forberedt mr. Fogg, hvis han for ham havde afsløret Fix's planer, ville mr. Fogg sikkert ikke have ført denne agent Fix med sig lige til Liverpool, og så ...

Passepartout kunne ikke holde sig længere.

"Herre, herre!" udbrød han, "forband mig! Det er min skyld, at ..."

"Jeg anklager ingen," svarede Phileas Fogg i den roligste tone. "Gå nu!"

Passepartout forlod værelset og gik ind til den unge dame, som han underrettede om mr. Foggs tilstand.

"Missis," tilføjede han, "jeg formår intet alene, nej, aldeles intet. Jeg har ingen indflydelse på min herre, men De måske ..."

"Hvilken indflydelse skulle jeg have," svarede mrs. Aouda. "Mr. Fogg underkaster sig ikke nogen sådan. Har han nogensinde forstået, at min erkendtlighed mod ham var nær ved at strømme over? Har han nogensinde læst i mit hjerte? De må ikke lade ham alene et eneste øjeblik. De siger, han agter at tale med mig i aften?"

"Ja, missis, det er uden tvivl for at sørge for Deres stilling i England."

"Vi får at se," svarede den unge dame, der blev mere og mere tankefuld.

Hele denne søndag så det ud, som om huset ved Savile Row var aldeles ubeboet, og for første gang, efter at han var flyttet

ind i dette hus, begav Phileas Fogg sig ikke til sin klub, da klokken slog halv tolv i Stefanskirken.

Og hvorfor skulle vor gentleman også gå til *Reformklubben*? Hans venner ventede jo ikke på ham. Aftenen før, lørdagen den 21. december, klokken 10.35, havde Phileas Fogg ikke indfundet sig i den store sal i *Reformklubben*, og hans væddemål var tabt. Det var heller ikke nødvendigt, at han gik til sin bankier for at hæve de tyve tusind pund, for hans modstandere var jo indehavere af en veksel, udfærdiget af ham, og den behøvede kun at undertegnes, så ville Baring Brothers udbetale de tyve tusind pund.

Mr. Fogg behøvede således ikke at gå ud, og han gjorde det heller ikke, han blev i sit værelse og gjorde sine sager i orden. Passepartout derimod gik op og ned af trappen i huset ved Savile Row. Tiden gik så gyselig langsomt for ham. Han lyttede ved døren til sin herres værelse, men dermed troede han ikke at begå den ringeste indiskretion! Han kiggede gennem nøglehullet, og han indbildte sig, at han havde ret til det! Han frygtede hvert øjeblik, at der skulle indtræffe en katastrofe! Af og til tænkte han på Fix, men han havde skiftet tanker om ham! Han ville ikke længere hævne sig på ham. Fix havde med hensyn til Phileas Fogg taget fejl, som alle mennesker kunne gøre, men det var sket i god tro, og da han fulgte efter ham, havde han ikke gjort andet end sin pligt … Denne tanke overvældede ham, og han anså sig selv for den usleste af alle usle skabninger. – Når Passepartout følte sig alt for bekymret til at være alene, bankede han på mrs. Aoudas dør, gik ind i hendes værelse, satte sig i en krog uden at sige et eneste ord og betragtede den unge dame, der stadig var fordybet i tanker.

Omtrent klokken halv ni om aftenen lod mr. Fogg mrs. Aouda spørge, om hun kunne modtage ham, og nogle øjeblikke efter var hun og han alene i hendes værelse.

Phileas Fogg tog en stol satte sig ved kaminen lige over for mrs. Aouda. Hans ansigt viste ikke den mindste sindsbevægelse. Fogg var den samme, efter at han var kommet tilbage, som da han rejste – den samme ubevægelighed, den samme urokkelige ro.

Han sad i fem minutter aldeles tavs. Derpå løftede han øjnene op og så på mrs. Aouda.

"Missis," sagde han, "kan De tilgive mig, at jeg har taget Dem med til England?"

"Jeg, mr. Fogg!" svarede mrs. Aouda, idet hun søgte at dæmpe sit hjertes hurtige slag.

"Tillad mig at fuldende, hvad jeg ville sige," vedblev mr. Fogg. "Da jeg kom på den tanke at føre Dem langt bort fra det land, der var blevet så farligt for Dem, var jeg rig, og jeg agtede at stille en del af min formue til Deres disposition. Deres eksistens ville have været lykkelig og fri. Men nu ... er jeg ruineret!"

"Jeg ved det, mr. Fogg," svarede den unge dame, "og nu er det mig, der spørger Dem: Kan De tilgive mig, at jeg har fulgt med Dem og måske – hvem ved – ved at forårsage Dem besvær, har bidraget til Deres ruin?"

"Missis, De kunne ikke blive i Indien, og De kunne ikke være sikker på Deres frelse, med mindre De fjernede Dem så langt derfra, at hinduerne ikke atter kunne få fat i Dem."

"Altså, mr. Fogg," svarede mrs. Aouda, "ikke nok med, at De rev mig bort fra en forfærdelig død, anså De Dem forpligtet til yderligere at sikre min stilling i Europa."

"Ja, missis," svarede Phileas Fogg, "men skæbnen har været mig ugunstig. Dog er der endnu lidt tilbage af min formue, og jeg beder Dem tillade, at jeg disponerer over den til fordel for Dem."

"Men De da, mr. Fogg, De selv?"

"Jeg, missis," svarede gentleman'en koldt, "jeg behøver ingen ting."

"Hvorledes, mr. Fogg, kender De allerede på forhånd den skæbne der venter Dem?"

"Den er afhængig af, hvorledes man selv skaber den."

"I ethvert tilfælde," vedblev mrs. Aouda, "kan fattigdom ikke ramme en mand som Dem. Deres venner ..."

"Jeg har ingen venner, missis."

"Deres slægtninge ..."

"Jeg har heller ingen slægtninge."

"Så beklager jeg Dem, mr. Fogg, for at stå ene i verden er meget sørgeligt ... Hvorledes! Ikke en eneste ven, De kan udøse Deres hjerte for? Man siger dog, at når man er to, bliver fattigdommen mindre tung."

"Man siger så, missis."

"Mr. Fogg," sagde mrs. Aouda, idet hun rejste sig, og rakte hånden hen mod gentleman'en, "vil De på samme tid have en slægtning og en ven? Vil De tage mig til hustru?"

Også mr. Fogg havde rejst sig ved disse ord. En usædvanlig glans strålede ud fra hans øjne, og der syntes at fare en let skælven hen over hans læber. Mrs. Aouda betragtede ham. Trofastheden, inderligheden, åbenheden i dette blik fra en ædel kvinde, der vover alt for at frelse den, som hun skylder alt, forundrede ham i begyndelsen, og derpå gennemtrængtes han

af det. Et øjeblik lukkede han øjnene, ligesom han ville undgå, at dette blik skulle trænge dybere ind ... da han atter åbnede dem, sagde han blot:

"Jeg elsker Dem! Ja, ved alt, hvad der er helligt i verden, jeg elsker Dem, jeg tilbeder Dem."

"Ah!" udbrød mrs. Aouda, idet hun førte hånden til sit hjerte.

Man ringede på Passepartout. Han kom straks. Mr. Fogg holdt endnu sin hånd i mrs. Aoudas. Passepartout forstod alt, og hans runde ansigt strålede som de tropiske egnes sol i zenit.

Mr. Fogg spurgte ham, om det ikke var for sent til på forhånd at underrette mr. Samuel Wilson ved Stefans-menigheden.

"Aldrig for sent," sagde han og lo så inderlig godt.

Klokken manglede kun fem minutter i ti.

"Det skal så være i morgen, mandag," sagde han.

"I morgen, mandag?" spurgte mr. Fogg, idet han betragtede mrs. Aouda.

"Ja, i morgen!" svarede hun.

Passepartout skyndte sig afsted, så hurtigt han kunne.

36. Phileas Fogg bliver atter en værdi på Børsen

Det vil nu være passende at berette, hvilken forandring der foregik med publikum i det forenede kongerige, da man fik at vide, at den egentlige banktyv – en person ved navn James Strard – var blevet arresteret i Edinburgh.

Tre dage før ansås Phileas Fogg endnu for at være en forbryder, som politiet på alle måder søgte at få fingre i, men efter at den virkelige tyv var kommet under lås og lukke, blev Phileas Fogg atter den hæderligste mand i verden, der med matematisk nøjagtighed fortsatte sin excentriske rejse omkring jorden.

Hvilken bevægelse og hvilket skriveri i bladene! Alle, der havde væddet for og imod og allerede glemt denne affære, vågnede op som ved et trylleri. Alle transaktioner fik atter gældende kraft, ja man indgik endda væddemål med fornyet ivrighed, og Phileas Foggs navn noteredes atter på Børsen. Vor gentlemans fire venner i *Reformklubben* tilbragte disse tre dage i en vis uro. Denne Phileas Fogg, som de næsten havde glemt, ville måske uformodet træde frem for deres øjne. Men hvor befandt han sig vel i dette øjeblik? Den syttende december, den dag, da James Strard blev arresteret i Edinburgh, var det seks og halvfjerdsindstyve dage siden, Phileas Fogg rejste, og man havde ikke hørt det mindste til ham! Var han forulykket? Havde han opgivet kampen? Eller fortsatte han rejsen overensstemmende med det aftalte rejseprogram? Ville han

lørdagen den en og tyvende december klokken 10.35 aften som et billede på punktlighed træde over tærsklen til *Reformklubben*s sal?

Det er umuligt at skildre den ængstelse, hele den fornemme engelske verden levede i i disse tre dage. Man afsendte telegrammer til Amerika og Asien for at få noget at vide om Phileas Fogg. Hver morgen og aften sendtes personer til huset ved Savile Row for at holde udkig … Men uden resultat. Selv politiet vidste ikke en gang, hvad der var blevet af opdageren Fix, der så uheldigt var kommet på galt spor. Men dette forhindrede ikke, at der blev indgået væddemål på ny og i endnu større stil end tidligere. Phileas Fogg var en væddeløbshest, som kunne sejre i sidste løb. Man holdt ikke hundrede mod hundrede på ham, men mod tyve, ti og fem, og kun den gamle gigtsvage olding, lord Albemarle, ville holde lige mod lige.

Også sås lørdag aften en stor folkemasse samlet i Pall Mall og de tilstødende gader, og et betydeligt antal vekselmæglere holdt sig i den nærmeste omegn af *Reformklubben*s lokale. Færdslen var hæmmet. Man diskuterede, man disputerede, man udråbte kursen på Phileas Fogg ligesom på de engelske fondspapirer. Politikonstablerne havde meget at gøre med at holde skik på folkemassen, og alt efter som tiden nærmede sig, da Phileas Fogg skulle komme, antog bevægelsen utrolig store dimensioner.

Samme aften havde vor gentlemans fem venner siden klokken ni været samlet i den store sal i *Reformklubben*s lokale. De to bankierer John Sullivan og Samuel Fallentin, ingeniøren

Andrew Stuart, Gauthier Ralph, direktør i *Bank of England*, bryggeren Thomas Flanagan – alle ventede de uroligt.

I det øjeblik, da uret i den store sal i *Reformklubben* slog kvart over ti, rejste Andrew Stuart sig og sagde:

"Mine herrer, om tyve minutter er den mellem Phileas Fogg og os aftalte tid til ende."

"Hvornår ankom det sidste tog fra Liverpool?" spurgte Thomas Flanagan.

"Klokken 9.23," svarede Gauthier Ralph, "og det næste tog kommer ikke før 12.10."

"Nu vel, mine herrer," sagde Andrew Stuart, "hvis Phileas Fogg var ankommet med toget 9.23, så kunne han allerede være her. Vi kan altså betragte væddemålet som vundet."

"Lad os ikke udtale os så bestemt, men vente," svarede Samuel Fallentin. "I ved, at vor ven er en excentriker af første skuffe. Hans punktlighed er vidt bekendt. Han kommer aldrig for sent og aldrig for tidligt, og jeg ville blive meget forundret, hvis han ikke indfandt sig her i sidste minut."

"Og jeg," vedblev Andrew Stuart, ligesom altid meget nervøst, "jeg tror ikke, at det er ham, om jeg også får ham at se."

"Ja, det må indrømmes," fortsatte Thomas Flanagan, "mr. Foggs forslag var virkelig vanvittigt. Om han også var nok så punktlig, så kan han dog ikke forebygge, at der opstår uundgåelige hindringer, og når han blot er blevet forsinket to eller tre dage, så har det jo været nok til at tilintetgøre hele rejseprogrammet."

"I øvrigt må det bemærkes," tilføjede John Sullivan, "at vi ikke har modtaget en eneste underretning fra vor ven. Og dog findes der telegrafstationer over alt, hvor han eventuelt har været."

"Han har tabt, mine venner, det er aldeles sikkert, han har tabt," udbrød Andrew Stuart. "De ved jo desuden, at '*China*' – det eneste dampskib fra New York, som han kunne tage med, hvis han ville nå Liverpool i rette tid – ankom i går. Her er passagerlisten, den står i *Shipping Gazette*, men på den findes ikke Phileas Foggs navn. Selv om man forudsætter de mest gunstige omstændigheder, kan vor ven i dette øjeblik endnu ikke være kommet til Amerika! Jeg for min part tror, at han ikke kan komme hertil før tyve dage efter den bestemte tid, så at den gamle Albemarle nok også bliver nødt til at punge ud med sine fem tusind pund!"

"Det er aldeles klart," svarede Gauthier Ralph, "og i morgen kan vi uden videre præsentere Phileas Foggs veksel hos Baring Brothers."

I dette øjeblik slog salsuret halv elleve.

"Endnu nogle minutter," sagde Andrew Stuart.

De fem medlemmer af *Reformklubben* så på hinanden. Det var tydeligt, at deres hjerter bankede stærkere end sædvanligt, for selv for dristige spillere var dog dette væddemål noget usædvanligt. Men de ville ikke lade sig mærke med noget, og på forslag af Samuel Fallentin tog de plads ved et spillebord.

"Jeg vil ikke give slip på min part i væddemålet," sagde Andrew Stuart, "selv om man bød mig 3999!"

Uret viste i dette øjeblik 10.32.

Der var blevet givet kort, men spillerne så hvert øjeblik på uret, og det tør man sagtens påstå, at hvor stor end deres sikkerhed var, så har minutterne dog næppe forekommet dem så lange.

"Uret viser nu 10.33," sagde Thomas Flanagan, idet han tog af.

Der opstod en tavshed. Der var aldeles stille i den store klubsal. Men uden for hørte man støj af folkemassen. Urets minutviser gik frem med matematisk nøjagtighed. Hver spiller talte opmærksomt sekunderne.

"10.34," sagde John Sullivan ikke uden at ryste lidt på stemmen.

Endnu kun et minut, og væddemålet var vundet! Andrew Stuart og hans venner spillede ikke længere, de brød sig ikke om kortene.

Det fyrretyvende sekund – endnu ingen Phileas Fogg! Det halvtredsindstyvende – heller ingen!

Ved det fem og halvtredsindstyvende hørtes ligesom et tordenbrag uden for, håndklap, hurraråb, eder, alt blandet hulter til bulter.

De fem spillere rejste sig op …

Ved det syvoghalvtredsindstyvende sekund åbnedes døren til salonen, og det tresindstyvende sekund var endnu ikke angivet af viseren, da Phileas Fogg trådte ind, fulgt af en folkeskare, der havde trængt sig ind gennem klublokalets port. Ja, det var Phileas Fogg, og med sin rolige stemme sagde han:

"Her er jeg, mine herrer!"

37. I dette kapitel bevises, at hvis Phileas Fogg ikke vandt andet på sin rejse, vandt han i det mindste lykken

Ja, Phileas Fogg i egen person stod der.

Man vil mindes, at fem minutter før klokken ti om aftenen – omtrent fire og tyve timer efter vore rejsendes ankomst til London – havde Passepartout fået det hverv af sin herre at forberede pastor Samuel Wilson på en vielse, der skulle finde sted den følgende dag.

Passepartout skyndte sig henrykt afsted og ilede med hurtige skridt til pastor Samuel Wilson, som dog ikke var hjemme. Naturligvis ventede Passepartout på ham, og han ventede mindst sine tyve minutter. Klokken var 10.25 da han forlod præstens bolig. Men i hvilken tilstand: med håret i uorden, uden hovedbeklædning, løbende, som om det gjaldt livet, ja så hurtig at man aldrig før har set et menneske komme frem med sådan en fart. Væltende fodgængere omkuld og kastende alt til side, som var ham i vejen, – således kom Passepartout styrtende afsted.

På tre minutter var han nået tilbage til huset ved Savile Row, og næsten åndeløs kom han styrtende ind i mr. Foggs værelse.

Han kunne ikke få et ord frem.

"Hvad er der? Hvad er der sket?" spurgte mr. Fogg.

"Herre ..." stammede Passepartout, "... bryllup ... umuligt ..."

"Umuligt?"

"Ja, umuligt ... i morgen ..."

"Hvorfor det?"

"Fordi at ... i morgen ... er det søndag ..."

"Nej, mandag," svarede mr. Fogg.

"Nej, i dag ... er det ..."

"Lørdag? Umuligt!"

"Jo, jo, jo!" råbte Passepartout. "De har regnet en dag fejl! Vi er kommet hertil 24 timer før vi troede ... men nu er der kun ti minutter tilbage!"

Passepartout havde taget sin herre i kraven og slæbte ham med sig med uimodståelig styrke.

Phileas Fogg fulgte med uden at få tid til at tænke sig om. Han forlod sit værelse og sit hus, sprang op i en vogn sammen med Passepartout, lovede kusken hundrede pund for at køre afsted, alt hvad remmer og tøj kunne holde, og efter at have overkørt to hunde og væltet fem andre vogne nåede han til *Reformklubben*.

Klokken var 10.35, da han trådte ind i den store sal.

Phileas Fogg havde virkelig fuldendt sin rejse omkring jorden på 80 dage.

Han havde vundet sit væddemål på 20.000 pund!

Men hvorledes kunne en mand, der var så nøjagtig, således regne en dag fejl? Hvoraf kom det sig, at han troede, det var lørdag aften den 21., da han ankom til London, mens det kun var fredag den 20. december, og således kun den 79. dag efter hans afrejse?

Grunden til denne fejltagelse var meget simpel.

Phileas Fogg havde uden at tænke over det vundet en dag på sin rejse, og det af den grund, at han var rejst jorden rundt fra vest til øst. Han ville i modsat tilfælde, dvs. hvis han var rejst fra øst til vest, have tabt en dag.

For idet Phileas Fogg rejste mod øst, gik han mod solen, og selvfølgelig formindskedes dagene for ham lige så mange gange fire minutter, som han passerede grader i denne retning. Nu tæller man 360 grader på jordens omkreds, og disse 360 grader multiplicerede med fire (minutter) giver nøjagtig 24 timer eller den dag, han havde vundet, uden han vidste af det. Med andre ord: mens Phileas Fogg passerede meridianen 80 gange, så hans venner, der befandt sig i London, den kun passere 79 gange. Det var grunden til, at de just den dag, der var lørdag og ikke søndag, som mr. Fogg troede, sad og ventede i *Reformklubbens* sal.

Og det ville også Passepartouts meromtalte ur – der stadig havde vist londonertid – have kunnet konstatere, hvis det havde vist dage samtidig med minutter og timer.

Phileas Fogg havde således vundet de tyve tusind pund. Men da han på rejsen havde givet omtrent nitten tusind ud, så var pengeresultatet i virkeligheden ikke synderlig brillant. Som det tidligere er sagt, havde den excentriske gentleman ved dette væddemål imidlertid kun søgt at vinde rejsens mål og ikke penge. De resterende tusind pund delte han derfor mellem den skikkelige Passepartout og den stakkels Fix, som han ikke ville noget som helst ondt. Kun tilbageholdt han for en ordens skyld af sin tjeners penge beløbet for gaskompagniets regning.

Samme aften sagde mr. Fogg, lige så rolig og flegmatisk som altid, til mrs. Aouda:

"De er endnu til sinds at indgå dette giftermål, missis?"

"Mr. Fogg," svarede mrs. Aouda, "det var jo mig, der skulle fremsætte dette spørgsmål. De var ruineret, nu er De rig igen ..."

"Om forladelse, missis, den formue tilhører Dem. Hvis De ikke var kommet på den tanke, at vi burde gifte os, så ville jeg ikke have sendt Passepartout til pastor Samuel Wilson, jeg ville ikke have fået kundskab om min fejltagelse og ..."

"Kæreste mr. Fogg!" sagde den unge pige.

"Dyrebare Aouda!" svarede Phileas Fogg.

Naturligvis fandt vielsen sted fire og tyve timer derefter, og Passepartout figurerede stolt og strålende af lykke som den unge dames vidne; han havde jo frelst hendes liv; skyldte man ham så ikke denne ære?

Men den næste morgen bankede Passepartout på sin herres dør.

Den blev lukket op, og den rolige gentleman viste sig.

"Hvad er der, Passepartout?"

"Hvad der er, mr. Fogg! Der er det, som jeg i dette øjeblik har fået at vide ..."

"Hvilket?"

"At vi kan gøre rejsen omkring jorden på 70 dage."

"Det er rimeligt nok," svarede mr. Fogg, "når man ikke rejser over Indien. Men hvis jeg ikke var rejst gennem Indien, ville mrs. Aouda ikke være blevet frelst, hun ville ikke være blevet min kone og ..."

Og mr. Fogg lukkede roligt døren igen.

Således havde da Phileas Fogg vundet sit væddemål. Han havde gjort denne rejse omkring jorden på 80 dage. Han havde

for at kunne gøre det benyttet alle mulige befordringsmidler: paketdampere, jernbaner, vogne, kuttere, handelsfartøjer, små dampbåde, isbåde, elefanter, og den excentriske gentleman havde derved i rigt mål haft lejlighed til at udfolde sit forunderlige fond af koldblodighed og påpasselighed. Men hvad så? Hvad havde han vundet ved disse anstrengelser? Hvad havde han i behold efter turen?

Intet, vil man måske sige. Intet? – Jo, hvis det intet er at få en fortryllende kone, som kan gøre ham til den lykkeligste ægtemand i verden!

Der var vistnok mange, der ville rejse jorden rundt for mindre end det!

Om "Jorden rundt i 80 dage"

Forfatter: Jules Verne (1828-1905).
Org.titel: Jules Verne: *Le tour du monde en quatre-vingts jours*. Første udgave som føljeton i *Le Temps* november-december 1872, e terfølgende bogudgave J. Hetzel & Cie, Paris 1873.
Denne udgave baseret på: Jules Verne: *Rundt om Jorden i 80 Dage.* Oversættelse fra Fransk. Andr. Schous Forlag, København 1873. (Andet oplag 1876).
Om oversættelsen: Andr. Schous oversættelse er foretaget e ter føljetonudgaven i *Le Temps* 1872 (bl.a. er nogle afsnit med geografiske data med i denne oversættelse, som blev udeladt i den franske bogudgave). Ifølge en del hjemmesider, herunder bibliotek.dk, og opslagsværker, er oversætteren Richard Kaufmann (1846-1894), men det fremgår ikke af nogen af de udgaver af oversættelsen, vi har ha t tilgang til, og heller ikke af Dansk Bogfortegnelse 1870-1880.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: E ter illustration af Alphonse-Marie-Adolphe de Neuville (1836-1885): *"Phileas Fogg"*, fra den første franske bogudgave.

ISBN 978-87-7979-774-1
© 2022 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1: **Angelica Kauffmann:** Schweizisk født malerinde (1741-1807), som tilbragte en stor del af sit liv i England, hvor hun bl.a. malede portrætter. *Red.*

Note 2: **Alabamasag:** En sag, som var anlagt af USA mod det forenede kongerige i 1869, hvor man søgte erstatning for de ødelæggelser, der var forårsaget under Borgerkrigen af engelskbyggede skibe i konfødereret tjeneste. Den endte med et forlig, hvorefter England betalte 15.5 millioner dollars i skadeserstatning. *Red.*

Note 3: **Ny Holland:** Gammel betegnelse for det australske fastland. *Red.*

Note 4: **Lac Asphaltite:** Gammel betegnelse for Det døde Hav. *Red.*

Note 5: **Chicago havde rejst sig af sine ruiner:** En tredjedel af byen brændte ned til grunden i oktober 1871, altså lidt mere end et år før Phileas Fogg kom igennem den. *Red.*

Note 6: **Blokadebryder:** Fartøjer som under borgerkrigen i USA sneg sig til at handle med Sydstaterne trods Nordstaternes blokade af deres havne. *Red.*